

KARDELEN

52

İstanbul Özel Saint-Joseph Fransız Lisesi Yayın Kulübü
Kültür Edebiyat Sanat Dergisi

SJ

Müdür

Paul GEORGES

Türk Müdür Başyardımcısı

Ender ÜSTÜNGEL '83

Genel Yayın Yönetmenleri

Didem TEKİN

Mişelin TAGAN

Editör

İda Okyanus SAZCI

Ada Zelal ELGÜN

Seçici Kurul

Kulüp Başkanı: İda Okyanus SAZCI

Başkan Yardımcısı: Ada Zelal ELGÜN

Sekreter: Elif KURMALI

Sayman: Duru TOPÇU

Üye: Zehra Gül BİRKEN, Melis ÇAĞLAR, Ece Lal Beren TASLI

Tasarım ve Uygulama

Gizem GÜLSAN

Kapak

Lilya ŞUŞANYAN

İletişim Adres

Caferağa Mahallesi Dr. Esat Işık Cd. No:62, 34710 Kadıköy/İstanbul

Baskı

Şentürk Matbaacılık

senturkmatbaa@gmail.com

Sayı 52

Yayın Sahibi

İstanbul Özel Saint-Joseph Fransız Lisesi

Müdür Yazıları	06
Editör Yazısı	10
Atatürk Köşesi	12
Öğretmen Yazısı	18
Öğrenci Veda Yazısı	20
Deneme	22
Fransızca Deneme	92
Türkçe Hikâye	106
Türkçe Şiir	128
Fransızca Şiir	140
İngilizce	142
Rehberlik Yazısı	156
Kulüp Çalışmaları	160
Kitap Tanıtımı	170
Film Eleştirisi	176

BİR BAHÇEDEN FAZLASI

4 Ekim Cumartesi günü, Saint-Joseph Lisesi'nde büyük bir mutlulukla Yaşam Bostanı'nı, yani permakültür bahçemizi açtık.

Bu bahçe, okulun kalbinde yer alan bir yeşil alan olmanın çok ötesinde, bizim için bir vizyonun, bir değerler bütünü'nün ve sürdürülebilir bir geleceğe olan inancımızın sembolü.

Permakültürü seçerken yalnızca bir okul bahçesi kurmayı değil, doğayı gözlemlemeyi, doğal dengeleri anlamayı ve doğayla uyum içinde çalışmayı öğrenmeyi amaçladık. Öğrencilerimiz için bu bahçe, bilimin, ekolojinin ve yurttaşlık sorumluluğunun soyut kavramlar değil; toprakta, bitkilerde ve günlük yaşamın küçük eylemlerinde vücut bulan gerçekler olduğunu deneyimleme alanı oldu.

Bu bahçe aslında açık havada bir sınıf. Burada öğrenciler birlikte çalışmayı, merak etmeyi, üretmeyi ve doğanın ritmine saygı duymayı öğreniyorlar. Onlara sabrı, zamanın değerini ve her eylemin küresel denge üzerinde bir etkisi olduğunu hatırlatıyor. İklim krizinin belirleyici olduğu çağımızda, bu farkındalık eğitiminin merkezinde olmalı.

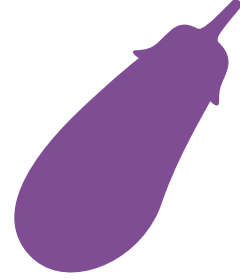
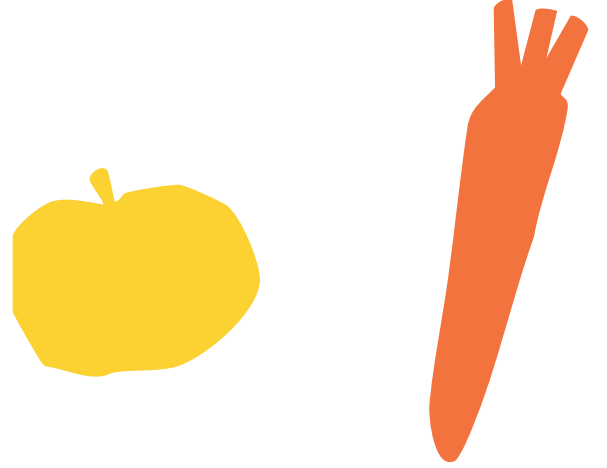
Saint-Joseph olarak biz, eğitimi yalnızca bilgi aktarmakla sınırlı görmüyoruz. Amacımız, dünyayı anlamaya çalışan, sorumluluk alan ve gezegenine duyarlı gençler yetiştirmek.

Bu güzel girişimi mümkün kılan herkese gönülden teşekkür ederim: öğretmenlerimizden özellikle Şükran Toy, Yeliz Erarslan, Yaprak Bener Chapdelaine ve Elif Candemir'e; bahçıvanlarımıza, marangozumuza, iletişim ekibimize ve elbette gönüllü öğrencilerimize... Ayrıca, bu projenin sponsoru olan Okul Aile Birliğimiz ve mezunumuz Ceren Ürkmez'e (Misi Farm) ve değerli destekleri için Bimeta ile Sofra firmalarına da içten teşekkürlerimi sunuyorum.

Sizlerin katkısıyla, bu bahçe artık bir yeşil alan olmanın ötesinde, bir yaşam alanı, bir paylaşım ve buluşma yeri, doğayla daha uyumlu bir geleceğin birlikte deneyimlendiği bir yer haline geldi. Bu bahçe bana her gün şunu hatırlatıyor: Eğitim, sınıf duvarlarının ötesinde; toprağın içinde, canlı olana duyulan saygıda ve ortak evimizi koruma bilincinde kök salıyor.

Paul GEORGES

Okul Müdürü

PLUS QU'UN SIMPLE JARDIN

Le samedi 4 octobre, c'est avec une immense joie que nous avons inauguré le Potager de Vie, notre jardin en permaculture, au Lycée Saint-Joseph.

Bien plus qu'un simple espace vert niché au cœur de l'école, ce jardin est pour nous le symbole d'une vision, d'un ensemble de valeurs et de notre foi en un avenir durable. En choisissant la permaculture, notre objectif n'était pas seulement d'aménager un jardin scolaire, mais d'apprendre à observer la nature, à en comprendre les équilibres et à travailler en harmonie avec elle. Pour nos élèves, ce jardin est devenu un espace d'expérimentation où la science, l'écologie et la responsabilité citoyenne ne sont plus des concepts abstraits, mais des réalités qui prennent vie dans la terre, les plantes et les petits gestes du quotidien.

Ce jardin est, en réalité, une classe en plein air. Ici, les élèves apprennent à collaborer, à cultiver leur curiosité, à produire et à respecter le rythme de la nature. Il leur enseigne la patience, la valeur du temps et leur rappelle que chaque action a un impact sur l'équilibre mondial. À une époque marquée par la crise climatique, cette prise de conscience doit être au cœur de l'éducation.

À Saint-Joseph, nous ne limitons pas l'éducation à une simple transmission de savoirs. Notre ambition est de former des jeunes qui cherchent à comprendre le monde, qui prennent leurs responsabilités et qui sont sensibles au sort de leur planète.

Je tiens à remercier du fond du cœur tous ceux qui ont rendu cette belle initiative possible : nos enseignants, tout particulièrement Şükran Toy, Yeliz Erarslan, Yaprak Bener Chapdelaine et Elif Candemir ; nos jardiniers, notre menuisier, notre équipe de communication et, bien entendu, nos élèves volontaires. Mes remerciements vont également à l'Association des Parents d'Élèves (Okul Aile Birliği), sponsor du projet, à notre ancienne élève Ceren Ürkmez (Misi Farm), ainsi qu'aux entreprises Bimeta et Sofra pour leur précieux soutien.

Grâce à vos contributions, ce jardin est désormais bien plus qu'un espace vert : c'est un lieu de vie, de partage et de rencontre ; un endroit où l'on expérimente ensemble un avenir plus respectueux de la nature.

Ce jardin me rappelle chaque jour une chose essentielle : l'éducation s'enracine au-delà des murs de la classe, au cœur de la terre, dans le respect du vivant et dans la conscience de protéger notre maison commune.

Paul GEORGES

Directeur du Lycée Saint-Joseph d'Istanbul

JARDIN DE
PERMACULTURE
DE SJ

Gurur Kaynaklarım

Tarık Emre Şener '04

Gurur Kaynaklarım yazı dizime 2004 mezunu Doç. Dr. Tarık Emre ŞENER ile devam ediyorum.

Gayet başarılı geçen öğrencilik yıllarında efendiliğiyle ve disiplinli çalışmasıyla tüm öğretmenlerinin gönlünü kazanan Emre, 2004 yılında İstanbul Saint-Joseph Fransız Lisesi'nden mezun oldu. 2010 yılında Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesinde tıp eğitimini, ardından 2016 yılında aynı üniversitenin Üroloji Anabilim Dalı'nda uzmanlık eğitimini tamamladı. 2016 ve 2020 yılları arasında yine aynı üniversiteye bağlı Pendik Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde üroloji uzmanı olarak görev yaptı. 2020 yılında Doktor Öğretim Üyesi ve 2021 yılında doçent olarak aynı anabilim dalında görev yapıyor.

Öğrencilik yıllarında akademik çalışmalara yoğun ilgi göstererek Fransa'nın Paris şehrinde Centre Chirurgicale Marie Lannelongue Hastanesi'nde 79 mezunumuz Dr. Emre Belli gözetiminde pediatrik kardiyovasküler cerrahi ve kardiyoloji bölümlerinde ve Amerika Birleşik Devletleri'nde Güney Karolina Üniversitesi'nde endokrinoloji, romatoloji ve nefroloji alanlarında gözlemcilik stajları yaptı.

Uzmanlık eğitimine devam ederken, Avrupa Üroloji Burs Programı (EUSP) kapsamında 2014-2015 yıllarında Paris Pierre ve Marie Curie Üniversitesi Tenon Hastanesi'nde Prof. Olivier Traxer'in gözetiminde taş hastalıkları konusunda medikal ve cerrahi endoüroloji alanında "fellowship" eğitimi aldı. 2022 yılında Dr. Fernando Gomez Sancha gözetiminde HoLEP cerrahisi konusunda, 2023 yılında Koç Üniversitesi Üroloji Anabilim Dalı'nda robotik cerrahi konusunda eğitim aldı.

Bilimsel araştırmalar alanında, özellikle üriner sistem taş hastalıkları ve benign prostat hiperplazisi üzerine birçok ulusal ve uluslararası yayını var. Çalışmalarını Avrupa Üroloji Derneği (EAU), Amerikan Üroloji Derneği (AUA), Dünya Endoüroloji Kongresi (WCE) ve diğer önde gelen kongrelerde sundu.

2017 yılında "European Board of Urology" tarafından "Fellow of European Board of Urology (FEBU)" unvanını aldı. Emre ayrıca "Progress in Endourology, Technology and Research Association (PETRA)" grubunun kurucu üyesi. Avrupa Üroloji Derneği'nin Endoüroloji ve Taş Cerrahisi Çalışma Grubu (EAU Endourology) ile Genç Akademik Ürologlar (YAU Endourology & Urolithiasis) Endoüroloji ve Ürolitiazis Çalışma Grubu'nda. Avrupa Üroloji Okulu (ESU) ve "European Urology Resident Education Programme (EUREP)" kapsamında eğitmen olarak görev yapıyor.

Emre halen Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi Üroloji Anabilim Dalı'nda görev yapıyor. İleri ürolojik tanı ve tedavi sağlama, endoüroloji ve taş hastalıkları, benign prostat hiperplazisi ve ürolojik kanserler alanlarındaki bilimsel araştırmalarını sürdürmeye ve eğitim faaliyetlerine devam ediyor.

Ne dersiniz?

Gurur duymakta haksız mıyım?

Ender ÜSTÜNGEL

Türk Müdür Başyardımcısı
İstanbul Özel Saint-Joseph Fransız Lisesi

Sözcükler, aynı insanlar gibi, bir yere sığınmaya çalışan çapulculardır. Bazıları sırta kadem basmış gazete yapraklarına tutunmuş, bazıları rüzgârda parçalanmış afişlerde kaybolmuş, bazıları ise daha yazılmamış cümlelerin içinde sıralarını bekliyorlardır. “Edebiyat” da bu bekleyişlerin yaşanmasının bekleyişidir. Uğruna beklenen her cümle, dünyanın unuttuğu duyguların yeniden ortaya çıkmasıdır. Çünkü kimi zaman yazmak, anlatmaktan çok tanıklık etmektir.

Bir sayfayı çevirdiğinizde yalnızca şiirler, öyküler ya da denemelerle değil, birbirine değen düşüncelerle karşılaşmanızı istedik. Çünkü yazılar yalnızca anlatmaz; saklar. Bir dönemi, bir sesi, bir huzursuzluğu, sonunu bilmeden içine girilen arayışları... Belki de bu yüzden bazı metinler yıllar sonra bile ilk kez okunuyormuş gibi değil, uzun zamandır özlenen bir yere geri dönülyormuş gibi hissettirir. İnsan bazen kendi içinde kaybettiği bir parçayı, hiç tanımadığı birinin cümlesinde bulur.

Nasıl bu kadar hızlı geçtiğini anlayamasam da bir yılın daha sonuna geldik. Zamanın en garip yanı da budur zaten, yaşanırken ağırlaşan günlerin geriye dönüp bakıldığında tek bir ana dönüşmesi. Oysa insan, yaşadığı hiçbir günü gerçekten “tek bir an” olarak yaşamaz. Her gün kendi içinde küçük kırılmalar, sessizlikler, bekleyişler ve kimsenin fark etmediği dönüşümler taşır. Yazının bir başka mucizesi ise zihnin aksine zamanın oyunlarına kanmadan dün ile bugünü, hatta bazen gerekli olduğunda yarını, birbirinden ayırabilmesidir.

Zaman, bizden yalnızca günleri değil, o günlerin içindeki keskin duyguları da çalıp götürür. Yaşarken boğazımıza düğümlenen bir hıçkırık, aylar sonra yalnızca “zor bir gündü” cümlesine dönüşür. Bir zamanlar uykusuz bırakan düşünceler, ileride birkaç silik anıdan ibaret kalır. İşte yazı, bu eksilmeye karşı duran nadir şeylerden biridir. Çünkü T

Belki de bu yüzden edebiyatın en büyük gücü, insanı yalnız olmadığını hissettirmesinde saklıdır. Kendi içimize yaptığımız bu yolculuklarda bazen başkalarının izlerine rastlamak, en büyük tesellimiz olur. Bir yabancıyı yıllar önce kurduğu bir cümlede kendimizi buluruz. Hiç tanımadığımız birinin korkusu, bizim sessizliğimizle aynı yankıyı taşır. Edebiyatın sunduğu o büyük biz duygusu tam da burada filizlenir; birbirini hiç görmemiş insanların, aynı boşluğa bakıp benzer şeyler hissetmesinde.

Sizin bu sayfaları çevirirken hissedeceğiniz hafif huzursuzluk ya da anlık bir tebessüm, aslında bizim aylar önce kâğıda bıraktığımız bir sesin yankısıdır. Yazılar yalnızca anlatmaz, aynı zamanda korur da. Bir sokağın kokusunu, yarım kalmış bir konuşmanın ağırlığını, gün ağırırken ansızın gelen o açıklanamaz yalnızlık hissini... Zamanın aşındırıcı ellerinden kurtarıp geleceğe taşımaya çalışır yazı. Çünkü bazı şeyler unutulduğu anda gerçekten yok olur.

Gelecek ise henüz kurulmamış cümlelerin yurdudur. Bir yılın sonuna gelmiş olmak bir sondan çok yeni bir başlangıcın, yeni bir bekleyişin habercisidir. Belki de bu yüzden yazıyoruz, bugün dile getiremediklerimizin yarın bir başkasının kalbinde yankı bulması umuduyla. Zihnin labirentlerinde kaybolmaya meyilli olan hatıralar, kelimelerin sağlam zeminine oturduğunda artık yalnızca bir anı olmaktan çıkar ve bir hakikate dönüşür.

Yıllar sonra bu sayfalara yeniden döndüğünde, burada yazılan hiçbir şey tamamen aynı kalmayacak. Çünkü değişen yalnızca zaman değildir; okuyanın kalbi de değişir. Aynı cümle, başka bir yaşta başka bir anlam taşır. Bir zamanlar sıradan görünen bir satır, yıllar sonra insanın içine ansızın çöken bir gerçekle yüzleşmesine dönüşebilir. Edebiyatın asıl gücü buradadır, değişmeden kalırken insanı değiştirebilmesindedir.

Bu derginin sararmış sayfaları yıllar sonra yeniden açıldığında, burada yazılanların çoğu unutulmuş olacak. Bazı isimler silikleşecek, bazı anılar başka hayatların içinde kaybolacak. Ama yine de bir cümle, bir kelime ya da sayfanın kıyısında unutulmuş küçücük bir düşünce, birinin içinde ansızın yeniden yaşamaya başlayacak. Çünkü edebiyatın bir başka işlevi zamanı durdurabilmesi değil, zamana rağmen varlığını sürdürebilmesidir. Eğer bu sayfaların herhangi bir yerinde kendinizden küçük bir parça bulabilirsiniz, o zaman bütün bu bekleyiş gerçekten anlam kazanmış olacak.

“

İnsan hafızası unutmaya meyillidir, kelimeler ise direnmeye...

”

İda Okyanus SAZCI

Les mots, tout comme les êtres humains, sont des maraudeurs qui cherchent un endroit où se réfugier. Certains s'accrochent aux pages de journaux disparus dans le secret, d'autres se perdent dans des affiches déchirées par le vent, et d'autres encore attendent leur tour au cœur de phrases qui n'ont pas encore été écrites. La « littérature », c'est précisément l'attente que ces attentes se réalisent. Chaque phrase espérée est la résurgence de sentiments que le monde a oubliés. Car parfois, écrire est moins un acte de narration qu'un acte de témoignage.

En tournant une page, nous avons voulu que vous ne rencontriez pas seulement des poèmes, des récits ou des essais, mais des pensées qui s'effleurent. Car les écrits ne racontent pas seulement ; ils gardent en mémoire. Une époque, une voix, une inquiétude, des quêtes dans lesquelles on s'est lancé sans en connaître la fin... C'est peut-être pour cela que certains textes, même des années plus tard, ne donnent pas l'impression d'être lus pour la première fois, mais plutôt de revenir dans un lieu dont on s'est longtemps languit. Parfois, l'Homme retrouve une part de lui-même qu'il avait perdue, au détour d'une phrase écrite par un parfait inconnu.

Bien que je ne comprenne pas comment tout cela a pu passer si vite, nous voici arrivés à la fin d'une année de plus. C'est d'ailleurs là le côté le plus étrange du temps : ces journées qui s'étirent et s'alourdissent lorsqu'on les vit se transforment en un instant unique dès qu'on se retourne sur elles. Pourtant, l'être humain ne vit jamais aucun de ses jours comme « un instant unique ». Chaque journée porte en elle de petites ruptures, des silences, des attentes et des métamorphoses que personne ne remarque. L'autre miracle de l'écriture réside là : contrairement à l'esprit humain, elle ne se laisse pas duper par les jeux du temps et sait séparer hier d'aujourd'hui, et même, lorsque c'est nécessaire, de demain.

Le temps ne nous dérobe pas seulement les jours, il nous arrache aussi les émotions vives qui les habitaient. Un sanglot qui nous nouait la gorge sur le moment se transforme, des mois plus tard, en une simple phrase : « C'était une journée difficile ». Des pensées qui autrefois nous empêchaient de dormir ne deviennent avec le temps que de vagues souvenirs. C'est là que l'écriture s'impose comme l'un des rares remparts contre cet effritement. Car si la mémoire humaine tend à l'oubli, les mots, eux, tendent à la résistance...

“ *La mémoire humaine tend à l'oubli, les mots, eux, tendent à la résistance...* ”

C'est peut-être pour cela que la plus grande force de la littérature est de faire ressentir à l'Homme qu'il n'est pas seul. Croiser les traces des autres au cours de ces voyages que l'on fait au plus profond de soi est notre plus belle consolation. On se retrouve dans une phrase construite par un étranger il y a des années. La peur d'un inconnu résonne du même écho que notre propre silence. C'est précisément là que germe ce grand sentiment de

communion que propose la littérature : lorsque des personnes qui ne se sont jamais vues regardent le même vide en éprouvant des sentiments similaires.

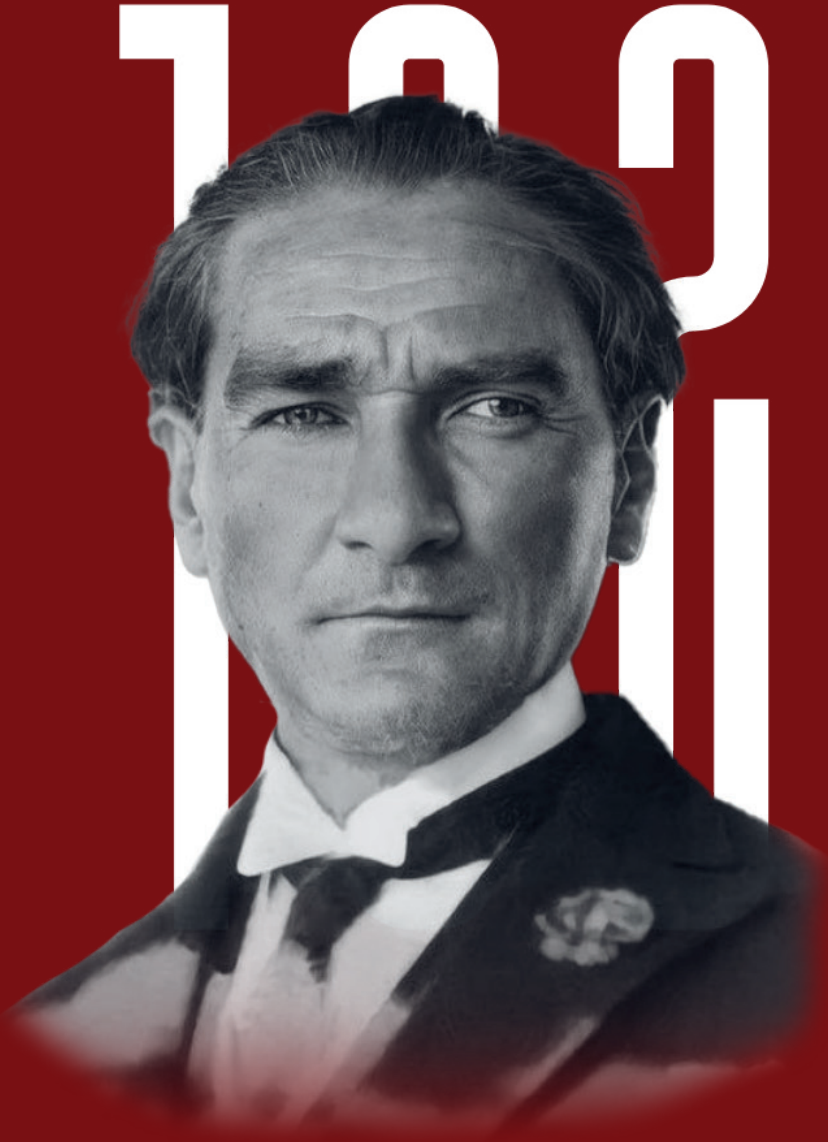
Ce léger sentiment d'inquiétude ou ce sourire éphémère que vous ressentirez en tournant ces pages n'est, en vérité, que l'écho d'une voix que nous avons déposée sur le papier il y a des mois. Les écrits ne font pas que raconter, ils protègent. L'odeur d'une rue, la lourdeur d'une conversation restée inachevée, ce sentiment d'indicible solitude qui surgit soudain à l'aube... L'écriture tente d'arracher ces instants aux mains érosives du temps pour les porter vers l'avenir. Car certaines choses cessent réellement d'exister dès lors qu'elles sont oubliées.

L'avenir, quant à lui, est la patrie des phrases qui ne sont pas encore formées. Arriver au terme d'une année est moins une fin qu'une promesse de nouveau départ, l'annonce d'une nouvelle attente. C'est peut-être pour cela que nous écrivons : dans l'espoir que ce que nous ne pouvons exprimer aujourd'hui trouve un écho demain dans le cœur d'un autre. Les souvenirs, si enclins à se perdre dans les labyrinthes de l'esprit, cessent d'être de simples réminiscences pour devenir une vérité dès lors qu'ils se posent sur le sol meuble mais solide des mots.

Lorsque l'on reviendra sur ces pages dans plusieurs années, rien de ce qui y est écrit ne sera tout à fait pareil. Car ce n'est pas seulement le temps qui change ; le cœur du lecteur change lui aussi. Une même phrase revêt un sens différent à un autre âge de la vie. Une ligne qui semblait autrefois ordinaire peut, des années plus tard, se transformer en une confrontation soudaine avec une réalité qui s'abat sur nous. Le véritable pouvoir de la littérature est là : savoir transformer l'Homme tout en restant elle-même immuable.

Lorsque les pages jaunies de cette revue s'ouvriront à nouveau dans de longues années, la majeure partie de ce qui est écrit ici aura été oubliée. Certains noms s'effaceront, certains souvenirs s'égareront dans d'autres vies. Malgré tout, une phrase, un mot ou une infime pensée oubliée au coin d'une page recommencera soudainement à vivre en quelqu'un. Car l'autre fonction de la littérature n'est pas de figer le temps, mais de perpétuer son existence en dépit du temps. Si, quelque part au fil de ces pages, vous parvenez à retrouver un petit morceau de vous-même, alors toute cette attente aura enfin trouvé son sens.

İda Okyanus SAZCI

— 29 EKİM —

CUMHURİYET

Bayramı

Değerli Yöneticilerim ve Meslektaşlarım,
Sevgili Öğrencilerimiz,

Bugün cumhuriyetimizin 102. yıl dönümünü büyük bir kıvanç ve gururla kutlamaktayız. 102 yıl önce bugün, Atatürk'ün ifadesiyle, uçurumun kenarına gelmiş yıkık bir ülkenin yeni bir yönetim biçimi ile yeniden ayağa kalktığıнын tüm dünyaya ilan edildiği gün olmuştur. Saltanatın kaldırılması ile kaderini doğrudan doğruya eline alan Türk halkı, ünlü Fransız düşünür Jean-Jacques Rousseau'nun "İnsanlar Arasındaki Eşitsizliğin Kaynağı" adlı eserinde belirttiği gibi, "Saldırlara maruz kaldığında cesaret ve vatanseverlik sergilemiş, cumhuriyet yönetimi altında yaşayan, bilgece özgürlüğe alışkın halk, yalnızca hür olmamış, hür olmayı hak etmiştir".

Büyük önderimiz Mustafa Kemal Atatürk'ün Türk milletine yarışır olarak nitelendirdiği cumhuriyet, yine kendi deyişle, demokrasi prensibinin en çağdaş, en mantıklı uygulamasını sağlayan hükümet şeklidir.

Sevgili gençler!

Atatürk'ün, Gençliğe Hitabe'de cumhuriyeti koruma görevini sizlere verdiğini unutmayınız. Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyeti'ni ilelebet muhafaza ve müdafaa etmek başta sizler olmak üzere hepimizin birinci vazifesidir. Atatürk'ün "Gençler! Cesaretimizi kuvvetlendiren ve devam ettiren sizsiniz. Siz, almakta olduğunuz terbiye ve eğitim ile insanlık erdeminin, vatan sevgisinin, fikir hürriyetinin en kıymetli sembolü olacaksınız. Cumhuriyeti biz kurduk; Onu yükseltecek ve devam ettirecek sizsiniz" söylemini benimseyip günlük hayatınızda uygulayınız.

Zira bir cumhuriyet eğer sokaklarında özellikle kadınlarının ve çocuklarının güven içerisinde dolaşabildiği; vatandaşlarının hukuka güven ve inançlarını kaybetmediği bir ortam yaratabilmişse işte o zaman ideal bir cumhuriyet vasfına sahip olmuş demektir.

Cumhuriyet Bayramımız kutlu olsun!

Tarih Zümresi

COMPLIMENT

Cumhuriyetle, aydınlığa.

yıl önce yakılan bağımsızlık meşalesi, bugün de yolumuzu aydınlatıyor.
Cumhuriyetimizin değerlerine sahip çıkarak, geleceği birlikte inşa ediyoruz.

SEVGİ VE SAYGIYLA

UNUTULMAMAK İÇİN NE YAPARDINIZ?

Büyük İskender yirmi şehre Alexandria adını verdi. XIV.Louis yedi yüz odalı Versay'ı yaptıırken tek isteği asırlar boyunca herkesin onun ne kadar güçlü bir kral olduğunu hatırlamasıydı. Tarihte birçok kral, unutulmamak için görkemli yollar seçti. Mısır firavunları piramitlerle ölümsüzleşmek istedi, Romalı imparatorlar paraların üzerine kendi yüzlerini dahi bastırıldı ve daha nice...

Ama zaman geçti...

Taşlar yıprandı, heykeller kırıldı, kralların isimleri bir bir unutuldu.

Atatürk ise başka bir yol seçti.

O, unutulmamak için taşlara değil; insanların yüreğine dokundu, onların zihinlerine fikir ekti. Kalıcı bir eser bırakmak istedi ama bu eser bir bina değil, bir halkın bağımsızlığı oldu. Kurduğu Cumhuriyet, en sağlam anıttı. Özgür düşünce, akla ve bilime inanç ve millet sevgisiyle bir halk yarattı.

Bugün onun adı, bir piramitte değil; çocukların dillerinde, gençlerin umutlarında, her sabah dalgalanan bayrakta yaşıyor.

Atatürk unutulmuyor çünkü o sadece geçmişimizin değil, geleceğimizin de rehberidir. Bilime, sanata, akla ve ilerlemeye verdiği önem, hâlâ bize yol göstermeye devam ediyor. Her 10 Kasım'da saat dokuzu beş geçte kalbimizde duyduğumuz o sızı, bir yokluğun değil, aslında çok büyük bir varlığın, sevginin ve bağlılığın ifadesidir.

Atatürk'ü unutmamak demek, onu sadece anmak değil; onun gösterdiği yolda yürümek, değerlerini yaşatmak demektir. Her gencin kalbinde, her okulda dalgalanan bayrakta, her özgür düşüncede Atatürk yaşamaya devam ediyor.

Bugün bir kez daha diyoruz ki: Atatürk ölmedi, ölmeyecek de çünkü o, bu milletin kalbinde yaşamaya devam ediyor.

Ruhun şad olsun Atam.

Tarih Zümresi

Ayfer Akaydın

Cher Frère, Sayın Müdürlerim, Değerli Arkadaşlarım, Sevgili Öğrenciler,

Bugün, uzun yıllardır hayalini kurduğum gün...

Yıllarca emeklilik konuşmalarını dinlerken, “Acaba ben o kürsüye çıktığımda neler hissedeceğim?” diye düşünürdüm. Ve işte bugün, meslek hayatımın en özel anlarından birini yaşıyorum. Sözlerime 4000 yıl öncesinden, Sümer tabletlerinden çevrilen bir atasözleriyle başlamak istiyorum: “Madem ki biliyorsun, neden öğretmiyorsun?”. İşte bu söz, kimya mühendisliğinden öğretmenliğe geçişimin temel sebebi oldu.

Öğretmenliğe 41 yıl önce, mezunu olduğum Saint-Benoît Fransız Kız Lisesi’nde başladım. Evet, o dönem kız ve erkek okulları ayrıydı. Yıl 1985, Okul Müdüremiz beni okula çağırduğunda, geleneksel “ilk gün konuşması” için çağırıldığımı sandım. Meğer beni işe almışlar! Son sınıfların kimya öğretmeni oluvermişim,haberim yok! Ve bugün, 2025 yılında hâlâ son sınıfların kimya öğretmeniyim.

Peki, o günden bugüne ne değişti? Hayatımda? Mesleğimde? Aslında hem çok şey... hem de hiçbir şey. Ben yıllar boyunca çalıştım ama hiçbir zaman “işe” gitmedim; ben hep okula gittim... Okumaya, öğrenmeye ve öğretmeye... Sevdiğim bir söz var: “Gönüllere girmeden, kafalara giremezsin.” İnanıyorum ki bir öğretmen olarak en etkili değişim, önce kalplere dokunarak başlıyor. Eğitimin özü değişmedi ; İnsan yine insan. Çocuk yine çocuk... Bazen meraklı, bazen ilgisiz, bazen muzip... Laboratuvara girer girmez: “Hocam bugün patlayacak mıyız?”, “Bu madde yenirse ne olur?”. Bu güzel sorularla beni her gün şaşırtan sevgili öğrencilerimi her zaman çok sevdim, hep seveceğim. Tabii eğitim araçları çok değişti... Elle yazdığımız notlar, teksir kağıtları, tepegözler, daktilolar, çantalar dolusu

test kitapları... Hepsi hatıralarımızda. Bugün eğitim parmaklarımızın ucunda. Yeter ki yanlış tuşa basmayalım ve şifremizi unutmayalım!

Emeklilik hayalim, sevdiğime daha çok zaman ayırmak. SJ’ye başladığımda ilkokul öğrencisi olan kızım bugün müzik öğretmeni. O zaman 3 yaşında olan oğlum, beş yılını SJ’de benimle geçirdi; mezun oldu, mühendis oldu. Ve şimdi... torun sevme zamanı. Sosyal projelere her zaman gönülden bağlıydım; belki emeklilikte yoluma oradan devam ederim. Beni ben yapan herkese teşekkür borçluyum. Her şeyden önce anneme ve babama. Beni, büyük bir öngörüyle eğitime yönlendirdiler. Evdeki telaşımı, heyecanımı ve yorgunluğumu yıllarca sabırla, sevgiyle karşılayan eşime minnettarım.

Tüm öğretmenlerimi sevgiyle anıyorum. Öğrenciyken anlamadığım birçok değeri, hayat ilerledikçe fark ettim.

Saint-Joseph’e başladığımda, meslektaştan çok bana rehber olan tüm hocalarımla önünde saygıyla eğiliyorum. Ve gurur duyduğum bir başka şey: Bizlerden bayrağı devralıp SJ ailesine katılan öğrencilerim. Dünyanın dört bir yanında, aldıkları eğitimin hakkını vererek çalışan, üreten, değer yaratan tüm öğrencilerime başarılar diliyorum.

Cumhuriyetimizin 100. yılında, şanlı bayrağımızın altında eğitim ordusunun bir neferi olmak...

Bu, benim en büyük hayalımdı. Bugün bu hayalin gerçekleşmiş olması, kalbimi gururla dolduruyor. Konuşmamı Başöğretmenim Mustafa Kemal Atatürk’ün bir sözüyle bitirmek istiyorum: “Tek bir şeye ihtiyacımız var; çalışkan olmak.”

Hepinize sevgilerimi sunuyorum.

Cher Frère, Cher directeurs, Mes chers collègues, Chers élèves,

Aujourd'hui, je vis un moment que j'ai imaginé pendant de longues années.

J'écoutais toujours avec admiration les discours de mes collègues qui parlaient à la retraite... Et voilà qu'enfin, c'est à mon tour de monter sur cette scène. Je voudrais commencer par un proverbe traduit de tablettes sumériennes de 4000 ans : « Puisque tu sais, pourquoi tu n'enseignes pas ? » C'est cette phrase qui m'a guidée, qui m'a fait passer de l'ingénierie chimique au monde de l'enseignement.

J'ai commencé ma carrière il y a 41 ans, au lycée français de filles Saint-Benoît, dont j'étais moi-même issue. À l'époque, les écoles de filles et de garçons étaient séparées. Nous étions en 1985. Lorsque la directrice m'a appelée le premier jour, j'ai pensé que c'était pour le traditionnel discours d'ouverture prononcé par une ancienne élève. Mais en réalité... ils m'avaient recrutée ! Sans le savoir, j'étais devenue la professeure de chimie des classes terminales.

Et aujourd'hui, en 2025, je suis toujours la professeure de chimie des classes terminales. Alors, qu'est-ce qui a changé depuis ce jour ? Dans ma vie ? Dans mon métier ? À la fois beaucoup... et pas grand-chose. Pendant toutes ces années, j'ai travaillé sans jamais avoir l'impression « d'aller travailler ». Je suis toujours allée à l'école : pour apprendre, pour transmettre, pour lire. Il y a une phrase que j'aime particulièrement :

« Tu ne peux entrer dans les esprits sans entrer d'abord dans les cœurs. » Je crois profondément que les changements les

plus durables commencent toujours par une touche de cœur. Et cela n'a jamais changé dans l'éducation. L'humain reste l'humain, l'enfant reste l'enfant... Parfois curieux, parfois distrait. Dès qu'ils entraient au laboratoire : « Madame, est-ce qu'on va exploser aujourd'hui ? » « Et si on mange ce produit, qu'est-ce qui se passe ? » Ces questions pleines d'intelligence ! Je les ai toujours aimés, et je les aimerai toujours. Bien sûr, les outils pédagogiques ont changé. Les notes écrites à la main, les feuilles d'examen tirées au duplicateur, les transparents du rétroprojecteur, les questions à la machine à écrire, les sacs pleins de livres d'exercices... Tout cela appartient à un autre temps. Aujourd'hui, tout se trouve au bout de nos doigts. Du moment que je n'appuie pas sur la mauvaise touche et que je n'oublie pas mon mot de passe, tout va bien !

Mon rêve pour la retraite est de consacrer davantage de temps à ceux que j'aime. Quand j'ai commencé à travailler au SJ, ma fille était écolière ; aujourd'hui, elle est professeure de musique. Mon fils, qui n'avait que trois ans, a passé cinq années à mes côtés au SJ ; il a grandi, obtenu son diplôme et est devenu ingénieur. Le moment est venu de chérir mes petits-enfants. J'ai toujours aimé participer à des projets sociaux ; peut-être je vais continuer sur ce chemin. Je suis profondément reconnaissante envers tous ceux qui ont fait de moi la personne que je suis. Tout d'abord mes parents, qui m'ont soutenue avec clairvoyance. Et mon époux, qui a accueilli chaque soirée de retour d'école — mon enthousiasme, ma fatigue, mes dossiers — avec patience, douceur et compréhension.

Je pense avec affection à tous mes

enseignants. Je ne comprenais pas leur valeur quand j'étais élève... Quand j'ai commencé au lycée Saint-Joseph, j'ai eu la chance d'être entourée de professeurs qui ont été plus que des collègues : de véritables guides. Je m'incline devant eux avec respect. Je suis fière de mes élèves qui ont pris le relais, qui ont suivi nos traces, qui sont devenus membres de la grande famille du SJ. Et j'adresse tous mes vœux de réussite à ceux qui, aux quatre coins du monde, honorent l'éducation qu'ils ont reçue en travaillant, en créant, en apportant de la valeur.

Dans l'année du centenaire de notre République, mon plus grand rêve était d'être une femme enseignante servant sous notre drapeau glorieux, au sein de l'armée de l'éducation. Pour tout cela, mon cœur est rempli de gratitude. Je voudrais conclure avec une phrase de mon Maître, Mustafa Kemal Atatürk : « Nous n'avons besoin que d'une seule chose : être travailleurs. »

Je vous remercie de tout mon cœur.

Ayfer AKAYDIN

VEDA

Yüzlerimizde maskeyle, sıra aralarında şeffaf bariyerlerle; gülüşlerimiz saklı, birbirimizden uzak başladık biz Saint-Joseph maceramıza. Aslında fiziksel olarak yan yanaydık ama üzerimizde pandeminin getirdiği katı kurallar, hastalık korkusu, birbirimizin yüzünü görememek, bu yüzden birbirimizi gerçekten anlayamamak ve tanıyamamak zor bir başlangıç olmuştu. Çocuktuk, önümüzde hayatımızın belki de en keyifli yılları bekliyordu bizi.

Derste eğlendik, sıkıldık, not aldık, fısıldaşarak konuştuk, quize girdik, okul çıkışına plan yaptık, revire kaçtık... Etütlerde telaşla ders dinledik, ders anlattık. Hava soğukken kalorifere yapışık sohbet ettik, sıcakken bahçe banklarında. Derslere ve sınavlara gelen yenilikleri görünce alt sınıflara "Bizim zamanımızda farklıydı" diyebildik. Saint-Joseph'in tarihindeki beş yıllık kesitlerden biri de bize ait oldu. Ailemizden çok birbirimizi ve öğretmenimizi, okulumuzu gördük. Biz lisede yeni bir "aile" bulduk.

"Zaman ne çabuk geçiyor değil mi?" lafını, bütün bunları düşündükçe anlamakta zorlanıyorum. Bu sözü bir daha açılmayacak kapılar arkamızda kalınca ya da "son"u kabullenemeyince söylüyoruz belki de. Ancak oturup düşününce zamanın aslında hızlıca akmadığını, her anın bizde bir iz bıraktığını hatırlıyoruz. Dolu dolu yaşadığımız bu beş yılın aslında pek de geçici olmadığını, gittiğimiz yerde her birimizin içinde bir Saint-Josephli yattığını ve her zaman yatacağının farkına varınca da vaktin bir önemi kalmıyor. Anılar ve bütün bu yaşanmışlıkların güzelliği kalbimizde bir resim sergisi edasıyla asılmış, orada duracak.

Vedalar asla teşekkür etmeden olmaz. Bu upuzun yolda bizi desteklemiş olan öğretmenlerimize ve bizlere her şeyi mümkün kılan, hayat boyu taşıyacağımız değerler yükleyen, bizi şekillendirmiş olan Saint-Joseph'e teşekkür ediyorum. Beş yıllık maceramız boyunca bize dil bilgisi ve trigonometrinin ötesinde bilgiler yükledi; kendi ayaklarımızın üzerinde durmayı, toplum içerisinde bir insan olmayı, kim olduğumuzu ve kim olmak istediğimizi öğrendik.

Unutmamak gerek ki elbet her kuş yumurtadan çıkar, büyür, yuvadan ayrılma vakti gelir. En güçlü poyrazda bile sallanmayan bir ağaç olan Saint-Joseph beş sene bize sıcak bir yuva sağladı, bizi açık kollarla bekleyen dünyaya hazırladı. Kanatlarını açmış; rüzgara karşı savrulmayan, ustaca süzülen kuşlar olduk. Belki hepimizin varış noktası farklı ama başlangıcımız aynı. 2021'de Moda'da ilk kez buluğan o yavru kuşlar büyüdü. Korkmuyoruz. Uçacağız.

Hikayelerimiz duvarlara emanet!

Ceren ÇINA

Avec des masques sur le visage et des barrières transparentes entre les rangs, nos sourires cachés, éloignés les uns des autres : c'est ainsi que nous avons commencé notre aventure à Saint-Joseph. En réalité, nous étions physiquement côte à côte, mais les règles strictes imposées par la pandémie, la peur de la maladie, l'impossibilité de voir le visage de l'autre et, de ce fait, la difficulté à se comprendre et à se connaître véritablement ont rendu ce début difficile. Nous étions des enfants, et les années qui s'annonçaient comme les plus agréables de notre vie nous attendaient.

En cours, nous nous sommes amusés, nous nous sommes ennuyés, nous avons pris des notes, nous avons chuchoté, nous avons passé des interrogations, nous avons fait des projets pour la sortie des classes, nous nous sommes réfugiés à l'infirmerie... Pendant les heures d'étude, nous avons écouté ou expliqué des leçons dans l'urgence. Quand il faisait froid, nous discutions collés aux radiateurs ; quand il faisait chaud, sur les bancs du jardin. En voyant les nouveautés apportées aux cours et aux examens, nous avons pu dire aux élèves des classes inférieures : « À notre époque, c'était différent ». L'une des tranches de cinq ans de l'histoire de Saint-Joseph nous a appartenu. Nous avons vu nos camarades, nos professeurs et notre école plus souvent que notre propre famille. Nous avons trouvé, au lycée, une nouvelle « famille ».

« Comme le temps passe vite, n'est-ce pas ? » En pensant à tout cela, j'ai du mal à comprendre cette phrase. Peut-être la prononçons-nous lorsque des portes qui ne se rouvriront plus se referment derrière nous, ou lorsque nous n'arrivons pas à accepter la « fin ». Pourtant, en s'asseyant pour y réfléchir, on se rappelle que le temps ne s'écoule pas si vite, que chaque instant laisse une trace en nous. Et lorsque l'on prend conscience que ces cinq années vécues intensément n'étaient pas si éphémères, que là où nous irons, un élève de Saint-Joseph sommeille et sommeillera toujours en chacun de nous, alors le temps n'a plus d'importance. Les souvenirs et la beauté de tous ces moments vécus resteront là, suspendus dans notre cœur à la manière d'une galerie d'art.

Les adieux ne se font jamais sans remerciements. Je remercie nos professeurs qui nous ont soutenus tout au long de ce très long chemin, ainsi que Saint-Joseph, qui a tout rendu possible pour nous, qui nous a façonnés et transmis des valeurs que nous porterons toute notre vie. Au cours de notre aventure de cinq ans, on nous a inculqué bien plus que de la grammaire et de la trigonométrie : nous avons appris à voler de nos propres ailes, à être des citoyens au sein de la société, à savoir qui nous sommes et qui nous voulons être.

Il ne faut pas oublier que chaque oiseau sort un jour de son œuf, grandit, et que le moment vient de quitter le nid. Saint-Joseph, tel un arbre qui ne vacille pas même sous le vent du nord le plus violent, nous a offert un nid chaleureux pendant cinq ans et nous a préparés à un monde qui nous attend à bras ouverts. Nous sommes devenus des oiseaux qui ont déployé leurs ailes, qui ne se laissent pas emporter par le vent mais planent avec agilité. Notre destination finale est peut-être différente pour chacun d'entre nous, mais notre point de départ est le même. Les oisillons qui se sont rencontrés pour la première fois à Moda en 2021 ont grandi. Nous n'avons pas peur. Nous allons voler.

Nos histoires sont confiées aux murs !

Ceren ÇINA

GİZEMLİ ÜÇGENİN SIRRI

Ece Lal Beren TASLI

Bermuda Şeytan Üçgeni, Atlantik Okyanusu'nun batısında yer alan ve geçmişte çok sayıda uçak ile geminin kaybolduğu iddialarıyla ün kazanmış bir bölgedir. Bermuda, Florida'daki Miami ve Porto Riko'daki San Juan'ın oluşturduğu üçgen şeklindeki bu alan uzun yıllar boyunca şehir efsaneleriyle, doğüstü açıklamalarla ve gizemli olaylarla anılmıştır. Amerikan Sahil Güvenliği'nin resmi yazılarında bile "açıklanamayan kayıpların yoğun olduğu bölge" olarak tanımlanması, bu üçgeni daha da dikkat çekici hâle getirmiştir.

Tarih boyunca bu bölge hakkında pek çok teori ortaya atılmıştır. Bazı iddialara göre Bermuda Üçgeni, kayıp kıta Atlantis'in bulunduğu yerd ve burada gelişmiş, anlaşılması zor cihazların yarattığı manyetik alan bozuklukları kayıplara sebep oluyordu. Kristof Kolomb'un seyir defterlerinde bile bu bölgede garip ışıklar

ve tanımlanamayan uçan cisimlerden bahsettiği iddia edilmiştir. Birçok kişiye göre bu olayların arkasında doğüstü güçler, gizemli enerjiler ve hatta dünya dışı varlıklar vardı. Ancak tüm bu açıklamalar, bilimsel dayanaklara sahip olmaması nedeniyle zamanla yerini daha mantıklı yaklaşımlara bırakmıştır.

Son yıllarda öne çıkan en güçlü bilimsel teori, Bermuda Üçgeni'nin aslında büyük bir doğal gaz hidrat bölgesi olduğudur. Okyanus tabanlarında, düşük sıcaklık ve yüksek basınç altında oluşan bu hidratlar, adeta tebeşirimsi beyaz bir madde olarak bulunur. Bazen sıcak su akıntılarının etkisiyle bu gaz hidratlar çözünerek metan gazını serbest bırakır. Bu gaz suya karıştığında, suyun yoğunluğu önemli ölçüde azalır. Yoğunluğu düşen su ise gemilere yeterli kaldırma kuvveti sağlayamaz. Böyle bir durumda bir gemi, sanki altındaki zemin aniden yok olmuş

gibi hızla okyanusun derinliklerine doğru çöker ve geride hiçbir iz bırakmaz.

Aynı şekilde metan gazı su yüzeyine çıkıp havaya karıştığında, atmosferde de yoğunluk azalmasına neden olur. Havada yoğunluğun düşmesi uçaklar için tehlikeli sonuçlar doğurabilir. Jet motorlarının çalışması için gerekli olan oksijen miktarı azalınca motorlar durabilir; pervaneli uçaklarda ise havanın taşıyıcı etkisi zayıflar. Bu durum uçakların ani irtifa kaybına uğrayarak denize düşmesine neden olabilir.

Bütün bu bilimsel açıklamalar, Bermuda Şeytan Üçgeni'nin yıllardır süren gizemine mantıklı bir ışık tutmaktadır. Yine de bölge, hâlâ birçok insan için gizemini koruyan, efsanelerle ve merak uyandıran hikâyelerle dolu bir alan olmayı sürdürmektedir.

BER

MO

LE SECRET DU TRIANGLE MYSTÉRIEUX

Le Triangle des Bermudes est une zone située dans la partie occidentale de l’océan Atlantique, devenue célèbre en raison des nombreuses disparitions d’avions et de navires qui y auraient eu lieu par le passé. Cette zone de forme triangulaire, délimitée par les Bermudes, Miami en Floride et San Juan à Porto Rico, a été associée pendant de longues années à des légendes urbaines, des explications surnaturelles et des événements mystérieux. Même dans les rapports officiels de la Garde côtière américaine, elle est décrite comme une “zone à forte concentration de disparitions inexplicables”, ce qui rend ce triangle encore plus fascinant.

À travers l’histoire, de nombreuses théories ont été avancées sur cette région. Selon certaines affirmations, le Triangle des Bermudes serait l’emplacement de la cité perdue de l’Atlantide, où des perturbations magnétiques causées par des dispositifs technologiques avancés et complexes provoqueraient les disparitions. Il a même été prétendu que Christophe Colomb aurait mentionné des lumières étranges et des objets volants non identifiés dans ses journaux de bord.

Pour beaucoup, des forces surnaturelles, des énergies mystérieuses, voire des êtres extraterrestres se cachent derrière ces événements. Cependant, en l’absence de fondements scientifiques, toutes ces explications ont laissé place, avec le temps, à des approches plus rationnelles.

La théorie scientifique la plus solide mise en avant ces dernières années suggère que le Triangle des Bermudes est en réalité une vaste zone d’hydrates de gaz naturel. Ces hydrates, formés au fond des océans sous l’effet de basses températures et de hautes pressions, se présentent sous la forme d’une substance blanche crayeuse. Parfois, sous l’influence de courants d’eau chaude, ces hydrates de gaz se dissolvent et libèrent du méthane. Lorsque ce gaz se mélange à l’eau, la densité de cette dernière diminue considérablement. L’eau, dont la densité a chuté, ne peut plus fournir une poussée d’Archimède suffisante aux navires. Dans une telle situation, un navire coule rapidement vers les profondeurs de l’océan, comme si le sol sous lui s’était soudainement dérobé, sans laisser de traces.

De la même manière, lorsque le méthane remonte à la surface de l’eau et se mélange à l’air, il provoque une baisse de la densité atmosphérique. Cette chute de densité peut entraîner des conséquences dangereuses pour les avions. La quantité d’oxygène nécessaire au fonctionnement des moteurs à réaction diminuant, les moteurs peuvent s’arrêter ; pour les avions à hélices, l’effet de portance de l’air s’affaiblit. Cela peut provoquer une perte d’altitude soudaine et entraîner la chute des appareils en mer.

Toutes ces explications scientifiques apportent un éclairage logique sur le mystère qui entoure le Triangle des Bermudes depuis des années. Malgré tout, la région continue d’être, pour beaucoup, une zone pleine de mystères, de légendes et d’histoires fascinantes.

Ece Lal Beren TASLI

Kaynakçalar;

Bermuda Şeytan Üçgeni - Vikipedi. (2006, March 22).

https://tr.wikipedia.org/wiki/Bermuda_%C5%9Eeytan_%C3%9C%C3%A7geni

Bermuda Şeytan Üçgeni ile ilgili en çarpıcı teoriler | DMAX. (n.d.).

<https://www.dmax.com.tr/blog/bermuda-seytan-ucgeni-ile-ilgili-en-carpici-teoriler>

COMPRENDRE LE FÉMINISME

Feminizm, günümüzde sıkça kullanılan ve tartışmalara neden olabilen çoğu zaman da yanlış bilinen bir kavramdır. Bazıları feminizmi erkek karşıtlığı olarak tanımlar, bazıları da geçmişte kalan bir mücadele olarak değerlendirir fakat feminizm, temelde kadın ve erkeğin insan olarak eşit haklara sahip olması gerektiğini savunan bir düşünce biçimidir. Feminizm bir ayrıcalık talebi değil hakkı gözetilen bir adalet arayışıdır.

Tarih boyunca kadınlar toplumun çeşitli alanlarında geri planda bırakılmıştır. Avcı-toplayıcı toplumun tarım toplumuna dönüşmesiyle birlikte kadınların görünürlüğü azalmış ve “doğal” bir düzen gibi kabul edilmeye başlanmıştır. Eğitim, sanat, siyaset ve bilim gibi alanlarda kadınlar arka planda kalmış ve var olmak için büyük mücadeleler vermek zorunda kalmıştır. Feminizmin ortaya çıkış amacı tam da budur; kadınların bastırılan sesini duyurmak ve eşit haklara sahip bir birey olmasını sağlamaktır.

Feminizmin yanlış anlaşılmasındaki en temel sebeplerden biri, bu hareketin “erkeklerle karşı” bir mücadele olarak görülmesidir. Aslında feminizm, erkekleri dışlamaz, aksine kadın ve erkeğin bir arada, birbirlerinin haklarını gözeterek daha iyi bir toplum için birlikte ilerleyebileceğini savunur. Toplumun bir kesimi gücü elinde tutarken ve diğerleri haksızlıklarla boğuşurken gerçek bir ilerlemeden söz etmek mümkün değildir. Kadınların eğitimden, sanattan ve düşünce dünyasından dışlandığı bir düzen, hem kadınları hem de toplumu eksik bırakır.

Sanat ve edebiyat kadınların kendini temsil ettiği ve güçlü bir şekilde ifade edebildiği alanlardan biri olmuştur. Toplumda bastırılan, görmezden gelinen duyguların bir “ses” oluşturması sanat ve edebiyat yoluyla mümkün olmuştur. Kadınların üreten ve sorgulayan özellikleri oluşturdukları eserlerle açığa çıkmıştır.

Frida Kahlo bu duruma güçlü birer örnektir, yaşadığı fiziksel ve psikolojik acıları resimlerine yansıtarak kadınların iç dünyasında neler olduğuna güzel bir örnek oluşturmuştur. Kadınlara yönelik kusursuzluk beklentisine ve topluma yerleşmiş normlara karşı çıkmıştır. Bu da feminizmin sadece bir hak arayışı değil aynı zamanda ifade özgürlüğü için bir savunma olduğunu da göstermiştir.

Virginia Woolf da ifade özgürlüğü için savaştığı bir diğer kişidir. Kadınların yalnızca yazmasını değil yazarken de özgür olması gerektiğini savunmuştur. Kadınların tarih boyunca sanat ve edebiyatta geri planda kalmasını kadınların bağımsız olmamasının bir sonucu olarak yorumlamıştır. Eserlerinde kadın karakterlere yer vererek kadınların da edebi eserlerin merkezinde olabileceğini göstermiştir. Eserlerindeki kimlik ve iç dünya vurgularında kadınların iç dünyasını ve karşılaştığı sorunları aktarmıştır.

Türk kadını da kendi dönemlerinin şartlarına göğüs gererek feminizm için önemli adımlar atmıştır. Nezihe Muhiddin kadınlar için siyasi hak mücadelesine büyük katkılar sağlamıştır, bu mücadeleyi Osmanlı döneminde vermiş olması

da onu daha değerli kılar. Cumhuriyet ilan edilmeden önce kadınların da siyasi hayatta temsil bulması için çalışmalar yapmıştır. Diğer yandan Sabiha Gökçen yalnızca Türkiye'nin değil dünyanın ilk kadın pilotlarından biri olarak öne çıkmıştır. Havaçılık gibi erkeğin baskın olduğu bir alanda normlara karşı çıkarak kadınları temsil etmiştir. Bu başarısıyla kadınların yeteneklerinin cinsiyetle değil kişinin becerileriyle değerlendirilmesi gerektiğini göstermiştir.

Feminizmi anlamak kadınların erkeklerden üstün ve daha fazla hakka sahip olduğunu savunmak değildir, aksine kız çocuklarının normların üstünde hayal kurabilmesini, kadınların birey olarak değer görmesini, erkeklerin duygularını gösterebilmesini ve iki cinsiyetin de kalıplardan kurtularak eşit bir duruma gelmesini bilmektir.

Bugün hâlâ feminizmden bahsetme ihtiyacı duyuyorsak bu toplumsal hak eşitliği mücadelesinin bitmemiş olduğunu ve devam etmekte olduğunu gösterir. Bizim üzerimize düşen vazife ise bunu iki cinsiyetin çatıştığı bir alan olarak görmek yerine ortak bir ilerleme hedefi şeklinde ele almaktır.

“ Bir toplumun yarısı zincirliken, diğer yarısının özgür olması mümkün değildir. ”

Simone de Beauvoir

Le féminisme est un concept fréquemment utilisé aujourd'hui, souvent source de débats et, la plupart du temps, mal compris. Certains définissent le féminisme comme une hostilité envers les hommes, tandis que d'autres le considèrent comme une lutte appartenant au passé. Pourtant, le féminisme est avant tout une manière de penser qui défend l'idée que les femmes et les hommes doivent avoir des droits égaux en tant qu'êtres humains. Le féminisme n'est pas une revendication de privilèges, mais une quête de justice fondée sur le respect des droits.

Tout au long de l'histoire, les femmes ont été reléguées à l'arrière-plan dans de nombreux domaines de la société. Avec le passage des sociétés de chasseurs-cueilleurs aux sociétés agricoles, la visibilité des femmes a diminué et cette situation a commencé à être perçue comme un ordre « naturel ». Dans des domaines tels que l'éducation, l'art, la politique et la science, les femmes sont restées en retrait et ont dû mener de grandes luttes pour exister. C'est précisément pour cette raison que le féminisme est né : faire entendre la voix étouffée des femmes et leur permettre d'exister en tant qu'individus dotés de droits égaux.

L'une des principales raisons des malentendus autour du féminisme est qu'il est perçu comme une lutte « contre les hommes ». En réalité, le féminisme n'exclut pas les hommes ; au contraire, il défend l'idée que femmes et hommes peuvent avancer ensemble vers une société meilleure, en respectant mutuellement leurs droits. Tant qu'une partie de la société détient le pouvoir tandis que l'autre lut-

te contre les injustices, il est impossible de parler de véritable progrès. Un ordre qui exclut les femmes de l'éducation, de l'art et du monde des idées appauvrit à la fois les femmes et la société.

L'art et la littérature ont été des domaines dans lesquels les femmes ont pu se représenter et s'exprimer avec force. Les émotions refoulées et ignorées par la société ont trouvé une voix à travers l'art et la littérature. Les qualités créatives et critiques des femmes se sont révélées dans les œuvres qu'elles ont produites.

Frida Kahlo en est un exemple puissant. En reflétant ses souffrances physiques et psychologiques dans ses peintures, elle a offert une représentation marquante du monde intérieur des femmes. Elle s'est opposée aux attentes de perfection imposées aux femmes et aux normes profondément ancrées dans la société. Cela montre que le féminisme n'est pas seulement une lutte pour les droits, mais aussi une défense de la liberté d'expression. Virginia Woolf est une autre figure ayant lutté pour la liberté d'expression. Elle a défendu non seulement le droit des femmes à écrire, mais aussi leur droit d'écrire librement. Elle a interprété la marginalisation des femmes dans l'art et la littérature tout au long de l'histoire comme une conséquence de leur manque d'indépendance. En plaçant des personnages féminins au cœur de ses œuvres, elle a montré que les femmes pouvaient également être au centre des œuvres littéraires. À travers les thèmes de l'identité et de l'intimité, elle a transmis le monde intérieur des femmes et les difficultés auxquelles elles sont confrontées.

Les femmes turques ont elles aussi pris des mesures importantes en faveur du féminisme en faisant face aux conditions difficiles de leur époque. Nezihe Muhiddin a grandement contribué à la lutte pour les droits politiques des femmes, et le fait qu'elle ait mené ce combat durant la période ottomane la rend d'autant plus précieuse. Avant même la proclamation de la République, elle a œuvré pour que les femmes soient représentées dans la vie politique. De son côté, Sabiha Gökçen s'est distinguée comme l'une des premières femmes pilotes non seulement de Turquie, mais aussi du monde. En défiant les normes dans un domaine dominé par les hommes comme l'aviation, elle a représenté les femmes. Par sa réussite, elle a montré que les capacités des femmes doivent être évaluées non pas en fonction du genre, mais des compétences individuelles.

Comprendre le féminisme ne signifie pas défendre l'idée que les femmes sont supérieures aux hommes ou qu'elles doivent avoir plus de droits. Cela signifie permettre aux filles de rêver au-delà des normes, reconnaître la valeur des femmes en tant qu'individus, permettre aux hommes d'exprimer leurs émotions et libérer les deux sexes des stéréotypes afin d'atteindre une véritable égalité.

Si aujourd'hui encore nous ressentons le besoin de parler de féminisme, cela montre que la lutte pour l'égalité des droits sociaux n'est pas terminée et qu'elle se poursuit. Notre devoir est de considérer cette lutte non comme un champ de confrontation entre les sexes, mais comme un objectif commun de progrès.

Tant que la moitié de l'humanité sera enchaînée, l'autre moitié ne pourra jamais être libre.

Simone de Beauvoir

HeForShe Kulübü | Club HeForShe
Yusuf Hira BÖLÜKBAŞI, Nural Atacan ÇEBİ, Uzay IŞIL

Altı Yüz Yıl Sonra

Neredeyse tüm günümü yollarda geçiriyorum ve bunun hem bireysel hem toplumsal bir sorun olduğunu düşünüyorum. Bu yüzden bu konu hakkındaki düşüncelerimi paylaşmak istedim.

Geçen gün bir yere gitmek için evden çıktım. Biraz geç kalmıştım ama yine de yetişebilirim, diye düşündüm. Ancak o günkü trafik beni gerçekten çok şaşırttı. Saat 10'du ve yollardaki araç sayısı inanılmazdı. İnsanlar bu saatte nereye gidiyor olabilir? Eğer işe gitmiyorlarsa, bu kadar yoğun bir trafik nasıl oluşuyor? Bu soruyu uzun zamandır düşünüyorum. Çünkü hangi gün, hangi saatte yola çıkarsam çıkayım mutlaka trafikle karşılaşacağım. Hafta içi ya da hafta sonu fark etmiyor, trafik hep aynı. Peki, bu trafik neden oluyor? İnsanlar işe ve okula gitmek yerine yollarda mı vakit geçiriyor? Bu bana çok garip geliyor.

Eskiden trafik bu kadar yoğun değildi. Belki de bu yüzden bu kadar şaşıyorum. O zamanlar trafik sorununu hep nüfus artışına bağlardım. Nüfus arttıkça araç sayısı da artıyor, dolayısıyla trafik yoğunlaşıyor diye düşünürdüm. Ancak artık bu fikir bana mantıklı gelmiyor. Çünkü nüfus ne kadar artarsa artsın, insanların bir şekilde işte ya da okulda olması gerekmez mi? Sonuçta herkesin bir sorumluluğu, bir meşguliyeti var. Tabii ki ülkede işsiz sayısının fazla olduğunun farkındayım. Ancak sabah saat 11'de bile 20 kilometrelik bir mesafeyi 1 saatte gitmek bana gerçekten çok fazla geliyor. Bu kadar fazla insanın aynı anda yollarda olması bana biraz garip ve kafa karıştırıcı geliyor. Bir de ekonomik durumu düşündüğümde işler daha da karmaşıklaşıyor. İnsanlar her fırsatta maddi zorluklardan, geçim sıkıntısından bahsediyor. Ancak ülkedeki yakıt fiyatlarının bu kadar yüksek olmasına rağmen neredeyse herkesin arabasıyla dışarıda olması bana tuhaf geliyor. Bir yandan şikâyetler duyuyoruz, diğer yandan yollar araçlarla dolu. Belki de ben bu konuya yanlış bir açıdan ba-

kıyorum. Belki de insanlar mecbur kaldıkları için özel araç kullanıyorlar. Toplu taşımanın yetersiz olduğu bir yerde yaşıyor olabilirler ya da günlük ihtiyaçlarını karşılamak için araçlarını kullanmaları gerekiyor. Ama yine de, bu kadar yoğun bir trafiği anlamakta zorlanıyorum.

Şunu da belirtmek istiyorum: Burada kimseye toplu taşıma kullanmasını önermiyorum. Ayrıca hava kirliliği gibi çevresel sorunlara da değinmiyorum çünkü ben de kendi arabamda seyahat etmeyi tercih ederim. Bir araba, toplu taşımaya göre çok daha rahat, temiz ve güvenli bir alan sağlıyor. Kimse sizi rahatsız etmiyor, istediğiniz gibi müzik dinleyebiliyor ya da sessiz bir yolculuk yapabiliyorsunuz. Ancak ne kadar konforlu olursa olsun, bu kadar insanın aynı anda trafikte olmasını anlamakta güçlük çekiyorum. Belki bu durum sadece nüfus artışından kaynaklanıyordur. Ancak nüfus artışı yavaş yavaş gerçekleştiği için buna alışmamız gerekmez mi? Eğer sebep sadece nüfus artışı olsaydı, bu durumu bu kadar garip bulmazdım, diye düşünüyorum.

Bunun dışında, trafik kazalarının da bu soruna büyük bir etkisi olabileceğini düşünüyorum çünkü yolda bir kaza olduğunda, herkes kazaya bakmak için yavaşlıyor. Bu da kazanın olduğu bölgede büyük bir trafik sıkışıklığına neden oluyor. Eğer trafik kazalarının sayısını azaltabilirsek, belki yollar biraz daha rahatlar. Tabii ki kazaları tamamen önlemek mümkün değil. Ama küçük önlemlerle bile bu süreyi biraz kısaltabiliriz. Beş dakika bile kazansak benim için büyük bir avantaj olur.

Trafiğin başka sebepleri de olabilir. Mesela şehir planlamasının yetersizliği, yolların ihtiyaca cevap verememesi ya da toplu taşımanın eksikliği gibi. Özellikle büyük şehirlerde yollar, artan araç sayısına uygun bir şekilde genişletilmiyor. Bu durum, zaten var olan trafik sorununu daha da büyütüyor. İnsanlar da toplu taşımanın yetersiz olmasından dolayı özel araç kullanmaya yöneliyor. Ancak bu durum da trafiği çözmek yerine daha kötü hale getiriyor.

Şimdiye kadar anlattıklarım, insanların neden iş günlerinde ve mesai saatleri içinde bu kadar trafikte olduğunu tam olarak açıklamıyor. Ama yine de bu yoğunluğun sebeplerinden biri olabileceğini düşünüyorum. Trafik sadece zaman kaybına yol açmıyor. Aynı zamanda insanlar üzerinde büyük bir stres yaratıyor. Yolda geçirilen süre arttıkça insanlar daha gergin, daha yorgun hale geliyor. Ayrıca trafikte beklemek, enerji tüketimini artırarak ekonomik açıdan da zarar veriyor.

Ada Zelal ELGÜN

Six cents ans plus tard

La tour de l'Horloge Astronomique, située sur la place de la « Vieille Ville », est l'un des édifices les plus célèbres de Prague, la capitale de la République tchèque. Lors de ma visite, outre son architecture, les figures entourant l'horloge ont attiré mon attention, et j'ai décidé de faire des recherches sur son histoire.

L'horloge, également connue sous le nom d'« Orloj », fonctionne selon des principes tels que les mouvements du soleil et de la lune, une carte du ciel et des indicateurs du jour et de la nuit. Elle nous renseigne sur l'astronomie de l'époque où elle a été conçue.

L'horloge a été fabriquée pour la première fois en 1410 par le maître horloger Jan Ruze (surnommé Hanuš) sur ordre du roi de Bohême. Grâce à son architecture et ses décorations grandioses, la renommée de l'édifice s'est propagée de pays en pays, devenant un véritable symbole de prestige pour le roi. Selon la légende, face à la demande croissante des autres rois pour des horloges similaires, le roi tchèque a pris une décision cruelle : il a fait crever les yeux de Hanuš pour s'assurer que l'architecte ne puisse plus jamais reconstruire son chef-d'œuvre. Après cet événement, Hanuš se serait suicidé en se jetant du haut de la tour, mais incapable d'accepter que l'histoire s'arrête là, il a planifié sa vengeance avant de mourir. Hanuš a saboté l'horloge astronomique, et pendant le siècle suivant, malgré toutes les tentatives, personne n'a pu la réparer. La manière dont il l'a détraquée reste encore un mystère. Plus tard, en 1552, elle a été réparée par le maître architecte Jan Taborsky, mais elle est tombée en panne à de nombreuses reprises au cours des années suivantes, nécessitant chaque fois une restauration complète.

L'Horloge Astronomique n'était désormais plus seulement une structure architecturale, mais un élément essentiel de la culture tchèque et le symbole de la capitale. En 600 ans d'existence, les dommages les plus importants qu'elle ait subis survinrent les 7 et 8 mai 1945, lors d'une attaque nazie. Les douze figures en bois ont été brûlées et le cadran du calendrier détruit. Après de longs efforts, l'horloge a été totalement restaurée en 2005.

Parlons un peu des personnages qui ornent l'horloge et de leurs sens. Lors du spectacle qui a lieu à chaque heure, la statue du Squelette sonne la cloche tandis que les douze apôtres du Christ défilent par les fenêtres qui s'ouvrent en hauteur. Le spectacle se termine par le chant d'un coq. La première statue mobile de la rangée supérieure est l'homme qui se regarde dans un miroir, représentant la Vanité. À côté de lui, on voit un Hébreu tenant une bourse d'argent, symbolisant l'avarice et la cupidité. La statue du Squelette incarne la Mort. Elle tient un sablier (le temps qui s'écoule) et la corde de la cloche. Juste à côté de la Mort se tient un homme avec un mandoline. Dans les sources, cette statue spécifique est simplement appelée « le Turc ». Elle est interprétée comme le symbole du plaisir et de la luxure (et ce n'est pas le seul Turc sur l'horloge). Toutes ces figures se trouvent dans la partie supérieure et, à l'exception du squelette, elles représentent différentes passions terrestres.

Dans la partie inférieure, les trois statues étaient autrefois collectivement appelées « les Turcs ». Plus tard, après que le sculpteur V. Sucharda leur a ajouté des détails, elles sont devenues le Philosophe, l'Astronome et l'Historien. À côté du Philosophe Turc, on trouve la dernière statue, l'Archange Michel, qui désigne de sa lance le plateau du calendrier.

L'Horloge Astronomique est devenue un monument célèbre tant par le pays qu'elle représente que par l'héritage culturel qu'elle porte. Cette tour, où l'on remarque quelque chose de nouveau à chaque regard, s'est également invitée dans la culture populaire. Par exemple, le livre *Le Secret des Secrets* de Dan Brown (auteur de *Da Vinci Code*) est un roman policier qui romance le mystère de l'horloge. Aujourd'hui encore, l'Horloge Astronomique conserve toute sa valeur et son mystère aux yeux du monde...

Ada Zelal **ELGÜN**

KALP VE RUHUN HAYAT DERECESİ

İnsan; fiziksel bedeni, duyguları, düşünceleri, hayal etme ve ruhunun derinliklerine açılabilme gibi yetenekleriyle basite indirgenemez, karmaşık bir canlıdır. Dolayısıyla onun yalnızca maddeden ibaret olduğunu söylemek, hakikati yansıtmayan ve aklı göze indiren yüzeysel bir tanım olacaktır. Aklın göze inmesi, insanın mana aleminden gelen frekanslara kayıtsız kalması olarak anlaşılabilir. Oysa onu; sadece bedensel hazları ve istekleri ile ele almak, onun istidat ve kabiliyetlerine karşı bir saygısızlıktır. Belki de yeni dönemde en fazla ihtiyaç duyacağımız bakış, onu bedeninin yanında ruh ve mana bütünlüğü içinde ele alan kapsamlı bir bakış olacaktır.

Peki onu binlerce canlıdan ayıran ve medeniyet sahibi yapan güç nedir? Onu insan yapan şey, ruh ve beden arasındaki bitmeyen ilişkidir. Beden, dünyada var olmamızı sağlar; ruh ise bu varoluşa anlam kazandırır. Bu iki unsurdan biri ihmal edildiğinde insanın dengesi bozulur. Çünkü beden ihtiyaç ister, ruh ise yön arar. Sadece bedensel arzuların peşinde koşan bir insan, zamanla iç boşluğa sürüklenir; yalnızca ruha kapanan bir insan ise hayatın somut gerçeklerinden uzaklaşır.

Evrende mikro boyuttan normo boyuta, normo boyuttan makro boyuta kadar her yerde denge prensibi gözlemlenir. Atomaltı parçacıkların arasındaki güçlü nükleer kuvvetten tutun da galaksiler arasındaki münasebete kadar evrenin incelenmesi hep bir dengeye işaret eder. İnsan ise ruh ve bedeniyle münasebetinde bu denge prensibini kurmaya bugün her şeyden çok muhtaçtır.

İnsanlık, tarih boyunca hep çalkantılı dönemlerden geçmiş, barış süreçlerini savaşlar, savaşları ise menfaat çatışmaları takip edegelmiştir. Bu hengamede kendi benliğini bir yere bağlayamayan insan, kimi zaman hatayı ruhuna bağlamış ve

bedeninin istekleri altında ezilip gitmiştir. İnsan, bu dünyada ruh ve beden gibi iki farklı kuvveti temsil eder. Ara sıra bu iki kuvvet birleşse bile, çoğunlukla, zıtlıkları görülür. Bedenin ön planda olduğu bir fertte, ruh cesedin bir kölesi haline gelir. Kalbin akla, ruhun bedene hakim olduğu bir bünyede ise, özgürlüğün sonsuzluğuna dair emareler görülür.

İki büyük dünya savaşının etkisiyle sahip olduğu materyalist anlayışta çatlama meydana gelen modern insan paradigması, günümüzde ruha gerekli değeri vermemesinin sonuçlarını unutmuş benzerdir. Pozitivist düşüncenin yeniden hâkim olduğu çağımızda maddeye verilen önem giderek artmaya devam etmektedir. Bilim ve teknolojiye ilerleyiş, insan yaşamını kolaylaştırırsa da, insanı yalnızca ölçülebilir ve tüketilebilir bir varlık gibi görme tehlikesini de beraberinde getirmektedir. Niceliğin egemenliğindeki bu dünya, ruhsal bunalımlara ve buhranlara neden olmaktadır.

Fransız düşünür René Guénon bu konuda şunu söyler: “Gerçeği bilmek, niceликтen kurtulup niteliğe ulaşmak için bir yolculuk gerektirir.”.

Özellikle modern dünyada insanın bütünlüğünün parçalanması, gittikçe dallanıp genelden öze doğru giden bilim dalları; hakikatin bütünlüğüyle düşünülmesini güçleştirmektedir. Ruh, sanki ikinci planda bırakılıp metafizik alem ile fizik alem arasındaki bağ görmezden gelinmektedir. Oysa hakikati anlamak için insanı yalnızca fiziksel yönüyle değerlendirmek yeterli değildir. O bunun hayliyle fevkindedir.

Felsefenin ilk dönemlerinden beri ruh ve beden meselesi insan düşüncesinin merkezinde yer almıştır. Platon’dan Descartes’a kadar birçok düşünür bu ikiliği farklı biçimlerde yorumlamıştır. Aydınlanma düşüncesinin fikri temelini atan

Descartes’ın yanıldığı esas nokta, mana alemi ile madde alemini birbirinden ayırmasıdır. Halbuki fizik alemi, metafizik alemin kapılarını aralayan tenteneli bir perde gibidir.

Hangi yaklaşım benimsenirse benimsenirsin, insanın bütünlüğü göz ardı edildiğinde eksik bir anlayış ortaya çıkar. Ruh, insana hariçten giydirilmiş şuurlu bir kanundur. Gerçek olgunluk ise, ruh ile beden arasında bir çatışma kurmakta değil; ikisini uyum içinde yaşatabilmektedir.

Gani AY

LE DEGRÉ DE VIE DU CŒUR ET DE L'ÂME

L'être humain est un être complexe qui ne peut être réduit à une simple entité, en raison de son corps physique, de ses émotions, de ses pensées, de sa capacité à imaginer et à s'ouvrir aux profondeurs de son âme. Par conséquent, affirmer qu'il n'est constitué que de matière serait une définition superficielle, qui ne reflète pas la vérité et qui réduit l'intelligence à la seule perception visuelle. Cette réduction de l'intelligence au regard peut être comprise comme une indifférence de l'homme aux fréquences provenant du monde du sens. Or, considérer l'être humain uniquement à travers ses plaisirs et ses désirs corporels constitue un manque de respect envers ses dispositions et ses capacités. Peut-être que le regard dont nous aurons le plus besoin dans cette nouvelle époque sera une vision globale qui le considère non seulement à travers son corps, mais aussi dans l'unité de son âme et de son essence.

Qu'est-ce donc qui distingue l'homme des milliers d'autres êtres vivants et le rend capable de civilisation ?

Ce qui fait de lui un être humain, c'est la relation ininterrompue entre l'âme et le corps. Le corps permet notre existence dans le monde ; l'âme, quant à elle, donne un sens à cette existence. Lorsque l'un de ces deux éléments est négligé,

l'équilibre de l'homme est rompu.

Car le corps réclame, tandis que l'âme cherche une direction. Un individu qui ne poursuit que des désirs corporels est, avec le temps, entraîné vers un vide intérieur ; tandis qu'un être humain, uniquement

sur l'âme s'éloigne des réalités concrètes de la vie.

Dans l'univers, du niveau micro au niveau normo, et du niveau normo au niveau macro, le principe d'équilibre s'observe partout. Des forces nucléaires qui régissent les particules subatomiques aux relations entre les galaxies, l'étude de l'univers renvoie toujours à une forme d'équilibre. L'être humain, quant à lui, a aujourd'hui plus que jamais besoin d'établir ce principe d'équilibre dans la relation entre son âme et son corps.

Tout au long de l'histoire, l'humanité a traversé des périodes tumultueuses ; les périodes de paix ont été suivies par des guerres, et les guerres par des conflits d'intérêts. Dans ce tumulte, l'homme qui ne parvient pas à ancrer son identité quelque part a parfois imputé ses erreurs à son âme et s'est laissé écraser sous les désirs de son corps. L'homme représente en lui deux forces distinctes : l'âme et le corps. Même si, par moments, ces deux forces peuvent s'unir, on observe le plus souvent leur opposition. Chez un individu dominé par le corps, l'âme devient l'esclave du cadavre. En revanche, dans une structure où le cœur domine l'intellect et où l'âme domine le corps, apparaissent les signes d'une liberté infinie.

Le paradigme de l'homme moderne, dont la conception matérialiste s'est fissurée sous l'effet des deux grandes guerres mondiales, semble aujourd'hui avoir oublié les conséquences de son manque de considération pour l'âme. À notre époque, où la pensée positiviste redevient dominante, l'importance accordée à la matière ne cesse de croître. Si les progrès scientifiques et technologiques facilitent la vie humaine, ils entraînent également le danger de réduire l'homme à un simple être mesurable et consommable. Ce monde dominé par la quantité engendre

des crises et des troubles spirituels.

Le penseur français René Guénon affirme à ce sujet : « Connaître la vérité exige un voyage qui libère de la quantité pour atteindre la qualité. »

En particulier dans le monde moderne, la fragmentation de l'unité de l'homme, ainsi que la multiplication des disciplines scientifiques de plus en plus spécialisées, allant du général vers le particulier, rendent difficile une pensée qui appréhende la vérité dans sa globalité. L'âme semble reléguée au second plan, et le lien entre le monde métaphysique et le monde physique est ignoré. Or, pour comprendre la vérité, il ne suffit pas d'évaluer l'être humain uniquement sous son aspect physique. Il est bien au-delà de cela.

Depuis les premières périodes de la philosophie, la question de l'âme et du corps occupe une place centrale dans la pensée humaine. De Platon à Descartes, de nombreux penseurs ont interprété cette dualité de différentes manières. L'erreur principale de Descartes, qui a posé les bases intellectuelles des Lumières, réside dans la séparation qu'il a établie entre le monde du sens et le monde matériel. Pourtant, le monde physique est comme un voile délicat qui entrouvre les portes du monde métaphysique.

Quelle que soit l'approche adoptée, ignorer l'unité de l'être humain conduit à une compréhension incomplète. L'âme est une loi consciente conférée à l'homme de l'extérieur. La véritable maturité ne consiste pas à établir un conflit entre l'âme et le corps, mais à les faire coexister en harmonie.

Gani AY

BRÜKSEL'E SEYAHAT

“Belçika'nın başkenti olan Brüksel çok kozmopolittir. Orta Çağ'dan günümüze kadar gelen mimari yapılarıyla dikkat çeker. Farklı kültürlerin bir arada yaşadığı turistik bir şehirdir. Brüksel çizgi roman kenti ve çikolatanın kalbi olarak da bilinir. Fransızca ve Felemenkçe konuşulur.

Gezi sırasında gezdiğim önemli yerlerin başında Atomium Müzesi geliyor. Şehrin en önemli simgelerinden biri olan Atomium. 1958 yılında Brüksel'de düzenlenen Expo 58 Dünya Fuarı için inşa edilmiştir.

Atomium, dokuz adet küreden oluşmaktadır. Bu küreler çelik borularla birbirine bağlanmıştır. Kürelerin bazıları müze alanı olarak kullanılmakta, bazıları ise sergi salonu ve gözlem alanı olarak düzenlenmiştir. Ziyaretçiler, küreler arasında yürüyen merdivenler ve asansörler aracılığıyla geçiş yapabilmektedir. En üst kürede yer alan gözlem bölümünden Brüksel şehrinin panoramik manzarası izlenebilmektedir.

Manneken Pis, şehrin en tanınmış simgelerinden biri olan tarihi bir heykeldir. Küçük bir erkek çocuğunun çeşmeye işediği anı tasvir eden bu bronz heykel, Brüksel'in merkezinde yer almaktadır.

Manneken Pis heykelinin ortaya çıkışıyla ilgili anlatılan hikâyelerden biri, eski zamanlara dayanmaktadır. Rivayete göre geçmişte deri fabrikalarında, derileri yumuşatmak ve işlemek amacıyla idrar kullanılırdı. Bu dönemde en saf ve temiz idrarın çocuklara ait olduğuna inanılmaktaydı. Bu nedenle fabrikalar, çocukların idrarını ailelerinden belirli bir ücret karşılığında satın alırdı. Manneken Pis heykelinin, bu durumu simgelemek amacıyla yapılmıştır.

Grand Place Brüksel'in merkezinde yer alan ve şehrin en önemli tarihi alanlarından biri olan büyük bir meydandır. Hem mimari hem de kültürel açıdan

büyük bir değere sahiptir. 1998 yılında UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne alınmıştır. Zamanla çevresine lonca binaları, belediye binası ve soylu ailelere ait yapılar inşa edilmiştir. Bu binalar, dönemin ekonomik gücünü ve sosyal yapısını yansıtmaktadır. Özellikle Brüksel Belediye Sarayı, tarihi mimarisi ve yüksek kulesiyle meydanın en dikkat çekici yapılarından biridir. Meydanı çevreleyen binalar, detaylı süslemeleri, altın yaldızlı cepheleri ve heykelleriyle tanınmaktadır. Her bina, geçmişte farklı bir loncaya ait olduğu için kendine özgü bir hikâye ve sembole sahiptir. Bu durum, Grand Place'ı sadece bir meydan değil, aynı zamanda açık hava müzesi hâline getirmektedir. Bu meydan da bir çok fayton bulunmaktadır ve bu faytonlar bir saatte bütün şehri gezme imkanı sunar.

Galleries Royales Saint-Hubert, Brüksel'in en zarif ve tarihi alışveriş galerilerinden biridir. Cam tavanlı uzun koridorları, şık vitrinleri ve klasik mimarisiyle ziyaretçilerine adeta geçmişte bir yolculuk hissi yaşatır. Burada yürürken ünlü markaların dükkanları bulunur. Küçük, şirin kafelerde oturup şehrin keyifli atmosferini hissedebilirsiniz. Hem alışveriş yapmak hem de Brüksel'de güzel bir kahve molası vermek isterseniz bu galeri, şehrin en özel yerlerinden biridir.

Mont des Arts, Brüksel'in şehir merkezi ile üst kesimleri arasında yer alan, teraslı bahçeler ve geniş seyir alanlarından oluşan bir meydan ve park alanıdır. Alan, geometrik düzenlenmiş çiçek bahçeleri, merdivenler ve yürüyüş yollarıyla yapılandırılmış olup ziyaretçilere şehir merkezine doğru açık bir manzara sunar. Buradan Brüksel'in tarihi bölgesi, Belediye Sarayı'nın kulesi ve şehir silüeti net şekilde görülebilir. Mont des Arts'ın çevresinde Kraliyet Kütüphanesi, Güzel Sanatlar Müzeleri ve kültür kurumları bulunur. Merkezi konumu ve açık görüş alanı nedeniyle hem turistik bir durak hem de

şehir içi geçiş ve dinlenme noktası olarak kullanılmaktadır.

Brüksel çizgi roman kentidir, bir çok çizgi film orada yapılmıştır ve duvarlarında çizgi romanlara ait bir sürü çizim vardır. Bu çizimler şehre tatlı bir hava katar.

Belçika'nın meşhur yemeklerinin başında kızarmış patates geliyor ve bizim gittiğimiz 'Friter Atelier' bu konuda çok başarılı bir mekandı.

Brüksel'de nereye giderseniz gidin her yerde waffle yiyen insanlar görürsünüz. Biz gittiğimizde önünde saatlerce kuyruk olan 'Maison Dandoy'da yedik.

Belçika'nın denize kıyısı bulunması, midyenin ülkede yaygın olarak tüketilmesini sağlamıştır. Kuzey Denizi'nden kolaylıkla temin edilebilen taze midyeler, zamanla Belçikalılar için geleneksel bir yemek haline gelmiştir. Brüksel'de en iyi midyeyi 'Chez Leon' da yiyebilirsiniz.

Midyenin yanında Brüksel'in bir başka simgesi olan bira servis edilir. Brüksel, dünyaca ünlü bira çeşitleriyle tanınır ve bu gelenek yüzyıllar öncesine dayanır. Şehirdeki birçok küçük bira üreticisi ve geleneksel kafe, bu kültürü yaşatmaya devam eder. Brükselliler için bira, arkadaşlarla buluşmanın, sohbet etmenin ve sosyal hayatın keyifli bir simgesidir. Ayrıca bira turizmi, şehrin ekonomisine de büyük katkı sağlar. Lambic ve gueuze gibi sadece Brüksel'e özgü bira türleri, şehrin gastronomik kimliğinin bir parçası olarak büyük bir gurur kaynağıdır.

Belçika'nın en önemli atıştırmalıdır. Belçika çikolataı, dünya genelinde kalitesi ve lezzetiyle ün kazanmış olan en önemli çikolata türlerinden biridir. Ülkede çikolata üretimi büyük bir titizlikle yapılmakta ve yüksek kalite standartları korunmaktadır. Sosyal açıdan Belçika çikolataı, günlük yaşamda ve özel günlerde önemli bir yere sahiptir. Neredeyse her sokakta çikolataacı vardır.

Brüksel'e giderseniz, yakınında bulunan Brugge, Antwerp ve Ghent gibi şehirleri de ziyaret etmeyi unutmamalısınız. Şehirlerin arasındaki mesafe çok az olduğu için tren yardımıyla ulaşım sağlayabilirsiniz. Bu şehirler, yüzölçümleri küçük olduğu için bir hafta içinde rahatlıkla gezilip keşfedilebilecek yerlerdir.

Bence Brüksel herkesin gidip görmesi gereken çok kültürlü, tarihi ve sosyal bir şehirdir. Tarihi evleri ve sokakları şehre çok farklı bir hava katar. Tekne turları ile eşsiz nehirleri dolaşabileceğiniz, atlarla şehir turu yapabileceğiniz yemeklerin lezzeti ile büyüleneceğiniz, sokaklarda çikolata kokusuyla yürüyeceğiniz şirin eski model binalarıyla dikkat çeken fiyatların çok yüksek olmadığı, ulaşımın kolay olduğu küçük bir şehirdir.

Lilya ŞUŞANYAN

VOYAGE À BRUXELLES

Bruxelles, la capitale de la Belgique, est une ville très cosmopolite. Elle attire l'attention par ses structures architecturales qui s'étendent du Moyen Âge à nos jours. C'est une ville touristique où cohabitent différentes cultures. Bruxelles est également connue comme la cité de la bande dessinée et le cœur du chocolat. On y parle le français et le néerlandais.

Parmi les lieux incontournables que j'ai visités, l'Atomium arrive en tête. Symbole majeur de la ville, il a été construit pour l'Exposition Universelle de 1958 (Expo 58). L'Atomium se compose de neuf sphères reliées entre elles par des tubes d'acier. Certaines sphères servent d'espaces muséaux, tandis que d'autres accueillent des salles d'exposition et des zones d'observation. Les visiteurs circulent entre les sphères via des escaliers mécaniques et des ascenseurs. Depuis le point d'observation situé dans la sphère supérieure, on peut admirer une vue panoramique de tout Bruxelles.

Le Manneken-Pis est une statue historique et l'un des symboles les plus célèbres. Cette statue en bronze, représentant un petit garçon en train d'uriner dans une fontaine, est située au centre de Bruxelles. Une des histoires racontées sur son origine remonte à l'époque où l'urine était utilisée dans les tanneries pour assouplir le cuir. On croyait alors que l'urine la plus pure était celle des enfants, et les usines l'achetaient aux familles. La statue aurait été érigée pour symboliser cette pratique.

La Grand-Place est une immense place située au centre, représentant l'un des sites historiques les plus importants de la ville. D'une grande valeur architecturale et culturelle, elle est inscrite au patrimoine mondial de l'UNESCO depuis 1998. Au fil du temps, des maisons de corporations, l'Hôtel de Ville et des édifices appartenant à des familles nobles y ont été bâtis, reflétant la puissance économique

de l'époque. L'Hôtel de Ville de Bruxelles est particulièrement remarquable avec sa haute tour. Les bâtiments environnants sont célèbres pour leurs décorations détaillées, leurs façades dorées et leurs statues. Chaque maison possède sa propre histoire et ses symboles, faisant de la Grand-Place un véritable musée en plein air. De nombreuses calèches y stationnent, offrant la possibilité de faire le tour de la ville en une heure.

Les Galeries Royales Saint-Hubert figurent parmi les galeries commerçantes les plus élégantes et historiques. Avec leurs longs couloirs au plafond de verre et leurs vitrines chics, elles donnent l'impression d'un voyage dans le passé. On y trouve des boutiques de grandes marques et de charmants petits cafés. C'est l'endroit idéal pour faire du shopping ou s'offrir une pause café raffinée.

Le Mont des Arts est un espace situé entre le centre-ville et les quartiers hauts, composé de jardins en terrasses. Aménagé avec des jardins de fleurs géométriques et des escaliers, il offre une vue dégagée sur le centre historique, notamment sur la tour de l'Hôtel de Ville. On y trouve la Bibliothèque Royale et plusieurs musées des Beaux-Arts.

Bruxelles est la ville de la bande dessinée ; de nombreux dessins animés y ont été créés et les murs de la ville sont ornés de fresques de BD, ce qui donne à la ville une atmosphère très douce.

Côté cuisine, les frites sont incontournables. L'établissement « Frites Atelier » que nous avons testé était excellent dans ce domaine. Vous verrez également des gens manger des gaufres partout ; nous avons goûté celles de chez « Maison Dandoy », où la file d'attente peut durer des heures.

Grâce à l'accès de la Belgique à la mer, les moules sont devenues un plat tradi-

tionnel. Vous pourrez déguster les meilleures chez « Chez Léon ». Elles sont souvent accompagnées de bière, une autre icône bruxelloise. La tradition brassicole remonte à des siècles, avec des variétés uniques comme la Lambic et la Gueuze.

Enfin, le chocolat belge est mondialement réputé pour sa qualité. Il y a des chocolateries à presque chaque coin de rue, et l'odeur du chocolat vous accompagne durant vos promenades.

Si vous allez à Bruxelles, n'oubliez pas de visiter les villes voisines comme Bruges, Anvers et Gand. Les distances sont très courtes et facilement accessibles en train. Ces villes étant à taille humaine, elles peuvent être explorées en une semaine.

À mon avis, Bruxelles est une ville multiculturelle et historique que tout le monde devrait voir. Ses maisons anciennes, ses tours en bateau sur les canaux, ses balades en calèche et sa gastronomie enchantent les visiteurs. C'est une petite ville charmante, facile d'accès et aux prix abordables, où il fait bon flâner.

Lilya ŞUŞANYAN

K U Y R U K T A K A Y B O L M A K

Se perdre dans la file d'attente

Saatlerdir aynı kuyruktaydım. Bu kuyruk uzayıp gidiyor; insanlar sessizce ama kendilerini önemser gibi, bir başkasının önüne kendini atıyor. Ofisin arkalarından birisi ansızın çıkıyor ve bir bakıyoruz, sıranın en arkasındaki biri bir bakmışım en öne gelmiş oluyor.

Herkes bir adım öne geçmek için hesap yapıyor, sessiz bir rekabet içinde. Göz göze gelmek yok; tek gören gözler, kendi çıkarına bakıyor. Çantalar, dosyalar, kağıtlar, bilgisayar ekranları arasında insanlar, bir görev makinesine dönüşmüş gibi duruyor. Kuyruk, artık bir kuyruk değil; bir aynada birbirinin kopyasını gören insanlar ordusu.

Yanımdaki biri, telefonuyla sürekli uğraşiyor, bakışları ekrana sabitlenmiş, çevresinde olup biteni görmezden geliyor. Bir başkası hafifçe öksürüyor ama kimse umrunda değil; çünkü herkes kendi öne geçme ritüelinde kaybolmuş. Zaman uzuyor ama kimse fark etmiyor; sistem çalışıyor, insanlar çalışıyor ama kimse neyi beklediğini bilmiyor.

Sıradaki yer, başarı ölçütü olmuş. İnsanlar, sıranın önünde olmayı kendi değerleriyle eş tutuyor ama değer sadece bir konum, bir yer işareti. Kuralların kimse tarafından sorgulanmadığı, herkesin sıraya girmeye programlı olduğu bir şehirde, birey farkında olmadan yok oluyor.

Ve biz, sessizce bekliyoruz. Beklemek için bekliyoruz, öne geçmek için öne geçiyoruz ama hiçbirimizin gerçekten istediği bir şey yok. Kuyruk, artık sadece bir toplumsal aynadır; bireysizleşmiş, düşüncesiz ve körleşmiş bir kalabalığın portresi. Herkes kendi dünyasında ama herkes aynı ritüeli tekrar ediyor. İnsanlık, belki de sıranın içinde kaybolmuş durumda; bir adım öne geçmek uğruna, varlığını unuttuğu bir şehirde yürüyor.

Cela faisait des heures que j'étais dans la même file d'attente. Cette file s'étire interminablement ; les gens s'y bousculent silencieusement, mais avec une importance affectée, chacun essayant de passer devant l'autre. Quelqu'un surgit soudain du fond d'un bureau, et l'on s'aperçoit qu'une personne, qui était tout au bout de la queue, se retrouve soudain au premier rang.

Tout le monde calcule pour avancer d'un pas, plongé dans une compétition muette. Aucun échange de regards ; les seuls yeux qui voient ne scrutent que leur propre intérêt. Entre les sacs, les dossiers, les papiers et les écrans d'ordinateur, les êtres humains semblent transformés en automates de service. La file n'est plus une simple file ; c'est une armée de gens voyant leur propre reflet dans un miroir.

À côté de moi, quelqu'un manipule sans cesse son téléphone, le regard rivé à l'écran, ignorant tout ce qui se passe autour de lui. Un autre tousse légèrement, mais personne n'y prête attention ; car chacun est perdu dans son propre rituel de dépassement. Le temps s'étire, mais personne ne s'en aperçoit ; le système fonctionne, les gens travaillent, mais personne ne sait plus ce qu'il attend.

La place dans la file est devenue une mesure de succès. Les gens assimilent le fait d'être en tête de file à leur propre valeur, mais cette valeur n'est qu'une position, un simple repère. Dans une ville où personne ne remet les règles en question, où tout le monde est programmé pour faire la queue, l'individu s'efface sans même s'en rendre compte.

Et nous attendons, en silence. Nous attendons pour attendre, nous avançons pour avancer, mais aucun d'entre nous n'a de désir véritable. La file n'est plus qu'un miroir social ; le portrait d'une foule dépersonnalisée, irréfléchie et aveuglée. Chacun est dans son monde, pourtant chacun répète le même rituel. L'humanité est peut-être en train de s'égarer au sein de cette file ; elle marche dans une ville qui a oublié son existence, au nom d'un seul pas en avant.

Zeynep AKYOL

VİRA BİSMİLLAH

derken

*“Mavi, bir renkten daha fazlası bence.
Sonu olmayan bir gökyüzü, umut dolu bir
deniz.”*

Cemal Süreya

İnsanların basit tasarımı, nispeten kolay yapılabilen sallar inşası ile başlayan denize duyduğu ilgi ve keşfe yelken açma tutkusunu günümüzde binlerce yolcu kapasiteli âdeta birer yüzen otel olarak tanımlanan cruise gemilerinin inşasına varan uzun bir tarihsel geçmişe sahiptir. Mısır'ın Nil'i, Mezopotamya'nın Dicle ve Fırat'ı, Hindistan'ın İndus'u nehir taşımacılığını mümkün kılmış; usta birer denizci olan Fenikeliler yüksek pruvallı gemileri sayesinde ticaret kolonileri kurarak, hem ürünlerini hem de alfabelerini Akdeniz havzasına taşımışlardır. İnsanların denize olan tutkusunu Poseidon'dan Okeanos'a, Altın Post'u aramak için Kolhis'e giden Argonotlardan, Ege Denizi'ne adını veren Aegeus'a kadar birçok mitin de doğmasına yol açmıştır.

Türklerde ise denizciliğin tarihi 1081 yılında Çaka Bey'in İzmir'de oluşturduğu donanma ile başlatılır. Bu tarih aynı zamanda Türk Deniz Kuvvetlerinin kuruluşu kabul edilir. Bunun dışında Umur Bey, Kara Mürsel Bey, Piri Reis ve Barbaros Hayrettin Paşa gibi denizciler de Türk denizcilik tarihinin önemli isimleri arasında sayılır.

Türklerin XI. yüzyılın sonlarında başlayan denizcilik serüveni Cumhuriyet Dönemi'nde de sürmüştür. Mustafa İhsan Denizaşan 1932 yılında 29 yaşındayken kendi yaptığı ve “Ankara” adını verdiği yelkenlisiyle başladığı yolculuğunda önce Akdeniz'e açılmış, Süveyş Kanalı'nda, Nil Nehri'nde, Cezayir kıyılarında dolaşmış; Cebelitarık Boğazı'nı geçip Atlas Okyanusu'na açılarak Fas ve İspanya kıyılarına kadar Türk bayrağını dalgalandırmıştır. Vardığı her limanda yanına aldığı gramofonunda İstiklal Marşı'nı çalan Denizaşan, kendisini ziyaret edenlere genç Türkiye Cumhuriyeti'ni ve Atatürk'ü anlatmıştır. Ancak şüphe yok ki Cumhuriyet Dönemi deniz seyahatliği dendiğinde ilk akla gelen isimler Sadun ve Oda Boro çiftidir.

Tabii bir de yanlarına Kanarya Adaları'nda katılan Miço adını verdikleri kedilerini unutmamak olmaz.

Boro çiftinin dünya seyahatine çıktığı “Kısmet” 1963 yazında Salacak'ta inşa edilmeye başlanmış “Double ender” yani baş-kıç bir veya Norveç tipi denilen bir yelkenlidir. Boyu 10,50 metre; eni 3,30; su çekimi ise 1,65 metredir. Boro çiftinin Hürriyet gazetesinin sponsorluğunda gerçekleşen dünya seyahati palamarın 22 Haziran 1965 tarihinde çözülmesiyle başlamıştır.

Sadun Boro, “Pupa Yelken” adlı kitabında o günkü duygularını şöyle ifade ediyor: “22 Ağustos 1965... Hafif yağmur çiseliyor... Puslu bir pazar sabahının erken saatleri... Israrlarıma rağmen Caddebostan İskelesi'ne inmiş anneme, tekneleriyle gelen birkaç yakın arkadaşına son defa veda ettikten sonra Vira Bismillah...”

O anı, yaşadığım müddetçe unutmama imkan var mı? Hafif poyrazın önünde Kısmet pupa yelken yol alırken, kamaranın kenarına ilişmiş, son defa yaşlı gözlerle arkaya bakıyorum. Önce Caddebostan sonra Fenerbahçe ve yavaş yavaş İstanbul, o aşına silüetler artık seçilmez oldu. Acaba bir daha buraları görmek, gene bu sulara dönmek bir gün kısmet olacak mı?...

Ağustos'un 26'sında Çanakkale Boğazı'ndan çıkan Boro çiftinin bu arzusu 2 yıl 10 ay sonra kısmet oldu. Oldukça meşakkatli geçen bu seyahatte ilk aksilik Kısmet'in Pire'de bir kayanın üstüne oturmasıydı. Neyseki bu aksilik yelkenlide bir hasar oluşturmadan atıldı. Korint Körfezi'ne çıkan Borolar, Odysseus'un adası olarak bilinen İthaka'ya vardılar. Sonrasında rotaları Messina, Napoli, Korsika ve Capri adaları oldu. Ekim başında Balear adalarında konakladıktan sonra Cebelitarık'a yöneldiler. Fas'ın Tanca limanında geçirdikleri üç günün ardından Atlantik Okyanusu'na çıktılar.

Kanarya adalarına vardıklarında ise aralarına yeni bir mürettebat katılmıştı. Afacan kedi Miço.

Üç hafta kalınan Las Palmas'tan sonraki yeni hedef Barbados oldu. Karayipleri dolaşan Borolar 14 Şubat 1966'da Panama'ya doğru yelken bastılar. Kendi ifadeleriyle seyahatlerinin en güzel günlerini geçirdikleri Galapagos adalarına Hasta La Vista diyerek veda ettikten sonra Fransız Polinezyası'na bağlı Markiz adalarına (Îles Marquises) demir attılar. Sonraki durakları Tahiti oldu. Bunu Tonga, Fiji, Yeni Hebrid ile Papua ve Yeni Gine adaları izledi.

6 Ağustos 1967'de Timor adasından Bali'ye doğru yola çıktılar. Endonezya karasularında korsanların saldırısına uğrayan Boro çifti teknelerinde değerli bir eşya olmadığı için canlarını kurtardılar. Singapur'a vardıklarında sağlık kontrolü için gittikleri klinikte yapılan tetkiklerin sonucunda doktorun verdiği acı haberle yıkıldılar; Oda kanser olmuştu. Tedavi için uçakla İstanbul'a dönmek zorunda kaldı. Neyseki hastalığı başlangıç aşamasında teşhis edilmişti. Sadun Boro yolculuğun Hint Okyanusu kısmını Miço ile geçirdi. Seylan'a vardıklarında Oda iyileşerek tekrar aralarına katılmıştı. Aden Körfezi'nden geçip Cibuti'ye vardktan sonra artık Kızıldeniz'e ulaşmışlardı.

Etiyopya ve Eritre'ye uğrayan Kısmet'in yeni durağı 1968 yılında İsrail'in Eliat Limanı oldu. Bu sırada Mısır ile İsrail ilişkileri çok gergindi. Zira 5-10 Haziran 1967 tarihleri arasında yaşanan Altı Gün Savaşı'nın yansımaları devam ediyordu.

Bu nedenle Süveyş Kanalı'ndan geçmek mümkün değildi. Türk hükümetinin ve İsrail Su Sporları Federasyonu Başkanı Goldberg'in girişimleri sonucu ilginç bir çözüm yolu bulundu: Kısmet yelkenlisi yaklaşık 400 kilometre sürecek bir kara yolculuğu için kamyonu yüklenecek, Necef Çölü'nü aşır Aşdod Limanı üzerinden Akdeniz'e indirilecekti. Öyle de oldu. Ardından 29 Nisan günü Hayfa'ya varan Borolar 13 Mayıs'ta demir aldılar. Artık yolculukları sona ermek üzereydi.

17 Mayıs Cuma günü Fethiye'ye doğru yol alırken üzerlerinden iki jet alçak uçuşla geçti. Bunlar vatanlarına sağ salim ulaşan Kısmet yelkenlisinin mürettebatına hoşgeldiniz selamı veren Türk Hava Kuvvetlerine ait savaş uçaklarıydı. Çanakkale'ye kadar Türk limanlarına uğramayınız emri üzerine Rodos Adası'na yönelen Kısmet 23 Mayıs sabahı buradan ayrılarak Datça sahillerini takiben Devedburnu'nun altındaki sakin koyda funda demir ettiler. Bir gün Kos'da (İstanköy), bir gün de Tiganı'de kaldıktan sonra Midilli'ye demirlediler.

Artık dünya turu bitmek üzereydi. 5 Haziran günü Ayvacık'ın Babakale Limanı'na demirleyen Kısmet'i Deniz Harp Okulu'nun uygulama gemisi yapılmış olan Atatürk'ün yatı Savarona ve donanma gemileri karşıladı. Kısmet'in 26 Ağustos 1965'de başlayan uzun seyahati muazzam bir tezahüratla karşılandığı ve alay sancaklarıyla donatıldığı 15 Haziran 1968'de son bulmuş, Boro çiftinin yorgunluğu yerini zorlu bir görevi yerine getirmiş olmanın neşesine bırakmıştı. Kısmet'in kısmetinde iki yıl dokuz ay üç hafta süren bir ayrılıktan sonra demir almış olduğu Caddebostan'a tekrar demir atmak vardı.

Seyahat sonrasında Anıtkabir'de büyük önder Atatürk'ün manevi huzuruna çıkan Boro çifti dönemin Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay tarafından da kabul edildi.

1928 yılında İstanbul'da doğan Sadun Boro Erenköy de büyümüş, ilkokuldan itibaren Galatasaray'da yatılı okumuştur. Üniversite eğitimini İngiltere Manches-

ter'da tekstil mühendisliği alanında tamamlamıştır. 5 Haziran 2015'te Marmaris'te vefat eden ve Karacasöğüt köy mezarlığına defnedilen Sadun Boro'nun anısına hazırlanan "Yürüyüş Yolu", Kısmet'i bağladığı 8 nolu çam ağacından, vasiyet ettiği yere kadar devam etmektedir.

1935 yılında bugünkü Polonya sınırları içerisinde bulunan Stettin'de doğan Alman asıllı Oda Olga Berta Pietsch Boro 21 Mayıs 2020'de Bodrum'da vefat etti. Marmaris'e getirilen naaşı eşinin yanına defnedildi.

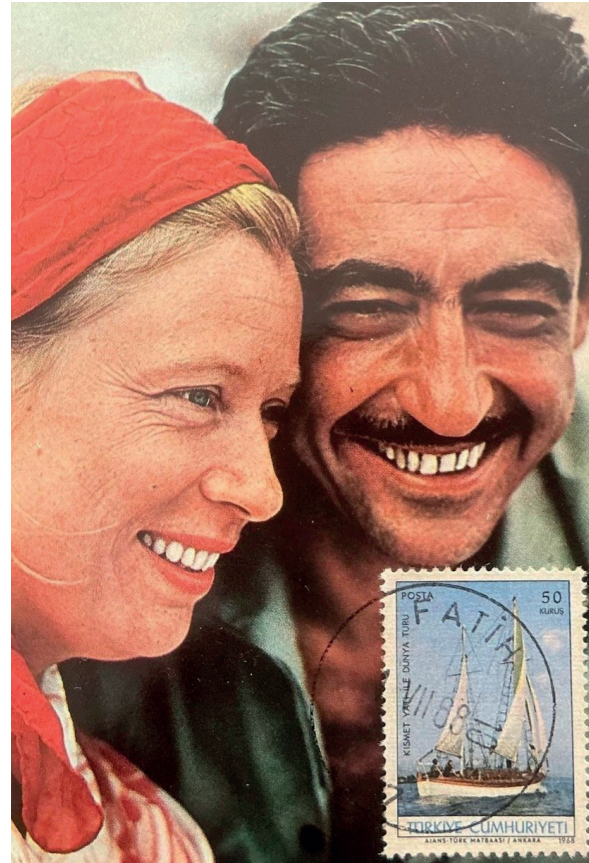
Kısmet yelkenlisine gelince, Sadun Boro tarafından müze-ye bağışlanmış, 2010 yılında RMK Marine Tersanesi'nde restore edildikten sonra, 4 Ekim 2011 tarihinden itibaren Hasköy'deki Rahmi Koç Müzesi'nde sergilenmeye başlanmıştır.

Tabii Kalamış Marina'nın önüne dikilerek bu anlamlı seyahati ölümsüzleştirilen bir heykeli de belirtmeden geçmemek lazım; "Amatör Denizciler Anıtı" nı. Projesi sanatçı Ersal Yavi'ye ait olan anıt, heykeltıraşlar Ali Yaldır, Derya Ersoy ve Zafer Dağdeviren'in ortak çalışmasıdır. Açılışı 28 Mayıs 2011'de yapılmıştır. Eğer yolunuz Kalamış'a düşerse Sadun Boro, Oda Boro ve kedileri Miço gülen yüzleriyle sizleri selamlayacaktır. Belki de kulağınıza rüzgarla vuran ufak bir fısıltı gelecektir; Alesta demir! Vira Bismillah!

Gökhan BÜYÜKENGEZ Tarih öğretmeni

Kaynakça

Boro, Sadun. Pupa Yelken. İstanbul. Kendi yayını, 1975
Gürdeniz, Cem. Atlantik'te İlk Türk ve Cumhuriyet'in ilk deniz gezgini: Mustafa İhsan Denizaşan. İstanbul. Yeni Deniz Mecmuası, Mart 2016
İnternet: Sadun Boro resmi web sitesi. https://www.sadunboro.com, erişim: 25 Ekim 2025
Görsel kaynaklar ve fotoğraf: Gökhan Büyükengez arşivi

En disant "Vira Bismillah"

L'intérêt de l'humanité pour la mer, né avec la construction de radeaux simples et relativement faciles à fabriquer et animé par la passion de mettre les voiles vers l'inconnu, possède une longue histoire qui a abouti aujourd'hui à la construction de navires de croisière pouvant accueillir des milliers de passagers, véritables hôtels flottants. Le Nil en Égypte, le Tigre et l'Euphrate en Mésopotamie, l'Indus en Inde ont rendu possible le transport fluvial ; les Phéniciens, marins chevronnés, ont établi des colonies commerciales grâce à leurs navires à haute proue, transportant à travers le bassin méditerranéen non seulement leurs marchandises, mais aussi leur alphabet. La passion des hommes pour la mer a également donné naissance à de nombreux mythes : de Poséidon à Océan, des Argonautes partis vers la Colchide à la recherche de la Toison d'or à Égée, qui donna son nom à la mer Égée.

Chez les Turcs, l'histoire de la navigation commence en 1081 avec la flotte constituée par Çaka Bey à Izmir. Cette date est également considérée comme celle de la fondation des Forces navales turques. Parmi les figures importantes de l'histoire maritime turque figurent aussi Umur Bey, Kara Mürsel Bey, Piri Reis et Barberousse Hayreddin Pacha.

L'aventure maritime des Turcs, commencée à la fin du XIe siècle, s'est poursuivie durant la période républicaine. En 1932, à l'âge de 29 ans, Mustafa İhsan Denizaşan entreprit un voyage à bord du voilier qu'il avait lui-même construit et baptisé « Ankara ». Il navigua d'abord en Méditerranée, parcourut le canal de Suez, le Nil, les côtes algériennes ; franchit le détroit de Gibraltar pour atteindre l'océan Atlantique, faisant flotter le drapeau turc jusqu'aux côtes du Maroc et de l'Espagne. Dans chaque port, il faisait retentir l'hymne national turc sur son gramophone et présentait la jeune République de Turquie et Atatürk aux visiteurs. Cependant, lorsqu'on évoque les navigateurs de la période républicaine, les premiers noms qui viennent à l'esprit

sont sans conteste Sadun et Oda Boro. Sans oublier leur chat Miço, qui les rejoignit aux îles Canaries.

Le « Kismet », le voilier avec lequel le couple Boro entreprit son tour du monde, commença à être construit à Salacak durant l'été 1963. C'était un « double-ender », ou voilier de type norvégien, à proue et poupe arrondies. Il mesurait 10,50 mètres de long, 3,30 mètres de large, avec un tirant d'eau de 1,65 mètre. Leur voyage autour du monde, sponsorisé par le journal Hürriyet, débuta le 22 juin 1965 lorsque les amarres furent larguées. Dans son livre Pupa Yelken, Sadun Boro décrit ainsi ses sentiments ce jour-là :

« 22 août 1965... Une légère pluie tombe... Les premières heures d'un dimanche matin brumeux... Malgré mes insistances, ma mère est descendue au quai de Caddebostan. Après avoir fait mes adieux pour la dernière fois à elle et à quelques amis proches venus avec leurs bateaux... Vira Bismillah... »

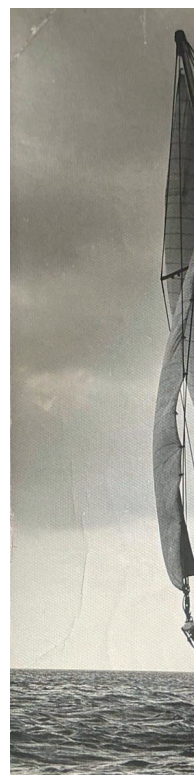
Comment pourrais-je oublier cet instant tant que je vivrai ? Tandis que Kismet avançait toutes voiles dehors sous un léger poyraz, assis au bord de la cabine, je regardais en arrière, les yeux embués. D'abord Caddebostan, puis Fenerbahçe, et peu à peu Istanbul... ces silhouettes familières devenaient indistinctes. Aurai-je un jour la chance de revoir ces lieux, de revenir sur ces eaux ?... »

Le 26 août, le couple Boro franchit le détroit des Dardanelles. Leur souhait de retour se réalisa deux ans et dix mois plus tard. Ce voyage, semé d'épreuves, connu sa première mésaventure lorsque le Kismet s'échoua sur un rocher au Pirée, heureusement sans dégâts. Ils gagnèrent ensuite le golfe de Corinthe, atteignirent Ithaque, l'île d'Ulysse, puis mirent le cap sur Messine, Naples, la Corse et Capri. Après un séjour aux Baléares début octobre, ils se dirigèrent vers Gibraltar. Trois jours passés au port de Tanger, au Maroc, puis ils s'aventurèrent dans l'Atlantique. Aux Canaries, un nouveau membre d'équipage les rejoignit : le malicieux chat Miço.

Après trois semaines à Las Palmas, leur prochaine destination fut la Barbade. Après avoir parcouru les Caraïbes, ils mirent le cap sur Panama le 14 février 1966. Faisant leurs adieux aux Galápagos — qu'ils décrivaient comme les plus beaux jours de leur voyage — ils jetèrent l'ancre aux îles Marquises, en Polynésie française. Puis vinrent Tahiti, Tonga, Fidji, les Nouvelles-Hébrides, la Papouasie et la Nouvelle-Guinée.

Le 6 août 1967, ils quittèrent Timor pour Bali. Dans les eaux indonésiennes, ils furent attaqués par des pirates, mais n'ayant rien de valeur à bord, ils sauvèrent leur vie. À Singapour, lors d'un contrôle médical, ils apprirent une terrible nouvelle : Oda était atteinte d'un cancer. Elle dut rentrer à Istanbul pour se faire soigner. Heureusement, la maladie avait été diagnostiquée à un stade précoce. Sadun poursuivit la traversée de l'océan Indien avec Miço. À Ceylan, Oda, rétablie, les rejoignit. Après le golfe d'Aden et Djibouti, ils atteignirent la mer Rouge.

Après des escales en Éthiopie et en Érythrée, le Kismet arriva en 1968 au port d'Eilat, en Israël. Les relations entre l'Égypte et Israël étaient alors extrêmement tendues à la suite de la guerre des Six Jours (5-10 juin 1967), rendant impossible le passage par le canal de Suez. Grâce aux démarches du gouvernement turc et du président de la Fédération israélienne des sports nautiques, Goldberg, une solution originale fut trouvée : le Kismet fut chargé sur un camion pour un transport terrestre d'environ 400 kilomètres à travers le désert du Néguev jusqu'au port d'Ashdod, où il fut remis à l'eau en Méditerranée. Le 29 avril, ils arrivèrent à Haïfa ; le 13 mai, ils reprirent la mer. Le voyage touchait à sa fin.

Le 17 mai, alors qu'ils naviguaient vers Fethiye, deux avions de chasse survolèrent le Kismet à basse altitude : c'étaient des appareils de l'armée de l'air turque saluant l'équipage revenu sain et sauf. Sur ordre de ne pas faire escale dans les ports turcs jusqu'à Çanakkale, ils se dirigèrent vers Rhodes. Le 23 mai, ils quittèrent l'île, mouillèrent dans une baie paisible près de Deveburnu, séjournèrent à Kos et Tigani, puis jetèrent l'ancre à Mytilène.

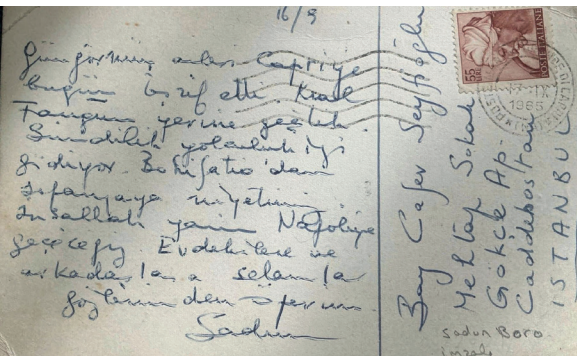
Le tour du monde était sur le point de s'achever. Le 5 juin, le Kismet arriva au port de Babakale, à Ayvacık, accueilli par le Savarona — ancien yacht d'Atatürk devenu navire-école de l'Académie navale — et par des bâtiments de la marine. Le long voyage commencé le 26 août 1965 prit fin le 15 juin 1968 dans un accueil triomphal. Après deux ans, neuf mois et trois semaines d'absence, le Kismet jeta de nouveau l'ancre à Caddebostan.

Après le voyage, le couple Boro se rendit à Anıtkabir pour se recueillir devant la mémoire d'Atatürk et fut reçu par le président de l'époque, Cevdet Sunay.

Né à Istanbul en 1928, Sadun Boro grandit à Erenköy et fit ses études au lycée Galatasaray en internat. Il termina des études d'ingénierie textile à Manchester, en Angleterre. Décédé le 5 juin 2015 à Marmaris et enterré au cimetière du village de Karacasöğüt, un « Sentier de promenade » en sa mémoire s'étend de l'arbre n°8 où il amarra le Kismet jusqu'au lieu qu'il avait désigné dans son testament.

Née en 1935 à Stettin (aujourd'hui en Pologne), Oda Olga Berta Pietsch Boro, d'origine allemande, est décédée le 21 mai 2020 à Bodrum. Sa dépouille fut inhumée à Marmaris aux côtés de son époux.

Quant au Kismet, il fut donné à un musée par Sadun Boro. Restauré en 2010 au chantier naval RMK Marine, il est exposé depuis le 4 octobre 2011 au musée Rahmi Koç à Hasköy. Il faut également mentionner la statue érigée devant la marina de Kalamış pour immortaliser ce voyage : le « Monument des marins amateurs ». Conçu par l'artiste Ersal Yavi et réalisé par les sculpteurs Ali Yıldır, Derya Ersoy et Zafer Dağdeviren, il a été inauguré le 28 mai 2011. Si vous passez par Kalamış, Sadun Boro, Oda Boro et leur chat Miço vous salueront avec le sourire. Peut-être entendrez-vous alors un léger murmure porté par le vent : « Ancre prête ! Vira Bismillah ! »

Gökhan BÜYÜKENGEZ

Professeur d'histoire

Bibliographie :

- Boro, Sadun. *Pupa Yelken*. Istanbul. Édition personnelle, 1975.
 Gürdeniz, Cem. « Le premier Turc dans l'Atlantique et le premier voyageur maritime de la République : Mustafa İhsan Denizağan ». *Yeni Deniz Mecmuası*, mars 2016.
 Site internet officiel de Sadun Boro : <https://www.sadunboro.com> (consulté le 25 octobre 2025).
 Sources visuelles et photographies : Archives de Gökhan Büyükengez.
 *Note de la traductrice : « Vira Bismillah » est une expression traditionnelle des marins turcs, mélangeant un terme de navigation (Vira : lever l'ancre/lisser) et une formule sacrée, pour souhaiter un voyage sous la protection divine.

BESLENMENİN PSİKOLOJİMİZE ETKİSİ

Olca ARSLAN

En mutsuz ve huzursuz anlarımızda hayatımızın herhangi bir alanında kusur aramak, birini veya en kötüsü kendimizi suçlamak yerine bir kez olsun dönüp de ne yediğimize bakmış mıyızdır? Kimi zaman ortada hiçbir sebep yokken kendimizi bitmiş, tükenmiş hissederiz ve sonunda kendimizin güçsüz ve hayatla baş edemeyen kişiler olduğuna ya da hayatın çok yorucu olduğuna karar veririz. Halbuki tüm bu süreçte biz insanların biyolojik varlıklar olduğuna ve kimi zaman sandığımızdan çok daha basit mekanizmalar gibi işlediğini unuturuz. Duygularımız, hormonlarımız ve vücudumuzun içindeki diğer kimyasal tepkimelerin bir sonucu olduğu için kaynakları da kimi zaman beklediğimizden oldukça basittir: beslenme şeklimiz, hareket etme sıklığımız... Beslenmemizin psikolojimizle ilişkisi de karşılıklı bir döngü içindedir. Beslenme şeklimiz psikolojimizi, psikolojimiz de beslenmemizi etkiler. En basitinden en yorgun anlarımızda kahve içmek istememiz veya morale ihtiyaç duyduğumuzda tatlıya yönelmemiz yediklerimizin duygu durumumuzla yakından ilişkisini ispatlıyor. Bilinçli ve dengeli beslenmenin ruhsal iyiliğimize katkısı da tam olarak bu sebepten doğuyor. Beynimizin kimyasal yapısı ve vücudumuzun genel durumu bizim fiziksel sağlığımız kadar mental sağlığımızı da etkiliyor. Zaten “sağlık” kavramı da Dünya Sağlık Örgütü tarafından yalnızca beden değil, ruhsal ve sosyal yönden de tam bir iyilik ve denge hali olarak tanımlanıyor. Biz canımızın sıkın olduğunu, moralimizin düşük olduğunu veya hayattan keyif alamadığımızı düşünürken aslında bize bunları düşündürülen çok basit bir vitamin eksikliği olabiliyor ama bardağın dolu tarafından bakarsak doğru şekilde beslendiğimizde de beklemediğimiz şekilde hayata ve yaşadıklarımıza daha olumlu yaklaşabiliyoruz.

Örneğin beynimiz vücut ağırlığımızın sadece %2'sini oluştursa da oldukça fazla enerji tüketiyor. Bu enerjisi de glikozdan yani çoğunlukla karbonhidratlı besinlerden sağlıyor. Bu yüzden şeker, tatlı ve hamur işini ne kadar tükettiğimiz burada kilit bir rol oynuyor. Yüksek glikoz seviyesi depresif bozuklukların artmasına yol açarken düşük glikozsa anksiyeteye yol açabiliyor. Rafine şekerler çok hızlı sindirildikleri için ruh halimizin de bir anda artıp azalmasına sebep oluyor. Bütün bu durumlar neden uzun süre ders çalıştıktan sonra tatlı istediğimizi, tatlı bir şey yediğimizde bir anda enerjimiz artsa da neden kısa sürede daha da düştüğünü ve anksiyete, depresyon gibi hastalıkların şeker hastalıklarıyla neden iç içe olduğunu açıklıyor.

Protein almıyorsa günlük hayatta sıklıkla kas güçlendirme ve büyümeyle ilişkilendiriliyor. Halbuki proteinin yapısındaki amino asitlerin beyindeki sinir iletilerinin de ham maddesi olması protein alımını psikolojiyle doğrudan bağlantılı yapıyor. Yani en basit haliyle farklı proteinler farklı duyguları tetikliyor. Örneğin muz, hindi, süt gibi besinler triptofan amino asidi sayesinde serotonin sentezini sağlıyor ve eksikliğinde depresyon, uykusuzluk ve sosyal kaygı yaşanabiliyor. Ben sosyal kaygıyla baş eden birinin protein alımını gözden geçirmeyi akıl edeceğini veya uykusuz birinin

çözüm olarak daha çok muz tüketmeye başlayacağını düşünmüyorum şahsen çünkü hayatımız boyunca beslenmemizin psikolojimizi çok etkilediğini sıklıkla duysak da gözümüzün önündeki bu gerçeği belki de fazla basit olduğu için görmezden geliyoruz. Ayrıca her besinin sayfalarca açıklanabilecek faydası olduğunu da biliyoruz ve her an her besini tüketmemiz mümkün değil. “Bol su iç”, “haftada bir mutlaka balık ye”, “ek vitamin takviyesi al” gibi birçok haklı önerinin yanında “iki günde iki öğün ye” “detoks suyu iç” gibi birçok sakıncalı ve yanlış yönlendirme yüzünden sağlıkla ilgili içerikler büyük ve içinden çıkılmaz bir çöplüğe dönüşüyor. Böylelikle birçoğumuz hangi öneriye kulak asmamız gerektiğine karar veremeyip kendi hayatımıza olduğu gibi devam ediyoruz. Burada belki de en doğru karar düzenli aralıklarla bir eksikliğimiz olup olmadığını kontrol etmek için doktora gitmenin yanında hayat tempomuza uygun ve sürdürdüğümüz dengeli bir beslenme düzeniyle yetinmek.

Benim beslenme ve psikolojiyle ilgili en çok ilgimi çeken konu bağırsak sağlığımızın mental sağlığımıza etkisi. Bağırsağımızın ikinci beynimiz olduğunu daha önce birçok kez duymuştum ancak asılsız bir söylem olduğunu düşünmüştüm. Halbuki inandığım kadar da tutarsız bir düşünce değilmiş çünkü bağırsağımızda yaşayan ve sindirim sistemimizle doğrudan bağlantısı olan mikroorganizmalar sayesinde beynimize çeşitli sinyaller gönderiliyor. Beyin ve bağırsak arasındaki bu etkileşim sebebiyle de bağırsak floramız ve bağırsak sağlığımız depresyon, anksiyete gibi hastalıklara yakalanma riskimizi değiştirmekle beraber günlük hayatımızda ne kadar mutlu olduğumuzda da kritik bir rol oynuyor. Yani kefir, yoğurt, turşu gibi besinleri tüketmek bizi gerçekten de daha mutlu bir insan yapabilir. Tam tersi bağırsaktaki kötü bakterilerin çoğalmasına sebep olmamız veya iyi bakterileri öldürmemiz de bizi daha karanlık bir ruh haline sürükleyebilir.

İşte tam olarak bu anlattıklarımın dolaylı herhangi bir mental sorunla karşılaştığımızda cevabı çok da uzaklarda aramadan önce yediklerimizi bir gözden geçirmemiz gerekiyor çünkü vücudumuzun içindeki problemler bizim hayatımıza psikolojik problemler olarak yansiyabiliyor. Bu yüzden duygularımızın da vücudumuzdaki kimyasal süreçlerin bir sonucu olduğunu unutmayıp bedenimizi dinlememiz ve eksikliklerini bize duyurmaya çalıştığında ona kulak asmayı unutmamamız gerekiyor.

Kaynakça:

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov> (National Library of Medicine)

Zeugma Sağlık Araştırmaları Dergisi. 2019;1(1):30-35, DERLEME, Mental Sağlık ve Beslenme

Doç. Dr. Erhan Atıncı “Beslenme ve Psikoloji Arasındaki Bağlantı”

L'IMPACT DE L'ALIMENTATION SUR NOTRE PSYCHOLOGIE

Dans nos moments les plus malheureux et les plus agités, au lieu de chercher une faille dans un domaine quelconque de notre vie, d'accuser quelqu'un — ou pire, nous-mêmes — avons-nous déjà pris le temps de nous retourner une seule fois pour regarder ce que nous avons mangé ? Parfois, sans aucune raison apparente, nous nous sentons épuisés, à bout de forces, et nous finissons par conclure que nous sommes faibles, incapables de faire face à la vie, ou que la vie est tout simplement trop fatigante. Pourtant, dans tout ce processus, nous oublions que nous sommes des êtres biologiques et que nous fonctionnons parfois comme des mécanismes bien plus simples que nous l'imaginons.

Nos émotions, nos hormones et les autres réactions chimiques à l'intérieur de notre corps sont à l'origine de notre état intérieur ; leurs sources sont parfois bien plus simples que prévu : notre façon de nous alimenter, la fréquence à laquelle nous bougeons... La relation entre notre alimentation et notre psychologie s'inscrit d'ailleurs dans un cycle réciproque. Notre manière de nous nourrir influence notre psychologie, et notre psychologie influence notre manière de nous nourrir. Le simple fait de vouloir boire du café lorsque nous sommes très fatigués ou de nous tourner vers le sucré lorsque nous avons besoin de réconfort prouve le lien étroit entre ce que nous mangeons et notre humeur. C'est précisément pour cette raison qu'une alimentation consciente et équilibrée contribue à notre bien-être mental. La chimie de notre cerveau et l'état général de notre organisme influencent autant notre santé mentale que notre santé physique. D'ailleurs, la notion de « santé » est définie par l'Organisation mondiale de la santé non seulement comme l'absence de maladie physique, mais comme un état complet de bien-être physique, mental et social.

Lorsque nous pensons être de mauvaise humeur, démoralisés ou incapables de profiter de la vie, il peut parfois s'agir simplement d'une carence en vitamines. Mais si l'on regarde le verre à moitié plein, une alimentation adéquate peut aussi nous amener, de manière inattendue, à adopter une attitude plus positive face à la vie et aux événements.

Par exemple, bien que notre cerveau ne représente que 2 % de notre poids corporel, il consomme une quantité considérable d'énergie. Il puise cette énergie dans le glucose, c'est-à-dire principalement dans les aliments riches en glucides. Ainsi, la quantité de sucre, de desserts et de produits pâtisseries que nous consommons joue un rôle clé. Un taux élevé de glucose peut favoriser l'apparition de troubles dépressifs, tandis qu'un taux trop bas peut provoquer de l'anxiété. Les sucres raffinés étant digérés très rapidement, ils entraînent des variations brusques de notre humeur. Cela explique

pourquoi, après avoir étudié longtemps, nous avons envie de sucré ; pourquoi, après avoir mangé quelque chose de sucré, notre énergie augmente soudainement puis chute rapidement ; et pourquoi les maladies comme l'anxiété et la dépression sont souvent liées au diabète.

L'apport en protéines, quant à lui, est généralement associé au renforcement et au développement musculaire. Pourtant, les acides aminés qui composent les protéines sont aussi les précurseurs des neurotransmetteurs du cerveau, ce qui relie directement la consommation de protéines à la psychologie. Autrement dit, différents types de protéines peuvent déclencher différentes émotions. Par exemple, des aliments comme la banane, la dinde ou le lait favorisent la synthèse de la sérotonine grâce à l'acide aminé tryptophane ; en cas de carence, cela peut entraîner dépression, insomnie et anxiété sociale. Personnellement, je ne pense pas qu'une personne souffrant d'anxiété sociale songerait spontanément à revoir son apport en protéines, ni qu'une personne insomniaque commencerait à consommer davantage de bananes comme solution. Bien que nous entendions souvent dire que notre alimentation influence fortement notre psychologie, nous ignorons peut-être cette réalité évidente parce qu'elle nous semble trop simple.

Nous savons également que chaque aliment possède des bienfaits qui pourraient être expliqués sur des pages entières, et qu'il est impossible de tout consommer à tout moment. À côté de recommandations justifiées telles que « bois beaucoup d'eau », « mange du poisson au moins une fois par semaine », « prends des compléments vitaminiques si nécessaire », circulent aussi des conseils dangereux ou erronés comme « ne mange que deux repas tous les deux jours » ou « bois de l'eau détox ». À cause de ces informations contradictoires, les contenus liés à la santé se transforment en un immense fouillis difficile à démêler. Beaucoup d'entre nous finissent alors par ne plus savoir à quels conseils se fier et continuent leur vie comme avant. Peut-être que la décision la plus judicieuse consiste à consulter régulièrement un médecin pour vérifier d'éventuelles carences, tout en adoptant un mode d'alimentation équilibré, adapté à notre rythme de vie et durable dans le temps.

Le sujet qui m'intéresse le plus dans la relation entre alimentation et psychologie est l'impact de la santé intestinale sur la santé mentale. J'avais souvent entendu dire que l'intestin est notre « deuxième cerveau », mais je pensais que c'était exagéré. En réalité, cette idée n'est pas si infondée. Les micro-organismes vivant dans notre intestin, en lien direct avec notre système digestif, envoient divers signaux à notre cerveau. En raison de cette interaction entre le cerveau et l'intestin, notre flore intestinale et notre santé digestive jouent un rôle crucial non seulement dans le risque de développer des troubles comme la dépression ou l'anxiété, mais

aussi dans notre niveau de bonheur au quotidien. Autrement dit, consommer des aliments comme le kéfir, le yaourt ou les légumes fermentés peut réellement contribuer à nous rendre plus heureux. À l'inverse, favoriser la prolifération de mauvaises bactéries ou détruire les bonnes peut nous entraîner vers un état d'esprit plus sombre.

C'est précisément pour toutes ces raisons que, face à un problème mental, avant de chercher des réponses trop loin, nous devrions d'abord examiner ce que nous mangeons. Les déséquilibres internes de notre corps peuvent se manifester dans notre vie sous forme de problèmes psychologiques. Nous ne devons pas oublier que nos émotions sont aussi le résultat de processus chimiques internes. Il est donc essentiel d'écouter notre corps et de prêter attention lorsqu'il tente de nous signaler ses carences.

Sources :

National Library of Medicine (ncbi.nlm.nih.gov)

Revue Zeugma de Recherches en Santé, 2019 ; 1(1) : 30-35, Revue, Santé mentale et alimentation

Dr Erhan Atinci, « Le lien entre l'alimentation et la psychologie »

Olcay ARSLAN

DOĞANIN SAHİBİ DEĞİL, BİR PARÇASIYIZ

Nous ne sommes pas les maîtres de la nature, mais une partie d'elle

İnsanoğlu, yüzyıllardır kendini doğanın sahibi olarak görüyor. Oysa bizler doğanın sahibi değil, onun ancak küçük bir parçasıyız. Bugün geldiğimiz noktada, ormanların derinliklerinden, denizlerin maviliğinden ve gökyüzünün sonsuzluğundan gelen sesler birer birer bizim yüzümüzden azalıyor. Hayvanların neslinin tükenmesi ve onlara reva görülen şiddet, aslında sadece onları değil; insanları da birçok açıdan etkiler.

Doğa, her bir halkası özenle birbirine bağlanmış devasa bir zincirdir. Bu zincirin bir halkası koptuğunda, yani bir canlı türü yeryüzünden silindiğinde, sarsıntı tüm sisteme yayılır. Örneğin bir arının tozlaşmayı bırakması soframızdaki ekmeği, bir yırtıcının yok edilmesi tarım alanlarının dengesini etkiler. Ancak mesele sadece ekolojik bir hesap kitap meselesi değildir. Bir türün yok olması, milyonlarca yıllık bir evrimsel mirasın, eşsiz bir yaşam formunun ve yeryüzünün bir renginin sonsuza yok olmasıdır. Bizler, bizden sonraki nesillere sadece beton yığınları ve kitaplarda resmini görecekleri hayvan masalları mı bırakacağız?

Bizler, hayvanların doğal yaşam alanlarını daraltmamız yetmiyor mu gibi; kürk ticareti, eğlence sektörü veya kontrolsüz avcılık adına onlara doğrudan acı çektiriyoruz; onlara zarar veriyoruz. Merhamet, sadece kendi türümüze karşı duyduğumuz bir his olmamalıdır. Bir canlıya zarar veren kişi kendine "Merhametliyim" dememelidir. Unutmamalıyız ki; canlıların dili olmasa da onlar da bizim gibi duyguları hissedebiliyorlar.

Sonuç olarak, yeryüzü sadece insana tahsis edilmiş bir eğlence yeri değildir. Gökyüzündeki kuştan toprağın altındaki karıncaya kadar her canlının bu dünyada en az bizim kadar yaşama hakkı vardır. Nesli tükenen her canlıyla birlikte içimizdeki bir şeyler de ölüyor. Henüz vakit varken, bu sessiz gidişe dur demeli ve doğayla savaşmak yerine onunla barış içinde yaşamayı öğrenmeliyiz. Çünkü doğa insan olmadan da yaşayabilir ama insan doğa olmadan asla var olamaz.

Depuis des siècles, l'être humain se considère comme le maître de la nature. Pourtant, nous n'en sommes pas les propriétaires, mais seulement une petite partie. Aujourd'hui, les voix venues des profondeurs des forêts, du bleu des mers et de l'infini du ciel s'éteignent peu à peu à cause de nous. L'extinction des espèces animales et la violence qui leur est infligée n'affectent pas seulement ces êtres vivants ; elles touchent également l'humanité à bien des égards.

La nature est une immense chaîne dont chaque maillon est soigneusement relié aux autres. Lorsqu'un maillon se brise, c'est-à-dire lorsqu'une espèce disparaît de la surface de la Terre, la secousse se propage à l'ensemble du système. Par exemple, si une abeille cesse de polliniser, c'est le pain sur notre table qui en est affecté ; si un prédateur disparaît, l'équilibre des terres agricoles est perturbé. Mais la question ne se résume pas à un simple calcul écologique. La disparition d'une espèce signifie l'anéantissement définitif d'un héritage évolutif vieux de millions d'années, d'une forme de vie unique et d'une couleur de plus sur la palette de la Terre. Allons-nous laisser aux générations futures uniquement des amas de béton et des contes d'animaux qu'ils ne verront plus qu'en images dans les livres ?

Comme si le rétrécissement des habitats naturels ne suffisait pas, nous faisons directement souffrir les animaux au nom du commerce de la fourrure, de l'industrie du divertissement ou de la chasse incontrôlée ; nous leur causons du tort. La compassion ne devrait pas être un sentiment réservé à notre propre espèce. Celui qui fait du mal à un être vivant ne devrait pas se dire « compatissant ». N'oublions pas que, même s'ils n'ont pas notre langage, les animaux ressentent des émotions tout comme nous.

En conclusion, la Terre n'est pas un lieu de divertissement réservé aux humains. De l'oiseau dans le ciel à la fourmi sous la terre, chaque être vivant a autant que nous le droit de vivre dans ce monde. À chaque espèce qui disparaît, quelque chose en nous meurt également. Tant qu'il en est encore temps, nous devons dire stop à cette disparition silencieuse et apprendre à vivre en paix avec la nature plutôt que de la combattre. Car la nature peut survivre sans l'homme, mais l'homme ne peut exister sans la nature.

Duru TOPÇU

Bu incelememde Montaigne'in Denemeler'inin "Bilinçsiz Duyular" bölümünü hem felsefi hem de edebi açıdan ele almayı amaçlıyorum. Montaigne'in kısa ama yoğun denemesinde birbiriyile iç içe geçen imgesel anlatı, benlik deneyimi, ruh-beden ilişkisi ve ölüm tasavvuru arasında sıkı bir bağ bulunur. Bu nedenle yazımda yalnızca metni içsel değil, aynı zamanda onu şekillendiren düşünsel arka plan açısından da inceleyeceğim.

Deniz Che YEMEZ

Entropinin Gazabına Uğramış Bir Metin: Bilinçsiz Duyular

I. Denemenin Yapısı: Amaçsız bir anlatı mı, felsefi bir strateji mi?

"*Bilinçsiz Duyular*"ın dikkat etmemiz gereken yönlerinden biri, olay örgüsünün neredeyse işlevsiz oluşudur. Montaigne olay örgüsünü yalnızca anlatıya başlamak ve sağ çıkma deneyimini aktarmak için bir at kazasından bahseder fakat bu aktarım yalnızca bir "giriş" niteliğindedir. Asıl düşüncelerin neredeyse hepsi son paragraflarda toplanır. Deneme, bir anıya yaslanarak derin bir düşünsel açılım yapar yani olayı yalnız bir enstrüman gibi kullanır. Bu tarz, Montaigne'in Denemeler boyunca sürdürdüğü yöntemle uyumludur. Bu

yöntem, insanın tek bir yaşantıdan evrensel sonuçlara varabileceği düşüncesine dayanır. Bu biz gelecekte rastlayacağımız olaylardan olguya giden düşünce mekaniğine benzer. Montaigne'e göre bireysel deneyim, insan doğasını anlamının en güvenilir yollarındandır. Bu yüzden anlatının parçalı ve düzensiz görünmesi bir "eksiklik" değil, düşüncenin organik akışının bir parçasıdır. Ancak yine de edebi açıdan bakıldığında metnin bütünlüğünün yer yer kırıldığı söyleyebiliriz.

II. Ölüm Eşiğinde Haz: Jouissance ve Bilinçsizlik

Montaigne'in deneyimlediğini söylediği ölüm-eşiği hali (benim deyimimle *ölüme-yakın deneyim*) denemenin en yoğun bölümüdür. Ölümün yakınlığında hissettiği tuhaf rahatlama, onun ölümle ilişkisini paradoksal bir biçimde şekillendirir. Bu rahatlama, "uyku benzeri" bir gevşeme olarak tanımlanır. Burada Montaigne'in hissettiği şey yalnızca bedensel bir hafifleme değildir, aynı zamanda zihinsel yüklerden (zoraki olanın terki) kopuştur. Yani "*düalist-organik*" bir deneyimdir.

Bu deneyim, modern psikanaliz perspektifinden Lacan'ın "jouissance" kavramıyla örtüşür: Şey'e yaklaşırken duyulan, hem haz hem acı taşıyan sınır deneyimi. Haz; arzu, Şey ve eylem ile sınırlıdır. İşte bu yüzden Lacan, yalnızca oluşun sonu ile sınırlanabilen yani haz aşırılığı ile açıklanabilen bir ifade olarak jouissance'ı

Freud'dan miras olarak geliştirir. Montaigne'in ölümle yüz yüze gelişinde hissettiği haz, aslında tam da bu oluşun sonlanışı sınırında gerçekleşir. O ölümün kendisine değil, ölümün "bilinçsizlik" vaat eden tatminine yakındır. Dolayısıyla Montaigne, farkında olmadan mutlak özgürlük ile mutlak yokluk arasında sıkışmış bir deneyimi betimler. Bu açıdan bakıldığında ölümün düşüncesi, ön bilinçle yapılan analizi temsil ederken, ölümün yüzü ise bize bilinçdışının kendi başına işleyen ve yarı özerk bir fabrikaya benzer düzlemini anlatır.

Bu düalizm, Montaigne'in yalnızca ruh-beden ayırımına değil, aynı zamanda bilinç-bilinçdışı diyalektiğine de kapı araladığını bize gösteriyor. Yazarın, psikoloji gibi bir bilimden çok önce yazdığı yazıda maalesef jouissance'ın bir katkısı olmamıştır.

III. Farkındalık Etiği: Çırpınanlar ve Teslim Olanlar

Denemenin merkezindeki en önemli ayırım farkındalık ve farkındalısızlıktır. Montaigne bu ayırımı yalnızca psikolojik değil, aynı zamanda etik bir çerçeve içinde konumlandırır. Ölüm karşısındaki davranışın insanın bilinç düzeyini açığa çıkardığını düşünür. Farkında olan insan ölümün doğallığını kavrar, ona direnmenin anlamsızlığını görür ve huzurla teslim olur. Farkında olmayan insan ise ölümün içine sürüklenirken çırpınır, kasılır, anlamsız hareketler yapar.

Bu çırpınma davranışını Montaigne “gereksiz, amaçsız” bulur çünkü Montaigne’e göre eylemin değerini — onun deyimleriyle anlamlılığını — belirleyen onun amaçlı oluşudur. Amaçsız eylem, insanı aşağıya çeker; insanı daha hayvansı (tensel), daha içgüdüsel

IV. Agonal Hareketler: Ruh–Beden Bütünlüğünün Çatlaması

Denemenin sonundaki “*çarpılma*” anlatısı, yani ölüm anında görülen istemsiz kasılmalar, Montaigne’in gözlem gücünü gösterir. O dönemde bu hareketlere dair sistematik bir tıbbi bilgi yoktu; bugün ise “agonal hareketler” dediğimiz refleksif kasılmaların bilinç dışı bir kökeni olduğu biliniyor ki bu da aslında çırpınan insan demek o ki içinde ölümle uzlaşmamış olandır.

Montaigne, bu hareketi ruh–beden uyumsuzluğunun bir işareti olarak okur. Bedenin, ruhun bilgisi dışında hareket edebilmesi, onun düşüncesinde önemli bir kırılma noktasıdır. Ruh ve beden aynı çizgide ilerleyen iki uyumlu parça değildir; zaman zaman birbirlerine rağmen hareket ederler. Tabii ben yazımda düaliz ifadesini kullandığımda bazılarınız Kartezyen bir düalizmden bahsettiğimi düşünecek olup beni eleştirecektir fakat Montaigne’in düalizminin

Metnin Olanakları ve Sınırlılıkları

“*Bilinçsiz Duyular*” yalnızca bir ölüm deneyiminin kaydı değildir. İnsanın bilinciyle, arzularıyla, bedeninin bağımsızlığıyla ve ölümle olan varoluşsal ilişkisiyle hesaplaşmasının metnidir, diyebiliriz.

Edebi açıdan bakıldığında metin çok homojen değildir; bazı imgeler ani geçişlerle sunulur, bazı düşünceler tam açılmadan bırakılır ve en belirginini ise yazarın bütün düşüncelerini son paragraflarda öbeklemesidir fakat bu durum Montaigne’in yönteminin bir parçasıdır. Düşüncenin akışkanlığı ve parçalı oluşu metnin biçimini belirler. Bu nedenle eleştiri yapılabilir olsa da bu “eksiklik” yazarın genel üslubuyla tutarlıdır.

bir varlık hâline getirir. Bu düşüncenin bir nevi stoacı etki taşıdığını söylersem çok yanlış olmaz sanırım çünkü görüş bilge olanın ölümü sükunetle karşılayacağını söyler.

Tasso’dan yaptığı “*Gözlerini bir açıp bir kapar gibi yarı uyur, yarı uyanık insan*” alıntısı tam da bu halsiz, farkındalıktan yoksun yaşamı-davranışı eleştirir. Bunun yanında yazar “deneme” fikrini edebi veya şiirsel bir eser olarak görmediğini yansıtmak amacıyla mantığı işin içine sokar. Montaigne’in buradaki çabası şiirselliği artırmaktan çok, farkındalığın önemini estetik bir an içinde yoğunlaştırmaktır. Ölüm-eşiği deneyimini estetize ediyor olmasını daha sonrasında Baudelaire gibi Fransızlarda da göreceğiz.

Kartezyen düalizmden çok önce, proto-dualist bir farkındalığa işaret ettiğini savunuyorum.

Montaigne burada “*kendini bilmek*” ile “*kendi bedeninin (ki buradaki aidiyet tartışılabilir çünkü bilincin orada çalışmadığı varsayılır) seni sürüklediği eylemlere kapılmak*” arasındaki çizgiyi belirginleştirmeye çalışır. Ona göre bilinçsizliğin eylemleri, ölüm anındaki agonal hareketler kadar anlamsız ve amaçsızdır.

Ancak hem Kartezyen bir mantıkta ilerleyebilmek için, hem de agonal hareket hakkında yorumlar yapıp isimlendirebilmek için “biraz” erken doğan bu eser, işte tam da bu noktada entropinin gazabına uğramıştır.

Dans cette analyse, je me propose d'examiner le chapitre « Les sensations inconscientes » des *Essais* de Montaigne, tant d'un point de vue philosophique que littéraire. Dans cet essai bref mais dense, un lien étroit se tisse entre le récit imagé, l'expérience du moi, la relation entre l'âme et le corps, et la conception de la mort. C'est pourquoi je n'analyserai pas uniquement le texte de manière interne, mais aussi à travers l'arrière-plan intellectuel qui le façonne.

Deniz Che YEMEZ

Un texte frappé par la colère de l'entropie : Les sensations inconscientes

I. La structure de l'essai : un récit sans but ou une stratégie philosophique ?

L'un des aspects auxquels il convient de prêter attention dans « Les sensations inconscientes » est le caractère presque fonctionnellement inutile de l'intrigue. Montaigne mentionne un accident de cheval uniquement pour amorcer le récit et transmettre une expérience de survie, mais cet épisode ne sert que d'« introduction ». L'essentiel de la réflexion se concentre presque entièrement dans les derniers paragraphes. L'essai s'appuie sur un souvenir pour déployer une ouverture intellectuelle profonde ; autrement dit, l'événement n'est utilisé que comme un instrument. Cette approche est cohérente avec la méthode que Montaigne adopte tout au long des *Essais*. Elle repose sur l'idée que l'on peut tirer des conclusions universelles à partir d'une seule expérience vécue. Cela rappelle une mécanique de pensée allant du fait singulier vers le concept, que l'on retrouvera plus tard. Pour Montaigne, l'expérience individuelle est l'un des moyens les plus fiables pour comprendre la nature humaine. Ainsi, l'apparente fragmentation et le désordre du récit ne constituent pas une « faiblesse », mais font partie du flux organique de la pensée. Néanmoins, d'un point de vue littéraire, on peut dire que l'unité du texte se trouve parfois mise à mal.

II. Jouissance au seuil de la mort : inconscience et plaisir

L'état de seuil de mort que Montaigne dit avoir expérimenté (ce que je nomme une expérience de mort imminente) constitue la partie la plus intense de l'essai. L'étrange apaisement qu'il ressent à proximité de la mort façonne sa relation à celle-ci de manière paradoxale. Cet apaisement est décrit comme un relâchement « semblable au sommeil ». Il ne s'agit pas seulement d'un allègement corporel, mais aussi d'une rupture avec les charges mentales, d'un abandon de ce qui est contraint. C'est donc une expérience que l'on pourrait qualifier de « dualiste-orgasmique ».

Vue à travers le prisme de la psychanalyse moderne, cette expérience entre en résonance avec le concept lacanien de jouissance : une expérience limite, mêlant à la fois plaisir et douleur, ressentie à l'approche de la Chose. Le plaisir est limité par le désir, la Chose et l'acte. C'est pourquoi Lacan développe la jouissance, héritée de Freud, comme une notion explicable uniquement par l'excès de plaisir et circonscrite à la fin de l'être. Le plaisir que Montaigne ressent face à la mort se situe précisément à cette frontière de l'achèvement de l'existence. Il ne se rapproche pas de la mort elle-même, mais de la satisfaction que promet l'inconscience. Ainsi, Montaigne décrit sans le savoir une expérience coincée entre la liberté absolue et le néant absolu. Dans cette perspective, la pensée de la mort relève de l'analyse du préconscient, tandis que le visage de la mort nous révèle le plan du fonctionnement autonome et semi-indépendant de l'inconscient, comparable à une usine en activité.

Ce dualisme montre que Montaigne n'ouvre pas seulement la voie à une distinction âme-corps, mais aussi à une dialectique entre conscience et inconscient. Il est évident que, bien avant l'existence de la psychologie en tant que science, la notion de jouissance n'a pas pu nourrir directement son propos.

III. L'éthique de la conscience : ceux qui se débattent et ceux qui se livrent

La distinction la plus importante au cœur de l'essai est celle entre conscience et inconscience. Montaigne la situe non seulement sur un plan psychologique, mais aussi dans un cadre éthique. Il pense que le comportement face à la mort révèle le niveau de conscience de l'individu. L'homme conscient saisit le caractère naturel de la mort, comprend l'inutilité de la résistance et s'y abandonne avec sérénité. L'homme inconscient, en revanche, se débat, se crispe et accomplit des gestes dépourvus de sens lorsqu'il est entraîné vers la mort.

Montaigne considère ce comportement de convulsion comme « inutile » et « sans but », car selon lui, la valeur — ou le sens — d'une action dépend de son intentionnalité. Une action sans finalité rabaisse l'homme, le rend plus animal, plus instinctif et

IV. Les mouvements agonaux : la fissure de l'unité âme-corps

Le récit des « convulsions » à la fin de l'essai — ces contractions involontaires observées au moment de la mort — témoigne du sens aigu de l'observation de Montaigne. À son époque, il n'existait pas de connaissance médicale systématique à ce sujet ; aujourd'hui, nous savons que ces mouvements, appelés « mouvements agonaux », ont une origine inconsciente. Cela signifie que l'homme qui se débat est, en réalité, celui qui n'a pas su se réconcilier avec la mort.

Montaigne interprète ces mouvements comme le signe d'une discordance entre l'âme et le corps. Le fait que le corps puisse agir indépendamment de la connaissance de l'âme constitue, dans sa pensée, un point de rupture majeur. L'âme et le corps ne sont pas deux éléments toujours harmonieux évoluant sur une même ligne ; ils peuvent parfois agir l'un contre l'autre. Bien entendu, lorsque j'utilise le terme de dualisme dans mon analyse,

Possibilités et limites du texte

« Les sensations inconscientes » n'est pas seulement le témoignage d'une expérience de mort. On peut dire qu'il s'agit d'un texte dans lequel l'être humain se confronte à sa conscience, à ses désirs, à l'autonomie de son corps et à sa relation existentielle avec la mort.

D'un point de vue littéraire, le texte n'est pas entièrement homogène : certaines images apparaissent par transitions brusques, certaines idées sont laissées inachevées, et surtout, l'auteur regroupe l'essentiel de ses réflexions dans les derniers paragraphes. Toutefois, cette caractéristique fait partie intégrante de la méthode de Montaigne. La fluidité et la fragmentation de la pensée déterminent la forme du texte. Ainsi, bien que des critiques soient possibles, cette « imperfection » demeure cohérente avec le style général de l'auteur.

plus corporel. Il ne serait pas faux de voir dans cette pensée une influence stoïcienne, puisque cette vision affirme que le sage accueille la mort avec calme.

La citation de Tasse — « l'homme à demi endormi, à demi éveillé, qui ouvre et ferme les yeux » — critique précisément cette existence et ce comportement languissants, dépourvus de conscience. Par ailleurs, l'auteur intègre la logique à son propos afin de montrer qu'il ne considère pas l'essai comme une œuvre purement littéraire ou poétique. L'effort de Montaigne n'est pas d'accroître la poéticité, mais de condenser l'importance de la conscience dans un instant esthétique. Nous retrouverons plus tard cette esthétisation de l'expérience du seuil de la mort chez des auteurs français comme Baudelaire.

certaines penseront que je fais référence à un dualisme cartésien et me critiqueront pour cela. Je soutiens toutefois que le dualisme de Montaigne renvoie à une conscience proto-dualiste, bien antérieure au cartésianisme.

Montaigne cherche ici à tracer une ligne nette entre « se connaître soi-même » et « se laisser emporter par les actions que son propre corps (dont l'appartenance est discutable, puisque la conscience n'y opère pas) impose ». Pour lui, les actions inconscientes sont aussi vides de sens et dénuées de but que les mouvements agonaux observés au moment de la mort.

Cependant, parce qu'il est né « un peu trop tôt » pour pouvoir s'inscrire pleinement dans une logique cartésienne ou pour nommer et interpréter les mouvements agonaux, ce texte se trouve précisément, à ce point, frappé par la colère de l'entropie.

BİR YUDUM IHLAMUR

Zeynep AKYOL

Sabahın erken saatleriydi. Ben hep güneşten bile erken kalkardım zaten. Yavaşça tek oda apartman dairemın iki adımlık mutfağına gittim ve kendime ıhlamur demledim. Sokak boştu ama herkes bir yerlere yetişiyor gibiydi. Ayak sesleri hafifçe yankılanıyor, adımların ritmi sanki zamanın kendi kalp atışıymış gibi sokakta dolaşıyordu. Ben ise ufak pencerenin kenarına oturdum, ıhlamurumun buğusunu soludum ve nefesimi saydım. Her yudumda sanki zaman biraz yavaşlıyordu; dışarıdaki koşuşturmanın telaşı ile içimdeki sessizlik birbirine dokunuyordu ama çarpışmıyordu.

Köşeyi dönünce yaşlı bir adamı gördüm. Her sabah aynı bankta oturur, elindeki termosu yavaşça çalkalardı. Kimse ona bakmıyordu; herkes hızlı adımlarını sürdürüyor, kendi gölgelerinden kaçıyor. Benim içinse o adam bir zamanın simgesi olmuştu: acele etmeden de var olabilen, durabildiğinde görebilen bir varlık.

Birkaç adım ötemde, bir kedi yavaşça sokaktan geçti. Kuyruğunu sallıyor, adımlarını ölçüyordu. Çocukken evimizin bahçesindeki kedileri hatırladım; onlar da öylesine yavaş yürürler, dünyayı izler, hiçbir şeye acele etmezlerdi. O kedi, sokaktaki insan kalabalığının içinde garip bir yabancı gibi duruyordu; hızın anlamını sorgulatan sessiz bir öğretmendi adeta.

Ihlamurumun son yudumunu içerken düşündüm: Acaba herkes bu kadar hızlıken neyi kaçırıyordu? Kuşların sabah şarkısını, rüzgârın yaprakları okşayışını, bir gülün dalındaki harmanı fark edemiyor muydu? Herkes bitiş çizgisine bakıyor, yolun kendisini görmüyordu. Belki de acele, alışkanlıkla birleşmiş bir gölgeydi. Herkes ona bakıyor ama kendisi kimse tarafından fark edilmiyordu. Ben ise o gölgeyi izlerken, yavaş adımların içinde küçük mucizeleri fark edebiliyordum: bir yaprağın düşüşü, güneşin ışığında titreyen toz zerrecikleri, yaşlı adamın termosunu yavaşça çalkalaması... Hepsi sessiz birer hatırlatma gibiydi: Yol, varılacak yerden daha önemliydi.

Bir süre sonra sokakta başka bir şey fark ettim: Kaldırımda yürüyen bir çocuk, ayakkabıları biraz büyük olduğu için her adımında tökezliyor, ama gülüyordu. Arkasından koşan arkadaşları ona yetişmeye çalışıyor, "Hadi çabuk ol!" diye bağıyorlardı. Çocuksa kendi ritmiyle yürüyordu, tökezlediğinde düşmüyor, sadece doğrulup devam ediyordu. Bir an düşündüm: Belki de büyümenin bir kısmı, başkalarının hızına uyum sağlamak değil, kendi adımını bulmaktır.

Daha ileride bir köpek gördüm. Sokağın ortasında durdu, bana bakıyordu. Sonra yavaşça yanımdan geçip bir ağacın gölgesine oturdu ve güneşin ısısını hisseder gibi başını kaldırdı. İnsanlar onun yanından hızlı adımlarla geçti, köpek hiçbirini umursamadı. O köpek, acele etmeyenlerin dünyasındaki sessiz bilgelik gibiydi.

Yavaş yavaş, kendimi dışarıdaki koşuşturmanın içinde bir yabancı gibi hissetmeye başladım ama bu sefer bir kaygı yoktu; aksine bir rahatlama vardı. Sanki herkesin koştuğu yol, benim yavaş adımlarım için bir fon olmuştu. Rüzgâr, kuşlar, düşen yapraklar, yaşlı adam, kedi, çocuk ve köpek... Hepsi bana tek bir şeyi hatırlatıyordu: Zamanın içinde kaybolmuş gibi görünsek de, durabilmek, izleyebilmek ve fark edebilmek kendi hızımızı bulmak demektir.

Sonunda apartmana geri dönerken fark ettim: Acele, sadece bir alışkanlık değil, aynı zamanda bir gölgeydi. Ve gölge ne kadar uzun olursa olsun, ışığı fark edenler vardı. Ben de o sabah, küçük bir ıhlamur fincanının buğusunda, yavaşlığın ve fark etmenin sessiz öğretisini öğrenmiştim.

UNE GORGÉE DE TILLEUL

Zeynep AKYOL

Il était tôt le matin. De toute façon, je me levais toujours avant même que le soleil ne pointe le bout de son nez. Lentement, je me suis dirigée vers la cuisine minuscule de mon studio et je me suis préparé un tilleul. La rue était déserte, mais on aurait dit que tout le monde était pressé d'arriver quelque part. Les bruits de pas résonnaient doucement, le rythme des foulées parcourait la rue comme si c'était le battement de cœur du temps lui-même. Quant à moi, je me suis assise au bord de la petite fenêtre, j'ai respiré la vapeur de mon tilleul et j'ai compté mes inspirations. À chaque gorgée, le temps semblait ralentir un peu ; la hâte de l'agitation extérieure et le silence en moi se frôlaient, mais ne se heurtaient pas.

En tournant le regard vers le coin de la rue, j'ai aperçu un vieil homme. Chaque matin, il s'asseyait sur le même banc et secouait lentement son thermos. Personne ne le regardait ; chacun poursuivait sa marche rapide, fuyant sa propre ombre. Pour moi, cet homme était devenu le symbole d'une époque : un être capable d'exister sans se presser, capable de voir lorsqu'il s'arrêtait. À quelques pas de moi, un chat traversa lentement la rue. Il balançait sa queue, mesurant chacun de ses pas. Je me suis souvenue des chats dans le jardin de notre maison quand j'étais enfant ; eux aussi marchaient si lentement, observant le monde, ne se pressant pour rien. Ce chat se tenait là, comme un étrange étranger au milieu de la foule, tel un maître silencieux remettant en question le sens de la vitesse.

En buvant la dernière gorgée de mon tilleul, je me suis demandé : que manquaient tous ces gens en étant si pressés ? Ne remarquaient-ils pas le chant matinal des oiseaux, la caresse du vent sur les feuilles, l'harmonie d'une rose sur sa branche ? Tout le monde regardait la ligne d'arrivée, sans voir le chemin lui-même.

Peut-être que la précipitation était une ombre fusionnée avec l'habitude. Tout le monde la regardait, mais elle-même n'était remarquée par personne. Moi, en observant cette ombre, je pouvais percevoir de petits miracles au milieu des pas lents : la chute d'une feuille, les grains de poussière scintillant dans la lumière du soleil, le vieil homme secouant lentement son thermos... Tout cela ressemblait à des rappels silencieux : le chemin importait plus que la destination.

Un peu plus tard, j'ai remarqué autre chose dans la rue : un enfant marchant sur le trottoir, trébuchant à chaque pas parce que ses chaussures étaient un peu trop grandes, mais il riait. Ses amis, courant derrière lui, essayaient de le rattraper en criant : « Allez, dépêche-toi ! ». L'enfant, lui, marchait à son propre rythme ; il ne tombait pas quand il trébuchait, il se redressait simplement et continuait. J'ai pensé un instant : peut-être qu'une partie du fait de grandir n'est pas de s'adapter à la vitesse des autres, mais de trouver son propre pas.

Plus loin, j'ai vu un chien. Il s'est arrêté au milieu de la rue et m'a regardée. Puis, il est passé lentement à côté de moi pour s'asseoir à l'ombre d'un arbre, levant la tête comme pour sentir la chaleur du soleil. Les gens passaient près de lui à pas pressés, le chien n'en avait cure. Ce chien était comme la sagesse silencieuse d'un monde qui ne se presse pas.

Petit à petit, j'ai commencé à me sentir comme une étrangère au milieu de cette agitation extérieure, mais cette fois sans angoisse ; au contraire, il y avait un soulagement. C'était comme si le chemin sur lequel tout le monde courait était devenu la toile de fond de mes pas lents. Le vent, les oiseaux, les feuilles qui tombent, le vieil homme, le chat, l'enfant et le chien... Tous me rappelaient une seule chose : même si nous semblons perdus dans le temps, savoir s'arrêter, observer et remarquer signifiait trouver notre propre vitesse.

Enfin, en retournant à l'appartement, j'ai réalisé : la précipitation n'était pas seulement une habitude, c'était aussi une ombre. Et peu importe la longueur de l'ombre, il y avait ceux qui remarquaient la lumière. Ce matin-là, dans la vapeur d'une petite tasse de tilleul, j'avais appris l'enseignement silencieux de la lenteur et de la pleine conscience.

BİREY VİCDANI VE TOPLUM NİZAMI

Birini cezalandırmak doğru mudur? Birine karşı duyulan kin, affedememe duyguları insanı karşıdakini cezalandırmaya iter ancak karşıdaki kişi sonradan pişmanlık duyamaz mı? Buna rağmen insan neden hep suçlanıp cezalandırılır?

Her birey hayatında bir kez de olsa yaptığı şeyler için suçluluk duyar. “Keşke yapmasaydım, keşke öyle söylemeseydim.” Ah o keşkeler, her şeyin can alıcı noktası da onlardır. Bazen “Tepsiyedeki son parçayı yemeseydim”, “Telefona o kadar çok bakmasaydım” gibi şeylerdir keşkelerimiz. İnsan bunları unutmaz, zira hayatta çok önemli yerleri yoktur. Ancak “Keşke onu ani sinirle öldürmeseydim.” diyen birine de aynı tolerans gösterilebilir mi? Bir insanın canına mal olunmuştur, bir ceza verilmelidir. Peki başkaları tarafından verilen ceza nedir? Ceza suça mı verilir yoksa suçu işleyen kişiye mi? Eğer suça veriliyorsa herkes eşit koşullarda değerlendirilmelidir. Fakat eğer suçu işleyen kişiye veriliyorsa pişman olmayan kişi daha ağır mı cezalandırılmalıdır? Belki de ceza, ne tamamen suça ne de tamamen kişiye verilir. İnsan, sadece gerçekleştirdiği eylemlerden ibaret değildir; sonuçlar ve acıları vardır. Pişmanlık bazen gelir bazen gelmez. Belki de asıl mesele, cevabı bilmek değil, bu soruların içinde kendimizi ve başkalarını düşünmektir. Zaten günün sonunda insan en büyük savaşı kendi vicdanıyla vermez mi? İnsana en ağır gelen şey; içindeki pişmanlık duygusudur ve en büyük cezayı kişi kendine verir.

Öte yandan, suçluluk duygusu her zaman insanların içinde büyük bir boşluk oluşturup kalbini ağrıtır mı? Kimisi sınavında kopya çektiği için günlerce kendini yerken kimisi birini öldürdükten sonra hiçbir şey hissetmeden yoluna devam eder. Cezalar, toplumdaki nizamı da sağlar. Hayatta bir düzen vardır ve bunlara uymanın karşılığında verilen ödüller gibi bunlara uymamanın karşılığında cezalar da verilmelidir. Herkesin bir gün pişmanlık duyacağını varsayarak ceza vermemek, dünyanın daha iyi bir yer olmasını sağlar mı? Bunu umut edebiliriz. Ama gerçek şu ki, birey yaptıklarının bedelini mutlaka öder ve çoğu zaman içinde yaşadıkları; hisleri pişmanlıkları, kahroluşları hep içinde kalır.

Sonuç olarak ceza, toplumda bir nizam sağlamak için gereklidir. Fakat bazı insanlar başka insanların cezalandırılmalarına gerek duymadan vicdanıyla kendisine en büyük ve ağır cezasını verir.

CONSCIENCE INDIVIDUELLE ET ORDRE SOCIAL

Est-il juste de punir quelqu'un ? La rancœur envers autrui et l'incapacité de pardonner poussent l'être humain à vouloir châtier l'autre, mais la personne concernée ne peut-elle pas éprouver de regrets par la suite ? Malgré cela, pourquoi l'homme est-il systématiquement blâmé et sanctionné ?

Chaque individu, au moins une fois dans sa vie, éprouve de la culpabilité pour ses actes. « Si seulement je ne l'avais pas fait, si seulement je n'avais pas dit cela. » Ah, ces regrets... ils sont le point névralgique de tout. Parfois, nos regrets portent sur des futilités : « Si seulement je n'avais pas mangé le dernier morceau sur le plateau » ou « si seulement je n'avais pas autant regardé mon téléphone ». L'homme finit par oublier ces épisodes, car ils n'occupent pas une place cruciale dans l'existence. Cependant, peut-on accorder la même tolérance à celui qui dirait : « Si seulement je ne l'avais pas tué dans un accès de colère » ? Une vie humaine a été fauchée, une peine doit être imposée. Mais qu'est-ce que cette peine infligée par autrui ? La punition s'adresse-t-elle au crime ou à celui qui l'a commis ? Si elle s'adresse au crime, alors tout le monde devrait être jugé selon des critères d'égalité absolue. Mais si elle s'adresse à l'auteur de l'acte, celui qui ne regrette rien doit-il être puni plus sévèrement ?

Peut-être la sentence ne s'adresse-t-elle ni totalement au crime, ni totalement à l'individu. L'être humain ne se résume pas à ses seuls actes ; il y a aussi les conséquences et les souffrances. Quant au remords, il vient parfois, et parfois non. L'essentiel n'est peut-être pas de connaître la réponse, mais de se questionner sur soi-même et sur les autres à travers ces interrogations. Au bout du compte, l'homme ne livre-t-il pas son plus grand combat face à sa propre conscience ? Ce qui pèse le plus lourdement sur un être, c'est le sentiment de regret ; le plus grand châtement est celui que l'on s'inflige à soi-même.

D'un autre côté, le sentiment de culpabilité crée-t-il toujours un immense vide et une douleur au cœur de chacun ? Tandis que l'un se ronge les sangs pendant des jours pour avoir triché à un examen, un autre peut continuer son chemin sans rien ressentir après avoir tué quelqu'un. Les peines assurent également l'ordre au sein de la société. Il existe une harmonie dans la vie, et tout comme il y a des récompenses pour le respect des règles, il doit y avoir des sanctions pour leur transgression. Ne pas punir, en supposant que tout le monde finira par regretter un jour, rendrait-il le monde meilleur ? Nous pouvons l'espérer. Mais la réalité est que l'individu paie inévitablement le prix de ses actes, et bien souvent, ce qu'il vit intérieurement — ses sentiments, ses regrets, son accablement — reste enfoui en lui.

En conclusion, la peine est nécessaire pour maintenir l'ordre social. Cependant, certains êtres, sans avoir besoin du jugement d'autrui, s'infligent avec leur propre conscience la punition la plus grande et la plus pénible qui soit.

Asya Avaşın SARSILMAZ

CELUI QUI LIT BEAUCOUP SAIT-IL PLUS QUE CELUI QUI VOYAGE BEAUCOUP ?

La question « Celui qui lit beaucoup sait-il plus que celui qui voyage beaucoup ? » est débattue parmi les gens depuis des années et continue de l'être encore aujourd'hui. Certaines personnes affirment que ce sont ceux qui lisent beaucoup qui savent le plus, tandis que d'autres disent que ce sont ceux qui voyagent beaucoup. Cette question n'a toujours pas trouvé de réponse claire et définitive. Tout le monde a forcément entendu cette question au moins une fois dans sa vie, moi y compris. La première personne à me l'avoir posée était ma mère, et je n'avais pas vraiment su quoi répondre. Selon moi, cette question n'a pas de réponse nette.

Lire est plus simple que voyager, c'est pourquoi la plupart des gens préfèrent probablement la lecture, car voyager est devenu aujourd'hui une activité très coûteuse. De plus, en raison d'un rythme de travail intense, les gens n'ont presque plus le temps de voyager. En résumé, à cause de facteurs financiers et d'un rythme de travail soutenu, les gens ne voyagent plus autant qu'avant. Pourtant, en voyageant, on peut découvrir différentes cultures, voir de nouveaux endroits et rencontrer des personnes différentes. On peut aussi expérimenter et apprendre les modes de vie quotidiens dans d'autres pays. Toutes ces connaissances acquises par le voyage constituent une culture générale.

Les gens peuvent également apprendre beaucoup en lisant et acquérir une culture générale, mais à travers la lecture, nous nous contentons d'imaginer les événements et les lieux décrits dans les livres grâce à notre propre imagination. En voyageant, en revanche, puisque nous voyons de nos propres yeux, nous obtenons une impression visuelle bien plus marquante. De plus, une personne peut lire bien plus de livres au cours de sa vie que le nombre d'endroits qu'elle visitera, ce qui peut donner l'impression que celui qui lit beaucoup sait davantage. Cependant, de nos jours, les gens ne consacrent plus beaucoup de temps à la lecture non plus. Cela est dû au mode de vie pressé actuel, au rythme effréné et surtout au développement de la technologie et des réseaux sociaux. À cause de tous ces facteurs, les gens lisent moins de livres qu'avant et la lecture est aujourd'hui perçue comme un simple loisir.

En conclusion, on peut apprendre beaucoup aussi bien en voyageant qu'en lisant. Cette question reste donc ouverte au débat, et je suis d'avis que celui qui lit beaucoup comme celui qui voyage beaucoup sait beaucoup.

ÇOK OKUYAN MI BİLİR YOKSA ÇOK GEZEN Mİ?

“Çok okuyan mı bilir yoksa çok gezen mi?” sorusu yıllardır insanlar arasında tartışılıp günümüze süregelmiştir. Bazı insanlar çok okuyanların, bazı insanlar ise çok gezenlerin bildiğini söyler. Bu sorunun hâlâ kesin ve net bir cevabı bulunamamıştır. Herkes hayatında en az bir kez birinden bu soruyu illaki duymuştur, ben dahil. Bu soruyu bana ilk annem sormuştu, ben ise pek emin olamamışım. Bana göre bu sorunun net bir cevabı yok. Okumak, gezmekten daha basit olduğu için muhtemelen çoğu kişi okumayı tercih eder çünkü gezmek, artık günümüzde çok masraflı bir işidir. Aynı zamanda insanlar, yoğun çalışma temposundan dolayı artık gezmeye pek vakit ayıramamaktadır. Yani özetle, insanlar maddi ve yoğun çalışma temposu gibi etkenlerden dolayı eskisi gibi gezmemektedir fakat insanlar gezerek farklı kültürler, yeni yerler görebilir ve farklı insanlarla tanışabilirler. Aynı zamanda farklı ülkelerdeki günlük yaşam biçimlerini de deneyimleyip öğrenebilirler. Tüm bu gezerek oluşan bilgi birikimi, genel kültür birikimini oluşturur. İnsanlar okuyarak da çok şey öğrenebilir ve genel kültür birikimi edinebilirler fakat okuyarak kitaptaki olayları, mekanları sadece kafamızda kendi hayal gücümüzle canlandırmakla yetiniriz. Gezerek ise görsel olarak kendi gözlerimizle gördüğümüz için daha iyi bir görsel izlenim edinebiliriz. Ayrıca bir insan hayatı boyunca gezdiği yer sayısından çok daha fazla kitap okuyabilir, bu yüzden de çok okuyan daha çok bilir izlenimi oluşabilir fakat insanlar günümüzde artık okumaya da vakit ayırmamaktadır. Bunun sebebi günümüzde oluşan aceleci yaşam tarzı, yoğun tempo, ve en önemlisi de gelişen teknoloji ve sosyal medyadır. Tüm bu etkenler yüzünden insanlar eskisi kadar kitap okumamaktadır ve kitap okumak, günümüzde sadece bir hobi olarak görülmektedir. Özetle, hem gezerek hem de okuyarak çok şey öğrenilebilir. Yani bu soru, hâlâ tartışmaya açık bir sorudur ve ben hem çok okuyanın, hem de çok gezenin bileceği kanaatindeyim.

Melis ÇAĞLAR

Artık sosyal medyada vakit geçirirken influencer görmemek neredeyse imkânsız. Sabah uyanınca telefonumu açıyorum, biri spor rutinini paylaşmış; okula giderken bakıyorum, biri “günlük motivasyon” veriyor; akşam eve dönüyorum, başka biri “favori ürünlerim” videosu çekmiş. Bazen gerçekten onlar olmadan sosyal medya bomboş kalırdı diye düşünüyorum.

Influencerların bu kadar hayatımıza girmesinin bence bir sebebi var: çok ulaşılabilir durmaları. Eskiden reklamlarda ünlüler olurdu ve onlara uzak hissederdik. Şimdi ise karşımıza çıkan kişi sanki bizimle aynı okulda okuyan biri gibi. Bu yüzden söylediklerine çok daha kolay ikna oluyoruz. “Bu ürünü çok sevdim” dediklerinde daha gerçek geliyor.

FİLTRENİN ARKASINDA NE VAR

Aslında bu yönleri güzel: öneriler, tavsiyeler, küçük işletmelere destekler... Bütün bunlar gerçekten işe yarayabiliyor ama bence influencerlık dünyası sadece bundan ibaret değil çünkü işin bir de görünmeyen, hatta bazen bizi çok etkileyen tarafları var. Mesela bazı influencerlar hayatlarını öyle kusursuz paylaşıyor ki, insan ister istemez kendini sorguluyor. Onların evleri hep düzenli, günleri hep verimli, ciltleri hep parlak, odaları hep temiz... Biz de kendi odamıza bakıp “Ben yanlış mı yaşıyorum?” diye düşünebiliyoruz. Oysa hepimiz biliyoruz ki kimsenin hayatı her gün o kadar mükemmel olamaz ama kamerada sadece güzel anlar paylaşılınca, gerçeği fark etmek zorlaşıyor. Bir de reklam konusu var. Influencerlık bir iş olduğu için markalarla çalışmaları normal. Ama bazıları bunu açık açık söylemiyor. Bazen reklam, “samimi öneri” gibi paketleniyor. Böyle olunca izleyenler olarak kafamız karışıyor. “Gerçekten beğendiği için mi söyledi, yoksa para mı aldı?” diye düşünüyoruz. Bu da ister istemez güveni etkiliyor.

Yine de influencerları tamamen kötülemek haksızlık olur. Çünkü içlerinde gerçekten faydalı olanlar var: önemli haberleri yayanlar, spor yaptırnanlar, günlük hayata dair pratik bilgiler verenler, insanı motive edenler... Bazıları bir video ile moralimizi düzeltiyor. Bence bu da çok değerli.

Aslında influencerlar tek taraflı bir güç değil. Onlar bizi etkiliyor gibi dursa da, biz de onları etkiliyoruz. Hangi içerikleri izlediğimize bakıp ona göre video çekiyorlar. Hangi tarz tutmuşsa onu sürdürüyorlar, yani aslında karşılıklı bir döngü var.

Biz kaydırıyoruz, onlar çekiyor.

Onlar çekiyor, biz tekrar kaydırıyoruz.

Bu yüzden bence asıl önemli olan şey şu:

İzlerken kendimizi kaybetmemek.

Her gördüğümüzün gerçek olmadığını bilmek.

Kendimizi başkalarının filtreli hayatıyla karşılaştırmamak.

Influencerlar hayatımızın bir parçası olmaya devam edecek, bu kaçınılmaz ama onları “hayat kılavuzu” değil de “ilham verebilecek kişiler” olarak gördüğümüzde işler değişiyor çünkü ekranın ışığı güzel olabilir ama bütün gerçekliği yansıtmaz. Her ışığın bir de gölge bıraktığını unutmamak gerekiyor.

Sonuç olarak influencerlar hem yararlı hem zararlı bir etkiye sahip. Bize bilgi, motivasyon ve eğlence verebilirler ama bazen de fark etmeden özgüvenimizi etkileyebilirler. Önemli olan, bu dünyaya biraz mesafeli ama bilinçli bakabilmek çünkü sosyal medya aslında büyük bir sahne; neyin gerçek, neyin dekor olduğunu anlamayı öğrenirsek oyunun içinde kaybolmayız.

Zehra Gül BİRKEN

QU'Y A-T-IL DERRIÈRE LE FILTRE ?

Aujourd'hui, il est presque impossible de passer du temps sur les réseaux sociaux sans tomber sur des influenceurs. Le matin, j'ouvre mon téléphone : quelqu'un partage sa routine sportive. En allant à l'école, je regarde encore : quelqu'un donne sa « motivation du jour ». Le soir, en rentrant à la maison, une autre personne filme une vidéo sur ses « produits préférés ». Parfois, je me dis vraiment que sans eux, les réseaux sociaux paraîtraient bien vides.

À mon avis, s'ils ont pris une place aussi importante dans nos vies, c'est pour une raison précise : ils semblent très accessibles. Autrefois, dans les publicités, on voyait des célébrités et on se sentait loin d'elles. Aujourd'hui, la personne qui apparaît à l'écran ressemble presque à quelqu'un qui étudierait dans la même école que nous. C'est pour cela que nous sommes beaucoup plus facilement convaincus par ce qu'ils disent. Lorsqu'ils affirment « j'ai adoré ce produit », cela paraît plus réel.

En réalité, cet aspect est positif : recommandations, conseils, soutien aux petites entreprises... Tout cela peut vraiment être utile. Mais selon moi, le monde des influenceurs ne se limite pas à cela, car il existe aussi une face invisible, parfois très influente. Par exemple, certains influenceurs partagent leur vie d'une manière si parfaite que l'on finit par se remettre en question. Leurs maisons sont toujours bien rangées, leurs journées toujours productives, leur peau toujours lumineuse, leurs chambres toujours propres... Et nous, en regardant notre propre chambre, nous pouvons penser : « Est-ce que je vis mal ma vie ? » Pourtant, nous savons tous que la vie de personne ne peut être parfaite chaque jour. Mais lorsque seules les belles images sont montrées à l'écran, il devient difficile de distinguer la réalité.

Il y a aussi la question de la publicité. Puisque l'influence est un métier, il est normal qu'ils collaborent avec des marques. Mais certains ne le précisent pas clairement. Parfois, une publicité est présentée comme une « recommandation sincère ». Dans ce cas, nous, en tant que spectateurs, nous sommes un peu perdus. Nous nous demandons : « L'a-t-il vraiment aimé ou a-t-il été payé ? » Cela affecte inévitablement la confiance.

Malgré tout, critiquer les influenceurs de manière globale serait injuste. Parmi eux, il y en a de vraiment utiles : ceux qui diffusent des informations importantes, encouragent à faire du sport, donnent des conseils pratiques pour la vie quotidienne ou motivent les gens. Certains réussissent même à améliorer notre humeur avec une seule vidéo. Et cela a beaucoup de valeur.

En réalité, les influenceurs ne détiennent pas un pouvoir à sens unique. Même s'ils semblent nous influencer, nous les influençons aussi. Ils observent les contenus que nous regardons et produisent leurs vidéos en conséquence. Ils continuent dans le style qui fonctionne le mieux. Il existe donc un cycle réciproque.

Nous faisons défiler l'écran, ils créent du contenu.

Ils créent du contenu, nous faisons à nouveau défiler l'écran.

C'est pourquoi, selon moi, l'essentiel est le suivant :

ne pas se perdre en regardant.

Savoir que tout ce que l'on voit n'est pas réel.

Ne pas se comparer à la vie filtrée des autres.

Les influenceurs continueront à faire partie de nos vies, c'est inévitable. Mais lorsque nous les voyons non pas comme des « guides de vie », mais comme des personnes pouvant nous inspirer, tout change. Car la lumière de l'écran peut être belle, mais elle ne reflète pas toute la réalité. Il ne faut pas oublier que chaque lumière crée aussi une ombre.

En conclusion, les influenceurs peuvent avoir des effets à la fois positifs et négatifs. Ils peuvent nous apporter des informations, de la motivation et du divertissement, mais parfois aussi affecter notre confiance en nous sans que nous nous en rendions compte. L'important est de regarder ce monde avec un peu de distance et de conscience. Les réseaux sociaux sont en réalité une grande scène ; si nous apprenons à distinguer ce qui est réel de ce qui n'est qu'un décor, nous ne nous perdrons pas dans le jeu.

Zehra Gül BIRKEN

GERÇEKTEN UZUN ZAMAN ÖNCE, ÇOK ÇOK UZAK BİR GALAKSİDE Mİ?

Çağan Ege ALTAN

20 ve 21. yüzyılın pop kültürünün en önemli eserlerinden biridir Star Wars. Uzun zaman öncesinden, çok çok uzak bir galaksiyi anlatır. Bilimkurgu kılığındaki mitolojik bir öyküdür aslında, tarihin ve insanlığın geçmiş hatalarının bir uzay hikayesi kılığında sinemaya yansımıştır. Şimdi anlatacağım, çok tanıdık gelecek elbet. Roma'dan Çin'e her medeniyetin ortak öyküsüdür Star Wars.

İyilerin, bin yıllık bir barışın sarhoşluğuna kapılmasıyla başlar bu öykü. Güçlü insanlar güzel zamanlar yaratmıştır. Bilim ve sanatın geliştiği demokratik bir medeniyet kurulmuştur ve bu sarhoşluğun hiç bitmeyeceğine inandırmışlardır kendilerini. Geçmişlerini ve bu kırılgan barışın nasıl sağlandığını hatırlamamaktadırlar. Lakin, kötüler unutmamıştır. Bin yıl boyunca karanlıklarda sığınmış, geri dönüşlerini planlamışlardır.

Aniden, bir gün yavaş ölümü başlar barışın. Bu güzel zamanlar zayıf insanlar yaratmıştır. Naboo isimli galaksinin gelişmiş gezegenlerinden biri, ekonomik ve askeri bir abluka altına alınır. Gergin geçen günlerin ardından abluka açılır ama olayların sonunda Naboo'nun senatörü genç Palpatine, bu krizi en başından beri gölgelerden idare ederek kendini cumhuriyet şansölyesi seçtirmiş olur. Palpatine karizmatik ve demokrat bir şansölyedir ancak amelleri farklıdır, oldukça zekidir ve uzun vadeli planlar yapmıştır.

Yıllar geçer ve Galaktik Cumhuriyet'e karşı bir isyan çıkar ve kısa sürede geniş çaplı bir savaşa evrilir bu isyan. Ancak zengin ve umursamaz senato yersiz kararlar alır ve kendi sonunu hazırlar. Palpatine ise çift taraflı oynamaktadır. İki tarafın da gizliye başındadır, kendine adeta kaybedemeyeceği bir savaş oluşturmuştur.

Savaşın sonunda Galaktik Cumhuriyet kazanır ve ayrılıkçıları bastırır. Ancak bu da şansölyenin entrikalarından biridir. Savaşın hemen ardından sahte bir mağduriyet yaratır ve önündeki tek engel olan Jedi Tarikatını asılsız bir şekilde suçlar, hain ilan eder, terörist der. Bir gecede bütün Jedi Tapınağı yakılır ve Palpatine olağanüstü hâl ilan ederek senatoyu kısmen lağveder. Ancak senatonun büyük çoğunluğu hâlâ lüksün sarhoşluğu içindedir ve bu durumu alkışlar, desteklerler. Olanların farkında birkaç senatör vardır ancak sayıları azdır ve daha da azalacaktır.

Senatoda İmparator Palpatine ve yeni Galaktik İmparatorluk alkışlanır. "Demek özgürlüğün ölümü böyleymiş, gök gürültülü alkışlarla..." der gerçeğin farkındaki sayılı senatör. Demokrasi ve özgürlüğün ölümüyle biter Ön Üçleme ama unutmamak gerekir

ki Orijinal Üçleme "Yeni Bir Umut" ile başlar.

Herhangi bir medeniyet bulun, sonlarını hazırlayan aynı olaylar zinciriyle karşılaşacaksınız. İmparatorluklar, milletler yükselecek; bir süre sonra yarattıkları yalan, süslü dünyalarına gömülmüşken alkışlar eşliğinde yıkılacak, despotlaşacaklardır. Star Wars'lar ne uzun zaman önce, ne de çok çok uzak bir galaksidedir. Dikkatli bakın; belki yarından yakın, bir sokak uzağınızda olabilirler. Eğer her şeyiniz, özgürlüğünüz ve haklarınız bir gecede alkışlar eşliğinde yıkılırsa da merak etmeyin, elbet bir gün yeni bir umut doğacaktır.

EST-CE VRAIMENT IL Y A BIEN LONGTEMPS, DANS UNE GALAXIE TRÈS, TRÈS LOINTAINE ?

Star Wars est l'une des œuvres les plus emblématiques de la culture populaire des XXe et XXIe siècles. Elle nous conte une histoire située il y a bien longtemps, dans une galaxie très, très lointaine. En réalité, il s'agit d'un récit mythologique sous des airs de science-fiction ; le reflet cinématographique de l'histoire et des erreurs passées de l'humanité déguisé en une épopée spatiale. Ce que je m'apprete à raconter vous semblera certainement familier. De Rome à la Chine, Star Wars est le récit commun de toutes les civilisations.

Cette histoire commence lorsque les "justes" se laissent enivrer par une paix millénaire. Des hommes forts ont créé des temps radieux. Une civilisation démocratique, où les arts et les sciences fleurissent, a été bâtie, et ils se sont convaincus que cette ivresse ne prendrait jamais fin. Ils ne se souviennent plus de leur passé, ni de la manière dont cette paix fragile a été instaurée. Pourtant, les forces du mal, elles, n'ont pas oublié. Elles se sont terrées dans l'ombre pendant mille ans, planifiant leur retour.

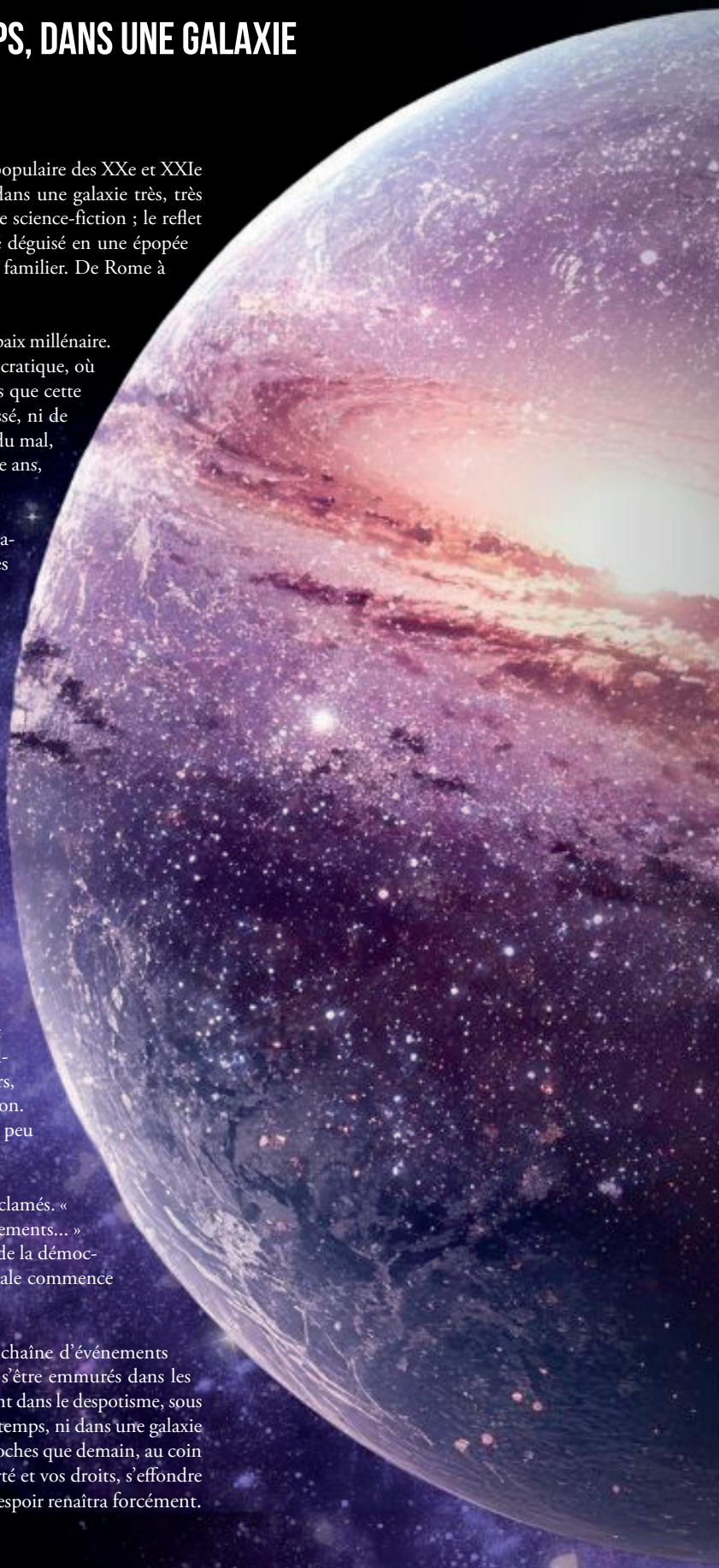
Soudain, un jour, commence la lente agonie de la paix. Cés temps radieux ont engendré des hommes faibles. Naboo, l'une des planètes développées de la galaxie, est soumise à un blocus économique et militaire. Après des jours de tension, le blocus est levé, mais au terme de ces événements, le sénateur de Naboo, le jeune Palpatine — qui orchestre cette crise depuis l'ombre depuis le début — parvient à se faire élire Chancelier de la République. Palpatine est un chancelier charismatique et démocrate, mais ses intentions sont tout autres ; il est d'une intelligence redoutable et a conçu des plans à long terme. Les années passent et une rébellion éclate contre la République Galactique, se transformant rapidement en une guerre de grande envergure. Cependant, le Sénat, riche et indifférent, prend des décisions inappropriées et prépare sa propre fin. Palpatine, lui, joue sur les deux tableaux. Il dirige secrètement les deux camps, s'étant créé une guerre qu'il ne peut absolument pas perdre.

À la fin de la guerre, la République Galactique triomphe et écrase les séparatistes. Mais ce n'est là qu'une autre des intrigues du Chancelier. Immédiatement après la guerre, il se pose en fausse victime et accuse sans fondement l'Ordre Jedi, le seul obstacle sur son chemin. Il les déclare traîtres, les traite de terroristes. En une seule nuit, tout le Temple Jedi est brûlé et Palpatine proclame l'état d'urgence, dissolvant partiellement le Sénat. Pourtant, la grande majorité des sénateurs, toujours ivres de leur luxe, applaudissent et soutiennent cette situation. Quelques sénateurs sont conscients de ce qui se passe, mais ils sont peu nombreux, et leur nombre ne fera que diminuer.

Au Sénat, l'empereur Palpatine et le nouvel Empire galactique sont acclamés. « C'est donc ainsi que meurt la liberté, sous des tonnerres d'applaudissements... » dit l'une des rares sénatrices lucides. La Prélogie s'achève sur la mort de la démocratie et de la liberté, mais il ne faut pas oublier que la trilogie originale commence par « Un Nouvel Espoir ».

Prenez n'importe quelle civilisation, et vous rencontrerez la même chaîne d'événements préparant leur fin. Les empires et les nations s'élèvent ; puis, après s'être emmurés dans les mondes mensongers et parés qu'ils ont créés, ils s'effondrent et sombrent dans le despotisme, sous les applaudissements. Les Star Wars ne se déroulent ni il y a bien longtemps, ni dans une galaxie très, très lointaine. Regardez attentivement : ils sont peut-être plus proches que demain, au coin de votre rue. Et si, en une nuit, tout ce que vous possédez, votre liberté et vos droits, s'effondre sous des applaudissements, ne vous inquiétez pas : un jour, un nouvel espoir renaîtra forcément.

Çağan Ege ALTAN

GEÇMİŞİ görmek

Teleskopları kullanarak gezegenlere baktığımızda, geçmişe doğru bir yolculuk etmiş oluruz. Peki bu durum bilimde nasıl açıklanır

Işık Hızı ve Işık Yılı

“Işık hızı”, ışığın boşlukta yayılma hızı olarak tanımlanır. Bilimsel olarak “c” harfiyle gösterilir ve değeri tam olarak 299.792.458 metre/saniye’dir. Bu hız, evrende bilinen en yüksek hız sınırıdır; hiçbir madde, enerji ya da bilgi ışıktan daha hızlı hareket edemez. Işık yılı ise astronomide uzaklıkları ifade etmek için kullanılan ve yaklaşık 9,46 trilyon kilometreye karşılık gelen uzunluk birimidir.

Basitçe ifade etmek gerekirse, ışık saniyede yaklaşık 300.000 kilometre yol alır. Ancak uzaydaki mesafeler o kadar büyüktür ki, bu inanılmaz hız bile bazı ışıkların bize ulaşması için yıllar, hatta milyonlarca yıl gerektirir. Bu yüzden Güneş’e baktığımızda onu “şu anda” değil, 8 dakika 20 saniye önceki hâliyle görürüz. Çok daha uzak bir galaksiye baktığımızda ise milyonlarca yıl önceki hâliyle karşılaşırız. Işığın bu gecikmeli yolculuğu, “zamanda geriye bakmanın” fiziksel açıklamasıdır.

Gökyüzüne Bakmak

Gökyüzüne baktığımızda, evrendeki olayların geçmişteki hâllerini gözlemliyoruz. Bu durum, kulağa bir bilim kurgu fikri gibi gelse de tamamen bilimsel bir gerçekliktir çünkü ışığın yayılması anlık değildir; bir kaynaktan çıkan ışık, uzayda uzun bir yolculuk yapar ve nihayet gözlerimize ulaşır. Bu yolculuk süresi boyunca zaman geçer. Dolayısıyla biz, ışığın çıktığı anda değil, bize ulaştığı anda o olayı görürüz. Yani şu anda gördüğümüz yıldız, aslında geçmişteki hâlidir. Teleskoplar, bu bakımdan âdeta birer zaman makinesi işlevi görür. Bir yıldızın ışığı bize ulaşana kadar geçen süre, o yıldızın tarihini temsil eder ve biz bu sayede doğrudan geçmişe yolculuk yaparız.

Gözümüze ulaşan her ışık, milyonlarca yıl öncesinden gelen bir hikâyeyi taşır. Bu hikâyeler, evrenin sessiz tanıklarındır. Gökyüzüne baktığımızda, yalnızca yıldızları değil, aynı zamanda zamanın derinliklerine, geçmişin katmanlarına ve evrenin sonsuz öyküsüne yolculuk ediyoruz. Her yıldız, her galaksi, geçmişten bize fısıldayan bir zaman kapısı gibidir; ışıkları, biz onları gördüğümüzde, artık geride kalmış anlardır.

Gökyüzüne bakmak, böylece sadece evreni gözlemlemek değil, aynı zamanda zamanın derinliklerinde bir yolculuğa çıkmak demektir. Belki de bu yüzden insanlık, yıldızlara bakarken kendi geçmişine, varoluşuna ve zamanın sonsuzluğuna dair sorular sorar.

Kaynakça:

IŞIK YILI NEDİR? - Türkiye Uzay Ajansı. (n.d.). <https://tua.gov.tr/blog/evren/istik-yili-nedir>

Wikipedia contributors. (2025, October 8). *Speed of light* - Wikipedia. https://en.wikipedia.org/wiki/Speed_of_light

Işık yılı - Vikipedi. (2004, October 19). https://tr.wikipedia.org/wiki/I%C5%9F%C4%B1k_y%C4%B1l%C4%B1

Ece Lal Beren TASLI

VOIR LE PASSÉ

Lorsque nous observons les planètes à l'aide de télescopes, nous effectuons en réalité un voyage vers le passé. Mais comment cette situation s'explique-t-elle scientifiquement ?

La vitesse de la lumière et l'année-lumière

La vitesse de la lumière est définie comme la vitesse à laquelle la lumière se propage dans le vide. Elle est représentée scientifiquement par la lettre c et sa valeur est exactement de 299 792 458 mètres par seconde. Cette vitesse constitue la limite maximale connue dans l'univers : aucune matière, aucune énergie ni aucune information ne peut se déplacer plus vite que la lumière.

L'année-lumière, quant à elle, est une unité de longueur utilisée en astronomie pour exprimer les distances et correspond à environ 9,46 billions de kilomètres.

En termes simples, la lumière parcourt environ 300 000 kilomètres par seconde. Cependant, les distances dans l'espace sont si immenses que même cette vitesse incroyable nécessite parfois des années, voire des millions d'années, pour que la lumière nous parvienne. C'est

pourquoi, lorsque nous regardons le Soleil, nous ne le voyons pas tel qu'il est « maintenant », mais tel qu'il était il y a 8 minutes et 20 secondes. Lorsque nous observons une galaxie beaucoup plus éloignée, nous la voyons telle qu'elle était il y a des millions d'années. Ce voyage différé de la lumière constitue l'explication physique du fait de « regarder en arrière dans le temps ».

Regarder le ciel

Lorsque nous levons les yeux vers le ciel, nous observons les états passés des événements qui se sont produits dans l'univers. Cela peut sembler relever de la science-fiction, mais il s'agit d'une réalité entièrement scientifique, car la propagation de la lumière n'est pas instantanée. La lumière émise par une source entreprend un long voyage dans l'espace avant d'atteindre nos yeux, et du temps s'écoule durant ce trajet. Ainsi, nous ne voyons pas un événement au moment où il se produit, mais au moment où sa

lumière nous parvient. Autrement dit, l'étoile que nous voyons aujourd'hui est en réalité son état passé. À cet égard, les télescopes fonctionnent presque comme des machines à remonter le temps. Le temps nécessaire à la lumière d'une étoile pour nous atteindre représente l'histoire de cette étoile, et grâce à cela, nous voyageons directement dans le passé.

Chaque rayon de lumière qui atteint nos yeux transporte une histoire vieille de millions d'années. Ces histoires sont les témoins silencieux de l'univers. Lorsque nous regardons le ciel, nous n'observons pas seulement des étoiles, mais nous voyageons aussi dans les profondeurs du temps, à travers les couches du passé et l'histoire infinie de l'univers. Chaque étoile, chaque galaxie est comme une porte temporelle murmurant depuis le passé ; leur lumière, au moment où nous la voyons, appartient déjà à un instant révolu.

Regarder le ciel ne signifie donc pas seulement observer l'univers, mais aussi entreprendre un voyage dans les profondeurs du temps. C'est peut-être pour cette raison que l'humanité, en contemplant les étoiles, se pose des questions sur son propre passé, son existence et l'infinité du temps.

Ece Lal Beren TASLI

Bibliographie :

Qu'est-ce qu'une année-lumière ? – Agence spatiale turque. (s.d.).

Wikipedia contributors. (8 octobre 2025). *Vitesse de la lumière* – Wikipédia.

Année-lumière – Wikipédia. (19 octobre 2004).

GÜNÜMÜZ DÜNYASINDA KİTAPLAR

Melis ÇAĞLAR

Günümüz dünyasında kitaplar geçmişteki kadar rağbet görmemektedir ve maalesef ki kitap okumak günümüzde sadece bir “hobi” olarak görülmektedir. Ben şahsen bu görüşün yanlış olduğunu düşünüyorum çünkü bence herkesin kitap okumaya ihtiyacı var. Kitap okumanın bizlere ve topluma bir sürü faydası var. Örneğin genel kültürümüzü geliştirmek, ufukumuzu genişletmek, okuduğunu anlayabilmek ve daha nice... Maalesef ki bir sürü kişi kitap okumanın faydalarını göz ardı etmekte ve hatta kitap okumanın “zaman kaybı” olduğunu düşünmektedir.

Bu düşünceyi anlatan bir sürü film var. Mesela “Mathilda” adlı filmde, filmin ana karakteri olan küçük kız Mathilda kitap okumayı çok sevmektedir fakat ailesi buna karşıdır. Ailesi kitap okumanın bir zaman kaybı olduğunu, kitap okumak yerine televizyon izleyerek çok daha fazla şey öğrenebileceğini söylemektedir. Bir başka film olan “Fahrenheit 451”de ise televizyonun ve teknolojinin hüküm sürdüğü karanlık bir gelecekte okuma eylemi yok olmak üzeredir çünkü itfaiyeciler yangın söndürmek yerine tehdit olarak görülen şeyleri yakmakla görevlendirilmiştir. İtfaiyecilerden biri olan Guy Montag ise yasadışı üretimlerin en tehlikelisi olan kitapları yakmakla görevlendirilmiştir. Film gelecekteki ütopyik bir senaryoyu anlatsa da gerçek dünyada eğer böyle devam ederse tıpkı bu filmdeki gibi bir senaryoyla karşılaşacağız.

Biliyorum, çoğumuz kitap okumaya zaman ayıramadığımızı söylüyoruz ama benim sizlere kitap sevgisi aşlamak için birkaç tavsiyem var: Kitap okumaya sevdiğiniz veya sevebileceğiniz bir türle başlayın. Mesela bilim - kurgu mu seviyorsunuz? Bilim - kurgu kitapları okuyun. Eğer sıkılabileceğiniz bir kitapla başlarsanız kitap okumaktan bıkersınız ve bırakırsınız. Boş zamanlarınızda sosyal medyada kaydırmak yerine kitap okuyabilirsiniz. Her akşam yatmadan önce 10 - 15 dk okuyabilirsiniz. İlk başlarda süre tutabilirsiniz fakat zamanla süre tutmayı bıraktığınızı ve kitaba kendinizi kaptırıp saatlerce okumaya başladığınızı fark edeceksiniz.

En içten olan tavsiyem ise bir kitapçıya gidin ve kitapları inceleyin, elinize alın, göz atın, sayfaların kokusunu içinize çekin. Bir anda heves ediyorsunuz, eve gidip hemen kendi kitabınızı okumak istiyorsunuz. Ben ne zaman bir kitapçıya gitsem böyle oluyorum. Bu metni okuyunca da içinize bir kitap okuma isteği doğmuş olabilir. Bence şimdi gidip elinize bir kitap alın ve sihri görün...

LES LIVRES DANS LE MONDE D'AUJOURD'HUI

Dans le monde d'aujourd'hui, les livres ne suscitent plus autant d'intérêt qu'autrefois et, malheureusement, la lecture est désormais perçue uniquement comme un « loisir ». Personnellement, je pense que cette vision est erronée, car à mon avis, tout le monde a besoin de lire. La lecture apporte de nombreux bienfaits, tant pour nous que pour la société. Par exemple, elle permet d'enrichir notre culture générale, d'élargir nos horizons, de mieux comprendre ce que nous lisons, et bien plus encore... Malheureusement, beaucoup de personnes ignorent les avantages de la lecture et vont même jusqu'à penser que lire est une « perte de temps ».

De nombreux films illustrent cette manière de penser. Par exemple, dans le film Matilda, la petite fille qui est le personnage principal adore lire, mais sa famille s'y oppose. Ses parents estiment que la lecture est une perte de temps et qu'elle apprendrait bien plus en regardant la télévision plutôt qu'en lisant des livres. Dans un autre film, Fahrenheit 451, l'acte de lire est sur le point de disparaître dans un futur sombre dominé par la télévision et la technologie. Dans ce monde, les pompiers ne sont plus chargés d'éteindre les incendies, mais de brûler ce qui est considéré comme une menace. L'un d'eux, Guy Montag, est chargé de détruire les productions illégales les plus dangereuses : les livres. Même si ce film présente un scénario dystopique, si les choses continuent ainsi dans le monde réel, nous pourrions bien être confrontés à une situation semblable.

Je sais que beaucoup d'entre nous disent ne pas avoir le temps de lire, mais j'ai quelques conseils à vous donner pour vous transmettre le goût de la lecture. Commencez par un genre que vous aimez ou que vous pourriez aimer. Par exemple, aimez-vous la science-fiction ? Alors lisez des romans de science-fiction. Si vous commencez par un livre qui risque de vous ennuyer, vous vous lasserez rapidement de la lecture et vous abandonnerez. Pendant vos temps libres, au lieu de faire défiler les réseaux sociaux, vous pouvez lire un livre. Vous pouvez aussi lire 10 à 15 minutes chaque soir avant de vous coucher. Au début, vous pouvez chronométrer ce temps, mais vous remarquerez qu'avec le temps, vous cesserez de le faire et que vous vous plongerez tellement dans votre livre que vous lirez pendant des heures.

Mon conseil le plus sincère est le suivant : allez dans une librairie et explorez les livres. Prenez-les en main, feuillotez-les, respirez l'odeur des pages. Soudain, l'envie vous prend, vous rentrez chez vous et vous voulez immédiatement lire votre propre livre. C'est exactement ce que je ressens chaque fois que je vais dans une librairie. En lisant ce texte, peut-être avez-vous aussi ressenti l'envie de lire un livre. À mon avis, allez maintenant en prendre un entre vos mains et découvrez la magie...

HAYAL KURMANIN ÖNEMİ

L'importance de rêver

Melis KAYA

Hayal kurmadan geçen bir hayat var mıdır? Pek sanmıyorum. Her kesimden, her düşünceden, her karakterden insan kendine yapısına göre şekillenen hayaller kurar. Kimisi geleceğe umutla bakmak için, kimisi yeni fikirler üretmek ve yaratıcılığını desteklemek için, kimisi kendini ileride istediği bir pozisyonda görüp motivasyon bulmak için, bazıları ise geçmişteki mutlu bir anını yeniden zihninde canlandırmak için kurar hayallerini.

Çok hayal kuran insanlar zaman zaman toplumda hayalperest olarak damgalanabiliyorlar. Yani hayal kurmak bir tür gerçeklikten kaçma arayışı şeklinde algılanabiliyor. Bu fikre tamamen yanlış demek mümkün değil belki ancak hayallerimizin değerini bu kadar da basite indirgememeliyiz..

Öncelikle hayal kurmak kendimizi tanımamıza aracı olan bir yoldur. Hayallerimiz bize gerçekten önemseydiğimiz şeyleri ve nasıl bir yaşam sürmek istediğimizi gösterir, kim olduğumuzu keşfetmemizi sağlar.

Ayrıca zor zamanlarımızda kurulan hayaller de bize önemli bir destek kaynağı olurlar. Duygusal olarak motivasyon, güç, umut ve huzur verirler çünkü hayal kurarken insan kendiyi baş başa kalıp korkuları, istekleri ve duygularını anlayıp onları en iyi şekilde yönetme şansı elde eder.

Diğer bir yandan geleceğimizi şekillendirmek ve kendimizi geliştirme fırsatı sunmasıyla da hayal kurmak vazgeçilmez bir değere sahiptir. Günlük işler arasında hayallere de yer vermek bir zaman kaybı değil aksine zihni güçlendiren ve yaratıcılığı arttıran bir noktadır.

Belki de hayal kurabilme yeteneği insanı diğer canlılardan ayıran en önemli farklardandır. Bu eylem zihnimizde bazen istemsiz bile gerçekleşse de ihtiyacımıza göre doğru yönlendirerek kendimize faydalı hale getirebiliriz. Dolayısıyla hayaller yalnızca boş düşünce yığınları olamazlar. Gerçekte yaşadıklarımızın yanı sıra hayatımızın kendimize ait özel bir bölümünü oluşturan, hatta çoğunlukla en gerçekçi ve en doğal halimizi saklayan yapılarıdır hayaller.

Existe-t-il une vie sans rêves ? J'en doute fort. Chaque être humain, quels que soient son milieu, sa pensée ou son caractère, forge des rêves qui s'adaptent à sa propre nature. Certains rêvent pour regarder l'avenir avec espoir, d'autres pour générer des idées nouvelles et nourrir leur créativité ; certains se visualisent dans une position souhaitée pour y puiser de la motivation, tandis que d'autres font revivre dans leur esprit un moment heureux du passé.

Les personnes qui rêvent beaucoup sont parfois étiquetées par la société comme de simples « rêveurs ». En d'autres termes, l'acte de rêver peut être perçu comme une forme de fuite de la réalité. S'il n'est pas tout à fait possible de dire que cette idée est fautive, nous ne devrions pas pour autant réduire la valeur de nos rêves à si peu de chose.

Tout d'abord, rêver est un chemin qui nous permet de mieux nous connaître. Nos rêves nous révèlent ce qui nous tient vraiment à cœur et le genre de vie que nous souhaitons mener ; ils nous permettent de découvrir qui nous sommes réellement.

De plus, les rêves formés durant les périodes difficiles constituent une source de soutien essentielle. Ils nous apportent de la motivation émotionnelle, de la force, de l'espoir et de la sérénité. En rêvant, l'individu se retrouve face à lui-même, ce qui lui donne la chance de comprendre ses peurs, ses désirs ainsi que ses émotions, et d'apprendre à mieux les gérer.

D'un autre côté, le rêve possède une valeur indispensable car il nous offre l'opportunité de façonner notre avenir et de nous perfectionner. Accorder une place aux rêves au milieu des tâches quotidiennes n'est pas une perte de temps, mais au contraire, un exercice qui renforce l'esprit et accroît la créativité.

La capacité de rêver est peut-être l'une des différences les plus fondamentales qui distinguent l'être humain des autres êtres vivants. Bien que cet acte se produise parfois involontairement dans notre esprit, nous pouvons le rendre bénéfique en le dirigeant correctement selon nos besoins. Par conséquent, les rêves ne peuvent être de simples amas de pensées vides. Au-delà de ce que nous vivons concrètement, ils constituent une part intime et spéciale de notre existence ; ils sont souvent les structures qui abritent notre version la plus authentique et la plus naturelle.

GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE HUKUK

Elif KURMALI

İnsanlar bir arada, topluluklar halinde yaşamaya başladıklarından beri düzen ihtiyacı hissedilmeye başlanmıştı. Toplum içinde kimlerin neler yapabileceği, ülke sınırlarının başlama ve bitme noktaları ve ortaya çıkan anlaşmazlıkların nasıl çözüleceğine dair soruları, hukukun doğuşunun temelini oluşturmaktadır. Bu nedenle insanlık tarihi kadar eski bir kavramdır ve toplumların gelişimi ile birlikte şekillenmiştir.

Tarihte örneği olan ilk hukuk kuralları yazıya değil, gelenek ve göreneklere dayanmaktaydı. İlkel topluluklarda kurallar genellikle güç sahibinin sözüne veya dinsel inançlara bağlıydı. Geçen süreyle nüfus arttıkça ve toplumlar karmaşıklaştıkça bu kuralların yazılı hale getirilmesi zorunlu bir hal aldı. Bu zorunlu halde insanların ihtiyaçları üzerine tarihte bilinen en eski yazılı hukuk metinlerinden biri olan Hammurabi Kanunları yazıldı.

M.Ö. 18. yüzyılda Babil Kralı Hammurabi tarafından hazırlanan bu kanunlar, “göze göz, dişe diş” anlayışıyla günümüzde hâlâ insanların dikkatini çekmekte ve bu anlayışı sorgulamasına sebep olmaktadır. Her ne kadar şu ana ve çoğumuza göre oldukça sert kurallar ve cezalar içerse de, hukuk kurallarının herkes için geçerli ve eşit olmasının sağlanması açısından “hukuk” kavramı ve gelişim süreci için oldukça önemli bir dönüm noktasıdır. Hukuk, Antik Yunan’da sadece suçluları cezalandırma aracı olmaktan çıkıp düşünsel bir boyuta sahip olmaya başlamıştır. Özellikle hukuk tarihindeki en önemli olaylardan biri olan Atina vatandaşlarının yönetime katılmasıyla beraber hukuk, demokrasiyle birleşti. Zamanın filozofları hukukun kaynağını ve adalet terimini sorgulamış, hukuk ile ahlak arasındaki ilişki üzerine düşünceler ortaya attı. Bahsi geçen bu dönemde hukuk, toplumun ortak düşünce ve ahlak kaynağı olarak görülmeye başlandı.

Roma İmparatorluğu zamanında ise hukuk tarihinin en büyük katkılarından birini kazanmıştır. Roma Hukuku, disiplinli ve sistematik yapısı ve kavramlarıyla günümüzde kullanılan hukuk sistemlerinin temelini oluşturur. Yazılı kurallar, mahkemeler, yargıçlar ve hukuki terimler bu dönemde tam anlamıyla gelişmeye başladı. Roma Hukuku’nun en önemli özelliklerinden biri zamanla değişen toplumsal ihtiyaçlara göre kolayca uyum sağlayabilmesidir. Sadece kendi döneminin ihtiyaçlarına yönelik olmayıp gelecek dönemlerde de geçerli olabilecek kurallara sahip olması sebebiyle sadece kendi döneminde kalmayarak gelecek dönemlere de aktarıldı.

Orta Çağ’da hukuk büyük ölçüde yönetim gereği din baskısına maruz kalmaya başladı. Kilise hukuku Avrupa’da belirleyici bir etkenken, ülkelerde uygulanan feodal sistemde hukuki yetkiler derebeyle-

rin elinde toplandı. Aynı dönemde İslam dünyasında ise Kur’an ve sünnete dayalı İslam Hukuku gelişmiş; adalet, eşitlik ve kul hakkı gibi kavramlar yaygınlaşmaya başladı. Bu anlayış, sadece cezayı değil, toplumsal düzeni ve ahlaki sorumlulukta kapsayan temellere sahiptir.

Yeni Çağ’ın başlangıcı ile beraber hukuk anlayışında önemli ve temelli değişimler yaşandı. Aydınlanma fikri, hukukun kaynağının insan aklı ve düşüncesi olduğunu savunmuş; monarşilere karşı toplumun yani bireylerin hakları ön plana çıkmıştır. Bu dönemde insan hakları, eşitlik ve hukukun üstünlüğü gibi kavramlar gelişmiştir. Fransız Devrimi, hukuk tarihinde bir dönüm noktası haline gelmiş ve bu devrim sürecinde anayasal düzenlerin temelleri atılmıştır.

Günümüzde hukuk, ulusal sınırları aşan bir değere dönüşmüştür. İnsan hakları sözleşmeleri, küresel mahkemeler ve uluslararası hukuk gibi kavramlar hukukun evrensel bir nitelik kazandığının göstergesidir. Artık hukuk yalnızca devletlerin huzur ve güven için oluşturduğu yasalardan ibaret değil; bireyin haklarını ve özgürlüklerini korumayı amaçlayan bir yönetim biçimidir.

Hukuk tarih boyunca toplumların ihtiyaçlarına göre şekillenmiş, değişmiş ve gelişmiştir. Güç sahibinin hukuku anlayışından, adalet ve eşitlik temelli modern hukuk sistemlerine uzanan bu zaman, insanların bir topluluk içinde yaşama çabasının bir yansıması. Hukuk tarihi aslında insanların adalet ve güven arayışının tarihidir.

LE DROIT: DU PASSÉ À NOS JOURS

Elif KURMALI

Depuis que les êtres humains ont commencé à vivre ensemble en communautés, le besoin d'ordre s'est fait sentir. Les questions concernant ce que chacun peut ou ne peut pas faire au sein de la société, les limites territoriales des États, ainsi que la manière de résoudre les conflits apparus, constituent les fondements de la naissance du droit. C'est pourquoi le droit est un concept aussi ancien que l'histoire de l'humanité et s'est façonné parallèlement au développement des sociétés.

Les premières règles juridiques connues dans l'histoire ne reposaient pas sur des textes écrits, mais sur les traditions et les coutumes. Dans les sociétés primitives, les règles dépendaient généralement de la parole du détenteur du pouvoir ou des croyances religieuses. Avec le temps, l'augmentation de la population et la complexification des sociétés ont rendu nécessaire la mise par écrit de ces règles. C'est dans ce contexte qu'ont été rédigées les Lois de Hammurabi, l'un des plus anciens textes juridiques écrits connus de l'histoire. Élaborées au XVIIIe siècle av. J.-C. par le roi babylonien Hammurabi, ces lois, fondées sur le principe du « œil pour œil, dent pour dent », attirent encore aujourd'hui l'attention et suscitent des interrogations. Bien qu'elles contiennent, selon nos critères actuels, des règles et des peines particulièrement sévères, elles représentent un tournant majeur dans l'histoire du droit, notamment en ce qu'elles visaient à garantir l'égalité et l'applicabilité des règles juridiques à tous.

Dans la Grèce antique, le droit a cessé d'être uniquement un instrument de punition des criminels pour acquérir une dimension intellectuelle. Avec la participation des citoyens athéniens à la gouvernance — l'un des événements les plus importants de l'histoire du droit — le droit s'est associé à la démocratie. Les philosophes de l'époque ont interrogé l'origine du droit et la notion de justice, et ont développé des réflexions sur la

relation entre le droit et la morale. Durant cette période, le droit a commencé à être perçu comme une source commune de pensée et de morale pour la société.

Sous l'Empire romain, le droit a connu l'une de ses contributions les plus importantes. Le droit romain, grâce à sa structure disciplinée, systématique et à ses concepts, constitue la base des systèmes juridiques modernes. Les règles écrites, les tribunaux, les juges et les termes juridiques se sont pleinement développés à cette époque. L'une des caractéristiques les plus importantes du droit romain est sa capacité à s'adapter facilement aux besoins sociaux changeants. N'étant pas limité aux exigences de son époque, mais conçu pour rester valable dans les

conception englobait non seulement les sanctions, mais aussi l'ordre social et la responsabilité morale.

Avec le début de l'époque moderne, des changements profonds et fondamentaux sont intervenus dans la conception du droit. Le mouvement des Lumières a soutenu que la source du droit résidait dans la raison et la pensée humaines ; face aux monarchies, les droits de la société — et donc des individus — ont été mis au premier plan. Des notions telles que les droits de l'homme, l'égalité et la primauté du droit se sont développées durant cette période. La Révolution française

est devenue un tournant dans l'histoire du droit, jetant les bases des régimes constitutionnels.

Aujourd'hui, le droit est devenu une valeur qui dépasse les frontières nationales. Les conventions relatives aux droits de l'homme, les tribunaux internationaux et le droit international témoignent du caractère universel acquis par le droit. Il ne se limite plus à un ensemble de lois destinées à assurer l'ordre et la sécurité de l'État, mais constitue également un mode de gouvernance visant à protéger les droits et les libertés des individus.

Tout au long de l'histoire, le droit s'est façonné, transformé et développé en fonction des besoins des sociétés. Ce parcours, qui va d'une conception du droit fondée sur la force à des systèmes juridiques modernes reposant sur la justice et l'égalité, est le reflet de l'effort humain pour vivre en communauté. L'histoire du droit est, en réalité, l'histoire de la quête humaine de justice et de sécurité.

İNSANLAR VE DİĞER HAYVANLAR

Zeynep AKYOL

Hayvanlar hakkında konuşurken onları küçümsemeyi çok severiz; hatta çoğu zaman hayvanların isimlerini birbirimize karşı birer hakaret olarak kullanırız. Bunu ilk ne zaman fark ettiğimi hatırlıyorum. Seneler önce, henüz sekiz yaşındayken, bir gün sokakta yürürken iki kişinin tartışmasına denk gelmiştim. Biri diğerine öfkeyle bağırırken ağzından “öküz” lafının çıkışını öylesine net duymuş olsam gerek ki hâlâ daha o adamın tonlaması, sesinin yükselişi ve alçalışı aklımda. Bir an durup düşündüm. Dedemin çiftliğinde öküzler vardı, kendimi bildim bileli her yaz onu ziyarete giderdik ve her gittiğimizde öküzler arka bahçede otlanıyordu. Onlar sessizce bütün gün gezer dolaşır, otlanırlardı. Bazen de dedemin sabanını çekerken ağır ama sabırlı adımlarla ilerlerlerdi. Güneş tepedeyken gölgede dinlenir, akşamüstü serinliği bastırınca yeniden otlanmaya başlarlardı. Ne bağırırlar, ne acele ederlerdi. Sanki dünyanın bütün telaşı onlardan uzakta kalmış gibiydi. Çocuk aklımla onları izlerken hep aynı şeyi düşünürdüm: “Bu hayvanlar ne kadar sakin, ne kadar sabırlı.”

O gün sokakta duyduğum “öküz” kelimesiyle, dedemin bahçesinde gördüğüm o sakin hayvan arasında bir türlü bağ kuramamıştım. Birinin ağzından çıkan o öfke dolu söz, sanki o hayvanın bütün doğasına ters düşüyordu çünkü benim tanıdığım öküzler kimseye bağırılmazdı. Kimseyi aşağılamazdı. Onlar sadece kendilerine verilen işi yapar, ağır ama güvenli adımlarla yürürdü.

Eve dönerken aklım hâlâ o kelimedeydi. İnsanlar neden birine kızdıklarında hayvanların adını kullanıyordu? Üstelik bunu söylerken yüzlerinde garip bir küçümseme ifadesi oluyordu. Sanki hayvanlar insanlardan daha aşağı, daha değersiz varlıklarmış gibi. Oysa doğaya baktığımda hayvanların çoğunun yalnızca kendi doğalarına uygun yaşadığını görüyordum.

Yıllar geçtikçe bunun sadece o gün duyduğum bir söz olmadığını fark ettim. İnsanlar birbirlerine kızdıklarında “eşek”,

“koyun”, “tilki” demeyi de çok seviyordu. Birine düşünmeden hareket ettiğinde “eşek” derlerdi. Birine başkalarını takip ettiği için “koyun” denirdi. Birisi biraz kurnaz davransa hemen “tilki” oluverirdi. Hayvanların isimleri sanki insan kusurlarının kısa bir sözlüğü gibiydi.

Oysa çocukluğumda gördüğüm hayvanlar hiç de bu kelimelerin taşıdığı anlamlara benzemiyordu. Dedemin eşeği vardı mesela. Küçük, gri renkli, biraz inatçı ama inanılmaz dayanıklı bir hayvandı. Yaz sıcağında saatlerce yük taşır, akşam olunca sessizce samanını yedi. Onu izlerken aklıma gelen ilk kelime “aptallık” değil, “sabır” olurdu. Ama insanlar nedense birine hakaret etmek istediklerinde en hızlı bu kelimeyi seçiyordu.

Koyunlar da öyleydi. Çocukken sürüyü izlemeyi çok severdim. Hepsi bir arada yürür, bazen birinin peşinden gider, bazen yön değiştirirlerdi. Onlara bakan biri bunun sadece körü körüne bir takip olduğunu düşünebilirdi. Ama biraz dikkatle bakınca sürünün içinde sessiz bir düzen olduğunu fark ederdim. Birbirlerinden kopmamaya çalışır, tehlike hissettiklerinde birbirlerine daha çok yaklaşırlar, birlikte hareket ederlerdi. Belki de bu yüzden hayatta kalabiliyorlardı.

İnsanlar ise kendilerini akıllı varlıklar olarak tanımlar. Düşünebildiklerini, sorgulayabildiklerini söylerler. Ama bazen kalabalıklara baktığımda koyun sürülerinden çok da farklı görünmediklerini düşünmeden edemiyorum. Bir düşünce ortaya atılır ve bir anda herkes onu tekrar etmeye başlar. Bir moda çıkar ve bir süre sonra herkes aynı şeyi yapar. Belki de koyunlara yönelttiğimiz o söz biraz da kendimizden saklamaya çalıştığımız bir gerçeğin yansımasıdır.

Tilkiler hakkında söylenenleri de çok duymuşumdur. “Tilki gibi kurnaz” derler mesela. Sanki kurnazlık yalnızca tilkilerle aittir gibi. Oysa tilki doğada hayatta kalmak için aklını kullanır. Aç kalmamak, soğuktan korunmak, yavrularını yaştamak için dikkatli davranır. İnsanların

kurnazlığı ise çoğu zaman hayatta kalmak için değil, birbirini geçmek için ortaya çıkar. Belki de bu yüzden tilkiler insanlara göre daha masum sayılabilir.

Bazen düşünüyorum: Biz hayvanlara hakaret ettiğimizi sanırken aslında kimi aşağılıyoruz? Hayvanları mı, yoksa onların isimlerini kullanarak birbirimizi mi? Belki de sorun hayvanlarda hiç olmamıştır. Belki de sorun, kendimizi diğer canlılardan üstün görmeye o kadar alışmış olmamızdadır ki, onların isimlerini küçümsemenin en kolay yolu olarak kullanır hale gelmişizdir.

Yıllar önce sokakta duyduğum o kelime hâlâ aklımda. Ama bugün o sahneyi düşündüğümde artık başka bir şey fark ediyorum: O adamın öfkeyle söylediği söz, dedemin bahçesinde sessizce otlayan öküzlere değil, aslında kendi öfkesine ve sabırsızlığına aitti çünkü doğaya baktığımda hayvanların çoğunun yalnızca yaşadığını görüyorum. Ne başkalarını küçümseyiyorlar, ne birbirlerine hakaret ediyorlar. Bu garip alışkanlık, bildiğim kadarıyla yalnızca insanlara ait.

L'HOMME ET LES AUTRES ANIMAUX

Zeynep AKYOL

Lorsque nous parlons des animaux, nous aimons beaucoup les rabaisser ; nous utilisons même souvent leurs noms comme des insultes les uns envers les autres. Je me souviens de la première fois où j'ai remarqué cela. Il y a des années, alors que je n'avais que huit ans, je suis tombée sur deux personnes qui se disputaient dans la rue. L'un criait avec colère sur l'autre, et le mot « bœuf » est sorti de sa bouche avec une telle netteté que je me rappelle encore aujourd'hui son intonation, la façon dont sa voix montait et descendait. Je me suis arrêtée un instant pour réfléchir. Mon grand-père avait des bœufs dans sa ferme ; d'aussi loin que je me souviens, nous lui rendions visite chaque été, et à chaque fois, les bœufs paissaient dans l'arrière-cour. Ils déambulaient silencieusement toute la journée. Parfois, ils avançaient à pas lourds mais patients en tirant la charrue de mon grand-père. Quand le soleil était au zénith, ils se reposaient à l'ombre, et dès que la fraîcheur du soir tombait, ils recommençaient à paître. Ils ne criaient pas, ils ne se pressaient pas. C'était comme si toute l'agitation du monde restait loin d'eux. Avec mon regard d'enfant, en les observant, je pensais toujours la même chose : « Comme ces animaux sont calmes, comme ils sont patients. »

Ce jour-là, je n'avais pas réussi à établir de lien entre le mot « bœuf » entendu dans la rue et l'animal paisible que j'avais vu dans le jardin de mon grand-père. Ce mot plein de colère sorti de la bouche de cet homme semblait contredire toute la nature de l'animal, car les bœufs que je connaissais ne criaient sur personne. Ils ne rabaisaient personne. Ils se contentaient de faire le travail qu'on leur confiait, marchant d'un pas lourd mais assuré.

En rentrant à la maison, j'avais toujours ce mot à l'esprit. Pourquoi les humains utilisaient-ils les noms d'animaux lorsqu'ils étaient en colère contre quelqu'un ? De plus, ils affichaient une étrange expression de mépris en le disant. Comme si les animaux étaient des êtres inférieurs, sans valeur par rapport aux humains. Pourtant, en observant la nature, je voyais que la

plupart des animaux vivaient simplement en accord avec leur propre nature.

Au fil des années, j'ai réalisé qu'il ne s'agissait pas seulement d'un mot entendu ce jour-là. Les gens adoraient aussi dire « âne », « mouton » ou « renard » lorsqu'ils se fâchaient. On traitait quelqu'un d'« âne » lorsqu'il agissait sans réfléchir. On disait d'un autre qu'il était un « mouton » parce qu'il suivait les autres. Si quelqu'un se montrait un peu rusé, il devenait immédiatement un « renard ». Les noms d'animaux étaient comme un dictionnaire abrégé des défauts humains.

Pourtant, les animaux que j'avais vus dans mon enfance ne ressemblaient en rien aux significations portées par ces mots. Mon grand-père avait un âne, par exemple. C'était un petit animal gris, un peu têtue mais incroyablement résistant. Il portait des charges pendant des heures sous la chaleur de l'été et, le soir venu, il mangeait son foin en silence. En l'observant, le premier mot qui me venait à l'esprit n'était pas « stupidité », mais « patience ». Pourtant, pour une raison obscure, c'était le mot que les gens choisissaient le plus vite pour insulter quelqu'un.

Il en allait de même pour les moutons. Enfant, j'aimais beaucoup observer le troupeau. Ils marchaient tous ensemble, suivant parfois l'un d'entre eux, changeant parfois de direction. Quelqu'un qui les regardait aurait pu penser qu'il s'agissait d'un suivi aveugle. Mais en y regardant de plus près, on remarquait un ordre silencieux au sein du troupeau. Ils essayaient de ne pas se séparer ; lorsqu'ils sentaient un danger, ils se rapprochaient les uns des autres et agissaient de concert. C'est peut-être grâce à cela qu'ils survivaient.

Les humains, eux, se définissent comme des êtres intelligents. Ils disent qu'ils peuvent réfléchir, qu'ils peuvent remettre les choses en question. Mais parfois, en regardant les foules, je ne peux m'empêcher de penser qu'elles ne semblent pas très différentes des troupeaux de moutons. Une idée est lancée et, soudain, tout le monde se met à la répéter. Une mode

apparaît et, après un certain temps, tout le monde fait la même chose. Peut-être que ce mot que nous lançons aux moutons est un reflet d'une vérité que nous essayons de nous cacher à nous-mêmes.

J'ai aussi beaucoup entendu ce que l'on dit des renards. On dit « rusé comme un renard », par exemple. Comme si la ruse n'appartenait qu'aux renards. Pourtant, le renard utilise son intelligence pour survivre dans la nature. Il agit avec prudence pour ne pas mourir de faim, pour se protéger du froid, pour faire vivre ses petits. La ruse des humains, elle, apparaît souvent non pas pour survivre, mais pour se dépasser les uns les autres. C'est peut-être pour cela que les renards peuvent être considérés comme plus innocents que les humains.

Parfois je me demande : alors que nous pensons insulter les animaux, qui rabaissons-nous vraiment ? Les animaux, ou nous-mêmes en utilisant leurs noms ? Peut-être que le problème n'a jamais été les animaux. Peut-être que le problème vient du fait que nous sommes si habitués à nous considérer comme supérieurs aux autres êtres vivants que nous en sommes venus à utiliser leurs noms comme le moyen le plus facile de mépriser autrui. Ce mot entendu dans la rue il y a des années est toujours dans ma mémoire. Mais aujourd'hui, quand je repense à cette scène, je réalise autre chose : ce mot dit avec colère n'appartenait pas aux bœufs qui paissaient tranquillement dans le jardin de mon grand-père, mais appartenait en réalité à la propre colère et à l'impatience de cet homme. Car quand je regarde la nature, je vois que la plupart des animaux ne font que vivre. Ils ne méprisent personne, ils ne s'insultent pas entre eux. Cette étrange habitude, pour autant que je sache, n'appartient qu'aux humains.

KIŞ SAATİ

Uygulaması

Melis ÇAĞLAR

Kış saati uygulaması, gün ışığının daha erken saatlerde kullanılabilmesi için saatlerin bir saat geriye alınmasıdır. Kış saati uygulaması şu anda birçok Avrupa ülkesinde uygulanmaktadır. Bu uygulama, bizim ülkemizde de eskiden uygulanıyordu fakat 2016 yılından itibaren kalıcı yaz saati uygulamasına geçildi. Yaz saati uygulaması ise kış saati uygulamasının tam tersidir. Yani yaz saati uygulaması, gün ışığından daha fazla faydalanmak amacıyla saatlerin bir saat ileriye alınmasıdır. Ben şahsen bizim ülkemizin de tıpkı Avrupa ülkeleri gibi kış saati uygulamasına geçmesi kanaatindeyim. Benim gibi çevremdeki birçok insan da böyle olması gerektiğini düşünüyor. Böyle düşünmemizin temel sebebi ise hepimizin sabahları okula veya işe “zifiri karanlıkta” gitmesi. Çoğumuz sabahları okula veya işe gitmek için saat 6-7 gibi kalkıyoruz ve hava gece gibi karanlık oluyor. Kışın ise durum daha beter çünkü kışın hava daha geç aydınlanıyor. Eğer kış saati uygulaması uygulanırsa hava aydınlıkken uyanabiliriz. Bilimsel araştırmalar, sabah bu kadar erken ve karanlıkta uyanınca bedenimizin tam olarak uyanmadığını ve bu yüzden de yorgun ve uykulu olduğumuzu kanıtlıyor. Aynı zamanda sabahları gün ışığı yerine karanlıkta uyanmak sağlığı olumsuz etkiliyor. Sahiden, biz niye okula gitmek için sabah 6’da kalkıyoruz? Ben hep bunu sorguluyorum. Bizlerin en az 8 saat uyumaya ihtiyacı var ve bir de bir çocuğu saat 07.00’de uyandırmanın bir yetişkini saat 04.00’te uyandırmaya eşdeğer olduğunu biliyor muydunuz? İşte bu yüzden çocuklar okulda sabah-

ları derslere odaklanamıyorlar. Bizler de bir yetişkinin saat 04.00’te zorla uyanıp iş yapmasını garip buluyoruz, değil mi? Çocuklar için de aynısı geçerli. Çocukları da sabahın bu kadar erken bir saatinde zorla uyandırıp okula göndermemeliyiz. Sonuç olarak, bahsettiğim nedenlerden dolayı bizim ülkemizde de kış saati uygulaması uygulanmalıdır. Ayrıca başka bir çözüm olarak da okulların başlama saati ileri alınabilir, mesela okullar en erken 09.30’da başlamalı bence. Peki ya sizler bu konu hakkında ne düşünüyorsunuz? Bana katılıyor musunuz yoksa “gün ışığından daha fazla yararlanmak” amacıyla uygulanan yaz saati uygulaması daha mı yararlı sizce?

L'APPLICATION *de l'heure d'hiver*

L'application de l'heure d'hiver consiste à reculer les horloges d'une heure afin de pouvoir bénéficier de la lumière du jour plus tôt dans la journée. Actuellement, cette pratique est appliquée dans de nombreux pays européens. Dans notre pays aussi, l'heure d'hiver était autrefois en vigueur, mais depuis 2016, on est passé à l'heure d'été permanente. L'heure d'été est l'exact opposé de l'heure d'hiver : elle consiste à avancer les horloges d'une heure afin de profiter davantage de la lumière du jour.

Personnellement, je suis d'avis que notre pays devrait, tout comme les pays européens, revenir à l'application de l'heure d'hiver. Beaucoup de personnes autour de moi pensent la même chose. La raison principale de cette opinion est que nous partons tous à l'école ou au travail « en pleine nuit » le matin. La plupart d'entre nous se lèvent vers 6 ou 7 heures pour aller à l'école ou au travail, alors qu'il fait encore nuit noire. En hiver, la situation est encore pire, car le jour se lève beaucoup plus tard. Si l'heure d'hiver était appliquée, nous pourrions nous réveiller alors qu'il fait déjà jour.

Des études scientifiques montrent que se réveiller aussi tôt et dans l'obscurité empêche notre corps de se réveiller complètement, ce qui explique pourquoi nous nous sentons fatigués et somnolents. De plus, se lever dans le noir au lieu de la lumière du jour a des effets négatifs sur la santé. Sincèrement, pourquoi devons-nous nous lever à 6 heures du matin pour aller à l'école ? Je me pose souvent cette question. Nous avons besoin d'au moins huit heures de

sommeil, et saviez-vous que réveiller un enfant à 7 heures du matin équivaut, pour un adulte, à être réveillé à 4 heures du matin ? C'est précisément pour cette raison que les enfants ont du mal à se concentrer en classe le matin. Nous trouvons déjà étrange qu'un adulte soit forcé de se lever à 4 heures pour travailler, n'est-ce pas ? Il en va de même pour les enfants. Nous ne devrions pas les réveiller de force à une heure aussi matinale pour les envoyer à l'école.

En conclusion, pour toutes les raisons que j'ai évoquées, l'heure d'hiver devrait être appliquée dans notre pays. Une autre solution pourrait également consister à retarder l'heure de début des cours : selon moi, les écoles ne devraient pas commencer avant 9 h 30. Et vous, qu'en pensez-vous ? Êtes-vous d'accord avec moi ou pensez-vous que l'heure d'été, appliquée dans le but de « profiter davantage de la lumière du jour », est plus bénéfique ?

KIZLAR DA FUTBOL OYNAR

Herkes futbolun erkek sporu olduğunu düşünüyor ve bu uzun bir süredir kalıplaşmış bir yargı olduğu için neredeyse kimse bunu değiştirmeye çalışmıyor fakat bir sporun cinsiyetleştirilmesi doğru değildir. Küçük yaşlardan itibaren kız çocuklarına daha zarif, daha sakın yani onların deyimleriyle “kızlara uygun” sporlar öneriliyor: tenis, dans, jimnastik, voleybol veya buz pateni gibi... Futbola ilgi duyan bir kız çocuğu olduğunda ise çoğu zaman şaşkınlıkla karşılanıyor, hatta bazen alay ediliyor. Futbolu “erkek sporu” olarak sınıflandırmak futbolcu kızlara büyük bir haksızlıktır. Futbol oynayan bir kız gördüklerinde insanların aklına ilk olarak “erkek gibi davranıyor” düşüncesinin gelmesi, toplumda bu fikrin kalıplaştığını kanıtlayan bir davranıştır.

Kadın futbolu sanılanın aksine yeni bir spor değildir. Aslında kadınlar, futbola 1900’lü yılların başından beri büyük bir ilgi göstermektedir. Ancak toplumdaki önyargılar ve yasaklar yüzünden kadın futbolu uzun yıllar gelişme fırsatı bulamamıştır. Bu olay çok uzun yıllara dayanıyor. Birinci Dünya Savaşı döneminde kadınlar fabrikalarda çalışıyor ve boş zamanlarında futbol oynuyordu. Beş yılda İngiltere’de kadın futbolu hızla yayıldı ve bazı maçlar elli bine yakın seyirci topladı ancak bu yükseliş uzun sürmedi. İngiltere Futbol Federasyonu 1921 yılında kadınların futbol oynamasını yasakladı. Benzer kısıtlamalar farklı ülkelerde de uygulandı. Elli yıl sonra kalkın bu yasak yüzünden erkek futbolu yüz yıldır profesyonelleşip yatırım alırken kadın futbolu bu fırsata çok daha geç sahip olmuştur. Buna rağmen bugün geldiği nokta, kadın futbolcuların azim ve kararlılığının kanıtıdır.

Kadın ve erkek futbolu arasında dikkat çeken en belirgin farklardan biri, oyun tarzıdır. Erkekler futbolu genellikle daha hızlı, bireysel ve fiziksel mücadelelerle oynar. Buna karşılık kadınlar çoğunlukla takım halinde hareket eder ve stratejik oynar. Bu nedenle kadın futbolu,

fiziksel güce dayalı sert mücadeleden çok, teknik, işbirliği ve oyun zekasının ön planda olduğu bir oyun tarzı sunar. Bu farklılık, hangisinin daha iyi olduğuyla ilgili değil, futbolun her iki cinsiyet tarafından kendine özgü bir şekilde oynanmasının spora kattığı zenginlikle ilgilidir fakat kimse bu yönden bakmıyor; bunu kanıtlayan en belirgin örneklerden birini sizlerle paylaşmak istiyorum: Bu sene sezonun en iyi futbolcusuna verdikleri ödül olan “Ballon D’or” ödülünü kızlar kategorisinde “Aitana Bonmati” erkekler kategorisinde ise “Ousmane Dembélé” aldı. Güç bakımından ikisini kıyaslayınca Dembélé daha kuvvetli olduğu için öne çıkıyor fakat ikisi de kendi kategorisinin en iyisi. Buna rağmen piyasa değerleri arasında dağlar kadar fark var. İkisinin de bulunduğu konum aynı iken bu kadar fark nasıl olabiliyor? (1.600.000 euro/100.000.000 euro)

Erkeklerin maçında bütün tribünler para karşılığında doluyor fakat kızların maçını izlemek ucuz hatta bazen bedava olsa da ne yazık ki çok az katılım oluyor. Bu da kızların futbol oynamaya hevesini kırıyor. Televizyon yayıncılarının da en az seyirciler kadar suçu var çünkü erkeklerin maçları hep birinci spor kanalında gösterilirken kadınlarınki daha adını bile bilmediğimiz kanallarda yayınlanıyor. Bu nedenle insanlar kadınların maçlarını olduğunu bile bilmiyor. Sponsorluk destekleri de kadın futbolunun gelişimde büyük rol oynamaktadır. Bu yüzden markalar kadın futboluna sponsor olmak için ikna edilmelidir. Maçların televizyonda ve dijital platformlarda yayınlanması, kadın futbolunu daha geniş kitlelere ulaştırarak görünürlüğünü artırır. Görünürlük arttıkça hem izleyici ilgisi yükselir hem de markalar kadın futboluna yatırım yapmaya başlar. Visa, Nike, Adidas ve Barclays gibi dünya çapındaki büyük şirketlerin sponsorluk anlaşmaları, kadın futboluna olan güvenin ve potansiyelin önemli bir göstergesidir. Kısacası, sponsorluk ve medya desteği kadın

futbolunun geleceğini şekillendiren en güçlü iki unsurdur. Yayın ve sponsorluk gelirlerinin artmasıyla birlikte kulüpler daha güçlü altyapılar kurabilir, oyuncu maaşları yükselebilir ve lig kalitesi artar. Böylece kadın futbolu hem ekonomik hem de sportif anlamda büyüme fırsatı yakalar.

FIFA verilerine göre, 2023 Kadınlar Dünya Kupası iki milyardan fazla izleyiciye ulaştı ve bu, kadın futbolu tarihinde bir rekordur. Avrupa’da ise kadın futboluna yapılan yatırımlar son beş yılda yaklaşık %300 artmıştır. Bütün bu gelişmeler, “ilgi yok” söyleminin yurt dışında artık geçerliliğini yitirmeye başladığını göstermektedir. Türkiye’de de kadın futboluna ilgi artmıştır fakat yurt dışına kıyasla bu çok az bir gelişmedir.

Bütün bu gelişmelere rağmen yayın gelirlerinin düşüklüğü, sponsorluk eksikliği, medya görünürlüğünün sınırlı olması, altyapı yetersizliği ve toplumun bakış açısı gelişimin en büyük engelleri arasındadır.

Kulüpler, altyapılarını yalnızca erkek sporculara göre değil, kız sporculara da eşit erişim sunacak şekilde geliştirmelidir. Okullarda ve spor akademilerinde futbol kız çocuklarına daha fazla teşvik edilmeli, aileler çocuklarının spora yönelmesine destek olmalıdır.

Kadın futbolunun gelişimi için önyargıları sorgulamak, bakış açımızı değiştirmek ve onlara destek olmak hepimizin sorumluluğudur. Kadın futbolunu küçümsemek yerine anlamamız, eleştirmek yerine desteklememiz gerekiyor.

Lilya ŞUŞANYAN

LES FILLES JOUENT AUSSI AU FOOTBALL

Lilya ŞUŞANYAN

Beaucoup de personnes pensent que le football est un sport masculin. Comme cette idée est devenue un préjugé bien ancré depuis longtemps, presque personne ne cherche à la remettre en question. Pourtant, genrer un sport n'est pas juste. Dès le plus jeune âge, on propose aux filles des sports jugés plus gracieux, plus calmes, autrement dit « adaptés aux filles » : le tennis, la danse, la gymnastique, le volley-ball ou le patinage artistique. Lorsqu'une fille s'intéresse au football, cela suscite souvent de l'étonnement, voire parfois des moqueries. Classer le football comme un « sport d'hommes » est une grande injustice envers les filles qui jouent au football. Le fait que, lorsqu'on voit une fille jouer au football, la première pensée soit qu'« elle se comporte comme un garçon » prouve à quel point cette idée est profondément ancrée dans la société. Contrairement à ce que l'on pense, le football féminin n'est pas un sport récent. En réalité, les femmes s'intéressent au football depuis le début des années 1900. Cependant, en raison des préjugés et des interdictions sociales, le football féminin n'a pas eu l'occasion de se développer pendant de nombreuses années. Cette situation remonte à loin. Durant la Première Guerre mondiale, les femmes travaillaient dans les usines et jouaient au football pendant leur temps libre. En l'espace de cinq ans, le football féminin s'est rapidement développé en Angleterre, et certains matchs rassemblaient près de cinquante mille spectateurs. Mais cette progression n'a pas duré. En 1921, la Fédération anglaise de football a interdit aux femmes de jouer au football. Des restrictions similaires ont été mises en place dans d'autres pays. En raison de cette interdiction, levée seulement cinquante ans plus tard, le football masculin a pu se professionnaliser et recevoir des investissements pendant un siècle, tandis que le football féminin n'a bénéficié de ces opportunités que bien plus tard. Malgré cela, le niveau qu'il a atteint aujourd'hui est la preuve de la détermination et de la persévérance des footballeuses.

L'une des différences les plus marquantes entre le football féminin et masculin réside dans le style de jeu. Les hommes

jouent généralement de manière plus rapide, plus individuelle et plus physique. Les femmes, en revanche, privilégient souvent le jeu collectif et stratégique. Ainsi, le football féminin met davantage en avant la technique, la coopération et l'intelligence de jeu plutôt que la confrontation physique. Cette différence ne concerne pas la question de savoir lequel est « meilleur », mais la richesse que chaque genre apporte au football en le pratiquant à sa manière. Pourtant, cette perspective est rarement adoptée. Je voudrais partager avec vous un exemple très parlant : cette année, le Ballon d'Or, récompensant le meilleur joueur de la saison, a été attribué à Aitana Bonmatí dans la catégorie féminine et à Ousmane Dembélé dans la catégorie masculine. Si l'on compare leur puissance physique, Dembélé apparaît comme plus fort, mais tous deux sont les meilleurs dans leur catégorie. Malgré cela, il existe une différence énorme entre leurs valeurs marchandes. Alors qu'ils occupent des positions équivalentes, comment expliquer un tel écart ? (1 600 000 euros / 100 000 000 euros)

Lors des matchs masculins, les tribunes se remplissent grâce à la vente de billets. En revanche, même si les matchs féminins sont peu chers, voire parfois gratuits, la participation reste malheureusement très faible. Cela décourage les filles de jouer au football. Les chaînes de télévision portent également une grande responsabilité : tandis que les matchs masculins sont toujours diffusés sur les principales chaînes sportives, ceux des femmes passent sur des chaînes peu connues, dont beaucoup ignorent même l'existence. Ainsi, de nombreuses personnes ne savent même pas que des matchs féminins ont lieu.

Les sponsors jouent aussi un rôle crucial dans le développement du football féminin. C'est pourquoi les marques doivent être encouragées à sponsoriser ce sport. La diffusion des matchs à la télévision et sur les plateformes numériques permet d'atteindre un public plus large et d'accroître la visibilité du football féminin. Plus la visibilité augmente, plus l'intérêt des spectateurs grandit, et plus les marques

commencent à investir. Les accords de sponsoring conclus avec de grandes entreprises internationales telles que Visa, Nike, Adidas et Barclays sont des indicateurs importants de la confiance et du potentiel du football féminin. En résumé, le soutien médiatique et le sponsoring sont les deux piliers les plus puissants qui façonnent l'avenir du football féminin. Avec l'augmentation des revenus issus des droits de diffusion et des sponsors, les clubs peuvent développer de meilleures infrastructures, augmenter les salaires des joueuses et améliorer la qualité des ligues. Ainsi, le football féminin peut se développer à la fois sur le plan économique et sportif.

Selon les données de la FIFA, la Coupe du monde féminine de 2023 a attiré plus de deux milliards de spectateurs, un record dans l'histoire du football féminin. En Europe, les investissements dans le football féminin ont augmenté d'environ 300 % au cours des cinq dernières années. Tous ces développements montrent que l'argument selon lequel « il n'y a pas d'intérêt » commence à perdre de sa validité à l'étranger. En Turquie aussi, l'intérêt pour le football féminin a augmenté, mais cette progression reste très limitée par rapport à celle observée à l'international.

Malgré toutes ces avancées, la faiblesse des revenus de diffusion, le manque de sponsors, la visibilité médiatique limitée, les infrastructures insuffisantes et le regard de la société comptent parmi les plus grands obstacles au développement du football féminin.

Les clubs doivent développer leurs infrastructures non seulement pour les sportifs masculins, mais aussi de manière à offrir un accès égal aux sportives. Dans les écoles et les académies sportives, le football devrait être davantage encouragé chez les filles, et les familles devraient soutenir leurs enfants dans leur orientation vers le sport.

Remettre en question les préjugés, changer notre regard et soutenir le football féminin est une responsabilité qui nous incombe à tous. Au lieu de le minimiser, nous devons chercher à le comprendre ; au lieu de le critiquer, nous devons le soutenir.

NAİM SÜLEYMANOĞLU “CEP HERKÜLÜ”NÜN HİKAYESİ

Türk spor tarihine başarılarıyla adını altın harflerle yazdırmış bir sporcu... Yalnızca Türkiye'ye değil adını bütün dünyaya duyurmuş bir yıldız... Ellerinde dünyaları taşıyan, kısa boyuyla kaldırdığı ağırlıklarla imkansız mümkün kılan bir kahraman... O sadece bir sporcu değil; Türkiye'nin gururu! Onun hikayesi yalnızca bir başarı öyküsü değil aynı zamanda nesiller boyu devam edecek bir ilham kaynağı, bir destan. İşte o efsane adam: Naim Süleymanoğlu.

23 Ocak 1967'de, Bulgaristan'ın Kırcaali kasabasında dünyaya gelen Naim, çocuk yaşta, henüz 10 yaşındayken küçük elleyle demire uzandığında tarihe yazılacak bir yolculuğun ilk adımını attı. Kısa süre içinde yeteneğiyle antrenörlerinin ilgisini çekmeyi başardı. Henüz 15 yaşında “Dünya Gençler Rekoru”nu kırarak halter camiasında tanınır hale geldi.

Kader onun yolunu pek kolay kılmadı tabii. Bulgaristan'ın Türklere uyguladığı baskılar, Naim'in Los Angeles Olimpiyatları'na katılamamasına yol açtı. Bu durum onu derinden yaraladı ama Naim'in pes etmek gibi bir niyeti yoktu. Bu engel onun bu spora daha sıkı bağlanmasını sağladı ve halteri, onun için yalnızca bir spor değil, aynı zamanda bir varoluş savaşı haline getirdi. Bu süreç, büyük bir transferin de yolunu açtı. 1986'da Avustralya'da düzenlenen Dünya Halter Şampiyonası sırasında Naim artık Bulgaristan için değil; ay-yıldızlı bayrak için, milyonları içinde barındıran bir ev için, birbirine sıkıca bağlanmış ve vatanını korumak için her şeyi göze alacak insanlar için ter dökenecekti. Artık o, Türkiye'nin adını dünyaya duyuracaktı.

1988 Seul Olimpiyatları geldiğinde, bütün dikkat Naim'in üzerindeydi. Naim o gün podyuma çıktı ve sanki bütün dünyada zaman durdu. Bu varoluş savaşını kazanabilecek miydi, yoksa eli boş bir şe-

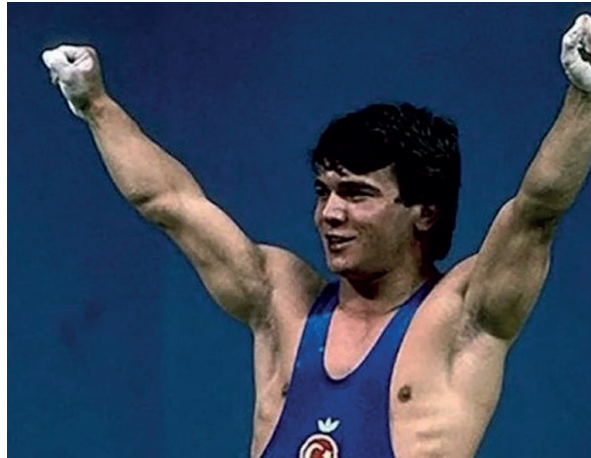
kilde eski hayatına mı dönecekti? Naim için milyonlarca insan dualarını eksik etmiyor, ellerinden gelebilecek her şeyi yapmaya hazır bekliyorlardı. 6 dünya, 9 olimpiyat rekoru... Ve altın madalyalar boynuna asıldığında, o yalnızca Türkiye tarafından değil, bütün dünya tarafından tanındı. O gündün sonra hep aynı unvanla anıldı: namıdiğer “Cep Herkülü”. Ama Naim'in hikayesi birden çok olimpiyatı içinde barındırıyordu. 1992 Barcelona Olimpiyatları'nda ikinci defa, 1996 Atlanta Olimpiyatları'nda ise üçüncü defa olimpiyat altınını kazandı, artık onu tanımayan yoktu. Türk milletinin gönlünde taht kurmuştu. O kendisi için değil Türk milleti için savaştı. Türk milletinin eser-i hayatıydı âdeta. Kariyeri boyunca 46 dünya rekoru kırdı. Uluslararası Halter Federasyonu tarafından 20. yüzyılın en iyi haltercisi seçildi. Ay-yıldızlı bayrağa yeni bir tarih daha yazıldı. Her başarısında milyonlarca insan onunla daha çok gurur duyuyordu. Türk milletinin kahramanıydı Naim. Sadece bir sporcu değildi. Spor kariyerine son vermeye karar vermişti. Siyasete girdi ve milletvekili adaylığı yaptı. Yaşadığı her dönemde milletini ve adını gururla taşıdı.

Hayat bu efsaneye çok uzun bir ömür vermemişti. Karaciğer yetmezliğiyle mücadele eden Naim, 18 Kasım 2017'de yalnızca 50 yaşındayken hayatını kaybetti. Cenazesi İstanbul'da devlet töreniyle toprağa verildiğinde milyonlarca insan gözyaşlarına hakim olamadı çünkü herkes biliyordu ki, o yalnızca bir sporcu değil; bir kahraman, bir destan, bir milletin gurur abidesiydi. Bazı insanlar yaşar, hayatlarında başarılarla imza atarlar belki; ama öldükten 5 yıl sonra ne yüzleri hatırlanır ne de sesleri. Naim onlardan biri değildi. O, Türk milletine mal olmuş; unutulmaz bir insandı. İnsan hafızası unuttur belki ama tarih asla unutmaz. O, yalnızca kendi

gücüsüyle değil, Türk milletinin gücüyle bu savaşı kazanmış; sporun çok ötesinde bir anlam taşımıştı. Naim ölmedi; o, vatan uğruna savaştığı yolda şehit düştü.

Cep Herkülü'nün adı daima yankılanmaya devam edecek. Seni unutmayacağız, Naim Süleymanoğlu.

Efe Yardımcı

L'HISTOIRE DE NAIM SÜLEYMANOĞLU, LE « HERCULE DE POCHE »

Un athlète qui a inscrit son nom en lettres d'or dans l'histoire du sport turc grâce à ses exploits...

Une étoile qui a fait connaître non seulement la Turquie, mais aussi son nom au monde entier...

Un héros qui portait des mondes dans ses mains, qui rendait l'impossible possible en soulevant des charges colossales malgré sa petite taille...

Il n'était pas seulement un sportif ; il était la fierté de la Turquie.

Son histoire n'est pas qu'un récit de réussite, mais une source d'inspiration destinée à traverser les générations, une véritable épopée. Voici cet homme légendaire : Naim Süleymanoğlu.

Naim est né le 23 janvier 1967 dans la ville de Kircaali, en Bulgarie. Lorsqu'il tendit ses petites mains vers le fer à l'âge de seulement dix ans, il posa le premier pas d'un voyage destiné à entrer dans l'Histoire. Très rapidement, son talent attira l'attention de ses entraîneurs. À tout juste quinze ans, il battit un record du monde junior et se fit connaître dans le milieu de l'haltérophilie.

Le destin ne lui facilita pas la tâche. Les persécutions exercées par la Bulgarie contre les Turcs l'empêchèrent de participer aux Jeux olympiques de Los Angeles. Cette situation le blessa profondément, mais Naim n'avait aucune intention d'abandonner. Cet obstacle le lia encore davantage à son sport, transformant l'haltérophilie en bien plus qu'une discipline : un véritable combat pour l'existence. Ce processus ouvrit aussi la voie à un transfert historique. En 1986, lors des Championnats du monde d'haltérophilie organisés en Australie, Naim ne concourait plus pour la Bulgarie, mais pour le drapeau au croissant et à l'étoile, pour une patrie rassemblant des millions de personnes prêtes à tout pour la défendre. Désormais, c'est le nom de la Turquie qu'il allait faire résonner dans le monde.

Lorsque arrivèrent les Jeux olympiques de Séoul en 1988, tous les regards étaient tournés vers lui. Le jour où Naim monta

sur le podium, le temps sembla s'arrêter. Allait-il remporter ce combat pour son existence, ou retourner à son ancienne vie les mains vides ? Des millions de personnes priaient pour lui, prêtes à tout. Six records du monde, neuf records olympiques...

Et lorsque les médailles d'or furent accrochées à son cou, il devint une légende reconnue non seulement par la Turquie, mais par le monde entier. À partir de ce jour, il fut connu sous un seul nom : le « Hercule de poche ».

Mais l'histoire de Naim ne se limitait pas à une seule olympiade. Il remporta l'or une seconde fois aux Jeux olympiques de Barcelone en 1992, puis une troisième fois à Atlanta en 1996. Désormais, plus personne ne l'ignorait. Il avait conquis le cœur du peuple turc. Il ne luttait pas pour lui-même, mais pour sa nation. Il était, en quelque sorte, l'incarnation vivante de la force du peuple turc. Tout au long de sa carrière, il battit 46 records du monde et fut élu meilleur haltérophile du XXe siècle par la Fédération internationale d'haltérophilie. Une nouvelle page d'histoire fut écrite sous le drapeau au croissant et à l'étoile. À chaque succès, des millions de personnes ressentaient une fierté grandissante. Naim était le héros de la nation turque. Il n'était pas seulement un sportif.

Après avoir mis un terme à sa carrière sportive, il s'engagea en politique et se porta candidat aux élections législatives. À chaque période de sa vie, il porta son nom et son peuple avec fierté.

La vie n'accorda pas une longue existence à cette légende. Luttant contre une insuffisance hépatique, Naim s'éteignit le 18 novembre 2017, à l'âge de seulement cinquante ans. Lorsqu'il fut inhumé à Istanbul lors de funérailles nationales, des millions de personnes ne purent retenir leurs larmes. Car tous savaient qu'il n'était pas seulement un athlète, mais un héros, une épopée, un monument de fierté nationale. Certains vivent, accomplissent des succès, puis sont oubliés quelques années après leur mort.

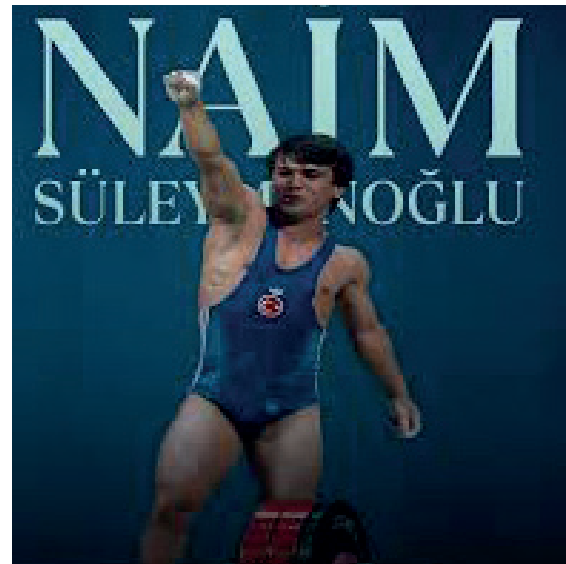
Naim n'était pas de ceux-là. Il appartenait au peuple turc, un homme inoubliable. La mémoire humaine peut oublier, mais l'Histoire, jamais. Il remporta ce combat non seulement par sa propre force, mais par celle du peuple turc, portant une signification bien au-delà du sport.

Naim n'est pas mort ; il est tombé en martyr sur le chemin qu'il a emprunté pour sa patrie.

Le nom du Hercule de poche continuera de résonner à jamais.

Nous ne r'oublions jamais, Naim Süleymanoğlu.

Efe Yardımcı

OKULA GİTMEK

Yeliz ERARSLAN

Ahhh haydi artık ÇIKMALIYIM şu evden.

Güzelim çayımı, kahvaltı tabağımı, kızarttığım ekmeğimi zor bitirdim. Altı zeytinin üçünü gene çöpe attım. Yetişmeliyim!!! Peki ya üstüm başım, uydu mu? Çocuklar bakınca ne düşünür? Kıyafetim, saçım, onları etkiler mi?

Bugün ilk sınav neydi? Sınav paketlerini almadan, okulda bir çay içebilir miyim? Diyerek çıktım evden, yokuşu çıkmaya başladım. Hep aynı sıkıntı. Şu yokuş da ne dik! Olsun bunu tırmanınca geçecek. Keşke elektrikli bir halat olsaydı da beni yukarı çekseydi... hani şu kayak merkezlerindeki... Ama nerdee!!!

İkinci düzlük, neyse şimdi biraz rahatladı. Isındım bile.

Moda'nın pis sokakları... Sabah penceresinden bakan pijamalı kadın, gene orada. Perdenin arkasından açık televizyonu görünüyor. Çocuk servise biner binmez, dönecek başına programının. Neyse takılmadan okula varmalıyım. Beş dakika yol zaten yok on, haydi varacağım az kaldı.

Son dönemeç ve okulun heybetli yeşil kapısı göründü.

İyice terledim. Kapı öyle ağır ki... Allah'ım itmek ve açmak tam bir işkence. Hop arkamda bir Fransızca hocası: "Bonjouuuuur, ça va? (Günaydıın, nasılsın?) Cevabım her zamankinden " Ça va bien et toi? (İyiyim ya sen?) "Comme un lundi (bir pazartesi gibi)... Buyur bu Fransızların da muziplikleri...

İlk sınav 11. sınıflarda hemen alayım kağıtları yoksa müdür yardımcısı merak eder beni... Etüde vardım. 11A, öğrencilerin sınavı fizik... Havada kelimeler uçuşuyor... Vektör neydi? Abi sen yaptın mı bu soruyu? Cevabı neydi?... Hiç anlamıyorum yaaa...

Bir gün daha başladı, üşendim ama okulun kapısından girince öfkemi geride bıraktım... Üşengeçliğim geçti... Unuttum sabah evdeki düşüncelerimi... Tiyatro başladı gene... Bahçede, koridor-da, öğretmenler odasında, sınıfta, her köşede bir başka komiklik ve felsefe var bu binada...

İyi ki okul var ...

Ağustos 2025

Ablam "Talin Azar'ın" yazı atölyesinde karaladıklarım

ALLER À L'ÉCOLE

Yeliz ERARSLAN

Ahhh, allez, il faut que je SORTE enfin de cette maison. J'ai à peine réussi à finir mon délicieux thé, mon assiette de petit-déjeuner et mon pain grillé. J'ai encore jeté trois des six olives à la poubelle. Je dois me dépêcher !!!

Et mes vêtements alors, ça va ? Est-ce que ça me va bien ? Que vont penser les enfants en me regardant ? Ma tenue, mes cheveux... est-ce que ça les influencera ?

C'était quoi déjà le premier examen aujourd'hui ? Est-ce que je peux boire un thé à l'école sans avoir récupéré les copies d'examen ? C'est en me posant ces questions que je suis sortie de la maison et que j'ai commencé à monter la côte.

Toujours le même problème. Qu'est-ce qu'elle est raide, cette montée ! Bon, ça ira mieux une fois en haut. Si seulement il y avait une corde électrique pour me tirer vers le haut... comme celles dans les stations de ski... mais bien sûr !!!

Deuxième palier... bon, ça va, je me sens un peu mieux maintenant. Je me suis même échauffée.

Les rues sales de Moda... Cette femme en pyjama qui regarde par la fenêtre le matin... encore là. On voit la télévision allumée derrière le rideau. Dès que son enfant monte dans le bus scolaire, elle retournera à son émission.

Bref, sans m'attarder, je dois arriver à l'école. Cinq minutes de marche... non, dix... allez, j'y suis presque.

Dernier virage, et l'imposant portail vert de l'école apparaît.

Je suis trempée de sueur. La porte est tellement lourde... Mon Dieu, la pousser et l'ouvrir est une vraie torture. Hop, derrière moi, un professeur de français :

« Bonjouruuuur, ça va ? »

Ma réponse habituelle : « Ça va bien et toi ? »

« Comme un lundi... »

Eh bien voilà, l'humour malicieux des Français...

Le premier examen est avec les classes de 11e, je ferais mieux de prendre les copies tout de suite sinon le directeur adjoint va se demander où je suis... J'arrive à la salle d'étude. 11A, examen de physique... Les mots volent dans l'air...

« C'était quoi un vecteur ? »

« Mec, t'as fait cette question ? »

« C'était quoi la réponse ? »

« Je comprends rien du tout... »

Une nouvelle journée commence. J'étais paresseuse, mais dès que j'ai franchi la porte de l'école, j'ai laissé ma colère derrière moi... Ma paresse s'est envolée... J'ai oublié mes pensées du matin à la maison...

Le théâtre a recommencé...

Dans la cour, dans les couloirs, dans la salle des profs, en classe... dans chaque coin de ce bâtiment, il y a une autre forme de comédie et de philosophie...

Heureusement que l'école existe...

Août 2025

*Quelques lignes griffonnées dans l'atelier d'écriture de ma sœur
« Talin Azar »*

Vincent Van Gogh

Saba ELİAÇIK

1853'te Hollanda'da dünyaya gelmiş ünlü ressamı neredeyse herkes tanır. Sonuçta kendisi, resimleri o vefat ettikten sonra değer gören ressamlardan biridir. Oysa çoğu insanın onun hakkında asıl merak ettiği şey, ne onun nasıl resimler çizdiği ne de nasıl böyle resimler çizmeyi akıl ettiği. Çoğu insanın asıl merak ettiği şey, gizemini korumuş ve hâlâ korumakta olan kulağını kesme sebebidir.

Tarih boyunca bir sürü kez sorulmuş olan "Neden kulağını kesmiş acaba?" sorusunun cevabına ise hâlâ kesin olarak ulaşılamaz.

Bazıları bir arkadaşıyla ettiği kavga sonucu cinayete teşebbüsten dolayı ceza olarak kesildiğini iddia ederken bazıları da o kavga-dan dolayı bunalıma girip kestiğini söyler. Başkaları, arkadaşının gideceğini ve ona ihanet edeceğini düşünüp o yüzden kesip arkadaşına verdiğini; öbürleri ise ataklar ve nöbetler geçirdiğini, kulağını da o sırada yanlışlıkla kestiğini söyler.

Bana ise o hikâye çok farklı ulaşmıştı. Bana anlatılarda ne Van Gogh arkadaşıyla kavga ediyordu ne de ataklar ve nöbetler geçiriyordu.

Bana anlatılarda, Van Gogh'un bir sevdiği vardı. Sevdiği, Van Gogh'a hep ne kadar narin kulakları ve hassas duyusu olduğunu söylüyor, Van Gogh'u bu konuda övüp duruyordu. Bir gün sevdiğiyle Van Gogh ayrılıyor, sevdiği Van Gogh'u terk ediyordu. Van Gogh da kulağını kesip sevdiği kadının kapisına postalıyordu.

Tabii hangi sebebe inanmalı, o insanın kendisine kalmış. Sonuçta Vincent Van Gogh mezarından çıkıp gerçek sebebi söyleseydi bile biz yine kendi uygun gördüğümüz cevaba inanırdık. O zamanlar zaten dertleri başından aşkın olan Van Gogh, bizim sorguladığımız kadar kendi sorgulamamıştır neden kulağını kestiğini. Sonuçta akıl hastanesine, sanatoryuma girmiş biridir kendisi. Hatta

sanatoryuma girdiğinde bile resim çizmeyi bırakmamış, eserler ortaya koymaya devam etmiştir. Buna rağmen hayatında sadece bir resim satabilmiştir talihsiz ressam. Oysa, girdiği bir sanatoryumda çizdiği resimlerden biri günümüzde bir dehanın çalışması olarak görülüyor.

Tabii ki de bu tablo, ünlü "Yıldızlı Gece" tablosundan başkası değil. 1889'da yaptığı tabloda ressam, sanatoryumdaki odasının doğuya bakan pencereden görünen Saint-Rémy-de-Provence köyünün gün doğuşundan önceki görünüşünü resmetmiştir. Zamanında değeri anlaşılamayan bu resim ile ilgili şaşırtıcı bir gerçek ise yakın bir zamanda ortaya çıkmıştır. Arka planında çeşitli girdaplar ve dalgalı desenler bulunduran resmi özel kılan özelliği de işte bu desenlerdir, resmin arka planındaki girdapların ve dalgalı desenlerin doğadaki türbülanslı akışkanların hareketine çok benzediği keşfedilmiştir. Yani ünlü sanatçı bilimdeki en karmaşık ve zor kavramlarından biri olan "türbülans"ı resmine yansıtmayı başarmıştır.

Vincent Van Gogh

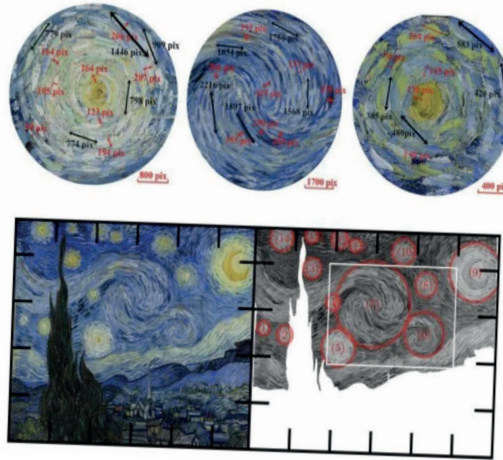
Le célèbre peintre né en 1853 aux Pays-Bas est connu de presque tout le monde. Il fait partie de ces artistes dont les œuvres n'ont été reconnues qu'après leur mort. Pourtant, ce qui intrigue le plus la majorité des gens à son sujet n'est ni la manière dont il peignait, ni la façon dont il a imaginé des tableaux aussi singuliers. Ce qui suscite avant tout la curiosité, c'est la raison pour laquelle il s'est coupé l'oreille — un mystère qui demeure encore aujourd'hui. La question « Pourquoi s'est-il coupé l'oreille ? », posée d'innombrables fois au fil de l'histoire, n'a toujours pas trouvé de réponse définitive.

Certains affirment qu'elle aurait été coupée comme punition à la suite d'une tentative de meurtre après une dispute avec un ami. D'autres soutiennent qu'il l'aurait fait lui-même, accablé par la dépression née de cette querelle. D'autres encore pensent qu'il craignait que son ami ne le quitte et ne le trahisse, et qu'il aurait alors coupé son oreille pour la lui offrir. Certains avancent enfin qu'il souffrait de crises et de troubles, et qu'il se serait mutilé accidentellement lors de l'une de ces attaques.

Quant à moi, j'ai entendu une histoire bien différente. Dans celle qu'on m'a racontée, Van Gogh ne se disputait pas avec un ami et ne traversait pas non plus de crises ou de convulsions. Dans cette version, Van Gogh était amoureux. La femme qu'il aimait lui répétait sans cesse à quel point ses oreilles étaient délicates et son ouïe sensible, le couvrant d'éloges à ce sujet. Un jour, cette femme le quitta, l'abandonna. Van Gogh se serait alors coupé l'oreille et l'aurait déposée devant la porte de la femme qu'il aimait.

Bien sûr, à chacun de choisir la version à laquelle il souhaite croire. Après tout, même si Vincent Van Gogh sortait de sa tombe pour nous révéler la véritable raison, nous croirions sans doute encore celle qui nous semble la plus convaincante. À une époque où ses propres tourments étaient déjà accablants, Van

Gogh ne s'est probablement pas autant interrogé que nous sur la raison de son geste. Il fut interné dans un hôpital psychiatrique, un sanatorium. Pourtant, même là, il n'a jamais cessé de peindre et a continué à produire des œuvres. Malgré tout, le peintre malchanceux ne parvint à vendre qu'un seul tableau de son vivant. Et pourtant, l'un des tableaux qu'il réalisa dans ce sanatorium est aujourd'hui considéré comme l'œuvre d'un génie.

Il s'agit bien sûr de la célèbre « Nuit étoilée ». Dans ce tableau peint en 1889, l'artiste a représenté la vue du village de Saint-Rémy-de-Provence avant le lever du soleil, telle qu'elle apparaissait depuis la fenêtre orientée à l'est de sa chambre au sanatorium. Une vérité surprenante concernant cette œuvre, longtemps incomprise, a été révélée récemment. Ce qui rend ce tableau si particulier, ce sont les tourbillons et les motifs ondulés de son arrière-plan. Il a été découvert que ces spirales et ces vagues ressemblent fortement aux mouvements des fluides turbulents observés dans la nature. Autrement dit, le célèbre artiste est parvenu à représenter dans sa peinture l'un des concepts les plus complexes et les plus difficiles de la science : la turbulence.

Saba ELİAÇIK

RÜYALAR VE PARALEL EVRENLER

Ece Lal Beren Taslı

Rüyalar, insan zihninin gizemli yönlerinden biri olarak uzun yıllardır hem bilim insanlarında hem de filozoflarda merak uyandırmıştır. Uyku sırasında gördüğümüz görüntüler, duyduğumuz sesler ve hissettiğimiz duygular çoğu zaman gerçeklikten kopuk gibi görünür. Bazı rüyalar o kadar canlı ve ayrıntılıdır ki uyanınca gördüğümüz rüyadaki olayların gerçekten olmuş olabileceğini bile düşünürüz. Örneğin bir rüyada hiç gitmediğimiz bir şehri dolaşmak veya tanımadığımız bir kişiyle tanışmak, uyandıktan sonra hafızamızda gerçek bir anı gibi kalabilir. Bu durum, rüyaların neden bazen mantıksız, bazen ise şaşırtıcı derecede gerçekçi hissettirdiğini düşündürür.

Bazı teoriler, rüyaların sadece beynimizin hayal gücü olmadığını, aynı zamanda farklı bir boyuta açılan bir pencere olabileceğini öne sürer. Paralel evren kavramı, özellikle kuantum fiziğinin “çoklu dünyalar yorumu” ile yakından ilgilidir. Bu yoruma göre evrende gerçekleşen her olay, farklı bir sonuçla başka bir evrende devam eder. Bazı düşünürler rüyalarda gördüğümüz tuhaf yerlerin, yabancı kişilerin ve hiç yaşamadığımız deneyimlerin beynimizin bu alternatif gerçekliklere kısa süreli erişiminden kaynaklanabileceğini öne sürer. Örneğin bir rüyada tanımadığımız ve arkadaşımız olduğunu düşündüğümüz biriyle konuşmak başka bir evrendeki hayatımızın kısa bir yansıması gibi hissedilebilir ya da rüyada karşılaştığımız sıra dışı bir olay, gelecekte olabilecek bir ihtimali gösteriyor olabilir.

Modern bilim ise rüyaların büyük ölçüde beynin bilgi işleme, duyguları düzenleme ve hafızayı pekiştirme süreçleriyle ilgili olduğunu belirtir. Beyin uyku sırasında gün içinde öğrendiklerimizi tekrar eder, duygularımızı işler ve karmaşık bilgileri düzenler. Bu yüzden rüyaların paralel evrenlerden geldiğini söylemek sadece bir varsayımdır. Şu anlık beynin ölçümleri ya da fiziksel veriler, bu düşünceyi destekleyecek somut kanıt sunmamaktadır. Ayrıca rüyaların bazı garip veya korkutucu yanları, sadece beynimizin bilinçaltısıyla oynadığı oyunlar olabilir.

Yine de rüyaların paralel evrenlerle ilişkilendirilmesi, insan bilincinin sınırlarını, zaman ve gerçeklik anlayışımızı yeniden düşünmemize yardımcı olur. Belki rüyalar sadece kendi zihnimizi değil, evrenin daha büyük bir gizemini de gözler önüne seriyor. Düşünsenize, gördüğünüz her farklı rüyada farklı bir evrende gerçekleşmiş küçük bir olayı izliyor olabilirsiniz. Rüyalarda gördüğümüz olağanüstü detaylar ve daha önce hiç yaşamadığımız deneyimler, belki de beynimizin yarattığı bir oyun değil, evrenin bize sunduğu ipuçlarıdır.

Peki bu durumda, rüyalar bize sadece kendi zihnimizi mi gösteriyor; yoksa başka evrenlerin küçük izlerini de görmemize izin

veriyor olabilir mi? Eğer öyleyse bir rüyada gördüğümüz her tuhaf şey, belki de başka bir hayatın sessiz bir yansımasıdır. Bu sorular, rüyaların gizemini çözmek için hâlâ keşfedilecek çok şey olduğunu gösteriyor ve insan zihninin ne kadar karmaşık ve sınır tanımayan bir yapıya sahip olduğunu bir kez daha hatırlatıyor.

RÊVES ET UNIVERS PARALLÈLES

Ece Lal Beren Tasli

Les rêves, en tant qu'aspects mystérieux de l'esprit humain, suscitent depuis de longues années la curiosité des scientifiques et des philosophes. Les images que nous voyons, les sons que nous entendons et les émotions que nous ressentons pendant le sommeil semblent souvent déconnectés de la réalité. Certains rêves sont si vifs et détaillés qu'au réveil, nous arrivons à imaginer que les événements perçus auraient pu réellement se produire. Par exemple, déambuler dans une ville où nous n'avons jamais mis les pieds ou rencontrer une personne inconnue peut rester gravé dans notre mémoire comme un véritable souvenir après le réveil. Cette situation nous amène à nous demander pourquoi les rêves paraissent parfois illogiques, et d'autres fois, d'un réalisme frappant.

Certaines théories suggèrent que les rêves ne sont pas seulement le fruit de l'imagination de notre cerveau, mais pourraient aussi être une fenêtre ouverte sur une autre dimension. Le concept d'univers parallèle est étroitement lié à l'« interprétation des mondes multiples » de la physique quantique. Selon cette interprétation, chaque événement se produisant dans l'univers se poursuit dans un autre univers avec un résultat différent. Certains penseurs avancent que les lieux étranges, les inconnus et les expériences inédites que nous voyons en rêve pourraient résulter d'un accès éphémère de notre cerveau à ces réalités alternatives. Par exemple, parler à un inconnu que nous considérons comme un ami en rêve pourrait être ressenti comme le bref reflet de notre vie dans un autre univers, ou un événement inhabituel pourrait illustrer une possibilité future.

La science moderne, quant à elle, stipule que les rêves sont largement liés aux processus de traitement de l'information, de régulation des émotions et de consolidation de la mémoire par le cerveau. Pendant le sommeil, le cerveau répète ce que nous avons appris durant la journée, traite nos émotions et organise les informations complexes. C'est pourquoi affirmer que les rêves proviennent d'univers parallèles reste une simple hypothèse. Pour l'instant, les mesures cérébrales ou les données physiques n'offrent aucune preuve concrète pour soutenir cette idée. De plus, certains aspects étranges ou effrayants des rêves pourraient n'être que des jeux que notre cerveau joue avec notre subconscient.

Néanmoins, l'association des rêves aux univers parallèles nous aide à repenser les limites de la conscience humaine ainsi que notre compréhension du temps et de la réalité. Peut-être que les rêves ne révèlent pas seulement notre propre esprit, mais aussi un mystère plus vaste de l'univers. Imaginez : dans chaque rêve différent, vous pourriez être le témoin d'un petit événement s'étant déroulé dans un univers distinct. Les détails extraordinaires et les expériences inédites ne sont peut-être pas un jeu créé par notre cerveau, mais des indices offerts par l'univers.

Dès lors, les rêves nous montrent-ils uniquement notre propre esprit, ou nous permettent-ils d'apercevoir les traces infimes d'autres univers ? Si tel est le cas, chaque chose étrange vue en rêve est peut-être le reflet silencieux d'une autre vie. Ces questions montrent qu'il reste encore beaucoup à découvrir pour percer le mystère des rêves et rappellent, une fois de plus, à quel point l'esprit humain est une structure complexe et sans frontières.

SABIHA GÖKÇEN

Melis ÇAĞLAR

Sabiha Gökçen; Türkiye'nin ilk kadın pilotu, dünyanın ilk kadın savaş pilotu ve Atatürk'ün manevi kızıdır. 22 Mart 1913 tarihinde Bursa'da dünyaya gelmiştir. Babası Hafız Mustafa İzzet Efendi ve annesi Hayriye Hanım'ı küçük yaşta kaybetmiştir. Bunun üzerine Sabiha'yı ağabeyi Neşet büyütüştür. 1925'te ise Atatürk, Bursa ziyareti sırasında kendisine ulaşan Sabiha'nın okuma isteğinden etkilenerek onu evlat edinmiş ve Ankara'ya götürmüştür.

Sabiha, bugünkü ismi Robert Koleji olan Arnavutköy Amerikan Kız Koleji ve Üsküdar Amerikan Lisesinde eğitim görmüştür. Rahatsızlığı nedeniyle öğrenimini yarıda kesip Heybeliada ve Viyana'da tedavi görmüştür. Ardından, Fransızcasını ilerletmek amacıyla bir süre Paris'te bulunmuştur. 1934'te Soyadı Kanunu'nun çıkması üzerine Atatürk, ona "Gökçen" soyadını vermiştir.

Sabiha, 1935'te Türkkuşu'nun açılış töreninde yapılan planör gösterilerinden etkilenerek havacılığa ilgi duymuştur. Atatürk'ün de desteğiyle Türk Hava Kurumu'nun Türkkuşu Sivil Havacılık Okuluna girmiştir. Ankara'da planör eğitimlerini tamamladıktan sonra yedi erkek öğrenci ile birlikte Rusya'ya (Kırım) gönderilmiş ve orada yüksek planörcülük eğitimini tamamlamıştır. Moskova'da motorlu uçak okuluna gitmeyi planlayan Sabiha, manevi kız kardeşi Zehra'nın ölüm haberini alınca bu düşüncesinden vazgeçerek ülkesine dönmüştür.

Bir süre sonra Atatürk'ün ısrarları üzerine yeniden çalışmalara başlayan Sabiha, Eskişehir Havacılık Okulunda Savmi Uçan ve Muhittin Bey'den özel uçuş eğitimi alarak 25 Şubat 1936'da ilk defa motorlu uçak ile uçmaya başlamıştır. Brövesini aldıktan sonra Eskişehir'deki 1. Hava Alayı'nda altı ay görev yapmış; bu sırada Trakya ve Ege manevralarına katılmıştır. O yıllarda Dersim Harekâtı'nda ve Hatay'ın Türkiye'ye katılması sürecindeki görevlerde önemli bir rol oynamıştır.

Manevi babası Atatürk'ün vefatından sonra hayatını yeniden düzene sokan Sabiha, kadınların orduda görev yapmasına ilişkin bir yasa bulunmadığı için ordudan ayrılmış ve Türkkuşu Uçuş Okuluna başöğretmen olarak tayin edilmiştir. 1955'e kadar bu görevini başarıyla sürdürmüştür. 1940 yılında Üsteğmen Kemal Esiner ile evlenmiş, ancak üç yıl sonra eşini kaybetmiştir. 1996'da havacılık kariyerinin en büyük ödülünü almıştır. Amerikan Hava Kurmay Kolejinin mezuniyet töreni için düzenlenen "Kartallar Toplantısı"na onur konuğu olarak katılmış ve Maxwell Hava Üsü'ndeki törende "dünya tarihine adını yazdıran 20 havacıdan biri" seçilmiştir. Sabiha, bu ödüle layık görülen ilk ve tek kadın havacı olmuştur. Son uçuşunu ise 1996 yılında, 83 yaşındayken Fransız pilot Daniel Acton eşliğinde Falcon 2000 uçağıyla gerçekleştirmiştir.

Sabiha Gökçen'e, vefatından iki yıl önce Hukukun Egemenliği Derneği tarafından düzenlenen törende, kendi onuruna bestelenen klasik rock opera tarzındaki bir eser dinletilmiştir. 22 Mart 2001 tarihinde Gülhane Askeri Tıp Akademisinde (GATA), 88 yaşında kalp yetmezliği sebebiyle hayatını kaybetmiştir.

Kaynakça:

https://tr.wikipedia.org/wiki/Sabiha_G%C3%B6k%C3%A7en

<https://bianet.org/haberliste-soyagaci-30071>

<https://www.sabihagokcen.aerol/sabiha-gokcen-kimdir.html>

https://sabihagokcenmtal.meb.k12.tr/icerikler/sabihagokcenkimdir_14820633.html

SABIHA GÖKÇEN

Melis ÇAĞLAR

Sabiha Gökçen est la première femme pilote de Turquie, la première femme pilote de chasse au monde et la fille adoptive d'Atatürk. Elle est née le 22 mars 1913 à Bursa. Ayant perdu son père, Hafız Mustafa İzzet Efendi, et sa mère, Hayriye Hanım, à un jeune âge, elle a été élevée par son frère aîné Neşet. En 1925, lors d'une visite à Bursa, Atatürk fut impressionné par le désir de Sabiha d'étudier ; il l'adopta alors et l'emmena à Ankara.

Sabiha a fait ses études à l'American College for Girls d'Arnavutköy (aujourd'hui Robert College) et au lycée américain d'Üsküdar. En raison de problèmes de santé, elle a dû interrompre sa scolarité pour suivre des traitements à Heybeliada et à Vienne. Ensuite, elle a séjourné quelque temps à Paris afin de perfectionner son français. En 1934, suite à la promulgation de la loi sur les noms de famille, Atatürk lui a attribué le nom de famille « Gökçen ».

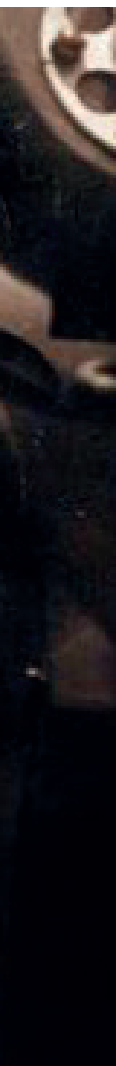
En 1935, fascinée par les démonstrations de planeurs lors de la cérémonie d'ouverture de l'école Türkkuşu, Sabiha commence à s'intéresser à l'aviation. Avec le soutien d'Atatürk, elle intègre l'école d'aviation civile Türkkuşu de l'Association Aéronautique Turque. Après avoir terminé sa formation de planeur à Ankara, elle est envoyée en Russie (Crimée) avec sept étudiants masculins pour y achever une formation supérieure en vol à voile. Alors qu'elle prévoyait de se rendre à Moscou pour l'école d'avions à moteur, elle abandonne ce projet et rentre dans son pays après avoir appris le décès de sa sœur adoptive, Zehra.

Sur l'insistance d'Atatürk, elle reprend ses activités peu de temps après. Elle suit une formation de vol privée auprès de Savmi Uçan et Muhittin Bey à l'école d'aviation d'Eskişehir et commence à voler sur des avions à moteur pour la première fois le 25 février 1936. Après avoir obtenu son brevet, elle sert pendant six mois au 1er régiment aérien d'Eskişehir, participant durant cette période aux manœuvres de Thrace et de l'Égée. Durant ces années, elle joue également un rôle important lors de l'opération de Dersim et dans le processus d'adhésion du Hatay à la Turquie.

Après le décès de son père adoptif Atatürk, Sabiha réorganise sa vie. Comme il n'existait pas encore de loi autorisant les femmes à servir officiellement dans l'armée, elle la quitte et est nommée instructrice en chef à l'école de vol Türkkuşu. Elle exerce cette fonction avec succès jusqu'en 1955. En 1940, elle épouse le lieutenant Kemal Esiner, mais perd son époux trois ans plus tard. En 1996, elle reçoit la plus grande distinction de sa carrière aéronautique : invitée d'honneur au "Gathering of Eagles" pour la remise des diplômes de l'Air Command and Staff College américain, elle est sélectionnée lors de la cérémonie à la base aérienne de Maxwell comme « l'un des 20 aviateurs ayant marqué l'histoire mondiale ». Sabiha fut la

première et unique femme aviateur à recevoir cet honneur. Elle effectue son dernier vol en 1996, à l'âge de 83 ans, à bord d'un Falcon 2000, accompagnée du pilote français Daniel Acton.

Deux ans avant sa mort, lors d'une cérémonie organisée en son honneur par l'Association pour la suprématie du droit, une œuvre composée en son nom dans un style opéra rock classique lui a été présentée. Elle s'est éteinte le 22 mars 2001 à l'Académie de médecine militaire de Gülhane (GATA), à l'âge de 88 ans, des suites d'une insuffisance cardiaque.

MONTAIGNE DİL ÜSTÜNE DENEME ELEŞTİRİSİ

Montaigne, dili koruyayım diye onu cam bir fanusun içine hapsedmeye çalışıyor. Onun gözünde dil, sanki el değmemesi gereken hassas bir mücevher gibi. Oysa dil dediğimiz mücevherden çok kehribara benzer, elden ele geçerek parıldayan ve zaman içinde güzelleşen bir taştır kehribar, aynı dil gibi. Yazar, yeni kelimeleri uzak toprakların yabancı bitkileriymiş gibi görüyor. Ama unutuyor ki bahçe ne kadar eski olursa olsun, her mevsim beraberinde yeni otları bitirir.

Yeni sözcükleri soğuk buluyor oysaki her kelime, onu kullanan insanların nefesiyle ısınır. Zamanın getirdiği kelimelerle küs halbuki geçen zamanla barışsa yeni kelimeler onu rahatsız etmeyecek

bir daha asla. Dili korumayı istiyor ama bu uğurda onun nefesini kesiyor. Dili özgür bırakacak yegane şeyi, ayaklarını, bağlıyor; hareketsiz kılıyor.

Bilimi karmaşık konuşmakla suçluyor ama işte bazen bir düşünceyi anlatmanın salt bir yolu vardır ve bu yol oldukça virajlıdır. Derin fikirleri sığ dilde anlatmak, koskoca bir denizi çay bardağına sığdırmaya çalışmak gibidir. Sadelik değerlidir, evet ama her şey de sadelik aramak da fikri mutlaka soldurur

Sonuç olarak, dilin hareketi onun rahatsızlığı değil, aksine onun nabzıdır ve onu durdurmaya çabalamak dilin ölümüyle sonuçlanacaktır.

Çağın Aras ÇAKIR

CRITIQUE DE L'ESSAI DE MONTAIGNE SUR LE LANGAGE

Montaigne tente de préserver la langue en l'enfermant dans une cloche de verre. À ses yeux, la langue ressemble à un bijou délicat qu'il ne faudrait surtout pas toucher. Pourtant, la langue s'apparente moins à un bijou qu'à de l'ambre : une pierre qui brille en passant de main en main et qui s'embellit avec le temps, tout comme la langue elle-même. L'auteur considère les mots nouveaux comme des plantes étrangères venues de terres lointaines. Mais il oublie que, aussi ancien soit-il, un jardin voit pousser de nouvelles herbes à chaque saison.

Il trouve les mots nouveaux froids, alors que chaque mot se réchauffe par le souffle de ceux qui l'emploient. Il est en conflit avec les mots apportés par le temps ; s'il se réconciliait avec le passage du temps, les nouveaux mots ne le dérangerait plus jamais. Il veut protéger la langue, mais ce faisant, il lui coupe le souffle. Il entrave ce qui pourrait la libérer — ses pas — et la condamne à l'immobilité.

Il accuse la science de s'exprimer de manière trop complexe, mais parfois, une pensée n'a qu'un seul chemin pour être exprimée, et ce chemin est souvent sinueux. Tenter d'exprimer des idées profondes dans une langue superficielle, c'est comme vouloir faire entrer un

immense océan dans un verre à thé. La simplicité est précieuse, certes, mais rechercher la simplicité en toute chose finit inévitablement par faner la pensée.

En conclusion, le mouvement de la langue n'est pas une gêne, mais son poulx. Chercher à l'arrêter conduira inévitablement à la mort de la langue.

Çağın Aras ÇAKIR

CONSCIUS ROBOTICS

Ada Yılmaz

Fırsatlar gelir, şanssızlıklar yaşanır, karşımıza çıkan engeller aşılır. İki yıl önce, Saint-Joseph Lisesi'nin koridorlarında FIRST değerlerini kendilerine ilke edinmiş üç öğrenci akıllarına düşen bir fikri hayata geçirmek için ilk adımı attı. Motivasyonları mı yoksa bu yola duydukları bağlılık mı onları ileri taşıyordu belirsizdi. Ancak önlerine çıkan her türlü zorluğu ve sıkıntıyı birlikte aşarak bugün 38 kişilik bir aile kurdular.

Tamamen öğrenciler tarafından yönetilen, tek ekip olma ilkesini benimseyen ve kapsayıcılığı esas alan bir aile. Attıkları her adımda fırsat eşitliğini temel alıyor. Asıl hedeflerini isimleriyle belirtiyorlar : "Conscius". Latince'den gelen Conscius bilinçlendirmek, farkındalık yaratmak ve sorumluluk alabilmeyi vurguluyor. Yaptığı her hareketle etrafında örnek olmaya çalışan bu ekip, projelerinde de aynı temeller üzerine ekliyor.

Yeni bir takım olmalarına rağmen bu süreçte en iyiye ulaşmaya çalıştılar. Henüz 10 adet projeleri olsa da etki alanlarını genişletmek için her yıl yeni fikirlerle ve daha motive bir şekilde başarı basamaklarını çıkıyorlar. Her yaptıkları etkiye, kendilerine seçtikleri birinci ilkeyi uyguladılar "Bilinçlenmek". Her yapılan projede ya öğreniyorlar ya öğretiyorlar.

Daha ilk günden itibaren, izledikleri yolu ve karşılaştıkları sorunlarla nasıl mücadele ettiklerini gelecek nesillere aktarmak için Logbook tutmaya başladılar. Bu, yalnızca o anı değil, sürekliliği ve kalıcılığı hedeflediklerinin bir göstergesiydi. Üyelerine anlatırken kendileri de yeniden keşfediyordu.

Sahip oldukları bilgileri asla paylaşmaktan sakınmadılar. "Conpost", "Conscius Forest" veya "Conpass" gibi projelerle sahip oldukları bilgileri başkalarına da aktarmayı ilke edindiler. "Conpost" sadece kompost yapımını anlatmakla kalmayıp, Birleşmiş Milletlerin 17 hedefinden "Sorumlu üretim ve tüketim" maddesini

kendine esas alıyor.

"Conscius Forest"ın yeri onlarda ayrı. Gecelerini gündüzlerine katarak okullarında bulunan ağaçların altına bilgilendirici metin yazdılar. Onları QR kodlara çevirerek herkesin ulaşabileceği bir formata soktular. Dil bariyerini ortadan kaldırmak için bütün metinleri hem Türkçe hem Fransızca şekilde adapte ettiler.

"Compass" ise henüz çok yeni bir proje. Kendi Rookie yıllarında çıktıkları zorluklardan yola çıkarak mentörlük desteği vermeden önce bulunan sınırlı Türkçe kaynak dolayısıyla FIRST ve FRC'nin ne olduğunu anlatan videolar çekerek; ilkeleriyle beraber FIRST'ü yayıyorlar. Ekip, etki alanlarını genişleterek yurtdışından ziyarete gelen okullara hem FIRST'ü hem de kendilerini tanıtıyor, yeni proje fikirleri geliştiriyorlar.

Önümüzdeki sene Dijon'daki lise ile gerçekleştirecekleri değişim programıyla sürdürülebilirlik ve mühendislik bir araya gelerek öğrencilere farklı bir deneyim fırsatı sunacak.

24 Şubat'ta, STEM Connect isimli projeleri için Moda İlkokuluna giderek 4.sınıf öğrencilerine yazılımın en temel ögesi olan "Algoritma nasıl işler?" başlığı altında çok temel bir eğitim verdiler. Aynı eğitimi mayıs ayında Hatay'daki Güneysöğüt Bedii Sabuncu İlkokulu ve Ortaokulunda daha kapsamlı ve farklı yaş gruplarına özel değiştirilmiş eğitimlerle yapmayı planlıyorlar.

Conscius'un eğitimleri sadece yazılımla kalmıyor, henüz geliştirmekte oldukları kitapçıklarıyla çocukların basit mekaniği öğrenmesine destek olmayı hedefliyorlar.

Ancak Conscius ailesi sadece öğretmiyor. Bu süreçte öğreniyorlar. Her bilgiye ulaşmak mümkün değil fakat ulaşabileceğin bilgi için sınırları zorlamak mümkün. Onlar için başkasından önce kendini eğitmek temelde. "Talks" tam olarak da

bunu ilke ediniyor. Alanında uzman; Mutlu Günay, Meltem Taşdelen, Ayşe Özkan, Erman Ertuğrul, Batuhan Sazak, Ali Uzay Peker ve Ayşe Kulin gibi pek çok değerli isimleri konuk ettiler. Bazen podcast, bazen konferans, bazen söyleşi şeklinde bilginin peşinde koştular. Şu ana kadar 775 kişiye ulaştılar ancak bu sayıda durmayı düşünmüyorlar. Gün geçtikçe daha fazla kişiye ulaşıyorlar.

7-8 Şubat tarihlerinde Conscius Robotics ve Kaiser Robotics ortaklığıyla okulumuzda düzenledikleri FTC Off-season sayesinde Türkiye'nin dört bir yanında 9 farklı takım ağırladılar. FIRST'ün robotlardan daha fazlası olduğunu bir kez daha anladıkları an mühendisliğin ve bilimin yaşının olmadığı fark ettikleri andı. FIRST onlar için; çabalama, engellerin üstüne gitmeyi, anlaşmazlıkları çözmeyi ve her ne olursa olsun dayanışmayı öğreten bir kavram haline geldi.

Bilgi tek başına yeterli değildir; asıl başarı, paylaşıldığında ortaya çıkar. Bu sebeple Conscius Robotics ekibi "Debate" ve "Meets" olmak üzere 2 farklı proje daha yürütüyor. Debate, okulumuzun İngilizce münazara kulübü ile her ay ortaklaşa yürütülen bir konu üzerine tartışma ve fikir alışverişi yapma fırsatı. İngilizce münazara kulübü her ay "Robotlar ve Gelişen Dünya" teması üzerinden bir konuyu kendilerine baz alıyor. Bu sayede onlar FIRST'ü tanıırken Conscius, nasıl münazara yapıldığıyla ilgili fikir sahibi oluyor.

"Conscius Meets" ise diğer FRC takımlarıyla ortak yaptıkları toplantılar üzerinde olan bir proje. Her toplantıda farklı bir takımla görüşerek sezon boyu izledikleri stratejilerin yanında projelerini, takım yapılarını ve takım misyonlarını öğrenme fırsatı yakalıyorlar. Her tavsiye onlar için yeni bir yön göstericisi oluyor.

En büyüğünü ise en sonda. Kuruldukları seneden beridir Saintech Robotics, Galatasaray Robotics ve Robin ile beraber ortak bir topluluk kurdular. Bu toplulukta liderlik hepsinin sorumluluğunda, tüm kararları birlikte alıyor ve birlikte ilerliyorlar. Amaçları Türkiye'deki Fransız liseslerinin FRC takımları arasında bir kardeşlik bağı kurarak "Fraternite" ilkesini yürütmek. Farklı fikirler, yetenekler ve bakış açılarıyla projeler geliştirerek tüm robotik camiasını güçlendirmeyi hedefliyorlar.

Bu yolda şu ana kadar ; Denizli'deki bir okulda FIRST ilkeleri, sürdürülebilirlik ve kompost yapımı üzerine eğitimler vermek, Mersin'de ortaokul öğrencileriyle buluşarak geleceğin mühendislerine FIRST değerleri hakkında ilham verici bir sunum gerçekleştirmek ve Ataçşir çocuk festivalinde atölye düzenleyerek çocukların problemlere yenilikçi robot tasarımlarıyla çözüm üretmelerini sağlamış olmakla beraber en büyük projelerini geçtikleri Ocak ayında gerçekleştirdiler.

Galatasaray Lisesinde Fraterna Force olarak bir Kick-off düzenleyerek yeni sezonun oyun planını görmeye kalmadılar; proje

geliştirme, sponsorluk, CAD, mekanik ve daha bir çok workshop düzenleyerek hem Rookie takımlar için yol gösterici oldular hem de farklı takımlarla tanışma fırsatı yakaladılar.

Onların hikayesinde fırsatlar geldi, şanssızlıklar yaşandı ve engeller aşıldı. Bugün geriye dönüp baktıklarında, okulun koridorlarına başlayan o küçük fikrin yalnızca bir robotik takımı değil, bir kültürü doğurduğunu görüyorlar. Conscius artık sadece bir ekip adı değil; bilinçli adımlar atan, öğrendikçe öğreten ve paylaştıkça büyüyen bir topluluğun simgesi. Robotlar zamanla değişebilir, projeler yenilenebilir; fakat değerler, dayanışma ve bıraktıkları iz kalıcıdır. Çünkü onlar için başarı, ödüllerden önce ortaya koydukları ile ölçülür. Ve bu yolculuk Conscius için daha yeni başlıyor.

CONSCIUS ROBOTICS

Ada Yilmaz

Des opportunités se présentent, des malheurs surviennent, mais les obstacles rencontrés sont surmontés. Il y a deux ans, dans les couloirs du Lycée Saint-Joseph, trois élèves ayant adopté les valeurs de FIRST comme principes fondamentaux ont fait le premier pas pour donner vie à une idée qui leur tenait à cœur. Était-ce leur motivation ou leur dévouement à cette cause qui les propulsait ? C'était incertain. Cependant, en surmontant ensemble chaque difficulté et chaque épreuve, ils ont aujourd'hui fondé une famille de 38 personnes.

C'est une famille entièrement gérée par les élèves, adoptant le principe de l'unité et fondée sur l'inclusivité. Chaque pas qu'ils font repose sur l'égalité des chances. Ils affichent leur objectif principal à travers leur nom : « Conscius ». Issu du latin, Conscius met l'accent sur la sensibilisation, la création d'une prise de conscience et la capacité à prendre des responsabilités. Cette équipe, qui s'efforce d'être un modèle par chacune de ses actions, bâtit ses projets sur ces mêmes fondations.

Bien qu'il s'agisse d'une nouvelle équipe, ils ont cherché à atteindre l'excellence tout au long de ce processus. Même s'ils n'ont pour l'instant que 10 projets à leur actif, ils gravissent les échelons du succès chaque année avec de nouvelles idées et une motivation accrue pour élargir leur zone d'influence. Dans chaque impact qu'ils créent, ils appliquent leur principe premier : « S'éveiller à la conscience ». Dans chaque projet réalisé, ils apprennent ou ils enseignent.

Dès le premier jour, ils ont commencé à tenir un Logbook afin de transmettre aux générations futures leur parcours et la manière dont ils luttent contre les problèmes rencontrés. C'est la preuve qu'ils ne visent pas seulement l'instant présent, mais la continuité et la pérennité. En expliquant leur démarche aux membres, ils se redécouvrent eux-mêmes. Ils n'ont jamais hésité à partager leurs connaissances. À travers des projets tels que « Conpost », « Conscius Forest » ou « Compass », ils se sont donné pour

mission de transmettre leur savoir. « Conpost » ne se limite pas à expliquer la fabrication du compost, il s'appuie sur l'un des 17 objectifs des Nations Unies : « Consommation et production responsables ».

« Conscius Forest » occupe une place particulière pour eux. En y travaillant jour et nuit, ils ont rédigé des textes informatifs au pied des arbres de leur école. Ils les ont convertis en codes QR pour les rendre accessibles à tous. Pour éliminer la barrière de la langue, tous les textes ont été adaptés à la fois en turc et en français.

« Compass » est quant à lui un projet très récent. Partant des difficultés rencontrées lors de leur propre année « Rookie », et face aux ressources limitées en turc avant de bénéficier d'un mentorat, ils ont réalisé des vidéos expliquant ce que sont FIRST et la FRC, propageant ainsi les principes de FIRST. En élargissant leur champ d'action, l'équipe présente FIRST et elle-même aux écoles venant de l'étranger, tout en développant de nouvelles idées de projets.

L'année prochaine, grâce à un programme d'échange avec un lycée de Dijon, la durabilité et l'ingénierie se rejoindront pour offrir aux élèves une expérience inédite.

Le 24 février, pour leur projet intitulé STEM Connect, ils se sont rendus à l'école primaire de Moda pour dispenser une formation fondamentale aux élèves de CM1 (4ème année) sous le titre : « Comment fonctionne un algorithme ? », l'élément de base de la programmation. Ils prévoient de dispenser cette même formation en mai à l'école primaire et au collège Güneysöğüt Bedii Sabuncu à Hatay, avec des programmes plus complets et adaptés à différents groupes d'âge.

Les formations de Conscius ne se limitent pas à l'informatique ; avec leurs livrets en cours de développement, ils visent à aider les enfants à apprendre la mécanique simple.

Cependant, la famille Conscius ne fait pas qu'enseigner. Dans ce processus, ils apprennent aussi. Il n'est pas possible d'accéder à toutes les connaissances, mais il est possible de repousser les limites pour celles que l'on peut atteindre. « Talks » incarne précisément ce principe. Ils ont accueilli de nombreux noms prestigieux, experts dans leurs domaines, tels que Mutlu Günay, Meltem Taşdelen, Ayşe Özkan, Erman Ertuğrul, Batuhan Sazak, Ali Uzay Peker et Ayşe Kulin. Ils ont poursuivi le savoir, tantôt sous forme de podcasts, de conférences ou d'entretiens. À ce jour, ils ont touché 775 personnes, mais ils ne comptent pas s'arrêter là. Chaque jour, ils atteignent davantage de monde.

Les 7 et 8 février, grâce à la FTC Off-season organisée dans notre école en partenariat entre Conscius Robotics et Kaiser Robotics, ils ont accueilli 9 équipes venues de toute la Turquie. Le moment où ils ont réalisé que FIRST est bien plus que des robots a été celui où ils ont compris que l'ingénierie et la science n'ont pas d'âge. Pour eux, FIRST est devenu un concept enseignant l'effort, la persévérance face aux obstacles, la résolution de conflits et, quoi qu'il arrive, la solidarité.

Le savoir seul ne suffit pas ; le véritable succès émerge lorsqu'il est partagé. C'est pourquoi l'équipe Conscius Robotics mène deux autres projets : « Debate » et « Meets ». Debate est une opportunité de discussion et d'échange d'idées menée chaque mois en collaboration avec le club de débat en anglais de notre école. Ce club s'appuie chaque mois sur le thème « Les robots et le monde en évolution ». Ainsi, pendant qu'ils découvrent FIRST, Conscius apprend les rouages du débat. « Conscius Meets » est un projet basé sur des réunions conjointes avec d'autres équipes FRC. En rencontrant une équipe différente à chaque réunion, ils ont l'occasion de découvrir leurs structures, leurs missions et leurs projets, en plus des stratégies suivies durant la saison. Chaque conseil devient pour eux un nouveau guide.

Le plus grand projet est gardé pour la fin. Depuis l'année de leur création, ils ont fondé une communauté commune avec Saintech Robotics, Galatasaray Robotics et Robin. Le leadership y est une responsabilité partagée ; toutes les décisions sont prises ensemble et ils progressent de concert. Leur objectif est d'instaurer un lien de fraternité entre les équipes FRC des lycées français de Turquie, en appliquant le principe de « Fraternité ». Ils visent à renforcer toute la communauté robotique en développant des projets avec des idées, des talents et des perspectives variés.

Sur ce chemin, ils ont déjà réalisé de grandes choses : dispenser des formations sur les principes de FIRST, la durabilité et le compostage dans une école de Denizli ; rencontrer des collégiens à Mersin pour une présentation inspirante sur les valeurs de FIRST destinée aux futurs ingénieurs ; et organiser un atelier au festival des enfants d'Araşehir pour permettre aux enfants de résoudre des problèmes grâce à des conceptions de robots innovantes. Mais leur plus grand projet a eu lieu en janvier dernier. En organisant un Kick-off au Lycée de Galatasaray sous le nom de Fraterna Force, ils ne se sont pas contentés de découvrir le plan de jeu de la nouvelle

saison ; ils ont organisé de nombreux ateliers (workshops) sur le développement de projets, le sponsoring, la CAO (CAD), la mécanique et bien d'autres domaines, devenant ainsi des guides pour les équipes Rookie et saisissant l'opportunité de rencontrer différentes équipes.

Dans leur histoire, des opportunités se sont présentées, des malheurs sont survenus et des obstacles ont été franchis. Aujourd'hui, en regardant en arrière, ils voient que cette petite idée née dans les couloirs de l'école a engendré non seulement une équipe de robotique, mais toute une culture. Conscius n'est plus seulement le nom d'une équipe ; c'est le symbole d'une communauté qui avance de manière consciente, qui enseigne à mesure qu'elle apprend et qui grandit à mesure qu'elle partage. Les robots peuvent changer avec le temps, les projets peuvent être renouvelés, mais les valeurs, la solidarité et l'empreinte qu'ils laissent sont permanentes. Car pour eux, le succès se mesure à ce qu'ils apportent avant de se mesurer aux récompenses. Et ce voyage ne fait que commencer pour Conscius.

YALNIZLIK

Derya Selin YENER

Yalnızlık bir oda gibidir. Bazen kapısını kapatır ve içeride düşünür; bazen sıkılır veya kendinle barışırsın. Son zamanlarda ise yalnızlığı bir bekleme salonu gibi görmeye başladık. Kimse gerçekten oturmuyor, herkes bir sonraki bildirim bekliyor. İnsanlar yalnız kalmayı unutmadı belki ama yalnızlığın içine Wi-Fi bağlattı. Artık yalnızlık bile çevrim içi.

Bugün yalnız kaldığımızda hissettiğimiz şey, sessizlik değil ve aksine “bir şeyleri kaçırıyor olma” duygusu. Günümüzde yalnız kalmak komşumuzun evinde devam eden büyük bir partinin kapısında beklemek gibi. İçeriden kahkahalar geliyor, müzik çalıyor, sen kapının önünde ayakkabılarını duruyorsun. O yüzden telefonlarımıza bakıyoruz: Belki biri yazmıştır, belki bir bildirim düşer, belki yalnızlığın kapısı biraz aralanır.

Aslında komik olan şu: İnsan hiç bu kadar bağlantılı olup bu kadar yalnız kalmamıştı. Beş saniye içinde dünyanın öbür ucundaki birine “naber” yazabiliyoruz fakat kendi içimizdeki sorulara aylarca cevap veremiyoruz. Kendimizle konuşmak zor geliyor çünkü kendimiz biraz karmaşık bir kişilik. Bildirimler ise çok daha basit: titreşim var, dopamin var, sorumluluk yok. İnsan kendi zihninin derin sularında yüzmek yerine ekranda parmağını kaydırmayı tercih ediyor. Daha az yorucu, daha az düşündürücü.

Dününce şimdi, insanlar yalnız kalmayı unutmadı; yalnız kalınca ortaya çıkan “ben” den çekinmeye başladı. Yalnızlık; insanın içindeki o garip, bazen huysuz, bazen melankolik karakterle baş başa kalması demek. O karakter bazen “Hayatın yolunda mı?” diye soruyor, bazen “Neden bunu yaptın?” diye dürtüyor. İnsan da

bu sorgulayıcı iç sese kulak vermemek için kalabalık yaratıyor: story’ler, mesajlar, videolar, arka planda açık kalan sesler... Yalnız kalmamak veya yalnız hissetmemek için değil. Bunların hepsi düşünmemek için.

Ama ironik bir şey var: Yalnızlıktan bu kadar kaçtıkça, yalnızlık daha tuhaf bir hâl alıyor. Yalnız kalmak, artık dinlenmek değil de “offline” olmak gibi algılanıyor. Oysa insanın bazen kendini uçak moduna alması gerekebiliyor. Her çağrıya cevap vermek, her boşluğu doldurmak, her sessizliği boğmak zorunda değiliz sonuçta.

Aslında mesele yalnız kalmayı unutmak değil de yalnız kalmayı beceriksizce yapmak. Yalnız kalıyoruz ama kendimizle kalamıyoruz. Oda boş ama içi ekranla dolu. Sessizlik var ama kulaklarımızda bir şey çalıyor. Yalnızlık artık bir alan değil, bir arka plan sesi ve insan kendisiyle konuşmayı unuttuğunda başkalarıyla konuşsa bile hep biraz eksik kalıyor.

LA SOLITUDE

Derya Selin YENER

La solitude est comme une chambre. Parfois, on ferme la porte pour réfléchir à l'intérieur ; parfois, on s'y ennuit ou l'on finit par faire la paix avec soi-même. Ces derniers temps, nous avons commencé à percevoir la solitude comme une salle d'attente. Personne n'y est vraiment assis ; tout le monde attend la prochaine notification. Les gens n'ont peut-être pas oublié comment être seuls, mais ils ont installé le Wi-Fi au cœur de leur solitude. Désormais, même la solitude est en ligne.

Aujourd'hui, ce que nous

ressentons lorsque nous sommes seuls n'est pas le silence, mais au contraire le sentiment de « rater quelque chose » (le FOMO). De nos jours, se retrouver seul ressemble à l'attente devant la porte d'une grande fête qui se déroule chez le voisin. On entend des éclats de rire, de la musique, et l'on se tient là, sur le pas de la porte. C'est pour cela que nous regardons nos téléphones : peut-être que quelqu'un a écrit, peut-être qu'une notification tombera, peut-être que la porte de la solitude s'ouvrira un peu.

En réalité, ce qui est comique, c'est ceci : l'être humain n'a jamais été aussi connecté tout en étant aussi seul. En cinq secondes, nous pouvons envoyer un « ça va ? » à quelqu'un à l'autre bout du monde, mais nous restons des mois sans pouvoir répondre aux questions qui brûlent en nous. Dialoguer avec soi-même semble difficile car notre « moi » est une personnalité complexe. Les notifications, elles, sont bien plus simples : une vibration, de la dopamine, aucune responsabilité. L'homme préfère faire défiler son doigt sur l'écran plutôt que de nager dans les eaux profondes de son propre esprit. C'est moins fatigant, moins propice à la réflexion.

À bien y réfléchir,

les gens n'ont pas oublié comment être seuls ; ils ont commencé à redouter le « soi » qui surgit dans la solitude. Être seul signifie se retrouver face à ce personnage

intérieur étrange, parfois grincheux, parfois mélancolique. Ce personnage demande parfois : « Est-ce que ta vie va bien ? », ou nous bouscule en demandant : « Pourquoi as-tu fait ça ? ». Et l'homme, pour ne pas écouter cette voix intérieure inquisitrice, crée du vacarme : des stories, des messages, des vidéos, des sons qui tournent en arrière-plan... Tout cela, non pas pour ne pas être seul ou ne pas se sentir seul, mais pour ne pas penser.

Pourtant, il y a une ironie : plus nous fuions la solitude, plus elle devient étrange. Être seul n'est plus perçu comme un repos, mais comme le fait d'être « hors ligne » (offline). Pourtant, l'être humain a parfois besoin de se mettre en « mode avion ». Après tout, nous ne sommes pas obligés de répondre à chaque appel, de combler chaque vide, d'étouffer chaque silence.

Au fond, le problème n'est pas d'avoir oublié la solitude, mais de la pratiquer avec maladresse. Nous sommes seuls, mais nous ne parvenons pas à rester avec nous-mêmes. La chambre est vide, mais elle est remplie d'écrans. Le silence règne, mais quelque chose résonne dans nos oreilles. La solitude n'est plus un espace, c'est un bruit de fond ; et quand l'homme oublie de se parler à lui-même, il reste toujours un peu incomplet, même s'il parle aux autres.

ZİHİNSEL FİLTRELEME

Bilana Katre AKAN

Zihinsel filtreleme nedir? Zihinsel filtreleme söyleyeceklerimizi ya da hâl ve hareketlerimizi bulduğumuz yere ve zamana göre ayarlamaktır. Zihinsel filtreleme sadece hâl ve hareketlerden ibaret değildir, giyim kuşam da bu kategoriye dahildir. Basit bir örnek olarak cenazelerde renkli kıyafetler giyilmez. Bu sessiz kuralı herkes bilir çünkü cenazeler renkli kıyafetler için uygun bir yer değildir. Yani en basitinden her hareketin bir yeri, bir zamanı vardır. Bazı insanlar bu basit kuralları bilmiyorlar. Özellikle son yıllarda nerede ne giyileceğini ne yapılacağını bilmeyen insanlar çok artmıştır; sadece gençler değil, yetişkinler de buna dahildir. Bunların hepsi aslında tek bir sorunun sonuçları: özgürlüğün yanlış anlaşılması. Özgürlük: Başka insanların özgürlüğünü kısıtlamadığın sürece istediğin gibi davranabilmek, giyinebilmek yani kendini ifade edebilmektir. Son yirmi yıldır insanlar özgürlüğün ne olduğunu anlamıyorlar, başka insanların hayatlarını hesaba katmayı unutuyorlar ve kendilerini -her ne olursa olsun- haklı görüyorlar. Bunun başlıca nedenlerinden biri -şu zamanlar sosyal medyanın da teşvik ettiği- narsizmdir. Narsizm: bir bireyin kendini herkesten üstün tutması ve bazen diğer insanları tamamen yok saymasıdır. Narsist insanlar her zaman kendilerini haklı bulurlar, olaylara başka insanların gözünden bakmazlar yani tam anlamıyla empa-

tiden yoksun ve dünyanın kendi etrafında döndüğünü zanneden insanlardır. Diğer bir neden ise ailelerin çocuklarını fazlasıyla şımartması ve çocuklar hatalı konumda olsalar dahi onları her durumda savunmalarıdır. Ailelerin çocuklarına karşı objektif bir tutum sergileyememesi, hikayenin her iki tarafını da dinlemeden bir yargıya varmaları ve her durumda çocuklarını koşulsuz savunmaları ilerleyen zamanlarda çocukların da kendilerini her durumda haklı bulmalarına sebep olmuştur. Medyanın bu duruma etkisine gelirse her yaşta insan sosyal platformlarda görüntülenme almak ve para kazanmak için toplu alanlarda saçma hareketler yapmaya başladılar. Bu durum her yerde olabilir: alışveriş merkezlerinde, spor salonlarında, sokaklarda, uçaklarda, metrolarda, okullarda, kütüphanelerde hatta mezarlıklarda... Peki insanların böyle davranmasını nasıl engelleyebiliriz? Toplum olarak yapabileceklerimiz ilk olarak çocuklarımıza yanlışlarını göstermek ve onları -özgüvenlerini düşürmeden- eleştirmektir. Bir sorun olduğunda o sorunu karşı taraftan da dinleyip öyle harekete geçmeliyiz ve son olarak sosyal medyada böyle davranışları desteklemeliyiz.

LE FILTRAGE MENTAL

Qu'est-ce que le filtrage mental ? Le filtrage mental consiste à ajuster nos paroles, ainsi que nos comportements, en fonction du lieu et du moment où nous nous trouvons. Il ne se limite pas aux gestes et aux attitudes ; la manière de se vêtir appartient également à cette catégorie. Un exemple simple : on ne porte pas de vêtements colorés lors d'un enterrement. Tout le monde connaît cette règle tacite, car les funérailles ne sont pas un lieu approprié pour des tenues vives. Autrement dit, chaque action a son lieu et son moment.

Pourtant, certaines personnes ignorent ces règles élémentaires. Particulièrement ces dernières années, le nombre de personnes — qu'il s'agisse de jeunes ou d'adultes — qui ne savent plus comment s'habiller ni comment se comporter selon le contexte a considérablement augmenté. Tout cela découle d'un seul et même problème : une mauvaise compréhension de la liberté. La liberté, c'est pouvoir agir, s'habiller et s'exprimer comme on le souhaite, tant que l'on ne restreint pas celle d'autrui. Depuis vingt ans, beaucoup ne saisissent plus ce concept ; ils oublient de prendre en compte la vie des autres et s'estiment toujours dans leur bon droit, quoi qu'il arrive.

L'une des causes principales de ce phénomène est le narcissisme, aujourd'hui encouragé par les réseaux sociaux. Le narcissisme est le fait pour un individu de se placer au-dessus de tout le monde et, parfois, d'ignorer totalement autrui. Les narcissiques se croient toujours justifiés, ne considèrent jamais les événements du point de vue d'autrui ; en somme, ils manquent cruellement d'empathie et s'imaginent que le monde tourne autour d'eux.

Une autre raison réside dans l'éducation : des parents qui gâtent excessivement leurs enfants et les défendent systématiquement, même lorsqu'ils sont en tort. L'incapacité des familles à adopter une attitude objective, le fait de porter un jugement sans écouter les deux versions d'une histoire et de soutenir inconditionnellement l'enfant, conduit ce dernier à se croire infaillible plus tard dans la vie.

Quant à l'influence des médias, des personnes de tous âges ont commencé à adopter des comportements absurdes dans les lieux publics pour obtenir des vues et gagner de l'argent sur les plateformes sociales. Cela peut arriver partout : dans les centres commerciaux, les salles de sport, les rues, les avions, les métros, les écoles, les bibliothèques et même les cimetières...

Comment pouvons-nous empêcher de tels comportements ? En tant que société, nous devons d'abord montrer à nos enfants leurs erreurs et les critiquer — sans pour autant briser leur confiance en eux. Lorsqu'un problème survient, nous devons écouter la version de la partie adverse avant d'agir. Enfin, nous ne devons plus soutenir ni encourager ce genre de comportements sur les réseaux sociaux.

Bilana Katre AKAN

KÖPRÜLER İNŞA ETMEK: TÜRKİYE EĞİTİM SİSTEMİNDE FENOMENOLOJİK DİN ÖĞRETİMİ MODELİ VE TOPLUMSAL UZLAŞI

Eğitim sistemleri, yalnızca bilgi aktaran mekanizmalar değil; aynı zamanda toplumun gelecekteki zihinsel yapısını ve bir arada yaşama kültürünü şekillendiren en güçlü araçlardır. Türkiye gibi çok katmanlı kültürel ve inançsal yapıya sahip ülkelerde, din eğitimi hassas ve stratejik bir öneme sahiptir. Bu bağlamda, geleneksel “dini telkin” (konfesyonel) yaklaşımı yerine, modern eğitim bilimlerinde kabul gören “Fenomenolojik Din Öğretimi” modelinin benimsenmesi, Türkiye’nin sosyolojik barışı ve eğitim kalitesi için devrim niteliğinde bir adım olabilir.

Yazının temelini inmeden önce bu yaklaşımı tanımlamak gerekir. İngiliz din eğitimcisi Ninian Smart’ın çalışmalarıyla şekillenen fenomenolojik model, din öğretimini “bir dine inandırmak” değil, “din olgusunu anlamak” üzerine kurar. Bu modelin iki temel ayağı vardır: Epoche (Paranteze Alma) ve Empati. Epoche, öğrencinin veya öğretmenin kendi inançsal önyargılarını geçici olarak askıya alarak, incelenen dine tarafsız bir gözle yaklaşmasıdır. Empati ise, o dine inanan bir bireyin hissettiklerini ve dünyayı algılayış biçimini, içeriden bir bakışla (inananın gözüyle) anlamaya çalışmaktır. Kısacası bu model, öğrenciyi “Müslüman/Hristiyan ol” demez; “Müslümanlık/Hristiyanlık nedir, inananı için ne ifade eder, bunu anla” der.

Türkiye’nin demografik ve sosyolojik gerçekliğine bakıldığında bu modelin neden bir lüks değil, bir ihtiyaç olduğu daha net anlaşılmaktadır. Türkiye, %99’u Müslüman olarak tanımlansa da (resmi verilere göre), sosyolojik olarak Sünni, Alevi-Bektaşî, Caferî gibi farklı İslami yorumların yanı sıra; Hristiyan, Musevî azınlıkların ve sayısı giderek artan deist, agnostik veya ateist bireylerin bir arada yaşadığı heterojen bir yapıya sahiptir. Mevcut eğitim sistemindeki “mezhebi/konfesyonel” ağırlıklı yaklaşım, çoğunluk inancı dışındaki grupları zaman zaman ötekileştirebilmekte veya “yok sayma” hissi uyandırabilmektedir. Fenomenolojik model, Aleviliği veya diğer inançları bir “sapkınlık” veya “düzeltilmesi gereken bir hata” olarak değil; kendi içinde tutarlı birer “fenomen” (görüngü) olarak ele alır. Bu yaklaşım, Alevî bir öğrencinin sınıfta kendini var hissetmesini sağlarken Sünnî bir öğrencinin de farklı olanı yargılamadan önce tanımasına olanak tanır. Demografik çeşitliliğin bir çatışma unsuru değil, bir zenginlik olarak algılanması ancak bu tür bir “anlama” çabasıyla mümkündür.

Modelin Türkiye’nin sosyolojik fay hatlarına etkisi, “kutuplaşma” sorunu üzerinden okunabilir. Türkiye toplumu, yaşam tarzları ve inanç ekseninde sık sık gerilimler yaşamaktadır. Fenomenolojik yaklaşım, öğrencilere eleştirel düşünme ve nesnellik becerisi kazandırır. Bir inancı veya düşünceyi doğruluğunu ya da yanlışlığını tartışmadan önce “olduğu gibi” görebilme yetisi, toplumsal kutuplaşmanın panzehridir. Sınıf ortamında farklı inançların ritüellerini, sembollerini ve ahlaki öğretilerini tarafsızca inceleyen bir nesil sokaktaki farklılığa karşı da daha toleranslı olacaktır. Bu, Türkiye’nin “bir arada yaşama kültürünün” sloganların ötesine taşıyıp zihinsel bir pratiğe dönüştürebilir.

Konunun sıklıkla göz ardı edilen ancak hayati olan bir diğer boyutu ise ekonomiktir. İlk bakışta din eğitimi ile ekonomi arasında bağ kurmak zor görünebilir. Ancak ekonomik kalkınma; huzurlu bir sosyal ortam, eleştirel düşünebilen bireyler ve dünyaya entegre olmuş bir iş gücü gerektirir.

Analitik Düşünce: Fenomenolojik model, ezbercilikten ziyade analitik incelemeyi teşvik eder. Olgulara nesnel yaklaşmayı öğrenen bir zihin bu beceriyi iş hayatına, bilimsel çalışmalara ve ekonomik kararlara da transfer eder. Dogmatik düşünce kalıplarından sıyrılmış bireyler, inovasyon ve problem çözme konularında daha yetkindir.

Küresel Entegrasyon: Ekonomik sınırların kalktığı bir dünyada, Türkiye’nin ticaret ortakları sadece İslam coğrafyası değildir. Uzak Doğu’dan Avrupa’ya kadar farklı inanç ve kültürlerle iş birliği yapmak zorundadır. Budizm’i, Hristiyanlık’ı veya Hinduizm’i fenomenolojik bir derinlikle tanıyan bir Türk genci global pazarda kültürel bariyerlere takılmadan çok daha başarılı ilişkiler kurabilir.

İstikrar ve Güven: Sosyolojik gerilimlerin azaldığı, inanç temelli çatışmaların minimize edildiği bir Türkiye yabancı yatırımcı için de güvenli bir limandır. İç barışını sağlamış bir toplum, enerjisini kimlik çatışmalarına değil; üretime ve kalkınmaya harcar.

Elbette bu modelin Türkiye’ye uyarlanması zorluklardan azade değildir. İlahiyat fakültelerinin müfredatından öğretmen yetiştirme programlarına kadar köklü bir reform gerektirir. Ayrıca, “dini inancı zayıflatma” korkusuyla karşılaşılması muhtemeldir. Oysa fenomenolojik yaklaşım inancı yok etmez, onu daha bilinçli ve nitelikli bir zemine taşır. Kendi inancını diğer inançların varlığı ve gerçekliği içinde konumlandırabilen bir bireyin inancı, kör bir taklitten ziyade bilinçli bir tercihe dönüşür.

Sonuç olarak, Türkiye’nin eğitim sistemine fenomenolojik din öğretimi modelinin entegre edilmesi, sadece pedagojik bir tercih değil, stratejik bir zorunluluktur. Türkiye’nin demografik zenginliğini kucaklayan, sosyolojik fay hatlarını “anlama” ve “empati” ile onaran bu model; düşünen, sorgulayan ve farklı olana saygı duyan nesiller yetiştirmenin anahtarıdır. Bu hem toplumsal barışın teminatı olacak hem de Türkiye’nin küresel dünyada fikri ve iktisadi rekabet gücünü artıracaktır. Farklılıkların tehdit değil, birer fenomen olarak algılandığı bir sınıf ortamı daha huzurlu bir Türkiye’nin prototipidir.

Gökhan KARAMAN

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğrt.

CONSTRUIRE DES PONTS : LE MODÈLE D'ENSEIGNEMENT PHÉNOMÉNOLOGIQUE DES RELIGIONS DANS LE SYSTÈME ÉDUCATIF TURC ET LE CONSENSUS SOCIAL

Les systèmes éducatifs ne sont pas uniquement des mécanismes de transmission du savoir ; ils constituent également les outils les plus puissants pour façonner la structure mentale future d'une société et sa culture du vivre-ensemble. Dans des pays comme la Turquie, caractérisés par une structure culturelle et religieuse à plusieurs niveaux, l'enseignement religieux revêt une importance à la fois sensible et stratégique. Dans ce contexte, l'adoption du modèle d'enseignement phénoménologique des religions, reconnu par les sciences modernes de l'éducation, en lieu et place de l'approche traditionnelle de « l'endoctrinement religieux » (confessionnelle), pourrait représenter une étape révolutionnaire pour la paix sociologique et la qualité de l'éducation en Turquie.

Avant d'entrer dans le fond du sujet, il convient de définir cette approche. Façonné par les travaux de l'éducateur britannique en sciences des religions Ninian Smart, le modèle phénoménologique fonde l'enseignement religieux non pas sur l'idée de « faire croire à une religion », mais sur celle de « comprendre le phénomène religieux ». Ce modèle repose sur deux piliers fondamentaux : l'épochè (mise entre parenthèses) et l'empathie.

L'épochè consiste à suspendre temporairement ses propres préjugés confessionnels afin d'aborder la religion étudiée avec un regard neutre. L'empathie, quant à elle, vise à comprendre, de l'intérieur — du point de vue du croyant — ce que ressent un individu croyant et la manière dont il perçoit le monde. En résumé, ce modèle ne dit pas à l'élève « sois musulman/christian », mais lui dit : « comprends ce qu'est l'islam/le christianisme et ce que cela signifie pour ses croyants ».

Lorsque l'on examine la réalité démographique et sociologique de la Turquie, il apparaît clairement que ce modèle n'est pas un luxe, mais une nécessité. Bien que la Turquie se définisse officiellement comme musulmane à 99 %, elle présente sociologiquement une structure hétérogène où coexistent différentes interprétations de l'islam (sunnite, alévie-bektachie, djafarite), des minorités chrétiennes et juives, ainsi qu'un nombre croissant d'individus déistes, agnostiques ou athées. L'approche confessionnelle dominante dans le système éducatif actuel peut parfois marginaliser les groupes ne relevant pas de la croyance majoritaire ou susciter un sentiment d'« invisibilisation ». Le modèle phénoménologique ne considère pas l'alévisme ou d'autres croyances comme des « déviations » ou des « erreurs à corriger », mais comme des phénomènes cohérents en eux-mêmes. Cette approche permet à un élève alévi de se sentir reconnu en classe, tout en offrant à un élève sunnite la possibilité de connaître l'altérité avant de la juger. La perception de la diversité démographique non comme un facteur de conflit mais comme une richesse n'est possible qu'à travers un tel effort de compréhension. L'impact de ce modèle sur les lignes de fracture sociologiques de la Turquie peut être analysé à travers la problématique de la polarisation. La société turque connaît fréquemment des tensions

fondées sur les modes de vie et les croyances. L'approche phénoménologique développe chez les élèves des compétences de pensée critique et d'objectivité. La capacité à voir une croyance ou une idée « telle qu'elle est », avant d'en débattre la véracité ou la fausseté, constitue un antidote à la polarisation sociale. Une génération qui étudie de manière neutre les rituels, les symboles et les enseignements moraux de différentes croyances en classe fera preuve d'une plus grande tolérance face à la diversité dans l'espace public. Cela pourrait transformer la « culture du vivre-ensemble » en Turquie, en la faisant passer du stade du slogan à celui d'une pratique mentale ancrée.

Un autre aspect, souvent négligé mais crucial, est la dimension économique. À première vue, établir un lien entre l'enseignement religieux et l'économie peut sembler difficile. Pourtant, le développement économique exige un climat social apaisé, des individus capables de pensée critique et une main-d'œuvre intégrée au monde globalisé.

Pensée analytique :

Le modèle phénoménologique privilégie l'analyse plutôt que la mémorisation. Un esprit qui apprend à aborder les phénomènes de manière objective peut transférer cette compétence au monde professionnel, à la recherche scientifique et à la prise de décisions économiques. Des individus libérés des schémas de pensée dogmatiques sont plus compétents en matière d'innovation et de résolution de problèmes.

Intégration mondiale :

Dans un monde où les frontières économiques s'estompent, les partenaires commerciaux de la Turquie ne se limitent pas au monde islamique. De l'Extrême-Orient à l'Europe, elle doit coopérer avec des cultures et des croyances diverses. Un jeune Turc ayant acquis une compréhension phénoménologique approfondie du bouddhisme, du christianisme ou de l'hindouisme peut établir des relations bien plus efficaces sur le marché mondial, sans se heurter à des barrières culturelles.

Stabilité et confiance :

Une Turquie où les tensions sociologiques sont réduites et les conflits fondés sur la religion minimisés devient également un havre de sécurité pour les investisseurs étrangers. Une société qui assure sa paix intérieure consacre son énergie non pas à des conflits identitaires, mais à la production et au développement.

Bien entendu, l'adaptation de ce modèle à la Turquie n'est pas exempte de difficultés. Elle nécessite une réforme profonde, allant des programmes des facultés de théologie aux formations des enseignants. De plus, des craintes liées à un supposé « affaiblissement de la foi » sont susceptibles d'émerger. Or, l'approche phénoménologique ne détruit pas la foi ; elle la place sur un terrain plus conscient et plus qualitatif. Une foi que l'individu peut situer parmi d'autres croyances existantes se transforme en un choix réfléchi plutôt qu'en une imitation aveugle.

En conclusion, l'intégration du modèle d'enseignement phénoménologique des religions dans le système éducatif turc ne constitue pas seulement un choix pédagogique, mais une nécessité stratégique. Ce modèle, qui embrasse la richesse démographique de la Turquie et répare ses lignes de fracture sociologiques par la compréhension et l'empathie, est la clé pour former des générations capables de penser, de questionner et de respecter la différence. Il garantira à la fois la paix sociale et renforcera la compétitivité intellectuelle et économique de la Turquie dans le monde global. Une salle de classe où les différences sont perçues non comme des menaces, mais comme des phénomènes, constitue le prototype d'une Turquie plus apaisée.

Gökhan KARAMAN

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğrt.

TÜRK EDEBİYATINDA KADINLAR

100 yıldan uzun süredir dünya genelinde 8 Mart Dünya Kadınlar Günü kutlanıyor. 8 Mart, kadınların başarılarını kutlayan küresel bir gün olmasının yanı sıra cinsiyet eşitsizliği ve ayrımcılık konularında farkındalık yaratıyor.

Bu önemli günün yaklaşmasıyla birlikte Türk edebiyatının önemli kadın yazarlarından biraz bahsetmek istedim.

HALİDE EDİP ADIVAR

Halide Edip Adivar kadınların toplum hayatına katılması ve eğitilmesi için Teâli-i Nisvân Cemiyeti'ni kurmuş, Balkan Savaşı sırasında bu cemiyette kurduğu hastanede hastabakıcılık ve hemşirelik yapmıştır. İstanbul halkını ülkenin işgaline karşı ayaklandırmak için yapmış olduğu konuşmalar (özellikle Sultanahmet Mitingi konuşması) ile zihinlerde yer eden bir kişiliktir. Milli Mücadele sırasında ordudaki çalışmalarından dolayı ona önce onbaşılık sonra çavuşluk rütbesi verilmiştir. Mustafa Kemal'in yanında da görev yapmış, onunla görüşen ve fikir alışverişini yapan aydınlar arasında yer almıştır.

II. Meşrutiyetin ilanı ile yazarlığa başlayan Halide Edip Mili Mücadele döneminde ulusçu, milli duyguları öne çıkaran roman ve öyküler kaleme almıştır. "Yeni Turan" ve "Ateşten Gömlek" bu dönemin eserleridir.

En tanınmış romanı "Sinekli Bakkal" yazarın olgunluk dönemini gösterir. Bu romanda Sinekli Bakkal mahallesinde yaşayan insanlar, aydınlar ve saray çevresi gibi II. Abdülhamit döneminin farklı toplum kesimleri canlandırılır.

LATİFE TEKİN

1957'de Kayseri'nin Bünyan ilçesine bağlı Karacahevenk köyünde yedi çocuklu bir ailenin altıncı çocuğu olarak doğmuştur. 1966'da dokuz yaşındayken ailesiyle birlikte İstanbul Beşiktaş'a gelmiştir.

En ünlü romanı "Sevgili Arsız Ölüm" de Anadolu'da köyden kente göç etmiş bir aileyi ve bu ailenin yaşadığı zorlukları, şehirde yaşama çabalarını, aile bireylerinin yalnızlaşmasını anlatır. Roman masallar, türküler, maniler ve halk hikayeleriyle örülmüş anlatımı nedeniyle genelde Türk edebiyatında fazla görülmeyen « büyümlü gerçekçilik » akımına dahil edilmiştir. (Dönüşüm, Yüzyıllık Yalnızlık gibi dünya edebiyatında tanınmış eserler bu akıma dahildir.)

İPEK ONGUN

İpek Ongun, 1942 yılında Mersin'de doğmuş, 1961 yılında Amerikan Kız Koleji Edebiyat Bölümü'nden mezun olmuştur. Edebi hayatına lise yıllarında "Doğan Kardeş" dergisine çeviriler yaparak başlamıştır.

"Yaş On Yedi" genç bir kitle için yazdığı ilk romandır. Bundan sonra "Bir Genç Kızın Gizli Defteri" serisi ile ünlü olmuş ve bu kitap serisi ülkenin her yerinden sevenlere sahip olmuştur.

1991 yılında Tüya'ya "Altın Kitap" ödülünü almış ve 2010 yılı Türk Kütüphaneciler Derneğinin araştırması sonucunda kütüphanelerde kitapları en çok okunan yazar ilan edilmiştir. 2012 yılında Uluslararası Çukurova Sanat Ödülünü almıştır.

İpek Ongun'un eserleri evrensel, okura verdikleri duygu asla etkisini kaybetmez. Çocukluktan çıkıp tam yetişkin de olamamanın verdiği karışık hisleri ustalıklarla aktarabilen nadir yazarlardan biridir kendisi.

AYŞE KULİN

Bu yazıda yakın zamanda Edebiyat Günleri için okulumuza söyleşiye gelen Ayşe Kulin'den bahsetmemsem olmazdı. Ünlü gazeteci ve yazar Ayşe Kulin 26 Ağustos 1941'de Beyazır'ta doğmuştur. İlkokulu Ankara'da, liseyi İstanbul'da Amerikan Kız Koleji Edebiyat bölümünde okumuştur.

Sinema ve reklam gibi alanlarda senarist, sahne yapımcısı ve sanat yönetmeni olarak çalışmış, ayrıca gazete ve dergilerde editörlük ve muhabirlik yapmıştır. 1984'te öykülerden oluşan ilk kitabı "Güneşe Dön Yüzünü" basıldı . 1997'de prenseslikten Amerikan ordusuna kadar sıradışı bir yaşam yaşamış Aylin Devrimel'in hayatını kaleme aldığı "Adı: Aylın" isimli biyografik romanı yazdı. Bu kitapla çok geniş kitlelere ulaştı. 2002'de İkinci Dünya Savaşı'nda Yahudileri soykırımdan kurtaran Türk diplomatlarının kahramanlıklarını anlatan "Nefes Nefese" adlı romanını yazdı. Kitap 34 ülkede yayınlandı. Cüzzam üzerine yaptığı araştırmalarla tanınan hekim ve aktivist Türkan Saylan'ın hayatını anlattığı biyografik roman "Türkan" da 2009 yılında yayınlandı. Okurlarının gözünde Ayşe Kulin, "herkesin kendinden bir parça bulduğu yazar" olarak bilinir. Romanlarında yer alan karakterlerin her biri hayatın içinden çıkarılmış insanlar gibi hissedilirler. Ayşe Kulin'in başarısı bu özgün üslubundan gelir.

Kadınlar için 8 Mart adalet, eşitlik, özgürlük ve dayanışmayı temsil eder. Bu yazıyı günün anlam ve önemini vurgulayan bir sözle bitirmek isterim:

"Şuna inanmak lazımdır ki, dünya üzerinde gördüğümüz her şey kadının eseridir."
— Mustafa Kemal Atatürk

Kaynakça:

Latife Tekin- Sevgili Arsız Ölüm

<https://www.bbc.com/turkce/articles/cn7v2vd1kryo> https://tr.wikipedia.org/wiki/T%C3%BCrkan_Saylan <https://www.okuryazar.com.tr/dergi/ayse-kulin-turk-edebiyatinin-zarif-sesi-hayati-kisiligi-eserleri-ve-edebi-mirasi> <https://www.soylentidergi.com/turk-edebiyatinin-15-guclu-kadini/> [https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/detay/600/Halide-Edip-Ad%C4%B1var-\(1882-1964\)](https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/detay/600/Halide-Edip-Ad%C4%B1var-(1882-1964)) <https://www.isk.org.tr/ipek-ongun/>

Ada Zelal ELGÜN

LES FEMMES DANS LA LITTÉRATURE TURQUE

Depuis plus de cent ans, la Journée internationale des droits des femmes est célébrée le 8 mars à travers le monde. En plus d'être une journée mondiale honorant les réussites des femmes, le 8 mars sensibilise aux questions d'inégalité de genre et de discrimination. À l'approche de cette journée importante, j'ai souhaité mettre en lumière quelques-unes des figures marquantes de la littérature turque.

HALİDE EDİP ADIVAR

Halide Edip Adivar a fondé l'association Teâlî-i Nisvân (L'Association pour l'Élévation des Femmes) afin de favoriser la participation des femmes à la vie sociale et leur éducation. Infirmière bénévole durant les guerres balkaniques, elle est surtout restée dans les mémoires pour ses discours enflammés (notamment celui de Sultanahmet) appelant le peuple d'Istanbul à se soulever contre l'occupation du pays. Pour ses services dans l'armée lors de la Guerre d'Indépendance, elle reçut les grades de caporal puis de sergent. Intellectuelle proche de Mustafa Kemal, elle fit partie de ceux qui échangeaient régulièrement des idées avec lui. Ses œuvres comme *Yeni Turan* et *Ateşten Gömlek* (La chemise de feu) reflètent le sentiment national de l'époque. Son roman le plus célèbre, *Sinekli Bakkal* (L'Épicerie aux mouches), dépeint avec maturité les différentes strates de la société sous le règne d'Abdülhamid II.

LATİFE TEKİN

Née en 1957 à Kayseri, elle s'installe à Istanbul à l'âge de neuf ans. Son roman le plus célèbre, *Sevgili Arsız Ölüm* (Chère misérable mort), raconte l'exode rural d'une famille anatolienne et sa lutte pour survivre à la solitude urbaine. Par son récit tissé de contes, de chansons de geste et de légendes populaires, l'œuvre est rattachée au courant du « réalisme magique », genre plutôt rare dans la littérature turque mais illustré mondialement par des auteurs comme Gabriel García Márquez.

İPEK ONGUN

İpek Ongun est née en 1942 à Mersin et a été diplômée en 1961 du département de littérature de l'American Girls College. Elle a commencé sa carrière littéraire pendant ses années de lycée en réalisant des traductions pour la revue « Doğan Kardeş ».

« Yaş On Yedi » est le premier roman qu'elle a écrit pour un public jeune. Par la suite, elle est devenue célèbre grâce à la série « Bir Genç Kızın Gizli Defteri », qui a conquis des lecteurs dans tout le pays.

En 1991, elle a reçu le prix « Altın Kitap » au Tüyap, et en 2010, à la suite d'une recherche menée par l'Association des bibliothécaires turcs, elle a été désignée comme l'autrice la plus lue dans les bibliothèques. En 2012, elle a reçu le Prix international d'art de Çukurova. Les œuvres d'İpek Ongun sont universelles, et les émotions qu'elles transmettent ne perdent jamais leur impact. Elle est l'une des rares autrices capables de décrire avec maîtrise les sentiments complexes liés au passage de l'enfance à l'âge adulte.

AYŞE KULİN

Dans ce texte, il serait impossible de ne pas évoquer Ayşe Kulin, qui est récemment venue dans notre école pour une rencontre dans le cadre des Journées de la Littérature. Cette célèbre journaliste et écrivaine est née le 26 août 1941 à Beyazıt. Elle a fait ses études primaires à Ankara et ses études secondaires à Istanbul, au département de littérature de l'American Girls College.

Elle a travaillé dans des domaines tels que le cinéma et la publicité en tant que scénariste, productrice de scène et directrice artistique. Elle a également exercé comme éditrice et journaliste pour des journaux et des magazines. En 1984, son premier livre, un recueil de nouvelles intitulé « Güneş Dön Yüzünü », a été publié. En 1997, elle a écrit le roman biographique « Adı: Aylin », qui raconte la vie extraordinaire d'Aylin Devrimel, passée de la vie de princesse à celle dans l'armée américaine. Ce livre lui a permis de toucher un très large public.

En 2002, elle a publié le roman « Nefes Nefese », qui relate les actes héroïques des diplomates turcs ayant sauvé des Juifs du génocide pendant la Seconde Guerre mondiale. L'ouvrage a été publié dans 34 pays. En 2009, elle a également publié « Türkan », un roman biographique consacré à la vie de la médecin et militante Türkan Saylan, connue pour ses recherches sur la lèpre.

Aux yeux de ses lecteurs, Ayşe Kulin est considérée comme « l'écrivaine en qui chacun retrouve une part de soi ». Les personnages de ses romans donnent l'impression d'être des personnes réelles, issues de la vie quotidienne. Le succès d'Ayşe Kulin repose sur ce style unique et authentique.

Pour les femmes, le 8 mars représente la justice, l'égalité, la liberté et la solidarité. Je voudrais conclure ce texte par une citation soulignant l'importance de cette journée :

« Il faut croire que tout ce que nous voyons sur terre est l'œuvre de la femme. »
— Mustafa Kemal Atatürk

Ada Zelal ELGÜN

LA FEMME AUTEUR DE MADAME DE GENLIS : LA PLACE DES FEMMES DANS LE MONDE LITTÉRAIRE

Yağmur IŞIKLAR

Le roman de Madame de Genlis, *La Femme auteur*, écrit en 1802, dépeint avec réalisme et brutalité les difficultés rencontrées par les femmes dans le milieu des lettres. Publiée au sortir du siècle des Lumières, cette œuvre aborde des questions toujours d'actualité, telles que la condition des femmes de lettres au XIXe siècle et les injustices qu'elles ont subies.

L'héroïne, Nathalie, se passionne depuis toujours pour l'art et la littérature ; elle écrit des œuvres qu'elle a promis à sa sœur, Dorothée, de ne jamais publier. Cette dernière est son exact opposé : un personnage très traditionnel qui se conforme aux normes sociales imposées à son sexe. Nathalie, quant à elle, ne cherche pas à influencer son entourage ni la société ; elle aspire avant tout à l'authenticité, affirmant écrire pour son propre plaisir et non pour la reconnaissance publique.

Plus tard dans le récit, Nathalie s'éprend de Germeuil, un homme intelligent mais profondément arrogant. Alors qu'ils sont sur le point de se marier, Bréval, un ami proche, tente de la convaincre d'aider à libérer trois soldats condamnés à la prison à vie. Pour réunir les 40 000 francs nécessaires à leur rachat, Bréval parvient non sans mal à la persuader de publier l'un de ses manuscrits.

Malgré la promesse faite à Dorothée — selon laquelle un tel acte la déshonorerait et la condamnerait à l'ostracisme tant masculin que féminin —, elle publie son premier roman. Nathalie reçoit alors des critiques dithyrambiques, dédie son ouvrage aux prisonniers et suscite l'admiration du public. Portée par ce succès, elle s'en réjouit vivement et, faisant fi des objections de sa sœur, poursuit sa carrière de femme de lettres.

Cependant, à la fin du roman, l'image de Nathalie se dégrade : à cause de ses nouvelles publications, elle est perçue comme arrogante et avide de gloire. Finalement ostracisée et séparée de son entourage, elle finit par mener une vie solitaire et misérable. En conclusion, *La Femme auteur* dépeint avec force la lutte des femmes pour s'imposer dans le monde littéraire, tout en soulignant un problème qui demeure, par certains aspects, irrésolu. Ce roman témoigne des pressions sociales et de l'exclusion auxquelles les femmes sont confrontées et sensibilise le lecteur à cette problématique. Par conséquent, le courage de Nathalie constitue non seulement un accomplissement individuel, mais aussi un geste symbolique fort pour la reconnaissance des femmes dans la vie intellectuelle.

MADAME DE GENLIS'İN KADIN YAZAR'I: EDEBİYAT DÜNYASINDA KADINLARIN YERİ

Madame de Genlis'in 1802 yılında kaleme aldığı *Kadın Yazar* adlı romanı, kadınların edebiyat dünyasında karşılaştıkları zorlukları gerçekçi ve sarsıcı bir biçimde gözler önüne serer. Aydınlanma Çağı'nın hemen bitiminde yayımlanan bu eser, 19. yüzyılda kadın yazarların konumu ve maruz kaldıkları adaletsizlikler gibi güncelliğini hâlâ koruyan meseleleri ele almaktadır.

Eserin kahramanı Nathalie, kendini bildi bileli sanata ve edebiyata tutkuyula bağlıdır ancak yazdığı eserleri asla yayımlamayacağına dair kız kardeşi Dorothée'ye söz vermiştir. Kız kardeşi onun tam zıttıdır: Kadınlara dayatılan sosyal normlara tamamen boyun eğen, geleneksel bir karakterdir. Nathalie ise çevresini veya toplumu etkileme çabasında değildir; o her şeyden önce kendi olmayı arzular ve başkalarının takdiri için değil, yalnızca kendi hazzı için yazdığını ifade eder.

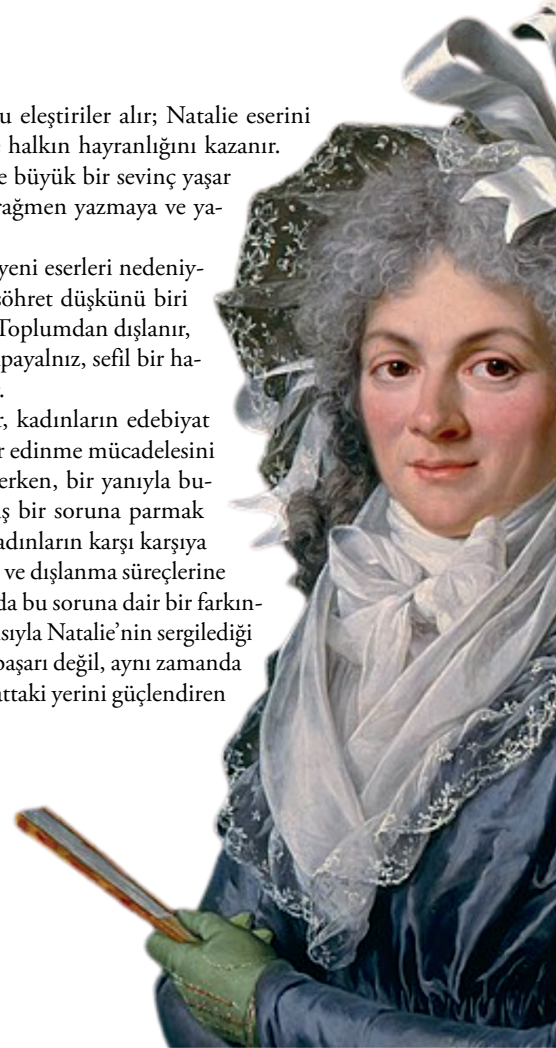
Romanın ilerleyen bölümlerinde Natalie, zeki fakat son derece kibirli bir adam olan Germeuil'e aşık olur. Evlenmek üzere oldukları sırada Natalie'nin yakın dostu Bréval, müebbet hapse mahkûm edilen üç askerin özgürlüğüne kavuşmasına yardım etmesi için onu ikna etmeye çalışır. Onları bu cezadan kurtarmak için 40.000 frank gerekmektedir; Bréval, bu meblağı toplayabilmesi için Natalie'yi eserlerinden birini yayımlaması konusunda binbir güçlükle ikna eder. Natalie, Dorothée'ye verdiği söze rağmen —ki bu söz, yazarlığın bir kadını lekeleyeceği ve hem erkekler hem de kadınlar tarafından dışlanmasına yol açacağı inancına dayanmaktadır— ilk romanını yayımlayarak edebi kariyerine ilk adımını atar. Kitabı

tüm gazetelerde övgü dolu eleştiriler alır; Natalie eserini mahkûmlara ithaf eder ve halkın hayranlığını kazanır.

Bu olumlu tepkiler üzerine büyük bir sevinç yaşar ve kardeşinin itirazlarına rağmen yazmaya ve yayımlamaya devam eder.

Ancak romanın sonunda, yeni eserleri nedeniyle Natalie artık kibirli ve şöret düşkünü biri olarak algılanmaya başlar. Toplumdan dışlanır, çevresinden koparılır ve yapayalnız, sefil bir hayat sürmeye mahkûm olur.

Sonuç olarak *Kadın Yazar*, kadınların edebiyat dünyasında kendilerine yer edinme mücadelesini güçlü bir şekilde tasvir ederken, bir yanıyla bugün bile hâlâ çözülememiş bir soruna parmak basmaktadır. Bu roman, kadınların karşı karşıya kaldığı toplumsal baskılara ve dışlanma süreçlerine tanıklık etmekte, okuyucuda bu soruna dair bir farkındalık yaratmaktadır. Dolayısıyla Natalie'nin sergilediği cesaret, sadece bireysel bir başarı değil, aynı zamanda kadınların entelektüel hayattaki yerini güçlendiren sembolik bir duruştur.

LA MODIFICATION DE L'ADN HUMAIN ET SES CONSÉQUENCES

La science a toujours cherché à repousser les limites de ce que l'on croyait impossible. Aujourd'hui, une question que l'on ne trouvait que dans les romans de science-fiction pourrait devenir réalité un jour : peut-on modifier l'être humain comme on le souhaite ? Les spécialistes et les scientifiques affirment que cela sera techniquement possible dans le futur, et peut-être même plus tôt qu'on ne le réalise. Mais si cette capacité devient réelle, ce qui nous attend ne ressemblera à rien de ce que l'humanité a connu jusqu'ici.

Ce qui est troublant, ce n'est pas tant la technologie que l'intention. Au fond, l'envie de corriger l'être humain, de le rendre meilleur, plus fort ou plus intelligent, est une idée très ancienne. La nouveauté, c'est qu'elle pourrait bientôt devenir réalité. Et c'est précisément là que les choses se compliquent car, une fois cette porte ouverte, il sera très difficile de la refermer.

Sur le plan social, les conséquences seraient sans doute les plus profondes et les plus durables. Imaginez une société où certaines personnes naissent génétiquement améliorées, tandis que d'autres restent « naturelles ». Ce ne serait plus une simple question de chance ou d'efforts : la différence serait inscrite dans le corps, visible et surtout transmissible aux générations suivantes. On ne parlerait plus d'inégalité sociale, mais d'inégalité biologique, une forme de séparation plus extrême que tout ce que nous connaissons aujourd'hui. La société ne serait plus divisée par l'argent ou l'éducation, mais par l'ADN.

Cette mutation affecterait aussi l'école et le monde professionnel de manière profonde. Toute notre conception de l'égalité repose sur une idée simple : avec du travail et de la volonté, chacun peut progresser. Or, si certains enfants arrivent en classe avec des capacités intellectuelles renforcées dès la naissance, cette idée s'effondre. L'effort individuel perdrait sa valeur et, avec lui, le sentiment de justice. On peut même se demander si la motivation à apprendre survivrait dans un tel contexte. Par ailleurs, les entreprises, toujours à la recherche de performance, pourraient naturellement se tourner vers des profils optimisés, rendant la compétition encore plus inégale. Et comme ces technologies seraient très chères, seules les familles les plus aisées pourraient y accéder, transformant la richesse d'aujourd'hui en avantage biologique pour demain.

Mais la question la plus difficile reste peut-être celle-ci : qui sommes-nous, si nous pouvons nous reprogrammer ? L'humanité a toujours été liée à l'imperfection, à la fragilité. Nous sommes humains car nous faisons des erreurs. Supprimer ces caractéristiques, c'est peut-être gagner en efficacité, mais c'est aussi risquer de perdre quelque chose d'essentiel. L'humanité se trouve donc face à un choix qui dépasse la science : il est possible de modifier l'humain, mais le voulons-nous vraiment ? Et surtout, sommes-nous prêts à vivre dans un monde pareil ? véritable "renaissance".

İnsan DNA'sını Değiştirme Olasılığı ve Sonuçları

Bilim, her zaman imkansız olduğuna inanılanın sınırlarını zorlamanın yollarını aramıştır. Bugün, eskiden sadece bilim kurgu romanlarında rastladığımız bir soru bir gün gerçek olabilir: İnsanı dilediğimiz gibi değiştirebilir miyiz? Uzmanlar ve bilim insanları bunun gelecekte teknik olarak mümkün olacağını, hatta bu gerçeğin tahmin ettiğimizden daha yakın olduğunu söylüyorlar. Ancak bu yetenek gerçeğe dönüşürse, bizi bekleyen gelecek insanlığın bugüne kadar bildiği hiçbir şeye benzemeyecektir.

Asıl ürkütücü olan teknoloji değil, onun arkasındaki niyettir. Özünde insanı düzeltme; onu daha iyi, daha güçlü ve daha zeki yapma arzusu çok eski bir fikirdir. Yeni olan ise bu fikrin yakında gerçeğe dönüşebilecek olmasıdır. Ve işte işler tam bu noktada karmaşıklaşıyor; çünkü bu kapı bir kez açıldıktan sonra onu kapatmak çok zor olacaktır.

Sosyal açıdan bakıldığında, sonuçlar kuşkusuz en derin ve en kalıcı olanlar olacaktır. Bazı insanların genetik olarak "geliştirilmiş" doğduğu, diğerlerinin ise "doğal" kaldığı bir toplum hayal edin. Bu artık sadece bir şans veya çaba meselesi olmaktan çıkar: Farklılık vücuda kazanmış, görünür ve hepsinden önemlisi gelecek nesillere aktarılabilir hale gelir. Artık toplumsal eşitsizlikten değil, bugün bildiğimiz her şeyden daha uç bir ayırım biçimi olan biyolojik eşitsizlikten bahsedebiliriz. Toplum

artık para veya eğitimle değil, DNA ile bölünür. bu değişim okulu ve iş dünyasını da derinden etkileyecektir. Tüm eşitlik anlayışımız basit bir fikre dayanır: Çalışma ve iradeyle herkes ilerleyebilir. Fakat eğer bazı çocuklar sınıfa doğumdan itibaren güçlendirilmiş zihinsel kapasitelerle gelirse, bu fikir çöker. Bireysel çaba değerini yitirir ve onunla birlikte adalet duygusu da yok olur. Hatta böyle bir bağlamda öğrenme ve başarıya motivasyonunun hayatta kalıp kalmayacağı bile merak konusudur. Öte yandan, her zaman performans peşinde koşan şirketler, doğal olarak "optimize edilmiş" profillere yönelebilir ve bu da rekabeti daha da adaletsiz hale getirebilir. Bu teknolojiler çok pahalı olacağı için sadece en varlıklı aileler bunlara erişebilir; böylece bugünün zenginliği yarının biyolojik avantajına dönüşür.

Ancak en zor soru belki de şudur: Kendimizi yeniden programlayabiliyorsak, biz kimiz? İnsanlık her zaman kusurlarla ve kırılabilirlikle bağdaştırılmıştır. İnsanız çünkü hata yaparız. Bu özellikleri ortadan kaldırmak belki verimliliği artırır ama aynı zamanda temel bir şeyi kaybetme riskini de taşır. Dolayısıyla insanlık, bilimi aşan bir seçimle karşı karşıyadır: İnsanı değiştirmek mümkün müdür? Evet, peki bunu gerçekten istiyor muyuz? Ve en önemlisi, böyle bir dünyada yaşamaya hazır mıyız?

Efe Demir Özkan

ENTENDRE PEREC : SUJET-ATTRIBUT-OBJET ET L'AUTRE

Deniz Che YEMEZ

Georges Perec, né en 1936, est un écrivain français d'origine polonaise. Après avoir perdu sa mère et son père à l'âge de quatre ans, il fut élevé par la famille paternelle. Bien qu'il ait d'abord étudié la littérature à l'université, il interrompit cette formation pour se consacrer à l'écriture. En 1965, il publia son premier roman, *Les Choses*. Après avoir éclairé le lecteur sur son enfance dans le roman autobiographique *Quel petit vélo à guidon chromé au fond de la cour* en 1966, il rejoignit l'Oulipo, un atelier expérimental fondé sous l'impulsion de Raymond Queneau. Dans cet atelier, des écrivains et des mathématiciens menaient des expériences et des essais formels. L'objectif était de créer de nouvelles formes de narration : un laboratoire où l'écrivain, en se concentrant sur la forme, découvrirait de nouvelles manières de créer. La même année, Perec publia *Un homme qui dort*. Ce roman est le dernier avant qu'il n'entreprenne pleinement ses expérimentations formelles. Dans les années suivantes, il publia *La Disparition*, écrit sans la voyelle « e », puis *Les Revenentes*, écrit en n'utilisant que la voyelle « e ». Je ne mentionnerai pas ici les autres œuvres de Perec, qui continua d'écrire jusqu'à la fin de sa vie.

Dans ce texte, je traiterai du problème du sujet et de l'objet dans les romans de Georges Perec, *Les Choses* et *Un homme qui dort*, ainsi que de la place du désir et de la volonté dans ces œuvres, et de la manière dont le désir transforme la relation entre le sujet et l'objet. Ce faisant, je mettrai en lumière la forme sous laquelle apparaît le concept d'« Autre » chez Perec. J'ajouterai également que cette transformation constitue une réponse à la raison pour laquelle le sujet perecquien est souvent mal compris dans les lectures littéraires.

Je commencerai par *Les Choses*. Le roman se construit autour de la relation que Jérôme et Sylvie, deux petits-bourgeois parisiens, entretiennent entre eux et avec le monde extérieur. Le couple, dont nous observons la vie à Paris et l'environnement, adopte, dans les milieux sociaux auxquels il appartient, des comportements caractéristiques de sa classe. Dans la première partie du roman, ils construisent sans cesse des rêves d'ascension sociale et imaginent les « choses » qu'ils achèteront à cette occasion. Perec y catalogue les objets à travers une narration immobile et pesante. Il mène ce catalogue de manière si longue et détaillée qu'après avoir évoqué des centaines d'objets, il n'a mentionné, en trente pages, que deux fois les noms des personnages principaux, Jérôme et Sylvie. Cette narration constitue une critique de la société de consommation des années soixante, au cœur des deux romans que j'analyse ici. À ce niveau, Perec laisse de côté les noms propres afin de souligner l'importance et la centralité de l'objet. Les rues de Paris, les rencontres entre amis, les jardins, les sommiers, les tapis, les verres, les tables, les boissons, les portes, les magasins, les courts séjours et la province rurale où ils tentent, pendant les vacances, de goûter au repos tout en restant prisonniers des cercles de la consommation, sont décrits dans leurs moindres détails, sans rien omettre — parfois même avec des détails auxquels ni Sylvie ni Jérôme n'auraient prêté attention.

De manière similaire, dans *Un homme qui dort*, Paris acquiert presque une personnalité. Toutefois, Perec prend soin de ne romantiser aucun des lieux qu'il évoque. Son objectif n'est ni de construire une métaphore, ni de conférer aux rues, aux quartiers ou à la banlieue le statut de personnages. Plus encore, ces descriptions ne visent pas non plus à rendre ces lieux simplement visualisables malgré leur héritage historique. Son véritable objectif est de montrer que les lieux ne sont rien d'autre que des choses : ils ne sont même pas capables d'occuper un espace, mais constituent l'espace lui-même. Pour saisir cela, on peut penser à *La Gare Saint-Lazare* de Monet. Avec un écart de 85 ans, Monet représente les vapeurs du train comme indistinctes des nuages, sous la grande verrière bleutée de la gare. Cette représentation nous montre que ces vapeurs, cette rationalisation, deviennent nos nouveaux nuages, et que cette toiture d'ingénierie devient notre nouvelle voûte céleste. Perec, des décennies plus tard, fait un clin d'œil à ses prédécesseurs réalistes et, en transformant ses métaphores, se présente comme un post-post-réaliste.

Nous pouvons percevoir le formalisme précoce de Perec à travers ses procédés de catalogage et d'énumération. Dans ces romans écrits avant son adhésion à l'Oulipo, il instaure une nouvelle relation sujet-objet, qui mérite encore aujourd'hui d'être examinée, mais qui est souvent écartée dans le champ académique au motif qu'elle aurait déjà été « comprise ». Les études sur Perec présentent souvent les objets comme de « nouveaux sujets », en s'appuyant sur ces procédés et sur l'absence relative des noms des personnages, ainsi que sur l'idée que l'auteur ne développe ni leur psychologie ni leur corporalité. Cependant, le fait que cette interprétation soit rarement remise en question me laisse penser que la recherche sur Perec n'a pas réellement progressé.

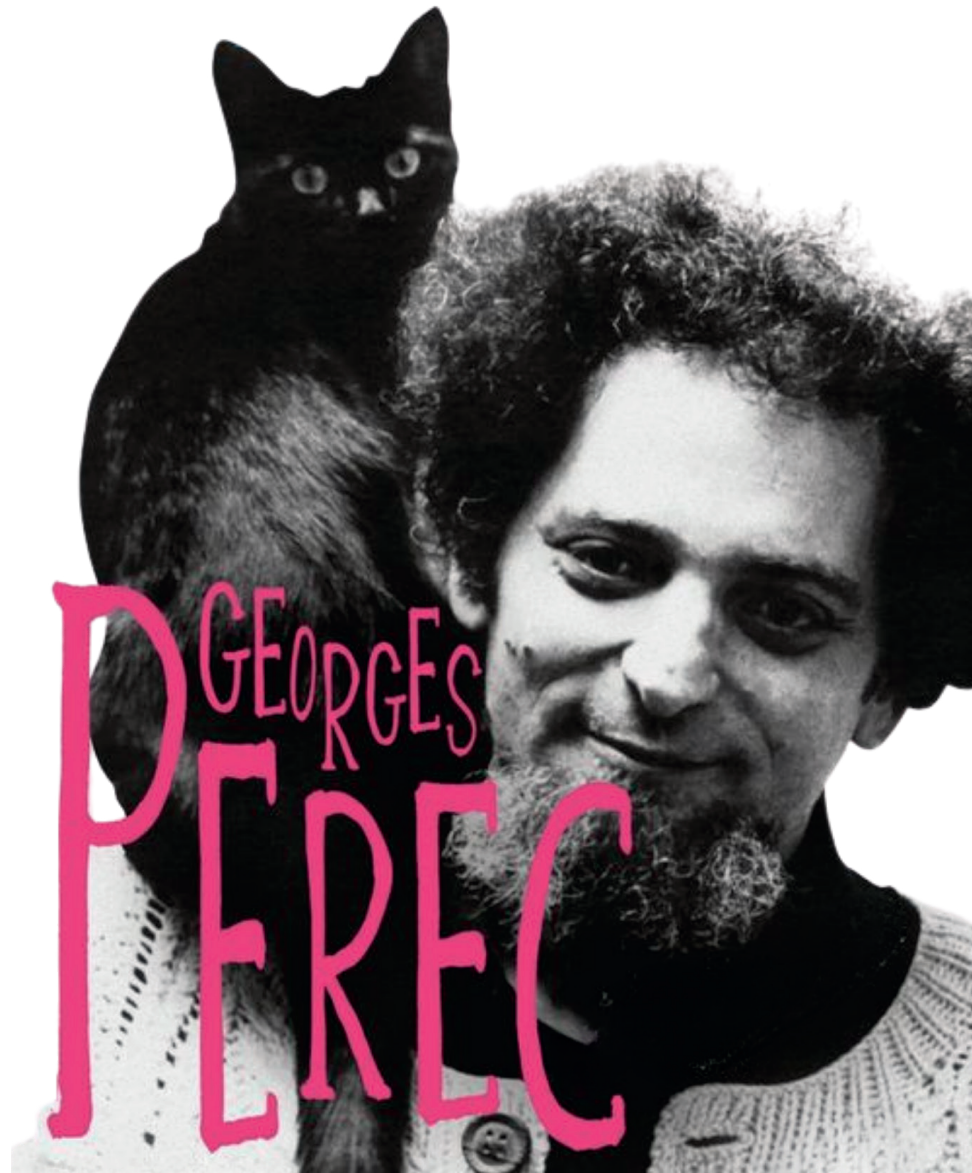
Dans *Les Choses*, Perec décrit Jérôme, Sylvie et leurs amis comme porteurs des maladies typiques de la petite bourgeoisie. Dans la France des années soixante, une frénésie de consommation et d'enrichissement, héritée du XIXe siècle, envahit la classe moyenne. Jusqu'à un certain point, ces petits-bourgeois n'en perçoivent pas les effets négatifs et trouvent même du plaisir dans leur relation avec ce qui est « achetable ». Perec regroupe tout cela sous le terme de « choses » : l'alcool, les meubles, les tableaux, les maisons avec jardin, les vêtements, les voyages. Toutefois, les personnages de Perec présentent une particularité : là où d'autres auraient vécu une expérience, acquis une lucidité et reconstruit leur vie, eux restent prisonniers de cet engourdissement. Ils changent de ville, mais, à leur retour, attribuent leur malaise au lieu plutôt qu'à eux-mêmes, et recommencent ailleurs. Perec définit ainsi ces figures comme des « nouveaux hommes », enfermés dans une condition intermédiaire, constamment stimulée par la société dont ils dépendent.

C'est ici que l'analyse devrait se clarifier, mais elle se complexifie souvent inutilement dans le discours académique. Les désirs de ces « nouveaux hommes » sont investis d'une autorité immanente. Alimenté en permanence par des stimuli sociaux, le désir empêche l'émergence d'une identité stable. Si l'on cherche la cause de ce désir, on se heurte au vide : un vide issu d'une identité incomplète et indéterminée. Les personnages ne sont ni pleinement accomplis ni pleinement riches. Cette position intermédiaire devient une perte psychique. Ils ignorent ce qu'ils ont perdu — mais ce qu'ils ont réellement perdu, c'est eux-mêmes. Cette situation renvoie directement au concept freudien de mélancolie.

Profitant de cette perte du « moi », le désir devient le nouveau sujet et se dirige vers son objet. Ainsi, contrairement à certaines lectures, la relation s'organise selon la structure suivante : le désir comme sujet, les choses comme objet. Cette relation se renforce encore avec l'apparition de l'Autre. Les personnages définissent

leur existence en opposition à des groupes extérieurs : minorités, classes sociales, catégories politiques. Leur identité se construit à partir de cette altérité. Pourtant, cette construction est illusoire : ils sont les fantômes de la société, exclus de toute dynamique réelle. Leur existence n'a même pas besoin d'être prouvée, tant elle est déjà vidée de substance.

La principale différence entre *Un homme qui dort* et *Les Choses* réside dans le traitement du désir. Dans *Les Choses*, les personnages restent enfermés dans un désir sans fin ; dans *Un homme qui dort*, le protagoniste tente d'écraser son désir pour s'en libérer, mais finit par disparaître. Comme je l'ai déjà souligné, ces figures ne participent à aucune dynamique : leur présence et leur absence, bien que différentes, deviennent équivalentes. Cette équivalence apparaît clairement lorsque l'on met les deux romans en regard.

PEREC’İ ANLAMAK: ÖZNE—NİTELİK—NESNE VE ÖTEKİ

Deniz Che YEMEZ

Georges Perec, 1936 doğumlu, Polonya kökenli bir Fransız yazardır. Dört yaşındayken annesini ve babasını kaybettikten sonra baba ailesi tarafından büyütülmüştür. Üniversitede başlangıçta edebiyat eğitimi almış olsa da bu eğitimi yarıda bırakarak yazarlığa yönelmiştir. 1965 yılında ilk romanı *Les Choses*’u yayımlamıştır. 1966 yılında yayımlanan otobiyografik romanı *Quel petit vélo à guidon chromé au fond de la cour* ile çocukluğunu okura açtıktan sonra, Raymond Queneau’nun öncülüğünde kurulan deneysel bir atölye olan Oulipo’ya katılmıştır. Bu atölyede yazarlar ve matematikçiler biçimsel deneyler ve çalışmalar yürütmüşlerdir. Amaç, yeni anlatı biçimleri yaratmak; yazarın biçime odaklanarak yeni yaratım yolları keşfedeceği bir laboratuvar kurmaktır. Aynı yıl Perec, *Un homme qui dort* adlı eserini yayımlamıştır. Bu roman, onun biçimsel deneylerine tam anlamıyla girişmeden önceki son romanıdır. Sonraki yıllarda, “e” harfi kullanılmadan yazılmış *La Disparition*’u ve yalnızca “e” harfi kullanılarak yazılmış *Les Revenentes*’i yayımlamıştır. Perec’in hayatının sonuna kadar yazmayı sürdürdüğü diğer eserlerinden burada söz etmeyeceğim. Bu metinde, Georges Perec’in *Les Choses* ve *Un homme qui dort* romanlarında özne ve nesne sorununu, bu eserlerde arzu ve iradenin yerini ve arzunun özne ile nesne arasındaki ilişkiyi nasıl dönüştürdüğünü ele alacağım. Bunu yaparken, Perec’in romanlarında “Öteki” kavramının hangi biçimde ortaya çıktığını da ortaya koyacağım. Ayrıca bu dönüşümün, Perecçi öznenin edebî okumalar içinde neden sıklıkla yanlış anlaşıldığına dair bir yanıt oluşturduğunu da ekleyeceğim.

Öncelikle *Les Choses* ile başlamak istiyorum. Roman, Jérôme ve Sylvie adlı iki Parisli küçük burjuvanın hem birbirleriyle hem de dış dünya ile kurdukları ilişki etrafında şekillenir. Paris’teki yaşamlarını ve çevrelerini gözlemlediğimiz bu çift, ait oldukları toplumsal sınıfın karakteristik davranışlarını sergiler. Romanın ilk bölümünde, sürekli olarak toplumsal yükselme hayalleri kurar ve bu süreçte satın alacakları “şeyleri” tasavvur ederler. Perec bu bölümde nesnelere durağan ve ağır bir anlatım aracılığıyla kataloglar. Bu kataloglama öylesine uzun ve ayrıntılıdır ki, yüzlerce nesneden söz ettikten sonra, otuz sayfa boyunca ana karakterlerin isimlerini yalnızca iki kez anmıştır. Bu anlatım, incelemekte olduğum her iki romanın merkezinde yer alan 1960’ların tüketim toplumuna yönelik bir eleştiridir. Bu noktada Perec, nesnenin önemini ve merkeziliğini vurgulamak için özel isimleri geri plana iter. Paris sokakları, arkadaşlarla karşılaşmalar, bahçeler, karyolalar, halılar, bardaklar, masalar, içecekler, kapılar, dükkânlar, kısa seyahatler ve tatillerde dinlenmeye çalıştıkları kırsal alanlar — tümü, en ince ayrıntısına kadar, hiçbir şey atlanmadan ve hatta Sylvie ile Jérôme’un bile fark etmeyeceği ayrıntıların tasvir edilir.

Benzer şekilde, *Un homme qui dort*’da Paris neredeyse bir kişilik kazanır. Ancak Perec, betimlediği mekânların hiçbirini romantize etmemeye özen gösterir. Amacı ne bir metafor kurmak ne de sokaklara, mahallelere ya da banliyölere karakter statüsü kazandırmaktır. Dahası, bu betimlemeler, bu mekânları yalnızca görselleştirmemizi sağlamak için de yapılmaz. Asıl amacı, bu

mekânların aslında “şey”den ibaret olduğunu; hatta bir mekânı işgal etmekten ziyade bizzat mekânın kendisini oluşturduklarını göstermektir. Bunu kavramak için Monet’in Saint-Lazare Garı tablosunu düşünebiliriz. Aralarında yaklaşık 85 yıl bulunan bu iki üretimde, Monet trenin buharını bulutlardan ayırt edilemez şekilde tasvir eder ve bunları istasyonun büyük cam çatısının altına yerleştirir. Bu temsil, bize buharın, yani rasyonalizasyonun, artık bizim yeni bulutlarımız olduğunu; mühendislik harikası bu çatının ise yeni gökyüzümüz haline geldiğini gösterir. Perec de yıllar sonra, kendisinden önce gelen gerçekçi yazarlara bir gönderme yaparak ve metaforlarını dönüştürerek kendisini bir post-post-gerçekçi olarak konumlandırır.

Perec’in erken dönem biçimciliğini kataloglama ve sıralama tekniklerinde görmek mümkündür. Oulipo’ya katılmadan önce yazdığı bu romanlarda, hâlâ incelenmeyi hak eden yeni bir özne-nesne ilişkisi kurmuştur; ancak bu ilişki akademik çevrelerde çoğu zaman “zaten anlaşılmalı” olduğu gerekçesiyle göz ardı edilir. Perec üzerine yapılan çalışmalar genellikle nesnelere “yeni özne” olarak tanımlar; bu görüş, karakter isimlerinin nadiren anılması ve onların psikolojik ya da fiziksel olarak derinleştirilmemesiyle desteklenir. Ancak bu yorumun nadiren sorgulanması, Perec araştırmalarının yıllar içinde yeterince ilerlemediğini düşündürmektedir.

Les Choses’da Perec, Jérôme, Sylvie ve arkadaşlarını küçük burjuvazinin tipik hastalıklarını taşıyan kişiler olarak tanımlar. 1960’ların Fransası’nda, 19. yüzyıldan miras kalan bir tüketim ve zenginleşme çılgınlığı orta sınıfı sarmıştır. Bu küçük burjuvalar, belirli bir noktaya kadar bu durumun olumsuzluğunu fark etmez, hatta satın alınabilir olanla kurdukları ilişkiden haz duyarlar. Perec tüm bunları “şeyler” olarak adlandırır: alkol, mobilyalar, tablolar, bahçeli evler, giysiler, seyahatler. Ancak Perec’in karakterlerinde bir fark vardır: başkaları bir deneyimden ders çıkarıp hayatlarını yeniden kurabilirken, onlar bu uyumsuzluk hâlinde çıkamazlar. Şehir değiştirirler, ancak geri döndüklerinde sorunun şehirde olduğunu düşünür ve başka bir yere giderler. Perec bu figürleri “yeni insanlar” olarak tanımlar; sürekli uyarılan, arada kalmış bir sınıfa ait bireyler.

Tam da bu noktada analiz basitleşmelidir ancak akademik alanda çoğu zaman gereksiz yere karmaşılaşır. Bu “yeni insanların” arzuları için bir otorite kazanır. Toplumsal uyarılar tarafından sürekli beslenen arzu, sabit bir kimliğin oluşmasını engeller. Arzunun nedenini sorguladığımızda karşımıza boşluk çıkar. Bu boşluk, tamamlanmamış ve belirlenemeyen bir kimlikten kaynaklanır. Karakterler ne tam anlamıyla yetkindir ne de tam anlamıyla zengindir. Bu arada kalmışlık, psikolojik bir kayba dönüşür. Ne kaybettiklerini bilmezler — ama aslında kaybettikleri kendileridir. Bu durum Freud’un melankoli kavramıyla doğrudan ilişkilidir.

Bu “ben” kaybından yararlanan arzu, yeni özne haline gelir ve nesnesine yönelir. Böylece, yaygın kanının aksine, ilişki şu şekilde kurulur: özne olarak arzu, nesne olarak şeyler. Perec’in kurduğu bu ilişki, Öteki kavramıyla daha da güçlenir. Karakterler, kendilerini farklı toplumsal gruplara karşı konumlandırarak varlıklarını tanımlarlar. Ancak bu kimlik inşası yanılısamadır: onlar toplumun hayaletleridir, hiçbir dinamiğe katılmazlar. Varlıklarını kanıtlamaya bile ihtiyaçları yoktur.

Un homme qui dort ile Les Choses arasındaki temel fark, arzunun ele alınış biçimidir. Les Choses’da karakterler sonsuz bir arzunun içinde sıkışıp kalırken, Un homme qui dort’da anlatılan genç adam bu döngüden çıkmak için arzusunu bastırmaya çalışır, ancak sonunda yok oluşa sürüklenir. Daha önce de belirttiğim gibi, bu karakterler hiçbir dinamiğe katılmaz; varlıkları ve yoklukları farklı olsa da eşdeğer hâle gelir. Bu eşdeğerlik, iki roman yan yana konulduğunda açıkça görülür.

LE COUPABLE ET LA VICTIME

İpek BİLGİN

Qui est le coupable ? C'est la première question qu'on se pose quand un événement survient. « Je l'ai frappé parce qu'il m'a frappé » ou « c'est lui qui a commencé, je suis innocent ». Regardons la question d'un point de vue plus global. Qui est le coupable des guerres ? Si on interroge les nations qui attaquent, elles affirment voir une menace pour leur pays. Si on demande aux gouvernements qui contre-attaquent, ils disent protéger leur nation. Si on questionne les grandes puissances qui n'interviennent pas directement mais soutiennent l'un des camps, elles prétendent aider les victimes. Cette réponse soulève donc une autre question : Qui est la victime ?

Est-ce le camp qui a commencé la violence sous prétexte de protéger sa nation avant une attaque ennemie ? Ou est-ce la nation qui perpétue la violence et l'effusion de sang ? En réalité, aucun de ces camps n'est vraiment touché par ces guerres. Les plus affectés sont les peuples ; cela l'a toujours été.

Quand on cherche qui est vraiment menacé et blessé par ces conflits, ce sont les sociétés et les individus : des militaires qui ne reviendront jamais, des civils pris entre deux feux, ou des personnes vivant dans des conditions terribles après avoir été forcées de quitter leur maison et leur famille.

Il existe une chanson intitulée « 6 Days ». Elle raconte la guerre des Six Jours entre Israël et ses voisins arabes. Le conflit débute par des frappes aériennes israéliennes, Israël estimant que l'Égypte massait des troupes à la frontière et que la guerre était inévitable. Israël est sorti de ce conflit avec une victoire immense, triplant son territoire. Pendant la guerre, l'armée égyptienne était très affaiblie et les soldats se battaient en sachant qu'ils allaient perdre ; alors, chaque jour, ils priaient pour que la guerre se termine le lendemain. La chanson est une lamentation pour ces soldats. Les chefs d'État s'assoient à la table des négociations chaque jour pour faire la paix, mais ils se lèvent sans trouver d'accord, car les parties ne parviennent pas à un compromis. Les paroles disent : « Tomorrow never comes until it's too late » (Demain n'arrive jamais avant qu'il ne soit trop tard).

Quand ils trouvent enfin un terrain d'entente, il est trop tard pour de nombreux soldats. Le jour où ils sont censés rentrer chez eux, auprès de leur famille, ce « demain » n'arrive que lorsqu'il est déjà trop tard. Et le peuple ? Ce sont des gens qui n'ont rien à voir avec la guerre, mais ce sont eux qui souffrent le plus. Des milliards de personnes sont mortes au nom des « dommages de guerre » : des enfants séparés de leurs parents, des élèves privés d'éducation, des innocents blessés ou tués, des populations forcées de quitter leur ville natale pour vivre sous des tentes. Pendant ce temps, ceux qui ont voulu la guerre restent chez eux avec leur famille et dorment dans leur lit. L'ironie de la situation est flagrante.

Il est évident qu'il n'y a ni un seul coupable, ni une seule victime. Dans une guerre, peu importe qui gagne, ce sont des vies innocentes qui paient le prix de ces souffrances. Il est injuste que des vies soient fauchées pour des problèmes que les puissants refusent de régler. Désormais, les peuples ne veulent plus de la guerre. Elle doit appartenir au passé.

SUÇLU VE MAĞDUR

Suçlu kim? Bir olay yaşandığında sorulan ilk soru budur. “O bana vurduğu için ben de ona vurdum” ya da “O başlattı, ben masumum” denir. Gelin bu soruya daha küresel bir bakış açısıyla bakalım. Savaşların suçlusu kimdir? Saldıran uluslara sorarsanız, kendi ülkeleri için bir tehdit gördüklerini söyleyeceklerdir. Karşı saldırıya geçen hükümetlere sorarsanız, ülkelerini koruduklarını iddia edeceklerdir. Çatışmalara doğrudan müdahale etmeyip tarafları destekleyen büyük güçlere sorarsanız, mağdurlara yardım ettiklerini söyleyeceklerdir. Dolayısıyla bu cevap başka bir soruyu doğurur: Mağdur kim?

Mağdur; karşı taraf saldırmadan önce vatanını koruma bahanesiyle şiddeti başlatan taraf mıdır? Yoksa şiddeti ve kan dökülmesini sürdüren ulus mu? Gerçekte, bu savaşlardan tarafların (yöneticilerin) hiçbiri gerçek anlamda etkilenmez. En çok etkilenenler halktır; bu her zaman böyle olmuştur.

Bu savaşlarda

n ve çatışmalardan kimin gerçekten tehdit edildiğini, etkilenip yaralandığını düşündüğümüzde, karşımıza toplumlar ve bireyler çıkar: Asla geri dönmeyecek olan askerler, çatışmaların ortasında kalan siviller ya da evlerini ve ailelerini terk etmek zorunda kaldıkları için korkunç koşullarda yaşayan insanlar.

“6 Days” adlı bir şarkı vardır. Bu şarkı, İsrail ve Arap komşuları arasındaki Altı Gün Savaşı’ nı anlatır. Savaş, Mısır’ ın sınıra birlik yığdığını ve savaşın kaçınılmaz olduğunu gören İsrail’ in hava saldırılarıyla başlar. İsrail bu savaştan, topraklarını üç katına çıkararak büyük bir zaferle ayrılır. Savaş sırasında Mısır ordusu çok zayıftı ve askerler kaybedeceklerini bilerek savaşıyorlardı; bu yüzden her gün savaşın yarın bitmesi için dua ediyorlardı. Şarkı, bu askerler için bir ağıttır. Devlet başkanları her gün barış yapmak için masaya otururlar ama taraflar bir uzlaşmaya varamadığı için hiçbir anlaşma sağlayamadan kalkarlar. Şarkıda şöyle der: “Tomorrow never comes until it’s too late” (Yarın, çok geç olana kadar asla gelmez).

Nihayet bir uzlaşmaya vardıklarında, birçok asker için artık çok geçtir. Evlerine, ailelerine dönecekleri o “yarın”, ancak iş işten geçtikten sonra gelir. Peki ya halk? Onlar savaşla hiçbir ilgisi olmayan ama en çok acı çeken insanlardır. “Savaş zayıyatı” adı altında ölen milyarlarca insan; ailesinden koparılan çocuklar, eğitimine devam edemeyen öğrenciler, ölen ve yaralanan masum yavrular, çadırlarda yaşamak için doğup büyüdüğü şehirleri ve evlerini terk etmek zorunda kalanlar... Tüm bunlar yaşanırken, savaşı isteyenler kendi evlerinde aileleriyle birlikte kalır ve yataklarında huzurla uyurlar. Durumdaki ironiyi görebilirsiniz. Aşıkardır ki ne tek bir suçlu ne de tek bir mağdur vardır. Savaşta kim kazanırsa kazansın, tüm bu acıların bedelini masum hayatlar öder. Güçlülerin çözmeyi reddettiği sorunlar uğruna masumların can vermesi adaletsizliktir. Artık halklar savaş istemiyor. Savaş, geçmişe ait olmalı.

İpek BİLGİN

LES ROIS PAUVRES

Ceren GÜNESER

Voir les vieux mais magnifiques bâtiments a toujours été ma partie préférée des vacances en Europe, et pendant les vacances de mars, nous n'avons fait que visiter des châteaux. Ce voyage scolaire était comme un rêve. Toute la journée, nous nous sommes promenés dans les couloirs des châteaux, qui étaient encore plus somptueux que tout ce que je pourrais jamais posséder dans ma vie. Les guides étaient formidables et racontaient sans doute des informations importantes. Toutefois, je n'ai pas pu m'empêcher de songer, en quittant la salle où tout le monde se trouvait.

J'ai traversé les couloirs, la tête pleine de questions et d'idées. D'abord, c'est l'art qui a attiré mon attention. Chaque détail méritait d'être analysé, chaque coup de pinceau cachait un grand secret. Je me suis perdue dans les grands et anciens tapis couvrant les murs. En voyant des fresques, je me demandais si les personnages représentaient des dieux grecs que je connaissais. Les images me parlaient, me chuchotaient les histoires les plus anciennes. Pendant que je les regardais, je me demandais qui étaient leurs créateurs. Les noms des rois sont gravés dans l'histoire, simplement parce qu'ils sont nés dans des familles royales. Pourtant, qui sont les artistes qui ont fait tout cela ? Qui se tenaient là où je me tiens aujourd'hui, grâce à leur talent plutôt qu'à la chance ? Où sont les noms des vrais méritants ? Ceux qui ont travaillé du matin au soir ? Ils sont oubliés, pour ne jamais être rappelés.

En revanche, je pense aussi aux rois et à leur vie : une vie dorée. Des centaines de serviteurs circulaient autour d'eux, et tout ce qu'ils pouvaient désirer était à portée de main. Les châteaux somptueux, les robes immenses en soie, les meilleurs talents du pays... Le feu dans la cuisine ne s'éteignait jamais, et le chaos de préparer des dizaines de plats à chaque repas ne cessait pas. D'un simple claquement de doigts, les souhaits se réalisaient. Les rois s'asseyaient dans de grands lits, dans des chambres aux plafonds incroyablement hauts, et donnaient des ordres à tout le monde. Bien sûr, ils avaient des responsabilités, mais tout le monde travaillait, et personne n'avait une vie aussi luxueuse. Être une infante était probablement aussi une vie désirable. Toutes ces opportunités, cette richesse... De grands bals l'attendaient, avec des servantes pour l'aider à choisir la meilleure robe pour l'occasion. J'aurais pu être elle, la princesse dont les cheveux étaient brossés par les autres, la fille chanceuse à qui l'on offrait des bijoux et dont la décision la plus difficile était de choisir lequel porter. Je rêvais en m'appuyant contre les fenêtres qui donnaient sur les jardins à la française et les étangs. J'avais lentement oublié l'art et j'imaginai la vie ici. Je touchais les pierres froides que des gens

d'un autre siècle avaient touchées. C'est un sentiment que l'on ressent, mais que l'on ne peut pas décrire. Je reçois un message sur mon téléphone portable. C'est vrai que les rois étaient riches, les plus riches. Cependant, ils n'avaient pas la technologie dont même les plus pauvres disposent aujourd'hui. Pour communiquer, ils devaient attendre des jours. Pour se déplacer, ils dépendaient de chevaux lents qui peinaient sous le poids des lourdes charrettes. Je ne vais même pas commencer à parler du système d'égouts, l'une des meilleures inventions, mais longtemps négligée. Ensuite, pendant l'hiver, les tapis parfaitement décorés ne servaient pas à grand-chose. Les cheminées étaient probablement efficaces, mais seulement jusqu'à un certain point. On ne peut pas non plus oublier les connaissances en matière de santé. Je ne suis même pas sûre qu'on puisse parler de « connaissances » : ils croyaient que l'eau était dangereuse et propageait des maladies. En réalité, ils ne savaient presque rien. De plus, de nombreuses maladies ne pouvaient pas être guéries, et l'espérance de vie était très courte. Finalement, après avoir appris que le baldaquin au-dessus des lits servait à protéger les rois des insectes, je ne les ai plus jamais regardés de la même façon.

Ainsi, je me rends compte que ce n'est pas une vie de rêve. Au contraire, c'est un cauchemar — un cauchemar décoré. L'infante qui regardait par cette fenêtre, qui rêvait du futur, était très loin de notre réalité. La vérité, c'est que c'est nous qui vivons dans le luxe, pas les rois. Ce ne sont pas les hommes qui nageaient dans l'or mais vivaient dans la peur constante de mourir d'une maladie aujourd'hui facilement guérissable. Qui se soucierait de la couleur de sa robe quand on sent mauvais et que l'on risque de mourir en deux semaines ? Il ne faut pas se perdre dans les apparences, mais comprendre ce qui est caché derrière ce que l'on voit. L'image qui nous est présentée est souvent trompeuse.

Au moment où je conclus mes pensées, une voix m'appelle. Nous nous déplaçons vers une autre pièce. Je ne rêve plus de vivre ici, mais rien ne peut m'empêcher de visiter ce superbe château. Juste avant de partir, je prends une photo pour capturer la beauté de cette pièce, avec mon téléphone portable, pour lequel je suis désormais encore plus reconnaissante.

YOKSUL KRALLAR

Eski ama muhteşem binaları görmek her zaman Avrupa'daki tatillerimin en sevdiğim kısmı olmuştur ve mart tatilinde sadece şatoları gezdik. Bu okul gezisi bir rüya gibiydi. Gün boyunca şatoların koridorlarında dolaştık; bunlar, hayatım boyunca sahip olabileceğim her şeyden daha görkemliydi. Rehberler harikaydı ve şüphesiz önemli bilgiler anlatıyorlardı. Ancak herkesin bulunduğu salondan çıkarken düşünmeden edemedim.

Koridorlarda yürüdüm, kafam sorular ve fikirlerle doluydu. Öncelikle dikkatimi çeken şey sanattı. Her detay incelenmeye değerdi, her fırça darbesi büyük bir sır saklıyordu. Duvarları kaplayan eski ve büyük halıların içinde kayboldum. Fresklere bakarken, gördüğüm karakterlerin tanıdığım Yunan tanrıları olup olmadığını merak ettim. Görseller benimle konuşuyor, en eski hikâyeleri fısıldıyordu. Onlara bakarken, onları kimin yarattığını düşündüm. Kralların isimleri tarihe kazınmıştır, sadece kraliyet ailelerinde doğdukları için. Peki, bütün bunları yapan sanatçılar kimdi? Benim durduğum yerde, şans sayesinde değil de yetenekleri sayesinde duran kişiler kimdi? Gerçekten hak edenlerin isimleri nerede? Sabah akşam çalışanların? Onlar unutulmuş, bir daha hatırlanmamak üzere.

Öte yandan, kralların hayatını da düşünmeden edemiyorum: altın bir hayat. Yüzlerce hizmetkâr etraflarında dolaşiyor, istedikleri her şey ellerinin altındaydı. Görkemli şatolar, ipekten yapılmış büyük elbiseler, ülkenin en yetenekli insanları... Mutfaktaki ateş hiç sönmüyor, her öğünde onlarca yemek hazırlamanın kaosu hiç bitmiyordu. Tek bir parmak sıklatmasıyla dilekler gerçekleşiyordu. Krallar yüksek tavanlı odalarında, büyük yataklarında oturuyor ve herkese emir veriyorlardı. Elbette sorumlulukları vardı, ama herkes çalışıyordu ve kimsenin hayatı bu kadar lüks değildi. Bir infanta olmak da muhtemelen arzu edilen bir hayattı. Tüm bu fırsatlar, bu zenginlik... Büyük balolar onu bekliyordu, hizmetçiler ona en güzel elbiseyi seçmesi için yardım ediyordu. Ben de o olabilirdim; saçları başkaları tarafından taranan prenses, kendisine mücevherler hediye edilen ve en zor kararı hangisini takacağı olan o şanslı kız. Fransız tarzı bahçelere ve göletlere bakan pencerelere yaslanarak hayal kuruyordum. Sanatı yavaş yavaş unutmuş, burada yaşamayı hayal etmeye başlamıştım. Yüzyıllar önce yaşamış insanların dokunduğu soğuk taşlara dokundum. Bu, hissedilen ama tarif edilemeyen bir duyguydu. Telefonuma bir mesaj geldi. Evet, krallar

zengindi, en zengin olanlardı. Ancak bugün en fakir insanların bile sahip olduğu teknolojiye sahip değillerdi. İletişim kurmak için günlerce beklemek zorundaydılar. Bir yere gitmek için ağır arabaların yükü altında zorlanan yavaş atlara bağımlıydılar. Kanalizasyon sisteminden bahsetmeye bile başlamayacağım; bu, en önemli icatlardan biri olmasına rağmen uzun süre ihmal edilmiştir. Kışın ise o güzel halılar pek işe yaramıyordu. Şömineler muhtemelen bir yere kadar etkiliydi. Sağlık konusundaki bilgileri de unutmamak gerekir. Hatta buna "bilgi" demek bile zor; suyun tehlikeli olduğunu ve hastalık yaydığını düşünüyorlardı. Aslında neredeyse hiçbir şey bilmiyorlardı. Ayrıca birçok hastalık tedavi edilemiyordu, bu yüzden yaşam süresi çok kısaydı. Son olarak, yatakların üzerindeki süslü örtülerin aslında kralları böceklerden korumak için yapıldığını öğrendiğimde, onlara bir daha asla aynı gözle bakmadım.

Böylece bunun bir rüya hayat olmadığını fark ettim. Aksine, bu süslenmiş bir kabus. O pencereden bakan ve geleceği hayal eden infanta, bizim gerçekliğimizden çok uzaktı. Gerçek şu ki lüks içinde yaşayan biziz, krallar değil. Altın içinde yüzen ama bugün kolayca tedavi edilebilen hastalıklardan ölmekten korkan kişiler onlar değildi. İnsan kötü kokarken ve iki hafta içinde ölebilecekken elbisesinin rengini kim önemserdi? Görünüşe aldanmamak gerekir; önemli olan, gördüğümüzün arkasında saklı olandır. Bize sunulan görüntü çoğu zaman yanıltıcıdır.

Düşüncelerimi tam bitirirken bir ses beni çağırırdı. Başka bir odaya geçiyorduk. Artık burada yaşamayı hayal etmiyorum, ama bu muhteşem şatoyu gezmekten hiçbir şey beni alıkoyamaz. Ayrılmadan önce, bu güzel odanın güzelliğini yakalamak için bir fotoğraf çekiyorum; artık daha da değer verdiğim telefonumla.

Ceren GÜNESER

NAVIGUER DANS LA VIE

Ece ÇALDAĞ

Encore un jour de compétition, il ne reste que cinq minutes avant le départ. Tout semble parfait : le soleil brille, la mer est calme, les vagues sont petites, il n'y a presque pas de courant, le vent souffle doucement, autour de huit à dix nœuds... Ma coéquipière ne cesse pas de parler afin de détendre l'atmosphère. Tout est prêt. Les voiles sont bien réglées, la stratégie est faite, on attend juste le signal pour commencer la course.

Enfin, le départ est donné. Nous exécutons notre plan exactement comme il était prévu. Pourtant, il y a quelque chose qui ne va pas. Le vent a changé de direction et les bateaux qui sont dans la partie opposée de la course prennent soudain l'avantage et commencent à nous dépasser. Nous commençons à paniquer. Que faire dans une telle situation ? Et surtout, qu'est-ce que nous pouvons vraiment contrôler sur la mer ?

J'ai commencé à faire de la voile à l'âge de sept ans, dans un petit club qui se situait juste au bout de la plage où nous allions toujours nager en été. Dès le moment où j'ai mis le pied sur un bateau, ma passion est née. Je me souviens clairement d'avoir insisté auprès de mon père pour continuer à naviguer en hiver, mais il ne me l'a pas permis sous prétexte qu'il faisait trop froid. Un an plus tard, devenue plus mature, j'ai commencé à m'entraîner régulièrement même en hiver et ensuite je suis vite devenue l'une des membres de l'équipe professionnelle d'Istanbul Yelken Kulübü. Après de nombreux échecs et réussites, j'ai été sélectionnée pour l'équipe nationale de Turquie. Il est indéniable qu'en grandissant, la voile était une grande partie de ma vie. C'est la raison pour laquelle, elle a joué un grand rôle dans la construction de ma personnalité.

Il va de soi que la voile est un sport qui est étroitement lié à la nature. Il nous arrive donc d'attendre le vent pendant de longues heures afin de faire notre entraînement. Cela nous apprend la patience. Essayer de naviguer dans des conditions dures, parfois même en pleine tempête, dès le plus jeune âge, développe le courage et l'autonomie. Les compétitions nous apprennent à prendre des décisions seuls et à toujours avoir un plan. La navigation en équipe nous enseigne comment travailler ensemble. En outre, équilibrer notre vie sportive et notre vie académique nous apprend comment s'organiser efficacement. En somme, la voile joue un rôle considérable dans le développement personnel.

Revenons alors à notre situation initiale, on voit que la vie sur la mer ressemble beaucoup à la vie sur la terre. Une chose est certaine dans les deux cas : tout ne dépend pas de nous. Le vent

peut changer sans prévenir, les conditions peuvent être difficiles et nos plans les plus forts peuvent échouer en quelques secondes. Cependant, on ne peut rien faire afin d'empêcher ces situations. Nous pouvons simplement ajuster nos voiles, modifier notre trajectoire ou prendre des nouvelles décisions. Ainsi, apprendre à naviguer est à la fois apprendre à s'adapter aux nouvelles conditions et à ne jamais perdre l'espoir.

Avec le temps, j'ai compris que la voile ne m'avait pas seulement appris à diriger un bateau, mais aussi à me diriger moi-même. Elle m'a appris à rester calme quelles que soient les conditions, à persévérer face aux difficultés et avant tout, à ne pas tenter de contrôler la mer, mais à tracer ma propre route. Peut-être que ce qui est le plus important dans la vie n'est pas d'éviter les tempêtes, mais de savoir continuer à avancer.

RÜZGARIN ÖĞRETTİKLERİ

Yine bir yarış günü, starta sadece beş dakika kaldı. Her şey mükemmel görünüyor: Güneş parlıyor, deniz çarşaf gibi, dalgalar küçük, neredeyse hiç akıntı yok, rüzgar sekiz ila on knot civarında hafifçe esiyor... Takım arkadaşım atmosferi yumuşatmak için durmadan konuşuyor. Her şey hazır. Yelkenler ayarlandı, strateji belirlendi, sadece yarışın başlaması için verilecek sinyali bekliyoruz. Nihayet start verildi. Planımızı tam olarak öngördüğümüz gibi uyguluyoruz. Yine de yolunda gitmeyen bir şeyler var. Rüzgar yön değiştirdi ve parkurun karşı tarafında kalan tekneler aniden avantaj yakalayarak bizi geçmeye başladı. Panikliyoruz. Böyle bir durumda ne yapmalı? Ve en önemlisi, denizde gerçekten neleri kontrol edebiliriz?

Yelken sporuna yedi yaşındayken, yazları hep yüzmeye gittiğimiz plajın hemen ucunda bulunan küçük bir kulüpte başladım. Tekneye adımımı attığım andan itibaren bu tutkum doğdu. Babama kışın da yelkene devam etmek için ısrar ettiğimi ama havanın çok soğuk olduğu gerekçesiyle bana izin vermediğini net bir şekilde hatırlıyorum. Bir yıl sonra, daha olgunlaşmış olarak, kışın bile düzenli antrenmanlara başladım ve kısa sürede İstanbul Yelken Kulübü'nün profesyonel ekibinin bir üyesi oldum. Birçok başarısızlık ve başarının ardından Türkiye Milli Takımı'na seçildim. Büyürken yelkenin hayatımın çok büyük bir parçası olduğu yadsınmaz. Bu spor, kişiliğimin inşasında çok büyük bir rol oynadı.

Yelkenin doğayla iç içe bir spor olduğu aşikardır. Bu yüzden bazen antrenman yapabilmek için saatlerce rüzgarı beklediğimiz olur. Bu bize sabırlı olmayı öğretir. Çok genç yaştan itibaren zorlu koşullarda, hatta bazen fırtınanın ortasında yelken açmaya çalışmak cesareti ve öz güveni geliştirir. Yarışlar bize tek başımıza kararlar almayı ve her zaman bir planımız olmasını öğretir. Takım halinde yelken açmak ise birlikte nasıl çalışılacağını gösterir. Ayrıca, spor hayatımız ile akademik hayatımızı dengede tutmak, etkili bir şekilde nasıl organize olunacağını öğretir. Kısacası yelken, kişisel gelişimde önemli bir rol oynar.

O zamanki durumumuza geri dönersek, denizdeki hayatın karadaki hayata çok benzediğini görürüz. Her iki durumda da bir şey kesindir: Her şey bize bağlı değildir. Rüzgar haber vermeden değişebilir, koşullar zorlaşabilir ve en güçlü planlarımız saniyeler içinde suya düşebilir. Ancak bu durumları engellemek için yapabileceğimiz bir şey yoktur. Sadece yelkenlerimizi ayarlayabilir, rotamızı değiştirebilir veya yeni kararlar alabiliriz. Dolayısıyla, yelken yapmayı öğrenmek aynı zamanda yeni koşullara uyum sağlamayı öğrenmek ve umudu asla kaybetmemektir.

Zamanla anladım ki yelken bana sadece bir tekneyi yönetmeyi değil, kendimi yönetmeyi de öğretmiş. Bana koşullar ne olursa olsun sakin kalmayı, zorluklar karşısında sebat etmeyi ve her şeyden önce denizi kontrol etmeye çalışmak yerine kendi rotamı çizmeyi öğretmiş. Belki de hayattaki en önemli şey fırtınalardan kaçınmak değil, ilerlemeye nasıl devam edileceğini bilmektir.

Ece ÇALDAĞ

LA CATHÉDRALE SAINTE-CROIX D'ORLÉANS

Ilgin EGE

La Cathédrale Sainte-Croix d'Orléans est une cathédrale de style gothique. Au cours de son existence, elle a été le témoin de nombreux empires et de multiples guerres, et fut reconstruite à plusieurs reprises.

La fondation de la cathédrale est le sujet de deux légendes hagiographiques. L'hagiographie est un texte qui raconte la vie ou l'œuvre des saints. La légende la plus ancienne (écrite au IXe siècle) parle de Saint Euverte, qui aurait trouvé un trésor au cours de travaux et décidé de l'offrir à l'empereur Constantin. En retour, l'empereur lui aurait donné un fragment de la Vraie Croix pour qu'Euverte en garnisse l'autel central.

Vers 1277, la cathédrale aurait connu un effondrement. Neuf ans plus tard, la reconstruction de l'édifice dans le style gothique a commencé. Durant le XVIe siècle, lors des Guerres de Religion, la ville d'Orléans est passée aux mains des protestants. Les Huguenots (un groupe de protestants) ont fait sauter les quatre piliers de la croisée du transept, ce qui a entraîné la démolition d'une grande partie de la cathédrale. En 1601, Marie de Médicis et Henri IV (ou Louis XIII plus tard pour la suite des travaux) ont posé la première pierre du nouvel édifice. Les constructions attendront 1829 pour être enfin finalisées.

La cathédrale possède un aspect historique étroitement lié à Sainte Jeanne d'Arc. Jeanne d'Arc a été honorée du titre de « Défenderesse Nationale » pour son rôle décisif pendant le siège d'Orléans.

Jeanne, issue d'une famille de paysans, a demandé à voir Charles, le futur roi. Elle a confessé qu'elle était guidée par des visions envoyées par des anges qui lui demandaient d'être pieuse et de libérer la France de l'envahisseur. Convaincu par son courage, Charles l'envoie au combat. Jeanne a libéré de nombreuses villes des Anglais et a su motiver l'armée française.

Après le couronnement de Charles, elle a participé au siège de Paris. L'échec de ce siège a entraîné la capture de Jeanne par les Bourguignons, qui l'ont ensuite livrée aux Anglais. Elle fut jugée pour des accusations d'hérésie, de blasphème (notamment pour avoir porté des vêtements d'homme) et pour ses visions jugées démoniaques. Déclarée coupable, elle fut brûlée vive le 30 mai 1431, à l'âge d'environ 19 ans.

ORLÉANS SAINTE-CROIX KATEDRALI

Ilgın EGE

Orléans Sainte-Croix Katedrali, Gotik tarzda inşa edilmiş Roma Katolik katedralidir. Varlığı boyunca birçok imparatorluğa ve savaşa tanıklık etmiş, defalarca yeniden inşa edilmiştir.

Katedralin temelleri iki hagiografik efsaneye dayanır. Hagiografi, azizlerin yaşamlarını veya eserlerini anlatan metinlere denir. 9. yüzyılda yazılmış olan en eski efsane, çalışmalar sırasında bir hazine bulan ve bunu İmparator Konstantin'e sunmaya karar veren Aziz Euverte'den bahseder. Karşılığında imparator, Euverte'nin merkezi sunağı süslemesi için ona Gerçek Haç'tan (İsa'nın gerildiği haçın bir parçası) bir parça vermiştir.

1277 yılı civarında katedralin bir kısmı çökmüştür. Dokuz yıl sonra, katedralin gotik tarzda yeniden inşasına başlanmıştır. 16. yüzyıldaki Din Savaşları sırasında Orléans şehri Protestanların eline geçmiştir. Protestan bir grup olan Huguenotlar, katedralin ana kesişim noktasındaki dört sütunu havaya uçurmuş, bu da yapının büyük bir kısmının yıkılmasına neden olmuştur. 1601 yılında Marie de Médicis ve (dönemin kralı Henri IV ile birlikte) müstakbel kral XIII. Louis yeni binanın ilk taşını koymuşlardır. İnşaata tamamlanması ise ancak 1829 yılını bulmuştur.

Katedral, Aziz Jeanne d'Arc ile bağlantılı tarihi bir öneme sahiptir. Jeanne d'Arc, Orléans kuşatması sırasındaki rolü nedeniyle "Milli Savunmacı" (Défenderesse Nationale) unvanıyla onurlandırılmıştır.

Köylü bir aileden gelen Jeanne, müstakbel kral Charles ile görüşmek istemiştir. Kendisine dindar olmasını ve Fransa'yı işgalden kurtarmasını söyleyen melekler tarafından gönderilen görümlerle hareket ettiğini itiraf etmiştir. Cesaretine ikna olan Charles, onu orduya göndermiştir. Jeanne birçok şehri İngilizlerden kurtarmış ve Fransız ordusuna büyük moral vermiştir.

Charles'ın taç giyme töreninden sonra Paris kuşatmasına katılmıştır. Kuşatmanın başarısız olması sonucunda Jeanne, Burgonyalılar tarafından esir alınmış ve İngilizlere teslim edilmiştir. Erkek kıyafetleri giymek (dine küfür sayılan bir eylem), dinden sapma ve "şeytani görümler görme" suçlamalarıyla yargılanmıştır. Suçlu bulunmuş ve 30 Mayıs 1431'de, henüz 19 yaşındayken diri diri yakılmıştır.

19-88 NO'LU EKSPRES

Duru TOPÇU

Soğuk bir kış günüydü. Saat sabah iki civarıydı. Tren garı normale göre epey boştu. Trenle İspanya'dan Fransa'ya biraz tatil yapmaya gidecektim. Uzun bir süredir iş yerinde çok yoğunum ve bir boşluk yakalayınca hemen bir tatil bileti aldım. Bu tatilin gerçekten bana iyi geleceğini düşünüyordum.

Tatil biletimi küçük bir tatil şirketinden almıştım ve fiyatı normale göre çok uygundu. Ben de bu fırsatı kaçırmak istemedim. Bir haftadır bu tatili ipe çekiyordum ve sonunda o gün gelip çatmıştı. Tren garı kalabalık olmadığı için trenin içine girmem pek uzun sürmedi. Trenim 19-88 no'lu trendi. Tren biletimi inceledim ve aldığım cam kenarındaki koltuğuma oturdum. Bugün hava epey soğuktu. Üstümde kalın bir kaban giymiştim boynuma da bir atkı dolmuştu. Trendeki yolcu sayısı epey azdı ama ben bunun saatin erken olmasından kaynaklandığını düşünüyordum ve üstünde pek durmadım. Zaten çok yorgundum ve bir an önce uyumak istiyordum. Valizimi koltuğumun üstündeki kabinlere yerleştirdim ve trenin kalkmasını beklemeye başladım. Trenin kalkmasını beklerken uyuyakalmışım. Bindiğim trenin eski bir havası vardı. Âdeta geçmişte geçen bir filmden fırlamış gibiydi. Trendeki ışıkların bazıları çalışmıyordu ve ortam epey loştu. Bir süre sonra uyandım. Yanımdaki koltukta kimse oturmuyordu. Trendeki yolcuları incelediğimde hepsi çok şık giyinmişlerdi. Sanki 1900'lü yıllara gitmiş gibiydim. Çaprazımda tahminen yaşı elli civarı olan bir kadın oturuyordu. Sarı ve gür saçları vardı. Kabarı bir topuz yapmıştı. Kadın uzun ve oldukça şık bir elbise giyiyordu. Üstünde de yeni gibi duran bir kaban vardı. Oldukça zarif görünüyordu. Kadının görünümünden varlıklı biri olduğu anlaşılıyordu. Elindeki kitabını okuyordu. Anlaşılan epeyce uzun bir süre uyumuşum yolculuğun yarısı bitmişti bile. Trenin ürpertici bir havası vardı. Yolcuların hiçbiri konuşmuyordu. Dışarıda kar yağdığını fark ettim. Tren ne kadar tüyler ürpertici olsa da kar yağışı ortamı biraz daha rahatlatıcı hale getiriyordu. Çaprazımdaki kadının bana doğru baktığını fark ettim. Kafamı kadına doğru çevirdim. Bana bir şeyler söylemeye çalışıyor gibiydi ama söylemedi ve gülümsedi. Bir süre baktıktan sonra kitabına göz gezdirmeye devam etti. Çantamdan cep telefonumu çıkardım. Telefonun çekmediğini fark ettim. Telefonumu kullanamayacağımı anlayınca çantamdan romanımı çıkarıp onu okumaya başladım. Kitabı okumaya o kadar uzun bir süre dalmışım ki yolculuğun sonuna yaklaştığımızı fark etmemişim bile. Kadına baktığımda kadın bu sefer gazete okumaya başlamıştı. Gazeteyi biraz inceledim. Gazetenin görünümü biraz değişti. Gazetenin arkasına biraz göz gezdirdim ve gözüme bir şey çarptı. Gazetenin tarihinde 16 Şubat 1988 yazıyordu. Emin olmak için gözlerimi ovalayarak tekrardan baktım ama değişen bir şey olmadı. 2025 yılında bir insan neden 1988 yılından kalma bir gazeteyi okur ki diye içimden geçirdim. Kadına neden 1988 yılından kalma bir gazete okuduğunu sordum.

Kadın önce şaşırdı sonra yılın 1988 olduğunu söyledi. Kadının deli olduğunu düşündüm ve arkamda oturan yolcuya da sordum ama o da aynı şeyi söyledi. Donakalmıştım. Bu nasıl mümkün olabilirdi ki? Aklım almıyordu. Panik olmamaya çalıştım ama elimde değildi. Tekrardan telefonumu açtım. Sinyal hâlâ yoktu. Korkudan elim ayağım titremeye başladı. Ne yapacağımı bilemiyordum. Ne birini arayabiliyordum ne de internete bakabiliyordum. Sanki kapana kısılmış gibiydim. Bu nasıl mümkün olabilirdi hâlâ aklım almıyordu. Etrafıma bakındım ama bana bu durumda yardım edebilecek kimse yoktu. Elimden bir şey de gelmiyordu ve bu beni deli ediyordu. Karşımdaki kadın bu sefer bana endişeyle bakıyordu. Muhtemelen deli veya hasta olduğumu düşünüyordu. Belki de öyleydin, bilemiyorum. Biraz sakinleşmeye çalıştım ama böyle bir durumda nasıl sakinleşebilirdim ki? Camdan dışarıyı seyretmeye başladım ve yolculuğun artık bitmesini diliyordum. Dışarıyı seyrederken aynı zamanda da kafamda bin bir türlü düşünce dönüyordu. Ya 2025'e geri dönemezsem? Ya bu tren yolculuğu hiç bitmezse? Çaprazımdaki kadın tekrardan bana doğru bakmaya başladı. Neden baktığını anlayamadım. Yüz ifadesinden bana bir şey söylemek istediğini anlıyordum ama söylemiyordu da. Kadının davranışlarını bir türlü çözemedim. Yolculuğun başından beri tuhaf davranıyordu. Bana ne anlatmak istiyordu? Daha fazla kadınla göz göze gelmek istemediğim için camdan dışarıyı seyretmeye devam ettim. Dışarıda hâlâ kar yağıyordu. Kar yağışını izlemek bana biraz olsun iyi gelmişti. Bir süre sonra tren garına varmıştık ve ben tren durur durmaz kendimi trenden dışarı attım. Etrafımı dikkatlice inceledim. Tren garında hiçbir tuhafılık yoktu. Aksine yepyeni gibiydi. Trene yeniden bakmak için arkamı döndüm ama tren yok olmuştu. Biraz daha etrafıma bakındım ve birkaç tren personeli gördüm. Hemen yanlarına koşup bindiğim trenle ilgili birkaç soru sordum ama aldığım cevaptan sonra ağızım açık kalmıştı.

19-88 nolu bir trenin hiç olmadığını söylemişlerdi ancak ben daha az önce bu trenden inmiştim. Çantamı tren biletimi bulmak için karıştırmaya başladım ama bulamadım. Sanki yer yarıldı da içine girmişti. Bileti bulamayınca kanıt gösteremedim. Göstersem de bana inanmazlardı muhtemelen. Personeller trende uyuya kalmış olabileceğimi ve bunların muhtemelen bir rüyadan ibaret olduğunu söyleyerek beni sakinleştirmeye çalıştılar ama ben rüya olmadığını bir o kadar emindim. Yaşadıklarına hiçbir şekilde anlam veremiyordum. Kimse beni dinlemiyor, bana inanmıyordu. Gelen geçen insanlar bana garip bakışlar atıyorlardı. Çok çaresizdim. Acaba gerçekten delirmiş miydim? Personellerle daha fazla laf dalaşına girmek istemediğim için itiraz etmekten vazgeçtim. Eşyalarımı aldım ve bir an önce tren garından çıkıp gitmek istiyordum.

Gardan çıkınca havanın görüldüğünden daha da soğuk olduğunu fark ettim ve boynuma elimde taşıdığım atkıyı doladım. Biraz olsun sıcak tutmuştu. Bir an önce otelime gitmek istiyordum bunun için de taksi bekliyordum ama bir türlü gelmiyordu. Taksi beklerken gözüme bir şey takıldı. Uzunca baktım ve dehşete kapıldım. Kalbim hızlı hızlı atmaya başladı sanki yerinden çıkacaktı. Ama bu nasıl olabilirdi? Yolun karşısında trende çaprazımda oturan kadının ta kendisi bana bakıyordu. Aynı elbise, aynı topuz, aynı yüz ifadesi, aynı gülümseme...

GESAMT

Deniz Che YEMEZ

Köpürmelerdesin. Kuru ve ince suratının altından geçen çene kemiğini sağ avucunun içine yanaştırmışsın. Tam önünde bütün çevrenin ve belki de daha fazlasının sana durmadan önerdiği bir komedi programı var. Programa bakıyorsun. Programı görüyorsun. Programın görüntüsünü, bu görüntüyü oluşturmak için ışık oyunlarıyla var olan fiziksel oluşlara bakıyorsun. Oluşları görüyorsun. Bu oluş sıralamasının en küçük birimlerinden biriyse siyah dikdörtgen çerçevenin içindeki milyonlarca küçük nokta var. Bu milyonlarca küçük nokta olması gerektiği -programlandığı- gibi, olması gereken -programlandığı- anda, olması gereken -programlandığı- renk kodunda ışıkla aydınlanıyorlar. Ancak elbette senin için, yani x kişisi için, y kişinin oğlu için, okuduğun okulun öğrencisi, hesabındaki paranın sahibi, bildiğin şeylerin efendisi senin için bu durum başka. Hele ki algılanma koşuluyla var olan ve aynı zamanda bilincinin, bilinç dışının ve algının kölesi olan senin için durum çok başka. Çünkü sen nihayetinde bu olanların bir bütünü, sıkıcı bir genellemesini, aptalca bir tümevarımını görüyorsun ve ona bakıyorsun. Daha kötüsü de şu ki senin için bütün bu olanların tek keyif vereni bu genelleme. Biçimsiz bir metot. Algının nesnesi. Maalesef kaybettin.

Kuru ve ince suratının altındaki çeneni dayadığın avucunu kasarak kaşıyorsun. Kaşındığından değil. Yapabildiğin için. Sıkıldığın için. Yarışmaya, kaybetmeye ve en başta da kazanmaya inanmayan suratının içi yanındaki yeşile kaçan açık kahverengi gözlerinin kenarları kıpkırmızı olmuştu. Hiç dikkat etmediğinden ve renk körü olduğundan bu kırmızı yüzünün kalanının renginden ayırt edememiş, fark etmemiştin. Ancak birkaç gündür insanların sana bunu söylemesi senin bu kırmızılığa aynada daha dikkatli bakmanı, dokunmanı, anlamaya çalışmanı en sonunda da kırmızılığı fark etmeni sağladı. Hatta bu eski ve açık kahverengi koltuğa oturmanın aralıksız ve takdire şayan sekizinci saatinde artık kızarıklıkları hissetmeye başladın. Çenenin altındaki elini yumruk yapar gibi kapayıp tekrar dayadın. Şimdiyse yumruktan sıyrılan işaret ve orta parmağın sıkıldığını televizyona haber vermek için kızarıklıklarının üzerinde duruyorlar. Sen hâlâ yaslıyorsun çeneni.

Önünde duran alçak sehpa bakıyorsun göz ucuyla. Sehpanın üzerindeki daha açık renkli damarlar ilgini çekiyor. Renginden ötürü onun bir paulownia ağacından üretildiğini düşünüyorsun. İrice ayaklarını açık terliklerinden kurtarıp sehpanın üzerine, tam da keskin kenarına ayağının şişman orta kısmını bastırarak şekilde koyuyorsun. Tuhaf bir rahatlama. Babanın çekmecesinden dün akşam alıp giydiğin üç renkli ve çizgili çorapların, paulownia olduğunu düşündüğün sehpanın görece açık renkli damarlarını gölgede bırakıyor. Biraz daha sıkıldıktan sonra yine döndü gözlerim sehpa. Bu kez de kendime yaşamamı, hareketimi, imkanını ve kuvvetini hatırlatmak istermişçesine ittirdin sehpayı. Keskin kenarları susuzluktan incelen ayaklarının derisine iyi gelmişlerdi. Kuzeyin sahillerini anımsattı bu sana. Sıcaktan suyunu çektiren, sıcak kumda yatmaktan incelen derinle dönüp durduğun güneğin sahilleri değil. Yalnızca koyu yeşiline, rüzgarına ve yeniden rüzgarına hayran olduğun kuzey. Kuzey, kuzey ve tekrar kuzey.

Sehpayı ittirişin, sinirlernin ve aklının hâlâ birbirinden haberdar olduğunu kanıtladı meleklerine. Koyu renkli ve açık damarlı sehpanın ne denli ağır olduğunu, küçüklüğünde ağırlığına güvenip tek ayağıyla üzerine ağırlığını vere vere çıkıp indiğini unuttuğum. Artık değişmişti fikirlerin. Olsa olsa eboni olurdu bu ağaç. Ağırlığıyla, etrafındaki ışığı ve hayatı içinde hapseden karanlığıyla ancak eboni olurdu. Zaten paulownia açık renklidir genellikle. İşte senin de sorunun buydu. Belki de senin değildi bu sorun ama şüphesiz etkiliyordu seni. Ne fark ederdi ki? Etkenin, edilgenin; etkenliğin veya edilgenliğin değildi mesele. Bunları sormak anlamsızdı artık. Sonuca bakman gerekti. İşte senin olan asıl sorun da buydu: sonuçlara, işlevlere, kazançlara ve verimlere bakman gerekiyordu. Hiçbir zaman anlamadın bunu, anlamadıysan da öğrenmedin, öğrendiysen de yapmadın. Yapmadığın için algılanmadı, algılanmadığı için de yoktu. Sende bu yoktu. Yokluğuyla var ettin içinde buna olan özlemini. Özlemin. Özlemin sıkıntıya dönüştü. Neyse ki sıkıldın. Çünkü sıkılmasaydın okumazdın. Okumasaydın da kendini suçlardın bu yok'tan ötürü. Ne zaman okuduysan işte o zaman anladın bu yok'u. Ancak o zaman oturabildin onu, önünde duran ekran gibi, kalın çerçevelere. Tabii maalesef olmadı. Bu anlamlandırma sendeki pişmanlığı söndüremedi. Tam tersine bahaneler ürettiğin inancı seni kendi gözünde bir deha simülasyonuna oturttu. Her neyseydi artık.

Oturduğun yerde artık bedeninin hareketsizliği zihnine bir berraklık kazandırmaya başlamıştı. Düşüncelerin artık kelimeler, yargılar, anlamlı cümleler halindediler. Sorular sordun kendine. Fark ettin ki sende bir şeyler eksikti. Eksiklik değildi bunlar hatta, kayıplardı. Şimdiyse asıl soru şu olmalıydı: sendeki kararmış veya zaten kara olan bir safra mıydı yoksa yas mıydı? Sende bir şeyler kayıptı. Eksilmişti. Kaybolmuşlardı. Çünkü hepsini orada, o şehirde bırakmıştın. Her şey-in oradaydı. Bu yüzdendi içindeki uyku, onca doğumu zehreden sana. Bu yüzdendi uykun, içindeki. Hepsini bırakmıştın orada. Belki de mecburiyetten. Yanına alamayacağından belki de. Ama fark etmezdi, hepsi oradaydı. Oraya giderken götürdüklerin, orada edindiklerin ve buraya getirdiklerin de dahil, hepsi oradaydı. Belkilerin ve şimdilerin de oradaydı. Dostların, Dostun ve kendin bile. Dönerken yolda bir bir kaybettin hepsini. Geldiğindeyse kimseye anlatmadın. Anlatmak için bidonlarla ilgili bir şiir yazdın gerçi. Haklısın, anlamalılardı.

Karşıdaki çerçeveli ekrandan bir şey duyar gibi oldun: "Dünya yalan söylüyor.". Bununla irkildin. İrkilebildiğini unuttuğum. İşte tam o an, kahverengi gözlerin kızarmış göz çevreni hiç olmadığı kadar doldurdu. Bütün kasların ve onlara paralel olarak bilincin dondular.

Bir an her şey çekildi.

Bir an her şey senin ve aynı anda birbirlerinin ve kendilerinin için çöktü.
Kendini, duran aklının tam da ortasında dururken buldun. İleriye doğru baktın.
Karşıdaki patika öteden yukarı doğru kıvrılıyordu.
Heyecanla sıktın sıkılmış yumruklarını uyandırmak ister gibi. Kendine kanıtlamıştın sonunda dünyanın düz olduğunu.
Düzdü ama dürüsttü.

ADAM

Elif ERGİNSOY

Yattığı yerden doğrulacak gücü bile yoktu. Ancak çalan telefonla birlikte yavaşça doğruldu, kimseden telefon beklemiyordu, telefonu kulağına götürdü ama “Alo” bile demedi. Kuru bir ses, bir fısıltı gibi konuştu: “Artık gel.”

Bu cümleyi en son ne zaman birinden duyduğunu hiçbir şekilde hatırlamıyordu ama buna rağmen içinde birdenbire gün yüzüne çıkmış endişe, çaresizlik ve korkuyu bastıramadı. Acele etmiyordu - etmenin bir faydası olmadığını acı bir dersle öğrenmişti.

Sakince ayağa kalktı. En son iki hafta önce market alışverişi için giydiği montunu aldı. Ağır adımlarla merdivenlerden indi.

Adamın ruhu çok yorgundu. Oysaki kırklarının başındaydı. Onu gören herkes, asık yüzü ve içindeki kara bulutlar yüzünden ondan uzaklaşıyordu. Ne arayanı vardı ne soranı. Ne kolu, ne komşusu. Adam adeta ölü bir insandı - ve evet, yaşayan bir ölü değil. Yaşamak dışında hiçbir canlılık belirtisi göstermeyen bu adam, ansızın bir gece telefonda söylenen bir cümleyle harekete geçtiği için kendisi bile şaşkındı.

Kapıyı ağır bir gıcırtyla açtı. Soğuk hava yüzüne çarptığında, sanki yıllardır unutmaya çalıştığı birçok anının geçmiş acısı gibi irkildi. Sokak tenhaydı. Her şey — binalar, ağaçlar, karanlık — onun adımlarını sessizce dinliyordu. Oysa o, kendi adımlarını bile duyulmaya değer bulmuyordu.

Ayaklarının altında ezilen çakıl sesleri, yıllar önce bir arabanın çarpması gibi yankılandı kulağında. O ses... O gece... Yutkundu. Arkasına baktı. Ama durmadı. Durursa bir daha cesaret edemezdi.

Köşeyi dönerken bir arabanın farı yüzünü aydınlattı. Gözleri kamaştı. Işık, bir an için aynı sahneyi yeniden oluşturdu: sabahın karanlığında yerde yatan o genç beden. Adam gözlerini kaçırıldı. Anın içinden kurtulmuş gibi adımlarını hızlandırdı.

Yol onu bir yokuşun sonuna getirdi. Neredeyse unuttuğunu sandığı... Oysa her gece rüyalarında gördüğü o yokuş. Yıllar önce ambulans sirenleri buralarda yankılanmıştı. Göğsü sıkıştı. Bir an nefes alamadı. Başını kaldırdı. Yokuşun sonundaki karanlık, içine gömülmüş bir anı gibi ağırdı.

Bu yokuşu son kez çıktığında üzeri kanla kaplıydı. Bu gece hiçbir şey yoktu ama bu yokluk her şeyden daha ağırdı. Adımlarını sürükler gibi ilerledi. Her basışında sanki kemikleri çatırdıyordu.

Demir kapı, paslanmış, uzun zamandır kimsenin elinin değmediği bir sessizlikle karşıladı onu. İşaret parmağını kapının soğuk demirine koydu. O soğuk, onun elinin son dokunuşunu taşıy gibiydi ama kaçmadı. Mezar taşları arasında esen rüzgâr, binlerce yıllık bir sessizlik taşıyordu. Gözleri bir taşın üzerinde durdu. Taş, sanki yıllardır güneş görmemiş gibi soğuktu. Ama o isim... O his... Hâlâ nefesine saplanan bir bıçak gibiydi. Elleri cebinde sıkılıydı. O eller... O gece telefonu açmamış eller... Yardım çağırmamış eller... Ona yardım etmemiş eller... Yıllar boyunca hiçbir şeye dokunmak istememesinin sebebi buydu.

Derin bir nefes aldı. Nefesi yarım kaldı, boğazına takıldı. Konuşmak istedi, kelime bulamadı. Karanlık onu izliyordu.

En sonunda dudaklarını araladı. Sesi, yıllar önce o yokuşta bıraktığı bir ses gibi çatlak ve ürkekti. “O telefon... hiç çalmadı, değil mi kardeşim?”

AMBERCİLER

Melis ÇAĞLAR

Günümüzden 10 sene önce, Bodrum'un Yalıkavak ilçesinde dört katlı lüks bir villada Alya, Gülce, Hira ve Neva adlı dört kız arkadaş yaşamış. Bu kızların dördü de ilkokuldan beri arkadaşlanmış. Bu kızlar hep birbirlerinin izinden giderlermiş. Beraber ilkokul, ortaokul, lise ve hatta üniversiteyi bile aynı okulda okumuşlar. Birlikte üniversitede aynı yurt odasında kalıp beraber mezun olmuşlar. Üniversiteyi bitirince birbirlerinden ayrılamayacaklarını fark etmişler. Bu yüzden de Alya'nın babası, onlar için Bodrum'da 4 katlı lüks bir villa satın almış.

Alya, Türkiye'nin en zengin ailelerinden birinin çocuğuymuş. Alya'nın ailesinin dünyanın birçok ülkesinde iş ortakları, ofisleri ve evleri varmış. Alya ise Amerikada doğmuş fakat sonradan Türkiye'ye gelmiş fakat yine de ailesinin işinden dolayı sürekli farklı farklı ülkelere gidiyormuş. Bu durumdan dolayı da Alya sık sık gittiği ülkelerin dillerini öğrenmiş ve bunun sonucunda da sekiz dil öğrenmiş. Üniversitede ise moda tasarım okumuş. Gülce, daha ilkokuldayken annesini ve babasını kaybettiği için yetim kalmış. Bu yüzden de yetimhanede büyümüş fakat Gülce, çok akıllı ve çalışkan bir kız olduğundan kolej sınavlarında derece yapıp Türkiye'nin en nitelikli kolejlerinden burs kazanmış. Bu sayede de Gülce, Alya, Hira ve Neva ile tanışmış. Üniversitede ise psikoloji okumuş. Hira, orta gelirli bir aileden geliyormuş. Ailesi imkanlarını zorlayarak onu Türkiye'nin en nitelikli kolejlerine göndermiş. Hira'nın da Alya gibi dil öğrenmeye merakı varmış. O yüzden 13 yaşına geldiğinde altı dil öğrenmiş bile. Üniversitede ise hukuk okumuş. Neva'nın ise ailesiyle arası pek iyi değilmiş. Çocukluğunda ailesiyle hep kavga ediyormuş. Bu yüzden de liseye geldiğinde okulun yurduna yerleşmiş. Üniversitede ise ailesi tıp okumasını istemiş fakat o ailesini dinlemeyip tıpkı Alya gibi moda tasarım okumuş.

Bu dört arkadaş, beraber Bodrum'daki villalarında mutlu mesut yaşıyorlarmış. Alya, babasına ısrar edince babası da

kıyamayıp onlara bir de lüks bir yat almış. Beraber yatın da hizmetçileriyle Muğla'nın güzel mi güzel koylarını dolaşıp masmavi denizlere giriyorlarmış. Kendilerine "Amberciler" diyorlardı. Bu kelime, Fransızcadaki "chambre" kelimesine benzediği ve kulağa hoş geldiği için kendilerine böyle demeye karar vermişler. Dördü de çok mutluymuş, ta ki bir gün herşey değişene kadar...

Neva, bir gün ortadan kaybolmuş ve bir daha da ondan haber alınamamış. Kızlar bir türlü bu olayın şokunu atlatamamış. Alya, Gülce ve Hira'nın arası bozulmaya başlamış. Daha önce birbirleriyle hiç kavga etmeyen kızlar sık sık kavga eder olmuş. Hira, artık dayanamayıp Amerika'ya mesleği için yüksek lisans yapmaya gitmiş. Geriye Alya ve Gülce kalmıştı. Hira da gittikten sonra Alya ve Gülce birbirleriyle konuşmayı bırakmış. İkisinin arasında derin bir uçurum oluşmuş. Hira da onları bir daha hiç aramamış bile. En sonunda Gülce de evlenip İstanbul'a taşınmış. Alya, kocaman evde yapayalnız kalmış. Artık bu yalnızlığa dayanamayıp Bodrum'daki villayı ve yatı satıp ailesinin yanına yerleşmiş. Arkadaşlarını çok özleyormuş. O da sonunda Hira gibi mesleği için yüksek lisans yapmak amacıyla yurtdışına gitmiş. Bu dört arkadaşın hiçbiri de bir daha haberleşmemiş.

Sözlerini böyle bitirdi Alya. "Ne düşünüyorsun Neva?" diye sordu bana. Özür diledim ondan. Onları öylece bırakıp gittiğim için. Arkadaşlarımın arasını bozmuştum. Hepsi benim suçum. Alya ile Eysel Kulesinin önündeki bir kafede oturuyorduk. Bir kadın geldi yanımıza. Alya "Gitmem gerek," dedi. Öylece kalkıp kadının koluna girip uzaklaştı. Hikayemizi Alya'nın gözünden dinlemek, çok farklı bir bakış açısı kazandırdı bana. Adım Neva Aksu. 35 yaşındayım. Hayatta yaptığım seçimler beni şimdiden gereğinden fazla olgunlaştırdı. Hiç arkadaşım yok. Alya giderken bana "Hoşçakal!" demedi bile. Hoşça kalıp kalmayacağımı umursamıyor bile. Amerika'ya gidip Hira'yla ve

İstanbul'a gidip Gülce'yle görüşüp onların da tepkisini görmek isterdim ama onların da nasıl tepki vereceği ne belli? Bu benim haddime de gelmez artık. Yaptığım şeylerden sonra... Bu bizim, Ambercilerin, beraberliğinin ve ayrılığının hikayesi. Hikayemizden ne tür bir mesaj çıkaracağınız size bağlı.

ARABA

Masal BEŞİBİRLİK

“Tamam dedim ya anne yeter, bırak artık!” diyerek ofladım. Annem her tarafımdan tutuyor, rahatsız olduğumu bildiği kıyafetleri üstümde bir o yana bir bu yana çekiştiriyordu. Üstümde bir fare geziniyor gibiydi, geçtiği yerleri acıtıyor sonra verdiği acıdan mutlu olmuş olacak ki farklı bir bölgeyle yoluna devam ediyordu.

“Sus oğlum ya, sus! Ne mızımızlandın ama! Bak burası bizim köye benzemez, edepli olacaksın, nazik davranacaksın, selamını eksik etmeyeceksin. İstanbul burası...” söylenmeye devam ediyordu. Bilmiyordu ki kafamda dönen şeyler bambaşka idi. Oyunları, resimleri, boyaları düşünüyordum. Belki ayıptı, annem hep düzgün dinle karşıdakini derdi. Herhalde...

Taksiden indik, küçük vücudumun içinde kocaman bir karmaşa vardı. Upuzun binaların aralarına küçücük ağaçlar sıkıştırılmıştı. Kocaman bir heykelin etrafında ise ihtişamlı, renkli elbiseleriyle birkaç saat önce yapıldığı, ter akıtılarak hazırlandığı belli olan saçlarıyla birçok güzel kadın toplanmıştı. Ayrıca yollardaki kocaman arabaları görmemek imkânsız gibi bir şeydi. Onca insanın o arabaların altında ezilmemesi benim için büyük bir şanstı. “İyi ki de ezilmiyor o kadınlar...” diye geçirdim aklımdan. Annem bunu duysaydı tokadı yapıştırmıştı. Ahlaklı olmalıydım, nazik davranmalıydım belki de fikirlerimi söylemeyi unutmalıydım.

Annem sanki kötü bir haber gelmiş gibi adımlarını hızlandırdı. Aslında o zaman anlamıştım bu büyüleyici yerin bir tabloda ibaret olmadığını, içinde yaşanılan kocaman bir dünya olduğunu. Hareket vardı, olaylar vardı. Sabit durmuyordu. Herkes bir yerden bir yere koşuşturuyor bu etkileyici şehirde, kimse tadını çıkarmıyordu.

Arabaların altında ezilmemek düşüncelerimi durdurmaktan daha kolaydı. Mesela kim biniyordu o siyah büyük arabaya. Araba yeni yıkanmış olmalıydı parıl parıl parlıyordu. Arkasından gelen araba ise tam tersiydi, çok eski bir model olduğu belli olan araba neredeyse kirden ve tozdan görünmeyecek haldeydi. Bunlara neden dikkat ediyorsun demeyin. Araba gördüğüm an kitleniveririm hemen. Yoktur bizim köyde araba falan ancak patpat vardır, o da öyle konforlu bir şey değildir. Aksine şu taksi yolculuğunda anladım ki en rahatsız oymuş. Patpatı bile lüks zanneden ben İstanbul’u, Taksim’i hiç hayal edememişim.

Ben düşüncelere dalmış giderken bir apartmanın önüne gelmiştik, bizim köy evinin ince uzun haliydi sanki. Annem bana kardeşimi emanet edip içeriye girdi. Girmeden önce de tembihledi “Bak oğlum sana güveniyorum uslu ol kardeşine de göz kulak ol abuk subuk hareketler yapıp bizi rezil etmesin.” dedi. İçeri girerken ise “Bizi rezil edebileceği en kötü yer bu apartmanın önü olsa gerek...” diye söylendi. Beynimde ise şimşekler çakmaya başlamıştı bile. Niye bu apartman? Abuk sabuk hareketler kapsamına neler girer? Rezil edince ne olurdu? Bunları düşünürken kardeşimin yolda oyun oynamaya başladığını fark etmemiştim. Ama kardeşimin üstüne gelen siyah, parıldayan, meydana gördüğüm arabayı fark etmem çok zor olmamıştı. Bu sefer üstünde bir kuş pisliği vardı.

Sonrasını anlayamadım ama acı bir çığlık duyduğuma emindim. Araba bir anda durdu ve içinden bir adam indi. Adamı incelemek çok isterdim ama gözlerim bulutlanmıştı. Anlayamadığım bir durumdu, köyde findıkları kurutmak için karıştırırken düştüğümde de böyle olmuştu. Annem o zaman yanıma gelip bana sarılmış, yarama kremler sürmüştü. Acaba şimdi de öyle olur muydu? Yoksa onu beklemeden gözümden yaşlar akmaya başlar mıydı? Kafamdaki sorular yavaşlamaya başlamıştı. Annem onu rezil ettiğimiz için mi bana kızacaktı yoksa kardeşim arabanın altında olduğu için mi? İlk ağlar mıydı yoksa kızarmıydı? Kardeşim *arabanın* altında mıydı? Duraksadım. Gözlerimden tuzlu su akıyordu. Kardeşim arabanın altında mıydı? Keskin çığlıkları duymaya başladım. Kardeşim *arabanın* altında mıydı? Merdivenlerden gelen topuklunun sesleri daha da yaklaşıyordu.

Kardeşim arabanın altında mıydı?

CENAZE

Üzülememekten muzdaribim şu an. Etrafımda gözleri yaşlı, bacakları hüznü bir dehşetten tutmaz olmuş, ayakta duramayan ve kara kara botlarının altında ezilmiş çimlere çöküp kalmış insanlar vardı. Siyahlar içinde, bir tabutun önünde ellerimi önde birleştirip, başımı eğip durmak tuhaf hisler uyandıran muhtemel bir senaryoydu benim için; şimdi ise gerçekliğim tümüyle bundan ibaretti. Kafamda kurduğum bu senaryolarda en büyük korkum da hep diğerlerine kıyasla kayıtsız kalmak, üzülememektir. İhanetti bu, tanrı vergisi vicdanıma ve en çok da tabuttakine ihanetti. Sırf bu ihanetin iğrençliği ve acınlığına bile ağlayabilirdim ki bunlara ağlamak sadece bu iğrençliği artırmaya yarardı. Bu kısır döngü içindeyse kendi mide bulandırıcı taş kalpliliğimle erir giderdim. Ama şimdi ahşap tabutun önünde dikilmişken ne eriyordum ne de ağlıyordum. Onca zaman boşuna bir endişeymiş belki de benimki. Belki de sadece gerçekler yüzüme tam anlamıyla çarpmamıştı henüz çünkü orada dururken omzumdaki elini ve soluk varlığını hissediyordum hâlâ. Belki birkaç gün veya hafta içinde bu varlık da tabutla beraber ebediyete karışıp gidince son bir defa vurulacaktım. Benim de kara gözlerimden birkaç ılık damla akacak ve tüm pişmanlığımı ve özlemimi yıkayıp götürecekti. Bir süre sonra anılar ve kulaklarımda çınlayan sesi de yok olmaya başlayınca tamamen kendi başıma kalacak ve yalnız varlığım sonunda huzur bulacaktı. Ardından biri belki de yanıma gelip içten ve bana acıyan bir baş sağlığı dileyebilecekti. Ama sadece başka bir senaryodan ibaretti bu ve bir ihtimaldir ki kafamın içindeki soluk varlığı gidip de beni hiç kurgulamadığım durumlarla baş başa bırakana kadar da bu senaryolarımı devam ettirecektim. Beni, olacaklara hiç mi hiç hazırlamasalar bile... Bu düşünce şalesi içinde boğulurken aynı anda yere bakıyordum, kafamı kaldırdım ve gerçekliğe, ölümüne geri döndüm.

Biraz kopmam lazımdı bu düşüncelerden, dünyayı ve bizi arkada bırakıp gidişinden. Çevreyi inceleyerek oyalayayım dedim kendimi. Sıralarca mezar taşı, üstüne kazılı isimler ve kısa-uzun aralıklı tarihlerle beraber uzanıyordu arazi boyunca. Türü bitkiler serpiştirilmişti kenarlarına, çiçekler dikilmişti. Her gün; ertesi günü, haftayı, yılı yaşayanların keyifsiz ömürleri önümde uzanıp gidiyordu. Kendilerince soylu amaçları vardı belki bazılarının; ömürlerinden verip sevdalılarını yaşatmak, son günlerini geçirecekleri huzurlu köşkler almak, ulusları ve dinleri adına savaşmak... Onun kutsal görevi neydi peki yaşamında? Cevap veremedim. Yaklaşıp sorsam önümde yatan bedenine, cevaplar mıydı ki? Fısıldasam, yıllarını neye harcadın diye... Cevaplamaz mıydı? Ne kadar tanıdım ki onu? Kendimi tanıyışım üzerine bunca şüpheyle kuşatılmışken... Hayatı hakkındaki cahilliğimi umutlarımla kapatacaktım. Ölüler ardında kendileri için umuttan ve soğuk, birkaç günlük bir bedenden başka bir şey bırakmazdı sonuçta.

Umutlarımdan bahsedeyim o halde. Düşünüyorum tekrardan, hayatı nasıldı diye. Tanıyışımın şüphelerim olsa bile, anılarımdan emin olabiliyordum. Etrafıma bir bakıyorum da sorabileceğim biri için. Tanıdık yabancılarla çevriliyim bu cenazede. Tekrar düşününce, dürüst kuru gözlerim bu sahte ağıtlara üstün kalıyor. Anılara dönecek olursak, ilk aklıma bir bank geliyor. Yavaş yavaş çiziyorum aklımda bu sahneyi, acelemiz yok ya, kimse bir yere yetişmeyecek. Çok sıradan bir ağacın altında bu bank. Ağaca dair hatırımda kalan tek sıra dışı özellik; arada çok küçük, iğne gibi damlalar yağdırdığıydı aşağıya. Bank hafif yosun tutmuş ve ıslaktı, tatlı bir ıslaklıktı bu. Peki gerçekten tatlı mıydı bu ıslaklık? Şu an bile yüzüme ince iğneler edasıyla batan, çiseleyen yağmura tahammül edemezken ıslaklık mı tatlı gelmişti bana? Bankın ayaklarının altındaki çim önündeki geniş saha boyunca uzanıyordu. Böyle, oldukça basit ve kendi başına huzurlu-sıkıcı arasında gidip gelen bir yerdin orası. Huzur-sıkıcılık sarkacının nihai tarafını ise o belirliyordu, sahnemizin en önemli parçasını sona sakladım çizmek için. Orada, bankta oturuyordu. Hayal gücünüzün sınırlarını zorlayın ve aklınıza gelebilecek en sıradan oturuşu hayal edin bu sahnede. Nostalji kokuları geliyor burnuma. Ne kadar bu yalancı, pis kokuyu sevmesem de hakkını vermem gerek. Âdeta uyuşturucu etkisi olan, genzimi yakan tarzdan bir koku, alınımın arkasındaki bir cıslama gibi bir koku. O bankta otururken aklımdan neler geçtiğine dair en ufak bir fikrim yok. Kendi aklımdan geçenlerden de pek haberdar değilim. O ana dair hatırımda kalan tek duygu o gidip de beni o bankta yalnız oturur bıraktığı zaman ortaya çıkmıştı. Bu his ne yalnızlık ne de bir iç sıkıntısıydı. Neden gittiğine ve ilk başta neden geldiğine dair derin bir merak ve durumu anlamlandıramamayı.

Önümdeki tabutun ve cenazenin gerçekliğinden bayağı bir uzaklaşmışım. Belki yeterli değildir, biraz daha uzaklaşmak gereklidir belki de. Yaşarken benim gibi miydi o da? Ertesi ve evvelsi günlerde mi yaşardı? Eminim ki değildi. Ne pişmanlık ne de kaygı hatırlarım ben o gözlerin ardında. Hep hissedirdi, düşünmekten çok. Sıradan insanın şemsiyesini uçuracak rüzgarlar onun tenini yalayıp geçen, tüylerini diken diken eden esintilerdi. Ağzı büzüştüren ekşi limonlar dudakları için tatlı bir yanmadan, sabah evden çıkınca göz kamaştıran güneş karanlıklara derin bir muhalefetten, arabaların korna sesi ise vurucu bir melodiden ibaretti onun için. Yaşamak için doğmak, ölmek için de yaşamak gerekir. O; doğmuş, yaşamış ve şimdi de ölmüştü. Belki de bu mezarlıktaki tek ölüydü. Ölmeyi başarmak...

Buraya gelirken yolun kenarında yeni açmaya başlamış turuncu gece sefalarından oluşturduğum birkaç çiçeklik buketim elimde duruyordu. Etrafımda artık kimse kalmamıştı, hava kararmıştı ve yağmur da şiddetlenmişti. Çiçekler hırçınlaşan yağmur yüzünden elimde yavaşta buruşmaya başlamıştı. Birkaç adım attım ve tam da mezar taşının yanına özenle yerleştirdim. Taşın mozaik desenli beyaz ve gri katmanlarıyla oluşturduğu ahengi düşündüm turuncu buketimin. Ardından dizlerimin üstüne çöktüm ve hiç olmadığı kadar, elmacık kemiklerim sızlayana, göz altlarım aşınana kadar ağladım.

Çağan Ege ALTAN

Ezo TUNÇER

GÖLÜN KENARINDA DUYULAN ISLIK

Rıfki Amca küçük bir köyde yaşayan bir öğretmendi. Öğretmeyi çok sever, köydeki bütün çocuklara sadece ders değil, hayatı da öğretmeye çalışırdı. Ama bunu sevgiyle yapmazdı; sert, soğuk, sanki kızgınmış gibi davranırdı. Yine de içinde bir yerlerde çocukları çok sevdi. En çok da kimse anlamasa da küçük Osman'ı. Osman köyün en yaramaz çocuğuydu. Sürekli kavga eder, laf yetiştirir, insanların sinirlerini bozardı. Kimse onunla uğraşmak istemezdi. Ama o her sabah köyde o tanıdık ıslığı çalardı. Bu ıslık inceydi biraz, ukala bir havası vardı. "Ben buradayım, beni görmeden rahat edemezsiniz." Bazen alaycı, bazen umursamaz, bazen de garip bir şekilde hüzünlü gelirdi kulağa. Rıfki Amca, Osman'ı ilk defa okul bahçesinde fark etmişti aslında. Diğer çocuklar koşup oynarken Osman hep ayrı dururdu. Ya kavga ederdi ya da alaycı bakışlar atardı. Bir gün yine bir kavgadan sonra Rıfki Amca onu kenara çekmişti. "Sen niye böyle yapıyorsun?" demişti sert bir sesle. Osman omuz silkip kafasını çevirmiş, "Ben böyleyim." demişti umursamaz bir şekilde. O günden sonra yolları sık sık kesişmeye başladı. Bazen köy meydanında, bazen okulda, bazen de sokakta... Rıfki Amca her seferinde Osman'a bir şey öğretmek ister, Osman ise her seferinde ya dalga geçer ya da ters cevap verirdi. Ama buna rağmen Osman, aslında Rıfki Amca'dan kaçmazdı. Bir şekilde hep onun etrafında dolanırdı. Bir gün yağmur sonrası çamurlu bir yolda karşılaşmışlardı. Osman yine o ince, hafif, ukala ıslığını çalıyordu. Islık sanki hep meydan okuyan ama aynı zamanda "Ben buradayım." diyen bir ses taşıyordu. Rıfki Amca ona kızacak gibi oldu ama birden içinde bir yer garip bir şekilde yumuşadı. "Bu ıslığı neden hep çalıyorsun?" dedi. Osman gülümsedi. "Bilmem... Susarsam kimse beni hatırlamaz diye galiba." Bu söz Rıfki Amca'nın içinde bir yere dokundu ama belli etmedi. "Susmak bazen büyüklüktür." demek istedi ama diyemedi. Sadece kafasını sallayıp geçip gitti. İşte ondan sonraki gün, gölün kenarında karşılaştılar. Göl o gün her zamankinden daha sessizdi. Su, rüzgarla birlikte dalgalanıyor ama yine de bir ayna gibi etrafı yansıtıyordu. Kıyıya yakın yerlerde halkalar oluşuyor, sonra yavaşça kayboluyordu. Gölün etrafındaki ağaçlar suya doğru eğilmişti; yaprakları arada bir hışırdıyor, gölün üstüne düşen ağaç gölgeleri dalgalarla birlikte hareket ediyordu. Havada hafif bir toprak kokusu vardı, yağmur yeni yağmış gibi taze ve serin. Osman yine o ıslığı çalıyordu. Göl üzerinde yankılanan o ses, sanki Rıfki Amca'nın kulaklarını cınlatıyordu. Rıfki Amca attan indi. Osman'ın karşısına geçti. Bu sefer içindeki sözler farklıydı. "Osman," dedi "insan bazen güçlü olmak için herkesi itmeye çalışır. Ama asıl güç, birinin elini tutmayı kabul edebilmekte. Yalnız kalmayı seçmek cesaret değil. İnsan kalbine gireni kovaladıkça daha çok küçülür." Osman bir an ıslığı kesip başını eğdi. "Sen kendini büyük göstermeye çalışıyorsun ama güçlü görünmeye çalışırken kendini parçalamışsın. İnsan sevgi bulamadığı yerde büyümeye çalışırsa böyle içten içe yanar." Osman'ın gözleri dalgalandı ama hemen toparlandı. "Benim kimseye ihtiyacım yok." dedi yine o bildik tavırla. Ama o an aralarında gizli bir bağ oluşmuştu. Rıfki Amca ilk defa Osman'ın içindeki yarayı hissetti. Osman da ilk defa Rıfki Amca'nın ciddiyetinin altında sevgi olduğunu. Bir akşam köyde çok fena bir haber yayıldı. Osman babasıyla yine kavga etmişti. Ama bu kez kavga sıradan değildi. O gece evden yükselen sesler sonunda bir sessizliğe dönüştü. O sessizlik, sadece bir evin değil, bütün köyün üstüne çöktü. Sabah olduğunda Osman artık bu dünyaya değil, insanların anılarına aitti. Köy sustu. Dünya ağırlaştı. Rıfki Amca bunu duyunca darmadağın oldu. Birden Osman'ın neden bu kadar saldırgan olduğunu anladı. Neden kimseye güvenmediğini, neden hep güçlü görünmeye çalıştığını... Çünkü evde en zayıf olduğu yerde, en çok yaralandığı yerde yaşamaya çalışıyordu. Rıfki Amca gün geçtikçe bu acıyla çöktü. Hastalandı. Eskisi gibi konuşamadı, gülemedi. Osman'ın sesini, yürüyüşünü en çok da o ukala ıslığını düşündü. Bir gün ölüm döşeginde yatarken oda sessizdi. Zar zor nefes alıyor, gözleri yarı kapalı duruyordu. Ve işte o anda... Uzaktan bir ıslık sesi geldi. İlk başta çok hafifti. Sonra belirginleşti. İnce...hafif alaycı... ama içinde sıcak bir çocuk gülüşü taşıyan bir ıslık. Sanki rüzgâr onu taşıyıp odanın içine bırakmıştı. Sanki kimse duymuyor ama kalbi duyuyordu. O ıslık yine aynı şeyleri söylüyordu: "Ben geldim. Yine buradayım. Yine yalnız değilsin." Rıfki Amca'nın gözlerinden yaşlar süzülürdü. Yüzünde titrek bir gülümseme belirdi. "Hoş geldin Osman..." diye fısıldadı. Ve oda o ukala ama sıcak ıslıkla dolarken, her şey sessizce sona erdi.

HASTA

Eda Nas ŞENKAYA

Telefonun sesi, gecenin sessizliğini böldü. Usulca yattığı yerden doğruldu, ahizesi ağır telefonu kaldırdı. Telefondaki ses duygusuz, mat, paslı bir ses tonuyla “ Sana tekrar ihtiyacımız var!” dedi ve telefonu kapattı. Cerrah olmanın bir yanı da buydu belki de. Ani bir anda sana ihtiyaçları oluyordu.

Önlüğünü ve beresini hızlıca giyip fırladı. Bugün onu ne bekliyordu? Karanlık boyunca yanan ışıkların altından tek tek geçti. Hastaneye varmıştı artık. Koltukta ağlayan annesini gördü. Ağlamalı mıydı? Yoksa bu mesleğin bir diğer vazifesi olan hasta yakınlarını teselli mi etmeliydi. Sorular içinde boğuluyordu. Her zamanki ciddiyetiyle, telaşla ortalıkta gezinen hemşirenin yanına gitti. Hemşire içerde olan hastanın cerrahın ablası olduğunu söyledi ve bir bir kazayı anlatmaya başladı. Cerrah bu sırada düşünemiyordu. Artık o da hastanın yakını olmuştu. Uzun süre sonra gözlerinden bir yaş aktı. Kurtarması gereken bir hastası vardı belki de ama o hâlâ küçüklüğünü adadığı, her ihtiyacı olduğunda yanında olan ablasını düşünüyordu. Ya yanlış yapar ve ablasını kaybederse? Hele annesi, nasıl onun yüzüne bir daha bakardı? Kafasına ablasının aldığı bereyi takan cerrah, bereyi alıp hüzün içinde kıvrılan, ağlamaktan yüzü pespembe kesilen annesine verdi ve ona merak etmemesi gerektiğini söyledi. Zaman zaman hasta kaybettiği olurdu. Bu zamanlarda hep üzüntüsü vesilesiyle ablasına giderdi fakat bu seferki hastası ablasıydı.

Hastanenin mavi duvarlı, beyaz ışıklı koridorları boyunca operasyon odasına doğru hızlı ve telaşlı adımlar atıyordu. Her zamanki önlüğünü giydi. Maskelerini de takıp kapıdan içeri bir adım attı. Artık her şey onun ellerindeydi. Bir hasta ya da ablası...

FRUSTAPIS ASSIDUUS

İda Okyanus SAZCI

“Taşların Altında” isimli belgesel serimizin bugünkü bölümünde çoğumuzun daha önce fark etmemiş olduğu, fark edilmiş bile olsa görüntüsü oldukça sıradan olduğu için çoğu zaman diğer böcek türleriyle karıştırılan Frustapis Assiduus, halk arasında Boşçabaş, adlı türü mercak altına alacağız.

İsmi Latince’de boşuna anlamına gelen ‘frustra’, ayak anlamına gelen ‘pes’ ve ısrarcı anlamına gelen ‘assiduus’ sözcüklerinden almış bu böceğin isminin hakkını verdiğini söyleyebiliriz. Bu duruma bize ayrılan sürenin ilerleyen dakikalarında değineceğiz. Çoğunlukla 15 mm uzunluğunda olan bu tür, genellikle vücutlarının aksine açık renkli ortamları tercih ederler. Bilinen doğal bir avcılığı olmadığından kamufle olmak zorunda değillerdir çünkü. Boşçabaş böceklerini daha önce evlerinizdeki banyolarda, su kaynaklarına yakın yerleşim yerlerinde dışı kireçle kaplı evlerin duvarlarında görmüş olabilirsiniz; şayet nemli, sıcak ve açık renkli her alanda bulunurlar. Bilinen doğal avcılığı olmadığından sayıca oldukça fazla olmakla birlikte asla istilacı bir tür değildir, hatta ilginçtir, hiçbir şeyden beslenirler. Evet, doğru duydunuz! Hiçbir şey yerler. Bu sebeple içleri de halkın başlarını nitelendirdiği gibi boştur. Yalnız karıştırmayın; hiçbir şey yemek, yemek yememek anlamına gelmez. 1941 yılında, adı kayıtlardan -yanlılıkla- silinmiş bir bilim insanı(?) tarafından, keşfedildiklerinde de bu konsept oldukça kafa karıştırıcı gelmişti çoğu bilim insanına. Bu konseptin anlaşılması için yoğun bir entomoloji ve gastroenteroloji bilgisi gerektiğinden şu anda size açıklamaya çalışmayacağım.

Şu anda ekranlarınızda gördüğünüz görüntüler Falanca ülkesinin Filanca şehrinin Herhangi Bir ilçesindeki bir evin duvarına tırmanmaya çalışan, yumurtadan yaklaşık 11 hafta önce çıkmış bir Frustapis Assiduus örneği. Arka bacaklarının nasıl titrediğini görüyorsunuz. Bu titremenin nedeni bu türün campaniform sensilla adı verilen basınç algılayıcısının tam çalışmamasıdır. İlginçtir ki bu sorun Frustapis Assiduus’un 1941 yılında ilk bulunduğu dönemde hiçbirinde bulunmuyordu. Lakin keşfinin yaklaşık 11 yıl ardından laboratuvar altında incelenirken, tek bir Frustapis Assiduus incelenirken, onunla ilgilenen bilim insanının(?), bu sefer adı biliniyor ama yanlılıkla da olsa yapmış olduğu şey bütün bilim dünyasında kınandığı için anısına saygı duymak amacıyla adını belirtmeyeceğiz, genç Boşçabaş’ın sol arka bacağı tam da campaniform sensillasının bulunduğu eklemi hafifçe ezmesinin ardından o bacağında geçici bir felç yaşamış Frustapis Assiduus’un gönderdiği dalgalar ile iletişimde bulunduğu, türünün diğer üyeleri bu felaketten oldukça etkilenmiş ve kendi bacaklarının da bozulduğunu sanmışlardır. Ardından bu sanışları biraz da olsa geçmiş olsa da hepsinin campaniform sensillası altında buldukları bu büyük panik sebebiyle zarar görmüş ve nesilden nesile aktarılmıştır. Şu anda sağlıklı çalışan campaniform sensillalı hiçbir Frustapis Assiduus göremezsiniz. Asla normal bir campaniform sensilla ile doğmadıklarından değil, gerçi bir popülasyonda neredeyse herkesinki bozksa çoğunlukta olan özellik normal kabul edilmez mi, normal doğanların hayatlarının ilk dört haftası dışlanmasının ardından bacaklarını kendi rızalarıyla hafifçe titretmeyi akıl etmeleri ile kendi istekleriyle bu duyularını bozmuşlardır bu nadirliğin sebebi.

Şimdi, gelelim programımızın bugünkü bölümünün en merak edilen yerine: Frustapis Assiduus’un “ısrarla boşa çalışan-ayak” anlamına gelen adını neden hak ettiğine. Bunu size kuru kuru açıklamak yerine küçük bir deney ile göstereceğiz. Şu anda gördüğünüz beşerî ortam tam da bu böceklerin tırmanmaktan hoşlandıkları türden bir yer. Uzun süre güneş almış ve sıcak bir yer, duvarları beyaz -kireçle kaplanmış- ve nemli. Odanın ortasındaki robot Frustapis Assiduus bireyleri duvarda belli bir yüksekliğe ulaştığı an dik bir şekilde bir avuç su atacak şekilde ayarlandı. Şimdi deneyimize geçelim. Evet, gördüğünüz gibi böceklerimiz ortama bırakıldı. Yedi böceğin ilki duvara tırmanmaya başladı. Onu diğer böcekler de takip ediyor. İşte şimdi, ilk böceğimiz yeterince yukarı tırmandı; robot ona bir avuç su atarak aşağıya düşmesini sağlayacak. Su döküldü, su ile birlikte ilk Frustapis Assiduus da öyle. Diğerleri de gördü ilk Frustapis’in düştüğünü ama gördüğünüz üzere çıkmaya devam ediyorlar ve işte, su teker teker diğerlerinin de üzerine atıldı. O da ne? Görünüşe bakılırsa ilk Frustapis’in özverisi bir önceki başarısız teşebbüsünden sonra bitmemiş. Su atılacak yüksekliğe oldukça yaklaşmış durumda, su şimdi gözlerinizin önünde Frustapis’e atıldı ve Frustapis yine su ile birlikte sürüklenmiş oldu. Aynı ikinciye diğer Frustapislere de yapıldı, sonuç aynı. Şimdi yılmayışlarını iyice kanıtlayabilmek için üçüncü, dördüncü, beşinci, altıncı ve yedinci düzenekleri izleyeceksiniz. Gördüğünüz gibi [...]

Evet, sayın böcekseverler, bugün bize ayrılan sürenin sonuna geldik. Umarız ki bu bölümümüz çoğumuzun görmezden geldiği Frustapis Assiduus türünü daha yakından tanımanızı sağlamıştır da onları görmezden gelerek küçük görmezsiniz: Malumdur ki bu türün en büyük özelliklerinden biri toplulukları tarafından beğenilme kaygısıdır, o yüzden sakın, diyelim ki bir 17 Ağustos öğleden sonrası, beyaz bir duvarı yığılmadan tırmanmaya çalışan siyah-koyu gri bir böcek görürseniz korkup çığlık atmayın onun yüzüne karşı; belki bir avuç su atabilirsiniz ama.

Bize eşlik ettiğiniz için teşekkür ederiz. Sevgiyle, sağlıklı kalın. Bir sonraki bölümde tekrar görüşmek üzere... Haftaya yine burada olacağız.”

KAHVERENGİ

Elif KURMALI

Kapıyı açan annemdi. Bunca yıldır kendi ayakları üzerinde durmaya çalışan ama her defasında bileklerinden bir kesik daha alan annem. İçi kurumaya başlamış ama daha ölmek için önünde vakti olan bir ağacın hüznü, kabullenmiş ve yorgun gözlerine sahip annem... Beni yemeğe çağırmaya geldiğinde aşağı inmek istemesem bile "Gelmiyorum." diyemedim; "Ben yemeyeceğim." ya da "Yemekte ne var ki?" diye her çocuğun annesine yapacağı şımarıklığı yapamazdım. Çok kırılırdım çünkü. Cam kırıklarını içinde biriktirdiğinden her hareket edişinde içine batıyor ve sanki o acı yüzüne yansıyor. Yansıtmamaya çalışırken daha çok belli oluyordu aslında. Ah anneciğim... Oysa bir çığlıkla kussan o kırıkları, narin bedeninin yumuşasa ve özgürce hareket etsen... Sen yıllarca sözleri umursanmamış, fikirleri dinlenmemiş, aşağılanmış ama bunları normal saymışsın. Çünkü sana göre iyi bir kadın olmak, hatta bir kadın olmak; sessiz, sabırlı biri olmaktı. Sen sessizdin çünkü sessiz olmak sana öğretilmişti. O yüzden sana kıyamıyor, kızamıyorum. Annem ben çocukken bu kadar sessiz değildi aslında. Babamdan her zaman çekinmiş ama donarak öldüğünü anlamayan bir asker gibi zamanla daha da sessiz, daha da mutsuz bir kadın olmuştu. Bir gün bana "İnsanlar iki kere boyanmış bir tuval gibidir. İki resim birbirine zıt olur hep." demişti. Küçükken neyden bahsettiğini anlamasam da artık anlayabiliyorum. İki kere boyanmış tuval, ailemizden biriydi. Dışarıdaki sıcak meltemi soğuk ayaza çeviren babam... Onu son çizilen resmiyle tanıdığımızda bir bahar dalı olduğunu düşünürsünüz. Nazik, kibar ve huzurlu bir bahar dalı... İş yerindeki çalışanları ona çiçek gönderirdi. Bu çiçeklerde "Böyle hâlden anlayan bir yönetici olduğunuz için...", "İlginiz ve nezaketiniz için...", "Sabırla bizi dinlediğiniz için..." gibi notlar yazardı. "Gerçekten babamdan mı bahsediyor bunlar?" derdim. Çünkü bize karşı hiçbir zaman ilgili, nazik, sabırlı olmamış, hiçbirimizin hâlinde anlamamıştı. Babam öyle ki en alttaki resmini görmenize izin vermez. Elinize ıslak bir bez alıp silmeye çalıştığınızda renkler birbirine karışır. Onu daha çok tanımak isterken başta nasıl biri olduğunu unutursunuz. İlk başta gördüğünüz o bahar dalının yerini yavaş yavaş renksiz bir kahverenginin kapladığını görürsünüz. Bu kahverengi annemin hüznünün kahverengisidir, bu kahverengi kardeşimin her gün okuldan dizleri titreyerek gelişinin kahverengisidir. Bu kahverengi, benim kabullenmem gerektiğinin bir göstergesidir. Bazen düşünürüm de yeni bir resim yapmak mümkün değil midir? Sadece yeni bir tuvale geçip yeniden bir bahar dalı çizemem mi? Bunu yaparsam resim üstüne resim yapmama gerek kalır mı?

Biz masada babamı beklerken, telefonda konuşarak içeriye giren babam yüzünde güller, gülücükler açarak eve geldi. Telefonda konuşurken ayakkabısını, ceketini çıkarıp çıkardığı ceketini elime tutuşturdu. "Ceketimi as," demekti bu. Telefonunu kapatır kapatmaz şöyle bir suratımıza bakıp "Yemek hazır mı?" diye sordu. Masayı gösterdik. Bir şey demeden gidip yerine oturdu. Az önceki o kibar hâlden eser yoktu. Bahardan kışa geçmek bu kadar kolay mıydı? Sadece son üç dakika içinde yaşananları izlerken bile aklımdan binlerce düşünce geçti. Annem babamla evlendiğinden beri böyle mi yaşıyordu? Yoksa babam ilk başlarda anneme de sadece tuvaldeki görünen yüzünü mü göstermişti? Annem babamın tabağını alıp yemeğini koydu. Herkes yemeğini alıp sofraya oturduğunda derin bir sessizlik çöktü. Bu sessizliği bozmak için uzun süredir bir işe girmek isteyen ama istediği işin ne olduğuna karar veremeyen anneme istediğini bulup bulmadığını sordum. Annem tam ağzını açıp cevap vereceken babam araya girip, "Kadınlar işten ne anlar? Hele de annen!" dedi. Annem sessizce başını öne eğdi. Bunu nasıl söyleyebilirdi? Artık babamın bu kabalıklarına dayanamayacağımı hissettim. Aslında karar vermiştim ama bir anlık kıvılcıma ihtiyacım vardı. Sessiz kalmaktan, sözcükleri yutmaktan boğulacaktım. Yeni bir tuvale geçme zamanı gelmişti de geçiyordu. Bu döngünün bir yerde kırılması gerekiyordu. Her ne kadar sonuçlarından korksam da, "Bunu söyleyemezsin." dedim. Yıllardır sadece her tavrına boyun eğilen bu evde babam başka dilden biri konuşuyormuş gibi sağırdı, anlamaya çalıştı, anlayamadıkça bocaladı. Normalde kasırgalar estirmesi gereken adam şaşkınlıktan sessiz kaldı. Çünkü ilk defa oluyordu böyle bir şey. Ve insan dediğini bilmediği durumların karşısında bir çocuk kadar savunmasızdı. Gözlerimi kaçırmadan, karşımda oturan adama bir ayna gibi kendisini göstererek sakince konuşmaya devam ettim: "Nezaket kişiden kişiye değişmez baba. İnsanlar, onlara ne verirsen bir ayna gibi sana onu verirler. Dışarıda nazik olmak, insanlara kendini sevdirmek güzel şey. En yakınlarına samimiyet adı altında bu nezaketi bize çok gördüğünün farkında değil misin? Bu çatı altında, aile olarak önce bizim birbirimizin kalbini kırmamamız gerekiyor. Biz seni seviyoruz, senin de bizi sevdiğini biliyoruz ama biz sadece dışarıya iyi görünen bir gölgede yaşamak istemiyoruz. Biz de senin kalbinin inceliğini görmek istiyoruz." O an, zaman durmuş gibiydi. Kardeşim gözlerini dikmişti, babam ise gözlerini kısmış önüne bakıyordu. Yüzüne buruk bir gölge düştü. Öfkeli değildi, anlamaya çalışıyordu. Kaşığı eline aldı ve tabağından bir lokma aldı. Derin bir nefes verdi. Sonra başını kaldırıp anneme döndü: "Yemek çok güzel olmuş. Eline sağlık." dedi. Annem şaşkın bir şekilde başını kaldırıp babama baktı. Hafifçe "Afiyet olsun," dedi, sesi neredeyse kısık ama mutluydu. Evdeki durumumuz hemen değişmeyecekti, bunun farkındaydım. Belki de yeni ve tek bir resim için ilk renkli fırça darbesiydi. O akşam, babam ilk defa sofrada acele etmeden yemeğini bitirdi. Boşalan su bardaklarımızı o doldurdu. Konuşurken ses tonuna dikkat etti. O gece uykuya dalmadan, nezaketin zarif ama ne kadar güçlü bir duygu olduğunu; karşındakine gösterildiğinde en derindeki renkleri bile ortaya çıkarabildiğini anladım.

KIRILMA

İda Okyanus SAZCI

Duyduğu son ses dışarıda teker teker havlayan vasıfsız köpeğin tekli haykırışlarından biri oldu. Şu köpek de ya sussaydı ya da köpek gibi havlasaydı ya! Gündüz vakti havlamazdı genelde, mahallelinin uyumasını beklerdi ki herkes uyansın uykusundan. Bugün ilk defa güneş dağların ardına kaçmadan havlamıştı. Tam da havlayacak vakti bulmuştu yine.

O, her zamanki zavallılığı içinde olsa kesin sinirlenirdi; dışarı çıkar, bir şey de diyemez, köpeğe kötü kötü bakar, odasına -inine- geri çekilir, odasında zavallı olmaya devam ederdi. Ama söylenemezdi. Artık duymuyordu, gördüğü de meçhuldu. ama o, masasının üzerindeki dibi delik mavi damla damla. İçinde bulunduğu durumun olarak çalışmaktan yan çizmiş olmaları çaresizliğinden kurtarabilecek tek uzvunun

Bilinçli olarak gördüğü son şey de bir ocak kadar sıcak olmasına rağmen o unutkanlığından belki de kasıtlı olarak açık makinenin renkli bir resmi gösteren ışıklı

Ekranında onun içinde bulunduğu durumun birbirlerine bakıyorlardı. Birinin saçlarında çirkin kurdeleden bu zavallıda da vardı. Kalbini çok da hoş miydi bu? Hangisinin yerinde olmak istiyordu? bilemiyordu ya...

Düşünceleri daha oturmadan kendisini korumak O, bu açıklamalarla tatmin olurdu, belki de olmazdı. Genelde

o an her zamanki zavallılığında değildi, zavallı olduğu da Büyük ihtimalle düşünebiliyordu; çalışıyordu beyni ibrik misali akıtıyordu düşüncelerini gözlerinden en kötü yanı bütün bu organlarını bir tepki değildi; asıl talihsiz olan, onu çalışmayı bırakarak -yüreğinin- azim ile atmaya devam etmesiydi.

elinde tuttuğu, kontrolsüzce mavi alevler çıkaran andan itibaren vücudunu karlı bir sabahında belki kalmış bir cama uyandırdığı ocak kadar soğutmuş ekranıydı.

aksine oldukça mutlu görünen iki kişi vardı. sayılabilecek açıklıkta mavi bir kurdele vardı. Aynı sayılamayacak sıcaklıkta bir duygu sardı. İmrenme Onu bile bilemeyecek durumdaydı. Durumun bile

amacıyla doğru olmayan açıklamalar üretti belki beyni. olurdu ama. Tatmin olmayı seçerdi.

O günün sabahında özenle saçına ilıstirmiş olduğu sefil firketenin evin mermer zemini ile buluşmasıyla organları hiçbir şey olmamış gibi yeniden görevlerini yerine getirmeye koyuldular. Sırtı duvarda, bacakları yerdeydi. Bulunduğu pozisyona rahat denilebilirdi. Öyleyse neden tekinsiz ağustos güneşi altında eski sokağının bitimsiz yokuşunu yarılamişçasına atıyordu kalbi?

MİSİNA MİSALİ DEDİ, DEDİ

Eray OLÇUM

Bana şehrin geceyi aydınlattığını ve mavi ve pembenin parlaklığının geceyi gündüze bağladığını ve gökyüzünün sabah akşam bir olduğunu ve sokakların betondan labirentler gibi uzandığını ve her yerin her yere benzediğini ve her bir yüzeyin ılık olduğunu söylediğini söyledi ve zifir gibi siyah giyinmenin ve fısıldayarak konuşmanın ve bir olup bir olmamanın ve utanç içinde kızarıken yüzünü şapkasının altında gömerek koşturmanın çekilmez olduğunu ve utancın utanç doğurduğunu ve yüzünün kızardığını ve ellerini yıkar iken suların kızıl aktığını söylenlerin olduğu ve simasına bakan aynaların çatladığını yahut öyle olur gibi olduğunu yahut işin buraya getirildiğini veya geldiğini ve bir zamanlar hepimizin onun ve onun hepimiz gibi pek parlak zeki ve cesur, sadık ve özverili olmasına rağmen misinanın ucundaki kurşun misali suya atıldığını ve o suyun Pasifik Okyanus'u olduğunu ve Pasifik'in zifiri karanlık dalgalarıyla bizi tek lokmada yuttuğunu ve şimdi de sindirdiğini ve öyleyse bizden geriye kemiklerimiz dahi kalmayacağını ya da tertip ve talimatta önde gelmenin ödülü olarak batan ve hatta batık bir geminin kaptanı olma onurunun bahşedildiğinin ve bu geminin yükünün sadece ve sadece som altın olduğunun ve sonsuz zenginlik ve şöhretin sözünün verildiğinin ve gafletle bunu kabul edecek kadar aptal ya da böylesine bir görevi başkasına verilemeyeceğini bilecek kadar sadık olmanın işi getirdiği işten yahut o işin gerektirdiği icraatlardan dolayı kendisinden yakındığını söylediğini ekledi ve ancak böylesi yorumları yorumlamanın gerekli bir israf olduğunu ve bizim gökyüzüne uzanan ve ufku kuşatan kulelerin mimarları ve sonsuz ve ebedi gönencin garantörleri ve gardiyanları olduğumuzu ve bu dünyada adalet, hakkaniyet ve medeniyetin askerleri olduğumuzu ve devletimizin ve düzenimizin tüm cihana örnek olduğunu ve her gün belki şimdi göremediğimiz şeyleri belki bir gün görebilmek için savaştığımızı ve bunun pek soylu olduğunu ve bahsi geçen düşüncelerin ve yargıların münasebetsiz olduğunu ve felsefenin yersiz olduğunu ve bencil olduğunu ve bencilliğin rezalet, sefalet ve hatta hıyanet olduğunu söyleyerek bu yakınmadan yakındı ve tereddüt yenilgiyen başka ne denilebilir diyerek benim ona katılmamı bekledi ve sessizliğime karşın sinirle arkasını dönüp sağ eliyle şehri gösterdi ve bak! Görmüyor musun? diyerek haykırdı ve benim, bunun ondan da benden de ve bizden de büyük bir husus olduğunu ondan daha iyi bildiğimi bildiğini söyledi ve bu düzen varsın bin yıl sürsün derken yahut diyecek iken ben pek çevik davranarak elini tutup kendime çektim ve tüm gücümle siktim ve pek haklı olduğunu ve sadakat ve cesarete eşi benzeri olmadığını ve dediklerinin hakikatten farklı bir şey içermediğini ancak iktidarın Nebukadnezar'dan bile alındığını söyledim ve gözlerinin içine bakarak gülümsedim ve o, kafasını eğip dudaklarını büzerek arkasını döndü geceye karıştı.

OYUNCAKÇI

Ezo TUNÇER

Artık evine dönmek istiyordu. Ailesine, Yozgat'a dönmek istiyordu. İstanbul'a yazar olmak için gelmişti. Hatta heves edip bir daktilo bile almıştı. Çok kullanmıyordu ama almıştı işte. Topladığı eşyalarını sarı arabasına yerleştiriyordu. Aslında sarı rengini pek sevmezdi ama bulabildiği en ucuz ikinci el araba buydu. Apartman dairesinden çıkmadan önce masasında bıraktığı daktiloya bir kez daha baktı. Arabaya binerken içi biraz buruktu çünkü babasıyla kavga etmişti gitmeden önce. Babası "Yazar olamazsın, boş işlerle uğraşma!" demişti. O da sinirlenip "Göreceksin baba!" diye bağırmişti. Sonra kapıyı hızla çarpmış, arkasına bile bakmadan çıkmıştı evden. Şimdi ise yazar da olamamıştı; sadece eşyalarıyla geri dönüyordu. Yola çıktığında akşam oluyordu. Gökyüzü kızıla dönmüştü. Radyoda bir türkü çalıyordu ama adam hiçbir kelimeyi duymuyordu. Zihninde sadece babasının son bakışı vardı. Bir süre sonra telefon çaldı. Ekranda "Anne" yazıyordu. Tereddüt etti, sonra açtı. Telefondaki ses titriyordu. "Baban..." dedi annesi, "kalp krizi geçirdi. Hastanedeyiz, yetiş!". Bir an sessizlik oldu. Arabada zaman durdu. "Tamam..." dedi adam fısıltıyla. Ama direksiyonu kıpırdatmadı. Dakikalarca aynı yerde oturdu. Gözyaşları sessizce yanaklarından süzülüyordu. Gitmek istiyordu ama bacakları taş gibiydi. Hastaneye değil... başka bir yere gitmesi gerektiğini hissetti. Motoru çalıştırdı. Arabayı küçükken babasıyla gittikleri oyuncakçının yoluna çevirdi. Babası onu her doğum gününde oraya götürdü. Bir keresinde renkli bir ksilofon almıştı ona. Bir diğerinde ise minik bir peluş köpek. "Bak bu da senin gibi inatçı." demişti babası gülererek. Dükkanın önüne geldiğinde hava tamamen kararmıştı. Camlar buğulanmış, içerisi karanlık, ışıklar kapalıydı. Vitrin camının arkasında rengi solmuş bir bukalemun oyuncakı vardı. Adam cama yaklaştı. Elini cama koydu. Soğuktu. O an burnuna keskin bir koku geldi. Babasının yaptığı pırasa yemeğinin kokusunu anımsadı. Küçükken o kokudan nefret ederdi ama şimdi burnunun direği sızladı. O

kokuyla birlikte bir an babasının sesini hatırladı: "Sen pırasayı sevmesen de ben seni seviyorum, oğlum." Camın hemen yanında, duvarda tozlanmış bir afiş asılıydı. Afişte rengârenk bir manga karakteri vardı. Çocukken o kitabı babası almıştı ona. "Bunları okuyunca hep mutlu oluyordun." derdi babası. Şimdi afişe bakarken o mutluluk yerini sessiz bir özleme bırakmıştı. Biraz ileride, şehrin meydanında duran küçük bir heykel dikkatini çekti. Heykel elinde kitap tutan bir adamı gösteriyordu. Yanındaki levhada "Okumayı öğreten babalara..." yazıyordu. Adamın kalbi sıkıştı. "Baba..." diye fısıldadı. Çantasından küçük defterini çıkardı. Daktiloyu evde bırakmıştı ama kalemi vardı. Titreyen elleriyle yazmaya başladı:

"Bir çocuk babasına kavuşamadı ama hatırasına sığındı."

Cümleyi yazınca bir süre baktı sayfaya. Gözyaşları kâğıda damladı, mürekkep dağıldı. İçinden bir huzur yükseldi. Belki de bazı vedalar böyle olurdu; bir camın önünde, çocukluğun sessizliğinde... hiç söylenmemiş sözlerle. O gece evine dönemedi. Ama yıllardır kaybettiği şeyi, kendi kalbinin içinde buldu.

SESSİZ KORKU

Zeynep AKYOL

Büyük bir şehirde, yüksek binaların gölgesinde yaşayan üç kardeş varmış. Babaları yıllarını verip büyüttüğü inşaat şirketinin başındaymış, ve şehrin yarısı babalarının elinden çıkmış. Ama bir gece şehrin en büyük, en görkemli barajı ansızın çökmüş. Temelleri atıldığı günden beri manşetlerden düşmemiş olan bu ünlü barajın çöküşü şehrin büyük bir kısmını sular altında bırakmış. Yıllardır haberlerden düşmeyen baraj bir anda unutulmuş.

Bu olayın üstünden günler, aylar, yıllar geçmiş; halk unutmuş; şehir susmuş. Ama baba o günden sonra bir daha ne halk içine çıkmış, ne bir daha oğullarıyla birlikte bir akşam yemeğine oturmuş ne de gülmüş.

Günlerden bir gün, babaları ofisinde hastalanmış. Doktorlar sayısız test yapmış olsa da bir sebep verememiş o önceden dağ gibi olan adamın ani rahatsızlığına. En sonunda bir doktor “Yüreğinde bir ağırlık var.” demiş. Oğulları bu yükün kaynağını zaten biliyorlarmış, hatta hepsi bugünün geleceğini az çok tahmin ediyormuş. Üç kardeş evlerine döndüğünde büyük olan öfkeden dört dönmeye başlamış. “Ne olursa olsun babamızın adını kimsenin diline düşüremeyiz” deyip yumruğunu masaya vurmuş ve ailesinin kuşaklardır koruduğu gururuna sarılmış. Ortanca oğul, büyük abisine bakıp mırıldanmış, “Gerçeği herkes kaldıramaz.” Ortanca, sessizce masadan kalkıp babalarının çalışma odasına gitmiş ve o akşam o odadaki bütün belgeleri karıştırmış, bazılarını yakmış, bazılarını ise bir daha bulunmamak üzere saklamış.

En küçük oğul ise sessizce düşünüyormuş. Zaten o hep söz söylemek yerine dinler, öfkelenmek yerine anlamaya çalışırmış. Küçük oğul o gece evlerinin bodrum katındaki arşiv odasına inmiş ve tozlu rafları karıştırmaya başlamış. Ne aradığını bilmiyormuş belki ama, yüzünde o her zamanki kararlı ifadesi varmış. En sonunda saatler sonra eski sararmış bir zarf bulmuş. Zarfın üstünde yalnızca birkaç harf ve numara yazıyormuş. Başkasına anlamsız gelecek bu yazıyı küçük oğul hemen anlamış. Baraj projesinin dosya numarası. Sessizce zarfı açmış ve içindekileri karıştırmaya başlamış. Belgeler, fotoğraflar ve nicesiyle doluymuş zarf. Ve bütün kağıtların altında, üzerinde babasının ıslak imzası olan bir mektup varmış. Mektupta babaları barajın yapımında yaptığı bütün kanun dışı işleri hepsini itiraf etmiş. Küçük oğul bütün bu bulduklarını yerel bir gazeteye göndermiş. Ertesi sabah haber şehirde yankılanmış.

Yıllar geçmiş, üç kardeş bir daha o geceyi anmamışlar. En büyükleri çevre köylere yardım götürmeye başlamış. Ortanca olan siyasete atılmış ama verdiği her kararda babasının yaptıklarının ağırlığını taşımak zorunda kalmış. En küçük kardeş ise doğup büyüdüğü şehri terk etmiş, dünyanın bir ucuna taşınıp gazetecilik yaparak gerçekleri ortaya çıkarmaya çabalamış. Her yazısını da “Gerçek korkulmuyacak kadar sessizdir.” cümlesiyle bitirmiş.

UYKUSUZ AKŞAM

Saba ELİAÇIK

Telefonun sesi , gecenin sessizliğini böldü. Usulca yattığı yerden doğruldu, ahizesi ağır telefonu kaldırdı. Telefondaki ses, duygusuz, mat, paslı bir ses tonuyla “Sana tekrar ihtiyacımız var!” dedi ve telefonu kapattı.

Bu olay onu şaşırtmıştı şaşırtmasına , sonuçta hiçbir insan gecenin bu saatinde açtığı telefondan bu sözleri duymayı beklemezdi. Bırakın onu , böyle bir zamanda aranmak bile bazılarının tüylerini diken diken etmeye yeterdi. Ama onun bu sözlere şaşırma nedeni ne söylendikleri zaman ne de söylendikleri tonda. O , hayatında onu arayıp da “Sana ihtiyacımız var!” diyecek bir tane bile kişi tanımıyordu. Bırakın bu çağrının belki de ikinci defa yapılıyor olmasını , ona kimse bir kerecik olsun “Sana ihtiyacım var.” dememişti. Ama birileri , bu kısacık telefon görüşmesinin öbür tarafındakiler, birine ihtiyaç duyuyordu. Belki bunların hepsi bir şakadan ibaretti ya da az önce olanları kendisi hayal etmişti. Sonuçta saat geç olmuştu ve yorucu bir gün geçirmişti. Ama ya cidden yardıma ihtiyacı olan kişiler varsa ne yapacaktı? Hiçbir şey. O , hiçbir şey yapamazdı. Kendisi de bunu biliyordu hem de çok iyi biliyordu. Kimin aradığını veya nereden , niçin aradığını bilmiyordu. Bilseydi, bilseydi peki ne yapabilirdi? Beceriksizin tekiydi zaten , yaptığı hiçbir işe dört elle sarılıp da başarılı olmayı denememişti ; her çıktığı yoldan koşu koşu geri dönmüştü. Peki şu an ne yapıyordu? Akşamın bu saati belki de hiçbir anlamı olmayan bir aramadan , bir cümleden dolayı kendine acıyordu. Belki bütün akşam bu olayı düşünmekten ayakta kalacaktı. Artık kimler onu aradıysa yanlış numarayı aramışlardı. Bu kesindi. Bu dünyada kimsenin ona ihtiyacı olmamıştı ve asla olmayacaktı. Bunu kabullenmeli ve hayatına devam etmeliydi. Bu telefon görüşmesi de büyük bir yanlışlıktan ibaretti.

Saat düşünmek için çok geç olmuştu. Artık yatağına dönüp bu duyduğu şüpheleri ve onu için için yiyen düşünceleri yarına bırakma vaktiydi. Yatağına geri döndü, örtülerini üstüne örttü. Uyuyabilmeyi umdu, uyuyabilmeyi diledi. Ama o da biliyordu ki bu akşamı da uykusuz geçecekti.

VEDA MEKTUBU

Rana OYMAN

Ben, artık burada kalamam.

Seninle tanıştıktan kısa bir süre sonra fark etmiştim bunu. Oysa ben burada doğup büyümüştüm, sen ise yeni gelmiştin. Belki çok kalmayacaktın bile bu şehirde. Ama seni tanıdığım günden beri, sen yanımda olmadığında bile renklerin parlaklığı, kuşların ötüşü, yelin işi, her şey farklı. Bu asla böyle olmamalıydı ama yine de seni tanıdığımı pişman değilim. Hep kendi içimde gelişmişimdir zaten.

Saat sabah dokuzdu. Güneşli ve sıcak bir gündü ama bu küçük kahvecide asgari ücretle çalıştığım her sıkıcı gün benim için aynı gündü zaten. Sen kahveciye girene kadar güneşin ne kadar parlak, havanın ne kadar güzel, kuşların nasıl da neşeli olduğunu fark edememişim.

Kapıyı açıp içeriye girmiştin ve kapıyı arkandan yavaşça, âdeta çarpmaktan korkarak kapatmıştın. Siparişini vermek için benim olduğum yere gelirken adımların hiç ses çıkarmıyordu. Kimse senin içeri girdiğini duyamamıştı. Benim dışımda. Sanki hayatında daha önce hiç derdin olmamış, hiçbir zaman hüzne kapılmamışın gibi gülümsüyordun. Mutlu ve yumuşak bir sesle bana “Günaydın!” dedin.

Seni ilk gördüğüm andan beri birine benzetiyordum. Her davranışın bana tanıdık geliyordu. Ancak sonra anlamıştım ki sen; bana yıllardır görmediğim, ben on yaşındayken ailemden kaçıp bizi terk eden ağabeyimi hatırlatıyordun. Sen de onun gibi nazıktın, ürkekten ve insanları hayal kırıklığına uğratmaktan korkardın. Ağabeyimin neden bizi bıraktığını asla öğrenemedim fakat o gittiğinden beri onu ölesiye özlüyordum ve her ne kadar bunu kimseye itiraf etmek istemesem de ona az da olsa kırılmıştım. Her gün sabah akşam onu ne pahasına olursa olsun geri getirmesi için Tanrı’ya dua etmişim. Ama ya Tanrı yoktu ya da vardı ve benimle alay ediyordu çünkü karşıma ağabeyimi değil, bana hem onu en çok hatırlatan hem de onu bir daha asla göremeyeceğim acı gerçeğini gözümün sokan seni çıkarmıştı.

Bu kaba gelebilir ama seni ilk gördüğüm günün akşamı senin, çalıştığım kahveciye bir daha dönmeyi diledim. Ama bu dilememde ağzıma Tanrı’nın adını almadım. Ondan yıllarca medet umma hatasına bir kere düşmüştüm zaten.

Ertesi sabah yine saat dokuzda yüzünde aynı neşeli gülümsemeyle kahveciye girdiğinde anladım ki ben asla istekleri kabul olan bir kul olamayacaktım. Bu durumu kabullendim ve derin bir nefes alıp senin selamına aynı enerjiyle cevap verdim. Ağabeyimin acısını azaltmak için seninle sohbet etmeye çalıştım, belki seni yeterince tanırsam artık bana onu hatırlatmazdın. Ama seninle konuşmak kolay değildi. Her ağzını açtığında kalbim sıkışıyor, gözlerine baktığımda midem takla atıyor ve sana bir şey demeye çalıştığımda boğazımda sanki dikenli teller bitiyordu. Ve sonunda, yavaş yavaş, bana ağabeyimi hatırlatmayı bıraktın. Ama seninleyken hissettiklerim alışkanlık olmuştu artık, onlar geçmedi.

Kahveci dışında bulduğumuz ilk günü hatırlıyor musun? Haziranın son haftasıydı, ıhlamlar yeni çiçek açmaya başlamıştı, hava çok güzeldi. Birlikte saatlerce konuşmuştuk; sen gözlerinde bir hayranlık parıltısıyla şövalyelerden, savaşlardan ve Rönesans’tan bahsederken tarihe duyduğun büyük ilgiyi öğrenmiştim. Giderken maalesef bu buluşmamız sonrasında aldığım tonlarca tarih kitabını da geride bırakmak zorunda kalacağım. Özür dilerim, böyle olsun istemezdim.

Bu buluşmamızdan birkaç hafta sonra beni, aylardır görmediğim bir lise arkadaşım aramıştı. Beni çok özlediğini söyleyip beni evinde çay içmeye davet etmişti. O sıralar tek düşünebildiğim sendin, bu yüzden kısa süreli de olsa kafa dağıtmak ve aklımı başka yere vermek fikri bana oldukça cazip gelmişti. Daveti kabul ettim ve ertesi gün onunla buluştuk.

Birkaç saat boyunca havadan sudan, önemsiz konular hakkında sohbet ettik. Konuşmalı pek değişmemişti: Yine patronu hakkında şikayet ediyor, havanın sıcak ve nemli olmasından yakınıyor, aynı pozisyonda oturup aynı şekilde konuşuyor, aynı çocukla ilişki problemleri yaşıyor...

Birden, bana aşk hayatım hakkında sordu. Sorunun ardından, üzerime yoğun bir dalgınlık havası çöktü.

“Biliyorsun,” diye mırıldandım, gülmeye çalışarak. “Ben hiç öyle şeyleri takan birisi olmadım.”

Aralarında ne döndüğünü bir türlü anlayamadığım çocuk hakkındaki soluksuz konuşmasını sürdürdü. Ben, onu yarım bir dikkatle dinlerken sağımdaki pencereden dışarı bakıyordum. Aklımdan çıkamamıştım yine. Arkadaşımın sorusu bana seni hatırlatmıştı ve şu an kurduğu her cümlesiyle gözümün önündeki görüntün netleşiyordu.

Sıcak çay bardağını tutmama rağmen bir anda ellerim buz kesti. Yüzüm ısınmaya, midem kasılmaya başladı. Gözlerimde yaşlar toplanıyordu. Arkadaşım konuşmasını durdurdu ve bana iyi olup olmadığımı sordu.

İçimde bir anda biten suçluluk duygusuna dayanmak çok güçtü. “Kusura bakma ama ben artık kalkabilir miyim?” diye sordum kısık bir sesle. “Yakın bir zamanda yine gelirim.”

Arkadaşım hayal kırıklığıyla itiraz etti. “Biraz daha kalsan olmaz mı? Beraber yeriz diye baklava almıştım.”

Boğazımda aniden biten düğüm, düzgün konuşmama engel oluyordu. “Özür dilerim.” diye fısıldayabildim ancak. Sonra bir şey demeden, hızlı adımlarla arkadaşımın evinden çıktım.

Seni görmenin benim için bir istek değil, ihtiyaç olduğunu işte böyle anlamıştım. Bu gerçeği kabul etmem kolay olmadı. Okuldayken arkadaşlarım hoşlandıkları insanlar hakkında konuştuklarında onları hiçbir zaman anlayamazdım, hep onların saçmaladıklarını veya sorun olmayan şeyleri dert ettiklerini düşünürdüm. Aynı hissiyatın bende de olduğu düşüncesi hem sarsıcı hem rahatsız ediciydi. Duygusuz olmam gerektiğini düşünüyordum, beni güçlü kılan şey buydu çünkü.

Yolumun üzerindeki parktaki banklardan birinde oturdum. Nefes alıp verişim keskin ve hızlıydı. Rahatlamak için eğilip başımı ellerimin arasına aldım. Seni özlemiştim, bu ne kadar aşâğılık hissettirirse hissettirsin.

O hafta sonu ilk defa pazartesiyi ipe çektim. O gün kahveciye girdiğinde güneş doğmuş gibi hissetmişim, o gün özellikle parlaktın sanki. Sen siparişini verdikten bir süre sonra yanıma kimse gelmeyince uzun süredir yapmak istediğim şeyi yaptım. Oturduğun yere giderken kalbim yerinden çıkacak gibiydi. Senin yanına geldiğimi görünce başını merakla kaldırdın. Bakışlarının baskısı altında derin bir nefes aldım ve senden telefon numaranı istedim.

İlk başta elini cebine atmak için bileğini biraz hareket ettirdiğini görür gibi oldum. Bu küçük manevran, sonra yaşananları çok daha heves kırıcı kılmıştı. Bir an duraksadın, sonra mahcup bir gülümsemeyle bana baktın.

O yüz ifadeni gördüğümde anlamıştım ne diyeceğini. Başımı öne eğdim ve gelen hüsrân dalgasını dengelemeye çalıştım. Dudaklarını araladın ve bana olanda nazıklığıyla bir şeyler dedin. O an ağzından çıkanları işitememişim fakat yine de bana ne dediğini gayet iyi biliyordum. Dalgındım, düşüncelerimde boğuluyordum. Ancak benden cevap bekleyen gözlerini bana diktğini fark ettiğimde bir tepki vermem gerektiğini anladım ve ayılabildim.

Başımı kaldırmadan “Anlıyorum.” benzeri bir şey çıkardım ağzımdan ve arkama döndüm. Adamın birinin sipariş vermek için beklediğini gördüğümde bu durumdan kurtulduğum için şükrettin ve seni bırakıp koşarak çalıştığım yere geri döndüm.

Az önceki durumdan kurtulduğum hâlde üstümdeki dalgınlığı ve uyuşukluğu atamıyordum. Âdeta beynimin bir kısmı aniden kapanmıştı ve çalışmayı reddediyordu. Gözlerim, yavaş yavaş kahveni yudumlarken kitabını okuyan sana dalmıştı. Sana o kadar konsantre olmuşum ki benden istenen kahveleri yaparken bile gözlerimi senden alamıyordum. Hatta sen kahveni bitirdiğinde kalkıp işine gidecekken neredeyse senin peşinden gelecektim, kendimi son anda frenlemem gerekmişti.

Sen gidince bile üstümden bu hissi atamadım. Kendime bir türlü gelemiyordum. Türk kahvesi isteyen bir adamın kahvesini yeterince pişiremediğim için hepsini yeniden yapmam, o sırada adamın arkadan bana yardırmasının getirdiği gerginliğin işime mâni olmasını engellemem gerekti. Bundan hemen sonra sütlü kahve isteyen birisinin de kahvesine yeterince süt koymayı unuttuğum için işittiğim azarlar içinde dileyebildiğim en seri şekilde özür diliyordum. En son ne zaman bu kadar alıklaşmışım, bilmiyorum.

Gün bittiğinde herkes gitti, konuşmalar dindi, etraf sessizliğe büründü. Kahveciyi kapattım ve aheste adımlarla evime yol aldım.

Yürürken gayriihtiyari yumruklarımı sıktım, içimde alışlagelmedik bir kargaşa vardı. İlk dürtün beni kabul etmekte ise, neden reddetmiştin beni? Oysaki haftalar önce buluştuğumuzda nasıl da güler yüzlüydün. Niçin artık beni görmek istemiyordun ki?

Enerjim bitmişti, yürümeyi durdurdum. Bir süre sokaktan geçen arabaları izledim. Elimi yüzüme götürdüğümde gözlerimden akan yaşları fark ettim, burnumu çektim. Ben gerçekten iğrenç bir varlıktım. Duygu durumum, senin bana ne kadar dikkat verdiğine bağlıydı ve bu, bir insanın hissedebileceği en rüsva şeydi.

O akşam, aylar sonra ilk defa ertesi gün seni görmemeyi diledim. Varlığının getirdiği o acı tatlı duygu bana fazla gelmeye başlamıştı.

Ertesi sabah nasıl yataktan kalktım bilmiyorum. İş yerine vardığımda ruh gibiydim. Hiçbir şey hissetmiyor, düşünmüyordum. Ne enerjiktim ne de yorgun. Sadece vardım. İşimi yapıyor, yürüyor, insanlara siparişlerini uzatırken nazik ve sahte bir biçimde gülümsüyordum. Hayatı otomatikçe almıştım sanki.

Saat dokuz civarı sen geldin, her zamanki gibi. Bu yıl hiç izin alıp da işe gelmemezlik ettiğini sanmıyorum. Bu eskiden iyi bir şey gibi gelirdi bana ancak o an kendimi sana sövmekten alıkoyamıyordum. Eskiden sen içeri girdiğinde güneş parlar, kuşların şakıması artar, renkler canlılaşır ve insanlar gözüne daha dostane görünürdü. Ama o gün seni gördüğümde midemde bir çürüme hissinin belirmesi dışında duygularımda bir değişiklik olmamıştı. Güneş hâlâ soğuk renkler saçıyor, kuşların sesi boğuk, renkler soğuk, insanlar her zamanki gibi çekilmez...

Her zamanki gibi merhabalaştık, aynı kahveyi istedin, onu hazırladım, sana uzattım. Sen uzanıp alırken gözlerim eline kaydı.

O an ne hissettiğimi hatırlamıyorum. Kafamın arkasında bir karıncalanma hissi oluştu, ister istemez hafifçe iç çektim. Son birkaç ayda yaşadıklarımız gözlerimin önünden geçti, hissettiğim her şeyin manasızlığının farkına vardım. Saçmalamıştım, her zamanki gibi. Ben böyle bir insandım işte.

Çünkü sağ elinin yüzük parmağında bir alyans vardı. Parmağında öylece duran o yüzük senin davranışlarının arkasındaki sebepleri sunarken benim duygularımın beyhudeliğini ortaya koyuyordu. Yine boşuna hissetmişim. Boşuna düşünmüştüm. Boşuna sana bağlanmışım, oysa ben sadece ağabeyimi geri istiyordum.

Bir daha o kahveciye girmedim. O akşam iş çıkışında patronuma istifa dilekçemi verdim. Patronum şaşırmıştı ve hayal kırıklığına uğramıştı çünkü işinde hevesli ve güler yüzlü bir çalışandım. Benim neden ayrılmak istediğimi anlayamadı ve kalmam için beni ikna etmeye çalıştı. Ama ben kararımı vermişim. Burada kalmaya devam etmek için hiçbir sebebim yoktu, ayrıca seni görmeye devam etmeye dayanabileceğimi sanmıyordum. Bu şehri hiçbir zaman sevmemişim zaten. Tuhafı, yıllar önce ağabeyimin bizi terk ederken ne düşündüğünü ancak anlayabilmeye başlamıştım.

Bu şehirde tek sevdiğim insan olan lise arkadaşımın kapısında buldum kendimi, gözlerimde yaşlarla ve dudaklarımda vedaıyla. Bana ne olduğunu sorduğunda boğazımdaki düğüm kendimi açıklamama izin vermedi, yalnızca ağlamam şiddetlendi ve arkadaşım bana sarıldı. Sakinleştiğimde beni içeri oturmaya davet etti, her ne kadar vedayı kısa tutmak istediysem de gönülsüzce kabul ettim.

İçeri girip bir koltuğa oturdum, arkadaşım da bana bir bardak su verip karşıma geçti. Konuşmadan önce düşüncelerimi toparlamak için derin bir nefes aldım ve bir yudum su içtim. Sonra konuşmaya başladım, son birkaç ayda başımdan geçenleri ve buradan gitmek istediğimi anlattım; o da sükunetle ve ciddi bir ifadeyle dinledi beni.

“Bana yardım etmen lazım.” dedim konuşmamın sonunda. “Bütün hayatımı burada geçirdim ben. Buradan ayrıldığımda nereye gideceğim ki?”

Arkadaşım birkaç saniye durdu, düşündü. Buradan ayrılmama yardım etmekte gönülsüz olduğu yüzünden belli oluyordu. Ben de onu terk etmek istemiyordum lakin bu şehir hayatım boyunca bana hüsrana ve yıkıklık dışında bir şey çağrıştırmamıştı.

“Yaklaşık 200 kilometre uzaklıkta yaşayan samimi bir arkadaşım var. İstersen onu arayıp bir süreliğine seni evine kabul edip edemeyeceğini sorabilirim. Kendisi oldukça naziktir ve bana borçlu hissediyor, o yüzden kabul edeceğine eminim.” dedi sonunda.

“Gerçekten mi?” dedim, sesimdeki heyecanı gizleyemeyerek. “Ne zaman arayabilirsin onu?”

“İstersen şimdi ararım.”

“Tamam!”

Telefonunu açtı ve arkadaşıyla konuşmaya başladı. Konuşmasını değiştirmişti: Sesi şimdi daha ince, konuşması tane tane, duruşu daha kibardı, hatta bacak bacak üstüne atmıştı. Âdeta annesini ikna etmeye çalışan bir çocuk gibiydi.

Konuşmasının sonunda gülümsedi ve sayısız kere teşekkür edip telefonu kapattı. Sonra yüzüme baktı. O bakışından anladım ki isteğim kabul olmuştu: Taşınıyordum.

“Yarın akşam oraya giden bir otobüs kalkıyor. İstersen bilet almana ve yarın otopara gitmene yardımcı olabilirim ama eğer bu şehirde yarım kalmış işin varsa tamamlamalısın.” dedi.

Yüzüme buruk bir gülümseme yayıldı. Başımı yukarı kaldırdım, yeniden ağlamayacaktım.

Sevgili müşterim, sevgili arkadaşım, sevgili ilk kafa karışıklığım... Bu yazıyı sana yazarken ellerim titriyor. Senin bana hiç ihtiyacın olmadı lakin ben sensiz mutlu olamadım. Sen o kapıdan hiç girmemiş olsan belki de o ruhumu sömüren kahveciden çok daha erken ayrılacaktım. Burada hayatıma neşe katan yegâne şey senin naif gülümsemendi, artık o da bana acı veriyor.

Arkadaşım yarın kalmış işlerini tamamladı ya, benim yarım kalmış işim sensin işte. Bu kâğıtların kimden geldiğini yazmama gerek yok. Sen zeki bir insansın. Kaportanın üstünde olan çiçekler de benden. Tek temennim bunları çöpe atmaman.

İyi hayatlar dilerim. Kapanış olarak abime diyemediğim şeyi sana dememe izin ver.

Seni seviyorum.

DENİZ FENERİ

İstanbulumda olmayan hiç gecesi
Uzakta yalnız bir deniz feneri
Görmeye gelir mi seni hiçbir gemi
Ah mağrur deniz feneri

Ne kimsesi kalmış ne gözlerinin ferisi
İçinde kalmamış bir parça bile hissi
Uzamlara dalmış bıkkın gözleri
Gördüğü yalnız loş bir deniz feneri

Muhammed Yılmaz COŞKUN

EMEK

Yaz geldi çiçek açtı
Kelebek gezdi arı çalıştı
Kelebek güvenirken görünüşüne
Arı güvendi emeğine

Kelebek güldü arıya
Gezdi tozdu doya doya
Arı bunu yediremedi gururuna
Sonra aç kalacağı geldi aklına

Kara kış dayandı kapıya
Kelebek ağladı arıya
Arı onu kovunca
Bir ders çıkarmış oldu ömrü boyunca

Demir AKINCI
Nilsu SOFİKERİM
Mustafa Arhan BAKAN
Ela KAHYAOĞLU
Mete KILIÇ

KARGA

Kanadı kırık bir karga
Simsiyah gölgesiyle
İki gündür bekliyor beni
Başucumda

Güneş batınca gider diyorum,
Gitmiyor; sanki bir şey bekliyor.
Belki de şiirin bitmesini.
Bilemiyorum.

Zeynep Berfin EŞSİZÖĞLU

Kağıt

oturup boş boş kağıdı izliyorum
bir ezgi dökülüyor dilimden hiç
duymadığım
göremez oluyor övündüğüm gözlerim
yaşlar kapatıyor hayata açılan
penceremi

kağıt ve kalemi dostum sanırdım
onlar bile yüz çevirmişken bana
insanoğlunu n'eyleyeyim
kendimi onların en yücesi mi
eyleyeyim

öyle bakıyorum kağıda her gün bomboş
bazen yazıyorum birkaç kelime
hezeyan
mürekkepten ne farkları var bibaht

Muhammed Yılmaz COŞKUN

MINIBÜS

Yok eski sonbahar
Ya da kışın yağın kar
Atladı hepsi minibüse
Direksiyonda insan var

Gittiler gidiyorlar
Yoldan yolcu topluyorlar
Yazı zaten aldılar
Kaldı bir tek ilkbahar

Gökte kara bulutlar
Ancak daha ulaşmadılar
Yavaş yavaş geliyor
O zaman tasaya ne gerek var!

Zor olmalı beklemek
Gitmelerini izlemek
Göremedi şoför
Bulutlu bir gelecek

Kuzey DİNDAR
Derin AKGÜL
Bora Aren KARİP
Masal BEŞİBİRLİK
Melisa Beril ÇELTİK

OLMAK MESELESİ

Yabancı olduğum her yere
Ya da
Her yere yabancılaşmak isterim.
Dönmek isterim, yalnızıma.
Tanıdığım herkesten,
Bütün yabancılardan
Kaçmak isterim
Ya da
Herkesi yabancılaşmak.

Ancak her ne kadar kaldırmışsam da
Oluşum ve olmayışım arasındaki çizgiyi
Ne kadar soyutlamışsam da kendimi
Bu kez de bir başka dilde düşünmek,
Dilime
Kendime yabancılaşmak isterim.
(Her bir dil konuştuğumda, Ötekini isterim o ayrı)

Sanılanın aksine
Ölümü sevmem ben,
Kim ne derse desin
O işlere girişmem ben,
Kim ne derse desin.deniz
Tamam, ben deneyimi değil belki,
Belki onun duygusunu hiç değil,
Ama duygunun yorumunu severim.

Hep bir üçüncüllüktür ben
Ben bir hep-üçüncülüğüm.

Üçüncül bir oluş söz konusu
Hey Ben! Oluş söz konusu!

Benimkisi bir olmak meselesi
Benimkisi
Üçüncül olmak meselesi

Deniz Che YEMEZ

YİNE İSTANBUL

Yağmurun sesini duyuyor musun?
Nasıl damlıyor yüreğime?
Belki, Kanlıca 'da bir çeşme
Kandilli 'de bir pınar.
Rüzgârın sesini duyuyor musun?
Nasıl vuruyor gönlüme?
Belki, Üsküdar'da bir servi
Heybelide bir çınar.
Olsam da, olmasam da
Bu Şehir-i İstanbul'da
Sultanahmet'te, Süleymaniye'de, Eyüp'te
Yine yağmurlar yağar
Rüzgârlar uğuldar.
Ortaköy'de bir kupa arabası salınır.
Cumbaların önünde begonyalar ıslanır.
Bir tatlı ürperir Boğaziçi,
Bir nakış olur bütün şehir,
Lambanın titrek ışığında,
Aksi gergeflere vurur,
Turkuazın en asiline,
Erguvanın pembesi takılır.
Bazen bir nağme olur bütün şehir.
Sedef kakmalı nalınların işveli sesini dinleyen,
Kafeslerin ardından,
Daracık sokaklara bir ut sesi dökülür,
Sâbâ makamından.
Bazen bir mısra olur bütün şehir.
Tevfik Fikret'in "Sis" in de kaybolur.
Sirkeci Garında Nazım'ı bekler.
Rıhtımların üzerinde Atilla İlhan'ı
Orhan Veliyle usulca gözleri kapanır,
Kız Kulesi çeker denizden etekleri
Serin sularda akşam olmuştur,
Haşim'in dediği gibi,
Ancak bu cihan yandı İstanbul'da yaşanır.

Eylül 2012 Kadıköy

Ayfer Seval AKAYDIN
Kimya Öğretmeni

Ölüm,
O gelebilir tam da ben dans ederken yalnızlığımla
Ben ona elimi uzatırım bir başkası gibi
Dans et derim bizimle,

Ben

Kendim

Ve günün yorgunluğuyla

Çıkar derim ona hapsediğim siyah takımımı
Anlamazsa, olan her dilde söylerim ayınlarını
İstemezse hiçbir dilde anlamaz beni

Ve çıkartırsa

Kırmızı hançerini almak için beni

İşte o zaman üzülürüm ona

Ben renk körüyüm

Kendi şarabıma üzüldüğüm gibi

Ölmem çünkü

Dans ederim durmadan

Ölene kadar belki

Deniz Che YEMEZ

NDS LİSESİ

HAYDAR ERGÜLEN'LE*Şiir Atölyesi Etkinliği***DOST**

Kolay sanır insan bir dost olmayı,

Bir gülüş, iki sohbet...

Fakat şemsiyesiz yağmurda durmayı

Beceremezse zamanı gelince,

Kendine dost demeye yetmez

Bir gülüş, iki sohbet...

İlgın TOYGAR**DOST**

Oturdum izliyorum o boş suretleri

Dost diye sundukları o, elleri

İnsan olmuş çıkarım elinde oyuncak

Nerede dostum beni bu yalandan kurtaracak

Dost dost diye gezdim yollarda

Aradım, aradım bulamadım oralarda

Bir baktım aslında yanı başımda

Aklımda, gönlümde, her anımda

Yüreğimde yaraydı dostun yokluğu

Onunla doldurdum kalbimdeki boşluğu

Dostluğu aramam sade insanda

Benim dostluğum gözümün önünde olmayanla

Muhammed Yılmaz COŞKUN

DOST

Buluşmak kadar açtı
Kollar ki o kollar
Görmeye dursunlardı bir kavuşmayı
İnsan kadar açlardı insana
Nadasta tarla kadar aç

İşte böyle günlerde
Anarım şu eski fidanı
Tohumu senindi, bilirsin
Toprağı zihnimin arkası
Kökleri derinlerde bir yerde
Ah, bir anılara bağlı fidanı

Ve günler geçiyor
Yıllara dönüşen günler
Yıpratıyor mevsimler
Deri kaplı defterleri
Ve ihtiyar bir ağacı
Artık zihnimdeki

Şimdiyse
Eksiliyor dostun ağacı
Yaprak yaprak, kendinden
Bir zamanki asaleti
Yerini bırakmış sefalete
Dalındaki sisli renkler de
Meyvesi olacak herhalde

Derin Arda ERKUL

ÖTEKİ

Elime makinemi almak
Toz bulutundan çıkarmak onu
Geçmişin lensini takmak ona
Genişlemek
İçimi kendimle doldurup

Tozlarından arınmak
Yeninin
Geçmişinkine
Yer açılışın diye
Makinemi almak elime
Ve çekmek yeniyi
Bir kenara
Ve çekmek seni

Şey, Şey,Şey
Şey'i düşlemek
İçini doldurmak onun
Tatlı şarabıyla geçmişin
Düşlemek Şey'i
Tek başına

Kimsenin olmaması anlatacak
Düşünü ve düşlediğini
Yapmak felaketi
Veya yapmamak felaketi

Öteki
Şimdi için
Geçmiş
Bu için o
Benim içinse
Hepsi öteki

Yaklaşmak,
Şimdinin hazzıyla
Ve bitmek
Yaklaşmak Şey'e
Dünün, senin hazzınla
Ve bitmemek ölene kadar
Hazzı aşmak, taşırma hazzı
Makinemi elime alarak
Nefesimi felaketlerle doldurarak
Ve çekerek seni

Deniz Che YEMEZ

SÉRÉNITÉ

Déambulant dans les couloirs du lycée
En suivant les odeurs du bois, de la forêt,
Et des vieux livres que j'ai tant aimés,
Dans une douce rêverie je me laisse emporter.

Les tables, témoins de mes divers souvenirs,
Gardent la trace d'une gravure,
Comme un secret qui restera dans le futur,
Comme un écho qui me fera éternellement sourire.

Toutes ces odeurs bousculent mes sens,
Réveillent des images, des sons,
Tout autant de souvenirs qu'un serein visage
Des jours passés que jamais nous ne regretterons.

Les "Quartiers", dans lesquels nous nous évadons,
Resplendissent de couleurs variant selon les saisons.
Les branches sont comme des bâtons d'encens
Diffusant les effluves de nos pensées d'antan.

Ces parfums, qui ont bercé ma jeunesse,
Éveillent en moi, telle une ivresse,
Des sentiments que je ne saurais décrire.
Le passé inspire, l'avenir respire.

Laurent CHAPDELAINÉ

LES DREAMERS

Ils parlaient de tout et de rien

Ils étaient condamnés à eux

Ou bien, C'était l'Eux

Qui était condamné

Peut-être moi,

Qui était parfaitement anonyme

Ou bien c'était l'Anonymous,

Qui était moi

Au début et à la fin,

On commence et termine

Au début et à la fin,

On est condamné et on condamne

Au début et à la fin,

Lentement

Mon amour

Lentement

Ils, l'Eux, le Moi, l'Anonymous

Lentement

Le Nous et les Nôtres.

Deniz Che YEMEZ

A QUICK GUIDE TO LONDON

A few years ago, I had the chance to visit London, one of the most famous and most visited cities, not only in England but all over the world. From the moment I arrived, I could feel the energy of the city. It was a beautiful mix of history and modern life. Truth be told, one visit to London won't be enough to see every attraction, so this will just be a short itinerary of my favourite places.

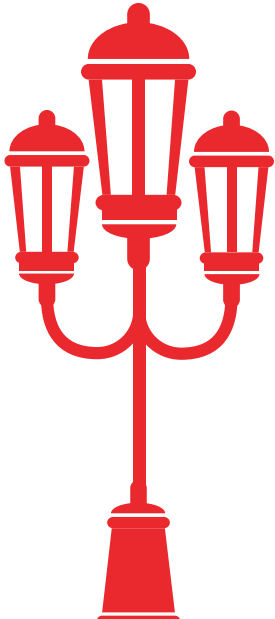
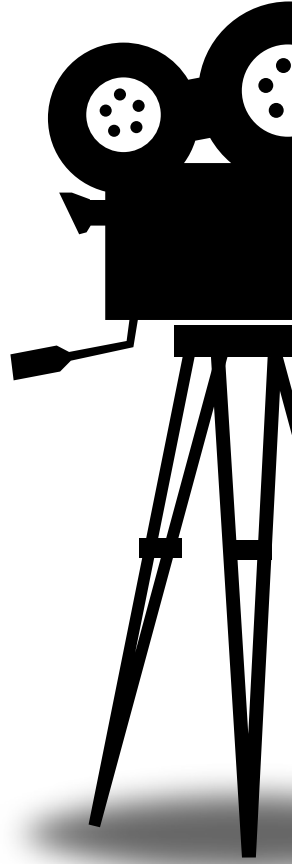
One of the most impressive places I visited was definitely the British Museum. I personally was really amazed by the historical monuments from all over the world. It felt like I was in a time machine, travelling through different civilisations. I even had the chance to see a real Egyptian mummy!

Another highlight of my visit was Notting Hill, in particular Portobello Road. It was very different from the rest of London with its peaceful atmosphere, local cafés, and colourful houses. The streets were full of shops making handmade items, antique dealers, and delicious restaurants. It's safe to say that Notting Hill was one of the most beautiful areas I had ever seen. Also, it is clearly a perfect place to take photos during your trip.

Of course, no trip to London would be complete without trying British cuisine. So I tasted fish and chips in several different restaurants and all of them were pretty delicious. However, if you're not really keen on eating British food, Borough Market offers a variety of vendors where you can purchase all kinds of food, from paella to chocolate-covered strawberries.

To conclude, London is a city that offers something for everyone: culture, history, shopping, and great food. I would love to visit again one day and discover even more of London!

Aylin ÖZGEN

ALMOST FAMOUS

Everyone has a list of things they put off that grows longer day by day. Watching this movie shouldn't be on that list. Whether you live and breathe music or barely listen to any music at all, I believe you should watch this movie. *Almost Famous* captures the reality of the music industry like no other film. The soundtrack brings this masterpiece together, featuring hits from artists such as Simon & Garfunkel, Led Zeppelin, The Beach Boys, and Elton John.

The story begins in 1973 San Diego, following William Miller, a fifteen-year-old aspiring rock journalist. William is assigned by *Rolling Magazine* to do a profile on the (fictional) band *Stillwater*. He quickly befriends the band's guitarist, Russell, and joins them on their tour through the USA, in spite of his mother's objections.

Stillwater

Throughout his journey, William witnesses the struggle between true musical passion and fame, and the pain of those who are left behind during said struggle. He sees the band leave behind their friends, their manager, and their beloved tour bus, which is swapped out for a much fancier private jet. But the members of *Stillwater* are far from happy.

When the tour ends after the band's private jet nearly crashes, William willingly chooses to leave the band behind and returns home to send *Rolling Stone* his story. He no longer idolizes his favorite musicians and celebrities; instead, he sees them for what they are: regular, flawed people.

Deniz KARABABA

AI AND POINT OF VIEW

The Plurality of Opinion and the Singularity of Point of View

If I'm standing somewhere, surely no one else can stand at the exact spot at the very same moment. Only after I have stepped away might someone, out of curiosity and desire to see what I saw, come and place their feet in the exact footsteps I had left behind, desperately attempting to fit their shoes exactly into the steps I had marked earlier and point them in the exact direction I had mine. In front of them they will see a work of art, a painting, which I was looking at previously. Shortly after, though, they'll leave shortly after with a deep sigh, deprived of any satisfaction, because the painting hadn't awakened the same emotions in them as it had in me. It hadn't served them my point of view.

With the recent development of artificial intelligence, we as humanity are slowly drifting away from the nature of our minds: creativity and construction. The human mind is a blank room with four white walls, slowly being filled with the creations of our perception of the world surrounding us and being decorated with our values. That room is our point of view, growing and evolving as we travel through life, and it's where our opinions live. The reason we like the things we like and hate the things we hate is because they either resonate with or conflict with our point of view. But to open the door to that room and let those opinions in, your mind has to form them, not receive them from other rooms. The received opinions aren't your opinions; they are just given information. Received information doesn't help construct your point of view. Instead, it keeps taking furniture out until it's empty. The human mind isn't meant to be spoon-fed information; it's meant to create information itself.

Now, return to the scene from earlier: imagine the person who desperately tried to see what I saw in that painting didn't immediately walk away. Instead, they took out their phone and asked ChatGPT what the meaning behind that painting was. After reading what AI told them, they'll walk away with the pleasure of having understood what the painting meant.

What AI does is feeds us the information we are originally meant to create with the aid of our point of view. AI doesn't have a point of view. The more it feeds us, the hungrier we become for the information we are no longer able to create on our own. What ChatGPT really did for the person I mentioned earlier is it block the entrance to their point of view; it gave them clarity regarding the painting rather than letting them dig through the complexity of their mind and find their own clarity. The human mind has no room for given clarity. It shapes itself through uncertainty and blurriness by the act of thinking; it thinks through the blurriness and finds its own clarity. Therefore, given clarity clashes with the nature of the mind; it takes away the uncertainty and replaces it. In other words, it empties the room we talked about earlier: the point of view.

As our point of view slowly becomes a blank room, which is at this point impossible to refill, it gradually becomes a spoon-fed machine. Getting used to being fed clarity and information, it starts seeking these in other people's points of view, since we are now unable to create on our own.

This leads humans to becoming carbon copies of each other -in terms of opinions-following what others do, not because they themselves think it's right but because they are now unable to critically think about things and label them as "right" and "wrong". They just, at its simplest, go with the flow.

Although this may sound contrary, it's not bad to like the mainstream. If you're rejecting things solely because they're popular, that still means you're allowing your opinions to be shaped by others' points of view. Opinions aren't formed by rebellion; they are formed by alignment with your own "point of view", which is entirely personal. On the other hand, opinions are shareable. Another return to our painting scenario may explain this: Picture several people standing side by side, observing the painting. None of them are standing at the exact same spot. They may all be fond of the work, all while observing it from varying perspectives. Not because it evokes identical emotions in each of them, but because each person aligns what they see with their own sole point of view and creates a meaning for themselves. In today's reality, however, this scenario is more often than not, inaccurate. The reason for this is the constant impulse to follow the most seemingly stronger and more dominant opinion, rather than forming one of one's own independently, using the gift of an individual point of view. I've fallen prey to this so often. And frankly, all of us have.

Despite the fact that, according to psychologists and sociologists, this impulse already exists in the nature of the human mind, it is now taking over our brain in an intensified way as a result of the emergence of AI, which has led to the gradual loss of critical thinking and questioning abilities.

All of this leads us to a deep-rooted question:

Could this be the reason behind the fall of democracy and the rise of authoritarian regimes in today's world?

Roza YEGEN

CREATION IN AN AGE OF CONSUMPTION

Amidst the plethora of media and content, people are faced with a loss of identity. In this age, overconsumption is not limited to resources; it can also be defined as an excessive intake of information, thoughts, and opinions. Yet when everything is accessible, we struggle to find ourselves and decide where we stand. In moments of clarity, we are confronted with the question of who we are and who we can be.

The curse of consumption is that the more you consume, the more you are dragged into emptiness. It is an endless pit of information that distracts our minds from our lives and numbs our bodies, which never seem to recover from exhaustion. “Life” has come to mean “suffering”: a finite amount of time to be idled away, boredom to be endured, a trap to be escaped from rather than something meaningful. The most precious things we own—our minds, our identity, and our lives—have all lost their value. We can no longer recognize our own voice among the echoes of others and do not bother to think when perfectly curated thoughts are so accessible. We choose to look through the lenses offered to us rather than form our own perspective and eventually miss the chance to have our unique experience of the world. Somewhere along the way, people surrendered to being observers in their own lives. How is it that as the world develops, more opportunities arise, and answers to all our questions are handed to us on a silver platter, we feel increasingly lost?

Since the beginning of time, humans have craved understanding and searched for means of self-expression. This is evident in the existence of art in every civilization, regardless of how far back it dates. This desire for art and expression can be seen in cave paintings from thousands of years ago, in the first musical instruments built, and in the stories that have survived to this day, passed down from generation to generation. Without advanced means of communication, without endless distractions, and with almost nothing to guide them, humans of ancient times leaned toward one thing: creation. They made art and they created because it was the only way in which they could understand themselves and bring meaning to their lives. It was a way of contributing to the world, interacting with their surroundings, connecting with others, and therefore truly “experiencing” life.

The epidemic of loneliness and meaninglessness we face today stems from passivity in our existence. It is of little use to have everything presented to you when you have nothing to offer in return; likewise, consumption is only beneficial if it is met with an equal amount of creation. Taking more and more fills us to the brim until we are nothing but a mosaic of consumed pieces, none of them our own, none truly belonging to us. The dullness of life—the feeling that it is a trap or a chore—is what one is inclined to think when one is not actively participating in it. While some remain blissfully ignorant in this cycle and make no effort to take action, those who are aware that it is not what they are built for often fall deeper into despair. Writers lose their spark, painters lack inspiration, music loses authenticity, cinema is labeled a “dying art,” and humans everywhere become void of passion.

Despite it being an indispensable part of existence, there cannot be self-expression if the “self” is lost. Overconsumption does not only weaken critical thinking and creativity but also diminishes the ability to construct a unique identity. With everybody consuming the same content circulating on the internet, reading the same books, watching the same shows, we become increasingly alike and are stripped of originality. Emphasis is placed on what is perfect or ideal instead of what is unique to the individual. When we have a search engine at our fingertips and access to the opinions of millions, we become discouraged from questioning what we think and believe.

Only through creation can we recognize ourselves, express our own thoughts and emotions, and find meaning. Consumption brings monotony, but creation is dynamic and evolving; it fuels our passion. What we choose to create is the one thing that truly belongs to us and the only way in which we can leave a trace in the world.

Despite the hustle of everyday life and the struggle to find meaning within it, it is still possible to revolt against passivity. Life does not have to be merely a passing of time, and we do not have to remain numb. Creation can be as simple as picking up a pencil and writing. Perhaps the greatest defect of technology and this era of consumption is that it has made us forget our humanity—but to think, to feel, and to create are what remind us of what it means to be human.

Beliz MUT

MADNESS OR MANIPULATION? RETHINKING HARLEY QUINN

Fictional characters are often labeled as “crazy” or “mad” without questioning the reasons behind their behavior. We tend to see them as lost causes, but in reality, their actions are often rooted in psychological trauma or emotional distress. Under certain circumstances, anyone can make irresponsible decisions or act differently than expected.

One of the most misunderstood characters is Harley Quinn. Before becoming a criminal, she was Dr. Harleen Quinzel, a talented psychiatrist with a promising future. Her life changed when she met the Joker, a dangerous and manipulative criminal. While attempting to treat him, she became the victim of his psychological manipulation, ultimately losing her sense of stability and identity.

What makes Harley Quinn unusual is her drastic transformation and the fact that many people relate to her despite her harmful choices. Perhaps this is because her story feels deeply human. Many individuals have experienced emotional dependency, confusion, or the pain of loving someone who hurts them. Seeking validation or affection from destructive people does not mean someone enjoys suffering; rather, it highlights the universal human need for acceptance.

Although Harley is an extreme fictional example, her story reflects something profoundly real. Everyone carries a fragile side within themselves. Understanding this does not justify harmful behavior, but it encourages empathy instead of judgment.

Rüzgar ÜNLÜ

HOARFROST

Tiptoe, hopscotch on the dirt
Child of the lone-souled forest
Weeps like a man, a beam of light
Stone corpses adorn the slopes
Meadow flowers dance, unfettered
Crimson girls and whatnot

Bare and open is the hill
Who tastes the sweet alpine breeze
Dearest boy, in the still of the night
Rests, in a pale snow blanket
Wild lynxes in the Carpathians
Run free with the angels

Ceren ÇINA

AN AUTHORSHIP DEBATE OVER WILLIAM SHAKESPEARE

William Shakespeare is perhaps the best poet and writer in English history. Although this varies from person to person in general literacy, we accept him as the best writer in the English language. I will personally comment on Shakespeare in this essay and explain how we might create an antithesis¹ against Shakespeare's style of writing.

When we take a general look at Shakespeare's writing style, we see that his style differs depending on the type of text he is writing. For example, across multiple sources, we can see that the language that he used while writing plays is stated as a "blank verse (unrhymed iambic pentameter)" or a "rhythmic verse form that doesn't rhyme". After reading multiple renowned² plays by Shakespeare, I could see the part where critics describe them as blank verse. For example, I would like to quote this sentence from perhaps the most famous play of Shakespeare, "Hamlet", which goes on like: "To be, or not to be. That is the question." This confirms the assumption that the style Shakespeare adopted was unrhymed iambic pentameter. If we look more into Hamlet, we can see that the blank verse is not only a form of poetic language but also a psychological and thematic tool. What I mean by "tool" can be explained by a mix of elements from literature, such as status, thought, hesitation, emotion, and corruption. Following the last sentence about the aspects of literature, we can tell that blank verse is a "form of verse, as inner dialogue". This is also coherent³ with the fact that Shakespeare intended to reflect on his inner feelings whilst writing the play. Looking at other plays by Shakespeare, which include kings, queens, and princes, we can see the use of blank verse to convey a sense of authority or formality, as some critics describe. From the play Macbeth, I would like to share a phrase where we can see the purport⁴ of elevated diction⁵: "If it were done when 'tis⁶ done, then 'twere⁷ well / It were done quickly." Looking into this phrase, we can see Shakespeare used the blank verse to convey authority and compendium⁸. The lines are formal and rhythmic, showing the formality of a prince and highlighting the gravity of royal responsibility. Elevated diction is a heightened⁹ form of speaking, resembling formality and some kind of royal form. In Shakespeare's plays, when characters lose control or pretend to be mad, the blank verse turns into prose, in another meaning, a "loss of poetic language".

In tense situations in the plays, when characters become suddenly strained, the poetic effect disappears, and the language becomes ordinary and humorous. This often signals that the lines that Shakespeare wrote favour madness or informality. In Hamlet, the character Hamlet switches to prose when pretending to be mad, beckoning¹⁰ a loss of controlled, noble¹¹ speech. Shakespeare employs this form of blank verse, especially to highlight social hierarchy¹².

¹[antithesis] a person or thing that is the direct opposite of someone or something else

²[renowned] known or talked about by many people; famous

³[coherent]if something is coherent it is clearly and carefully considered

⁴[purport] to pretend to be or to do something, especially in a way that is not easy to believe

⁵[diction] the manner in which words are pronounced

⁶['tis] it is, used in poetic language

⁷['twere] it would be, it were used in poetic language

⁸[compendium] shortening a piece without losing the sense, abridge

⁹[heightened] heighten, to increase or make something increase especially an emotion or effect

While other authors, such as Orwell, cajole¹³ their arguments through logic and dialectics¹⁴, Shakespeare uses the qualities of his blank verse. At this point, the presumption of "the greatest" becomes an argument. Actually, the question that should be asked isn't "Who is the greatest?" A more suitable replacement for this question is "Which definition of greatness matters more?" If we consider multiple authors, including Shakespeare, we see that neither is in a balanced state of qualities in the sense of authorship. Take Orwell as an example: across multiple plays, he rejects Shakespeare's dense style and adopts a more straightforward approach. If we take Tolstoy as a comparison of qualities, we see that Tolstoy uses his theory of literary "morality". Similar to Orwell, Tolstoy makes his form of truth in his texts a priority, whereas Shakespeare uses his kind of "art" to reveal depth through beauty. Shakespeare utilises beauty through his blank verse, which we discussed in the previous part of the text.

The antithesis, as we talked about, is now formed against Shakespeare's genius. If I take a general look at our antithesis against Shakespeare's genius, I would say this antithesis is correct in partial terms, but also incorrect in some parts. The use of blank verse obviously changed over time, and it is pretty different from the one we use right now. Also, we cannot compare old-era authors or poets on a fair basis because writing styles (excluding the blank verse in this case) have changed rapidly over time. Ultimately, Shakespeare's greatness will always be a topic in modern literature.

Batu MUTİŞ

¹⁰[beckoning] to indicate something, beckon

¹¹[noble] belonging to a high social rank in a society,

¹² [social hierarchy] a system in social life which people or things are arranged according to their importance [cajole] to

¹³ persuade someone to do something they might not want to do, by pleasant talk and promises [dialectics] a way of

¹⁴ discovering what is true by considering opposite theories

https://www.reddit.com/r/acting/comments/dse3oc/what_exactly_is_heightened_or_elevated_language/ - Paragraph 2, elevated language definition and explanation.

<https://www.folger.edu/explore/shakespeares-works/macbeth/read/> - Paragraph 2, quotes from Macbeth.

<https://www.folger.edu/explore/shakespeares-works/hamlet/read/> - Paragraph 2, quotes from Hamlet

<https://liberalarts.oregonstate.edu/wlf/what-blank-verse#:~:text=%E2%80%9CBlank%20verse%E2%80%9D%20is%20a%20literary,lines%2C%20almost%20always%20iambic%20pentameter.>

https://en.wikipedia.org/wiki/Blank_verse - Paragraph 1 and 2, definition and meaning of blank verse.

<https://www.shakespeare.org.uk/explore-shakespeare/shakespeadia/shakespeares-words/>

WHAT IS “TO BE NICE”?

We all grow up hearing the same phrases: Be nice, do nice things, choose the good. But no one ever teaches us what “good” really means. Is goodness just a set of rules, or is it a feeling that lives in our hearts? Is a person nice simply because they always speak the truth, or because they try not to hurt anyone? The more I thought about it, the more I realized that “good” is not a perfect form—it is a delicate effort. A momentary choice. A silent decision made when no one is watching, and for that reason, it is rare.

Goodness is courage. It is the ability to act without drawing attention, to touch someone else’s heart. It can emerge in small moments, sometimes suddenly. It cannot always be seen, but it leaves its mark deep within the soul.

Being nice or acting so is not easy. It requires empathy, compassion, love, and courage. It requires resisting selfishness, malice, and cunning, thinking beyond oneself, and sometimes making choices that even hurt. Goodness always brings rewards: friendship, comfort, or personal gain. Yet the true value of goodness is not measured by how easy it is to do, but by the genuine effort it demands.

Sometimes the simplest acts of goodness are the most valuable. Holding the door for a stranger, giving way to someone, forgiving someone, or simply smiling. These may sound ordinary, but they are the small foundation of great goodness. Perhaps “goodness” is not found in grand gestures or quests, but in the small choices we make within ourselves.

Goodness is fragile. Kindness can be misunderstood, honesty can be punished, and selflessness can go unnoticed. Does this fragility make goodness meaningless? Never. On the contrary, it makes it more significant. In a world that constantly encourages the opposite, choosing to be nice is an act of courage. It shows that some things are more valuable than comfort and convenience.

Briefly, goodness is not a perfect answer or a role to play. Perhaps it is the little miracles in the small moments of our lives. It is an ongoing effort, a series of failures, and yet it does not give up despite all difficulties. Yes, it may be fragile, but because of this fragility, it is valuable. Perhaps goodness is nothing more than striving—and through striving, willing, fitting it into even the tiniest moment, can make “goodness” happen.

Melis Ece POLAT

WHY IS IT IMPORTANT TO GET A GOOD NIGHT'S SLEEP?

Sleep is one of the most essential human needs, yet many people do not get enough of it. Technology, responsibilities, and stress often interfere with a good night's rest. Along with nutrition and physical activity, sleep forms one of the three key pillars of a healthy lifestyle. These elements are closely connected: poor sleep can lead to unhealthy eating habits, and exhaustion reduces motivation to exercise.

Sleep plays a crucial role in growth and development, especially for children. During deep sleep, the body releases hormones responsible for physical growth and cellular repair. It also supports heart health. While we sleep, our blood pressure decreases and the heart gets a chance to rest. Chronic sleep deprivation keeps the cardiovascular system under prolonged stress, increasing the risk of long-term health problems.

In addition, sleep helps regulate weight. Lack of sleep disrupts hunger hormones, often increasing cravings for sugary and high-calorie foods. Adequate rest helps maintain hormonal balance and supports healthy weight management.

Finally, sleep strengthens the immune system. During rest, the body produces proteins that fight infection and inflammation. In this way, sleep acts as a natural repair system, restoring and protecting the body.

In short, sleep is far from "doing nothing." It is an active and essential process that allows the body and mind to function properly. Prioritizing sleep is just as important as maintaining a balanced diet and regular exercise.

Azra Ceren HELVA

WHAT HAPPENS WHEN POWER MEETS PURITY AND CHOOSES TO CONQUER RATHER THAN TO UNDERSTAND?

What follows is not a literal tale, but an allegory told in fragments — a life recounted through violence, wandering, and revelation. The narrative traces the path of a man born into rejection, shaped by brutality, and driven across plains, prisons, forests, and faith. His journey is less a sequence of events than a descent into the harsh architecture of power, pride, and spiritual hunger.

The maiden who appears near the end should not be read merely as a character of flesh and bone. She represents something more fragile and luminous — innocence, truth, revelation, perhaps even the divine. Her wings symbolize transcendence: the ability to rise above the earthbound instincts of conquest and domination. The men who overpower her embody raw force unchecked by wisdom. Their strength is physical, but their blindness is spiritual.

The tearing of the wing is not only an act of cruelty; it is a metaphor. It speaks to humanity's recurring impulse to destroy what it does not understand, to claim ownership over what was never meant to be possessed, and to silence what reveals uncomfortable truths. The transformation into ice and then ash suggests the death of wonder — the moment when revelation is reduced to ruin.

WHERE ICE TURNS TO ASH

“Born an unwanted, slapped across the face, pitifully sobered, soles upon the soil, suspended in disdain — so it goes.

He made camp in the plains: a run-in with a bear, a quarrel in a gully, robbing robbers, fleeing sheriffs and potentates. Northward he ran, through black soil and green trees. A meeting with a baron. A skirmish in the forest — two dead. Thaumaturgy and alchemy. Scripture sought. A favor done. A brawl in the square. Three weeks in gaol. Treasure hunted.

A melee with the Knights of the Temple. The emblem of Ouroboros. Fever and madness. An epiphany. A revelation. The maiden — what a life to live.

Lo, behold the maiden: pale and thin, blessed with dreadful clairvoyance. Her wings shimmered, ephemeral as a butterfly's.

He seized her, and they pinned her to the floor — indefatigable men with loins of lions and thighs stronger than seven yokes of oxen. Strong enough to hoist pillars and raise spires. Strong enough to make even Samson tremble.

They held her wing taut.

“Again!” he cried.

They pulled.

Again.

It sheared. It tore. Amid her screams she turned to ice — and then to ash.”

Eray OLÇUM

Sorunları Çözerken Büyümek:

Ergenlikte Problem Çözme

Ergenlik, yalnızca sınavlar ve arkadaşlıklarla değil; yoğun duygularla da baş etmeyi gerektiren bir dönemdir. Bazen öfke, bazen hayal kırıklığı, bazen kıskançlık ya da kaygı kararlarını etkileyebilir. Bilimsel araştırmalar, etkili problem çözmenin yalnızca bilişsel bir süreç olmadığını; aynı zamanda duygusal farkındalıkla yakından ilişkili olduğunu göstermektedir (Nezu, Nezu & Perri, 1989). John Gottman da duygusal zekânın temelini, duyguları bastırmak değil, onları tanıyıp düzenleyebilmek olduğunu vurgular (Gottman, 1997).

Gençler çoğu zaman problem çözemedikleri için değil, yoğun duygularını yönetemedikleri için sorun yaşamaktadırlar. Zorlayıcı duygularla başa çıkabilmek için de öncelikle yaşanan duygunun tanımlanması ve uygun bir şekilde ifade edilmesi gerekmektedir. Fakat günlük hayatta karşılaşılan sorunların çözümünde sadece bu beceriler yeterli değildir.

“Duygusal Zekası Yüksek Bireyler

Amerikalı psikolog John Gottman'ın “Duygusal Zekası Yüksek Bireyler” yetiştirmek adlı kitabında bahsettiği duygu koçluğu yaklaşımı, bireyin kendi kendine de uygulayabileceği yapılandırılmış bir çerçeve sunmaktadır. Bu çerçeve doğrultusunda problem çözme sürecini altı adımda özetleyebiliriz:

1. DUYGUYU FARK ETMEK

Problem çözme süreci yalnızca çözüm üretmekten ibaret değildir; aynı zamanda kişinin yaşadığı duyguları fark edebilmesiyle başlar. Bir sorunla karşılaşıldığında gençler çoğu zaman hızlıca tepki vermeye ya da doğrudan çözüm aramaya yönelir. Oysa sağlıklı bir çözüm sürecinin ilk adımı, yaşanan duyguyu tanımak ve anlamaktır. Kişi kendi duygusunu fark ettiğinde, durumu daha sakin ve bilinçli bir şekilde değerlendirebilir. Bu nedenle kişi, yaşadığı duyguyu anlamak için kendisine aşağıdaki gibi sorular yöneltebilir:

Şu an ne hissediyorum?

Öfke mi?

Kırgınlık mı?

Utanç mı?

Kaygı mı?

Duyguyu fark etmek, problem çözmenin başlangıç noktasıdır.

2. DUYGUYU KABUL ETMEK

Duyguyu tanımladıktan sonra problem çözme sürecinin ikinci aşaması duyguyu kabul etmektir. Duyguyu küçümsemek ya da yok saymak çözüm sürecini zorlaştırır. “Kızacak ne var?” demek yerine, yaşanan duygunun kabul edilmesi gerekir.

Kişinin kendi kendine şu ifadeleri kullanabilmesi önemlidir:
“Şu an gerçekten hayal kırıklığı yaşıyorum.”
“Dışlanmış hissediyorum.”

Bazı kişiler için zorlayıcı duyguların kabul edilmesi kolay değildir. Örneğin kişi mutlu olduğu zamanlarda bunu rahatlıkla ifade ederken üzgün, öfkeli gibi olumsuz duygularını bastırma yoluna gidebilir. Bunun farkında olmak ve özellikle zorlayıcı duygular yaşandığında ifade edebilmek önemlidir.

3. PROBLEMİ TANIMLAMAK

Bir sorun karşısında duygular tanımlanıp ifade edildikten sonra yaşanan problemi tanımlamak sürecin çözülmesini kolaylaştırır. Bazen problem bireyin algıladığından farklı olabilir ya da ortada bir problem olmayabilir. Bu yüzden aşağıdaki soruyu sormamız önemlidir:

“Tam olarak çözmem gereken durum nedir?”

Örneğin:

-Arkadaşım mesajıma cevap vermedi → **Yaşanan duygu:** Dışlanmışlık **Çözülmesi gereken durum:** İletişim belirsizliği
-Ailem geç gelmeme izin vermedi → **Yaşanan duygu:** Öfke **Çözülmesi gereken durum:** Bağımsızlık ihtiyacı

Problemi somutlaştırmak, genellemeleri azaltır ve çözüm üretilebilir bir çerçeve oluşturur.

4. ÇÖZÜM YÖNTEMLERİ ÜRETMEK

Gottman'ın yaklaşımında duygular kabul edilir; ancak davranışlar sınırlarla düzenlenir. Çözüm üretme aşamasında mümkün olduğunca fazla alternatif geliştirmek önemlidir.

Örneğin:

- Doğrudan konuşmak
- Mesaj atmak
- Bir süre beklemek
- Ortak bir arkadaş aracılığıyla iletişim kurmak
- Yeni bir plan oluşturmak

Farklı bakış açıları ile yaşanan sorunları değerlendirmek genellikle problemlerin çözülmesine olumlu katkı sağlar.

5. SINIRLARI VE SONUÇLARI DEĞERLENDİRMEK

Yaşanan sorunların çözümünde alternatif yöntemler üzerine düşündükten sonra, ortaya çıkan sonuçları değerlendirmek gerekir. Bu süreçte sınırların net belirlenmesi önemlidir çünkü duygular kabul edilir; ancak her davranış kabul edilemez.

Örneğin; “Öfkelenebilirsin ama zarar veremezsin” diye sınır koyabiliriz. Bu aşamada şu sorular önemlidir:

- Bu çözüm kimseye zarar veriyor mu?
- Uzun vadede işe yarar mı?
- Saygılı ve adil mi?

6. UYGULAMAK VE YENİDEN DEĞERLENDİRMEK

Problem çözme sürecinin son aşamasında ise seçilen çözüm uygulanır ve ardından aşağıdaki sorularla değerlendirilir:

- İşe yaradı mı?
- Kendimi daha iyi hissediyor muyum?
- Bir dahaki sefere neyi farklı yapabilirim?

Problem çözme doğrusal değil, döngüsel bir süreçtir (D’Zurilla & Nezu, 2010). Uygun olmayan bir yöntem, yeniden düzenlenebilir ya da farklı bir alternatif denenebilir.

Sonuç olarak, ergenlik döneminde yaşanan sorunlar, gelişimin kaçınılmaz bir parçasıdır; belirleyici olan, bu sorunların varlığı değil; onlara verilen bilişsel ve duygusal tepkilerdir. Problem çözme becerisi, ergenin yalnızca mevcut güçlükleri aşmasını sağlayan bir araç değil; aynı zamanda öz-düzenleme, sosyal uyum ve psikolojik sağlamlık kapasitesini şekillendiren temel bir gelişimsel mekanizmadır.

Duygusal farkındalık ile bilişsel değerlendirme süreçlerinin bütünleştiği yapılandırılmış problem çözme yaklaşımı, ergenin dürtüsel tepkilerden uzaklaşıp sorumluluk temelli kararlar alabilmesini mümkün kılar. Bu nedenle problem çözme adımlarının içselleştirilmesi ve günlük yaşamda uygulanması önemli bir gelişimsel kazanım olarak düşünülmelidir.

Kaynakça:

- D’Zurilla, T. J., & Nezu, A. M. (2010). *Problem-solving therapy* (3rd ed.). Springer Publishing Company.
- Gottman, J. M. (1997). *Raising an emotionally intelligent child: The heart of parenting*. Simon & Schuster.
- Nezu, A. M., Nezu, C. M., & Perri, M. G. (1989). *Problem-solving therapy for depression: Theory, research, and clinical guidelines*. Wiley.

SJ Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Servisi.

İZMİR SAINT-JOSEPH

Coğrafya Çalıştayı

İzmir Saint-Joseph Lisesi'nin ev sahipliğinde; İstanbul Saint-Joseph Lisesi ve Saint-Michel Lisesi öğrencilerinin katılımıyla düzenlenen "Akıllı Gelecek: Su, Tarım, Gıda ve Yapay Zekâ" temalı, 19-20 Şubat 2026 tarihlerinde gerçekleştirilen Coğrafya Çalıştayı'na katılma fırsatı elde ettik.

Ben ve diğer okuldan arkadaşlarım; çalıştayın ilk gününde su yönetimi, iklim değişikliği, gıda güvenliği ve yapay zekânın rolü üzerine gerçekleştirilen uygulamalı atölye çalışmalarına katıldık. Bu çalışmalar sırasında hem teorik bilgilerimizi geliştirme hem de çeşitli örnek olaylar üzerinden analiz yapma fırsatı bulduk. Yapılan grup çalışmaları sayesinde her bir arkadaşımızın farklı bakış açılarını dinleyip çözümler ürettik.

Bu atölyeler sayesinde sürdürülebilir bir gelecek için çözüm önerileri üretmeye çalıştık. Özellikle su ve tarım verimliliği, gıda güvenliği ve gıda israfını azaltma, akıllı tarım ve teknoloji başlıkları altında yapılan üç ayrı grup sayesinde konuları daha detaylı tartışabildik. Bu tartışmalar oldukça öğretici ve düşündürücüydü. Bu gruplardaki çalışmalarımızı birbirimize aktarma fırsatını da günün sonunda yakalayabildik. Her grup kendi sunumunu hem türkçe hem fransızca yaparak edindikleri bilgileri aktardı.

Çalıştayın ikinci gününün sabahında Bademler Tarımsal Kalkınma Kooperatifi'ni ziyaret ettik. Bu ziyaret sırasında seralarda yetiştirilen çeşitli bitkileri yakından inceleme fırsatı bulduk. Yetkililer bize bitkilerin yetiştirilme süreçleri, seracılık yöntemleri ve sürdürülebilir tarım uygulamaları hakkında detaylı bilgiler verdi. Böylece hem tarımsal üretim hakkında yeni bilgiler öğrendik hem de teoride öğrendiğimiz bazı konuları gerçek bir ortamda gözlemleme şansı elde ettik. Bu deneyim, doğayla uyumlu üretimin ve yerel kooperatiflerin önemini daha iyi anlamamıza yardımcı oldu.

Sonrasında Bademler Sanat Köyü'ne gittik ve köyün içinde bulunan üç kısmı gezdik. Bunlar Sabiha Tansuğ Etnografya Müzesi, Musa Baran Çocuk Oyuncakları Müzesi ve Zehra Müfit Saner Kitre Bebek Koleksiyonu oldu. Orada geçirdiğimiz sürede çok farklı bilgiler edindik.

Günün ilerleyen saatlerinde ise Sığacık'ı gezerek bölgenin doğal ve kültürel özelliklerini keşfetme fırsatı bulduk. Bu gezi sayesinde hem keyifli vakit geçirdik hem de çalıştayda edindiğimiz bilgilerin gerçek hayatta nasıl işlediğini inceledik.

Bu çalıştay boyunca edindiğimiz bilgiler ve deneyimler, sürdürülebilir bir gelecek hakkında daha bilinçli düşünmemizi sağlarken coğrafyanın günümüz dünyasındaki önemini daha iyi kavramamıza yardımcı olduğunu düşünüyorum.

Sözlerimi güzel ev sahiplikleri ve bu unutulmaz çalıştay düzenledikleri için İzmir Saint-Joseph Lisesi'ne teşekkür ederek bitirmek istiyorum.

Ezgi Selin ÖRNEK

HATAY ÇALIŞMAMIZ

Permakültür Kulübü olarak Hatay'a yaptığımız gezi bizim için sadece bir okul etkinliği değil, hayatımıza dokunan bir deneyim oldu. Depremin izlerini hâlâ taşıyan bu şehirde, hem doğayla hem insanlarla kurduğumuz bağ bizde derin duygular bıraktı. Yıkımı görmek zordu ama yeniden ayağa kalkmaya çalışan bir şehre tanıklık etmek umut vericiydi.

Gezimizin ilk gününde Durmuş Ağa'nın öncülüğünde 150 zeytin fidanının dikildiği zeytinlik açılışına katıldık. Her fidan, geleceğe bırakılan bir umut gibiydi. Köylülerle sohbet ettik, Feyyaz Abi'nin evine gittik, köy yaşamını yakından tanıdık. Sabun yapımını deneyimledik, köyde yürüyüş yaptık ve günün sonunda deniz kenarında gün batımını izledik. Doğanın sakinliğiyle birlikte, bu toprakların yaşadığı zorlukları düşünmeden edemedik.

Ertesi gün limon bahçelerini gezdik, tandırda yapılan biberli ekmeğin hazırlanışına tanık olduk. Barınak ziyaretimizde deprem sonrası yaşamın zorluklarını yakından gördük. İpek dokuma atölyesinde geleneksel üretimin sabır ve emeğini hissettik. Gün boyunca gördüğümüz her şey, Hatay'ın üretmeye devam eden güçlü ruhunu gösteriyordu.

Bedii Sabuncu Okulu'na yaptığımız ziyaret ise gezinin en duygusal anlarından biriydi.

Öğrencilerin deprem anılarını dinledik, günlük yaşamlarını öğrendik ve hayallerini paylaştık.

Zor şartlara rağmen umutlarını korumaları hepimizi etkiledi. Yerel çarşıda dolaşırken şehrin sıcaklığını ve insanların dayanışmasını daha yakından hissettik.

Bu gezi aynı zamanda bir lezzet yolculuğuydu. Biberli ekmek, çökelek salatası, zühter, zeytinyağlı ve tereyağlı humus, oruk köftesi ve künefe... Paylaşılan her sofraya, Hatay'ın kültürünü ve misafirperverliğini yansıtıyordu.

Hatay, Arsuz, İskenderun ve Antakya boyunca gördüğümüz manzaralar kadar, depremin izleri de aklımızda kaldı. Yıkılan binalar, değişen yaşam koşulları ve buna rağmen hayata tutunmaya çalışan insanlar... En çok da insanların umudu bizi etkiledi.

Hatay'dan ayrılırken yanımızda sadece anılar değil, bir sorumluluk duygusu da götürdük.

Toprağa dikilen fidanlar, öğrencilerin hayalleri ve insanların dayanışması bize şunu gösterdi:

Umudun, en zor zamanlarda bile yeşermeye devam ediyor. Ve biz, bu umuda tanıklık etmiş olmanın derin duygusuyla Hatay'dan ayrıldık.

Hayrunnisa AKAĞAÇ

HeForShe

BULMACA

8

2

3

10

1

5

4

7

9

6

Dikey

3.Feminizmi “kadınların üstünlüğü” olarak tanıtan hareket

5. Bir erkeğin bir kadına, kadının zaten bildiği veya uzmanı olduğu bir konuyu, üstten, küçümseyici ya da gereksiz biçimde açıklaması

8. Bireyin kadın ya da erkek olmasının doğuştan gelen yönünü değil, toplumun bu kimliklere yüklediği davranışları, rolleri ve sorumlulukları

9. İnsanın doğumla birlikte sahip olduğu, sonradan toplum tarafından öğretilmeyen, vücut yapısı, hormonlar, genler ve üreme organları

10. Kadınların direncini temsil eden renk

Yatay

1.Erkeğin egemen olduğu toplum yapısı

2. Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nün tarihi

4. Kadınların iş hayatında karşılaştığı görünmez engel

6. 2014'te HeForShe hareketinin açılış konuşmasını yapan İngiliz oyuncu

7. Toplumsal cinsiyet eşitliği için çabalayan Birleşmiş Milletler kampanyası

Cevaplar:

1) Partiyarka 2) 8 Mart 3) Feminizm 4) Cam tavan 5) Mansplaining 6) Emma Watson 7) HeForShe 8) Toplumsal 9) Biyolojik 10) Mor

SOMMET

Saint Joseph'te, 2021 yılında başta Derin İşsever ve arkadaşları tarafından, okulumuzun "Girişimcilik Kulübü" kapsamında; yeni ilişkiler kurmayı, farklı sektörlerdeki yenilikleri keşfetmeyi ve aynı zamanda sorunlara çözüm üretmeyi en iyi şekilde bir araya getiren, tüm sosyal etkinlikler arasında zirveye yerleşecek bir organizasyon fikri ortaya çıktı. Uzun ve yoğun çalışmaların ardından bu etkinlik kusursuz bir hâle getirildi ve zirvedeki yerini alırken ismini de beraberinde getirdi: "SOMMET". Fransızca'da "sommet" kelimesi ise tam anlamıyla "zirve" demektir.

SOMMET, okul ayrımı gözetmeksizin tüm lise öğrencilerinin katılımına açık, kapsamlı bir girişimcilik etkinliğidir. Bu etkinliğin temel amacı; farklı yerlerden gelen lise öğrencilerini girişimcilik dünyasının önemli ve profesyonel isimleriyle aynı çatı altında buluşturmak ve aralarında güçlü bir etkileşim ortamı oluşturmaktır. Bu doğrultuda etkinlik; sunumlar, konuşmalar, atölyeler ve networking çalışmaları gibi farklı başlıklar altında yapılandırılarak öğrencilere çok yönlü bir deneyim sunar. Aynı zamanda katılımcıların girişimci ruhlarını ortaya çıkarmayı, kendi yeteneklerinin farkına varmalarını sağlamayı, fikir üretiminde vizyoner bir bakış açısı kazandırmayı ve onları proje geliştirmeye teşvik etmeyi hedefler.

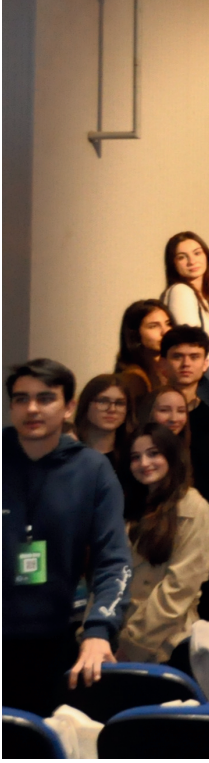
Bu yıl etkinliğimize katılarak değerli katkıları sunan konuşmacılarımız; TV+ Genel Müdürü Gülçin Alıcı Gökçe, Intermobil Genel Müdürü Rifat Perahya ve Kibar Holding CFO'su Sabri Tütüncü oldu. Çalışmalarımız boyunca her an yanımızda olan ürün sponsorlarımız ise birbirinden kaliteli markalardan oluşuyordu: bizi ürünleriyle parlatan The Purest Solutions, 95 yıllık benzersiz lezzetiyle Kafkas, yoğun çalışma saatlerinde sağladıkları protein desteğiyle Bite&More ve Hardline Nutrition, sıcak havalarda ferahlatan Uludağ ve Nestlé, glutensiz alternatifler sunan Schär, pizzalarıyla enerjimizi tazeleyen La Pitsa, matchasıyla öne çıkan d'Amalfi, atıştırılabilirliğiyle vazgeçilmezimiz Eti, smashed burgerleriyle herkesi mutlu eden Supernormal, acai bowl'larıyla trend öğle yemeklerinin favorisi Oakberry, kahveleriyle günün kurtarıcısı Kurukahveci Mehmet Efendi ve Caffè Nero, molalarımızın en keyifli eşlikçisi Ceviz Ağacı, olmazsa olmazımız Eker, farklı ürünleriyle Mion ve ekibimizi şık ve rahat tasarımlarla buluşturan Vorsia idi. Co-sponsorlarımız arasında Phardi, Kibar Holding, Bulls Yatırım ve ATR Yapı; gümüş sponsor olarak Uludağ ve bağış sponsoru olarak Dilasima Group yer aldı. Etkinliğimizin ve yarışma sürecimizin temelini oluşturan case sunumlarında da güçlü sponsorlarımız bizlerleydi. Enka, Schneider Electric, Reckitt ve İş Bankası, takımlarımızın performanslarını yakından gözlemleyerek onları değerlendirdi ve ödüllendirdi.

SOMMET, her geçen yıl kendini geliştirerek büyümeye devam ediyor ve zirvedeki yerini sağlamlaştırıyor. Gelecek yıl da zirveye yakışır bir etkinliğe ev sahipliği yapmaya hazırlanan SOMMET'nin planları, bizleri şimdiden heyecanlandırıyor. Seneye yeniden, aynı heyecanı paylaşacağımız bir SOMMET'te buluşmak üzere.

Nehir GÖREN

Merhaba, Biz SUNPO!

Her büyük hikaye küçük adımlarla başlar. Bizim hikayemiz de böyle başladı. SUNPO (Start-Up Non Profit Organization), 2015 yılında bir lise kulübü olarak başladı. Ancak bugün karşımızdaki manzara, bu mütevazı başlangıcın çok ötesinde. 30'a yakın okuldan 200'ü aşkın üyesiyle devasa bir okullararası topluluğa dönüşen SUNPO; Üsküdar Amerikan'dan Notre Dame de Sion'a, ENKA'dan Saint Michel'e kadar 10 farklı prestijli okulda kurduğu kulüplerle Türkiye'nin en büyük sosyal girişimcilik komitesi olarak devamlılığını sürdürmektedir. 12 yılı deviren bu köklü geçmiş, beraberinde inanılmaz bir tecrübe ve kararlılık getirmiştir. Misyonumuz: 17 Sürdürülebilir Kalkınma Hedefi doğrultusunda, mevcut paradigmaları yerle bir ederek kalıcı sosyal etki yaratmak ve geleceğin öncüsü gençlere fikirlerini hayata geçirebilecek bir düşünce ortamı oluşturabilmek.

SJ SUNPO Kulübü, bir sosyal girişimcilik kulübü olarak faaliyet göstermektedir. Kulüp, sosyal inovasyon üretmeyi ve öğrencilerin sosyal sorunlara, Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri doğrultusunda teknolojiyle bütünleşmiş girişimci çözümler geliştirmelerini amaçlamaktadır. Sosyal sorunlara yönelik farkındalık oluşturmak ve bu sorunlara girişimci çözümler geliştirmek amacıyla, okulumuzda her yıl nisan ayında SUNPO FEST etkinliği düzenlenmektedir. Bu etkinlik kapsamında, okulumuzda sosyal girişimciler ağırlanmakta ve davetli konuşmacılar tarafından toplum yararına gerçekleştirilen çalışmalar öğrencilerle paylaşılmaktadır. Etkinliğin planlanması, tema belirlenmesi ve program içeriğinin hazırlanması süreci, öğrenciler tarafından kulüp saatleri içerisinde yürütülmektedir.

2-13 Nisan tarihlerinde gerçekleşen SUNPO FEST'26, kelimenin tam anlamıyla bir ilham şöleniydi. 300'den fazla lise öğrencisinin katılımıyla gerçekleşen etkinlikte, gençler sadece teorik bilgi almadılar; uzmanların, yatırımcıların ve sektör liderlerinin tecrübelerinden süzülen bir vizyonla kuşandılar. "Genç Girişimcilerin Topluma Etkisi" temasıyla beşincisini organize ettiğimiz etkinliğimiz alanında başarılı konuşmacıların (Çağlar Erol, Gülperi Odabaş, NormalDiil...) yanı sıra birbirinden keyifli ve öğretici atölyeler (Dance4Fun, Teinn İnovasyon, Crypta Celsius...) ve değerleri sponsorlarımızda (Tab Gıda, Poco Matcha, CarrefourSa, Porty, Joe & The Juice...) bize eşlik etti.

Bu güzel etkinliğimizin yanı sıra 14-15 Şubat tarihinde Bahçeşehir Üniversitesi'nde "Geleceğe 3 Adım: Su, Enerji ve Yaşanabilir Kentler" temasıyla Cachet etkinliğimizin ikincisini düzenledik. Cachet Konferansı, Avrupa Birliği destekli, Türkiye'nin ilk ulusal çok aşamalı vaka analiz yarışmasıdır. Cachet'de SUNPO Fest'ten farklı olarak dezavantajlı bölgede yaşayan öğrenciler için ek bir burslu kontenjan açarak harika fikirleri olan gençlerin önünden engelleri kaldırdık. Değerli konuşmacılarımız (Cemal Tosun, Hale Mamunlu, Tunay Çarpar) ve caselerimizle (İSKİ, HDİ Sigorta, Evrenol Mimarlık...) fikir ortamı oluşturduk aynı zamanda da sponsorlarımız (Milhans Gıda, BAU, Jacobs...) sayesinde keyifli zamanlar yaşadık.

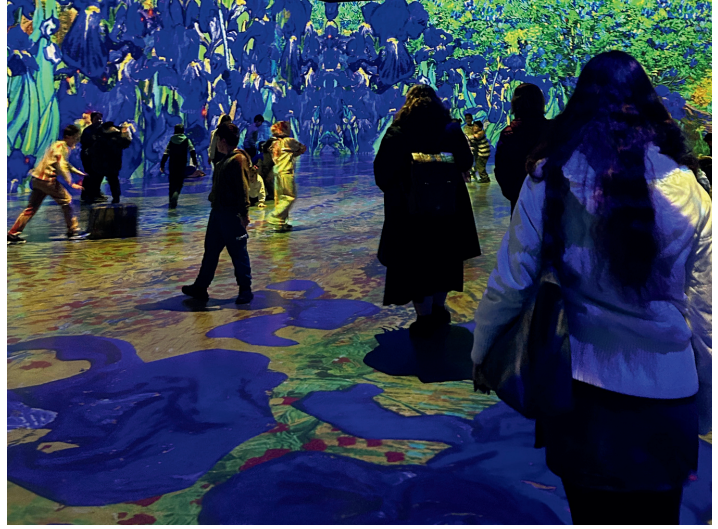
Kendimizi geliştirdiğimiz ve yeni projelere imza attığımız bir dönemi geride bıraktık.

Eğer siz de "Benim de söyleyecek bir sözüm, değiştirecek bir dünyam var" diyorsanız, sizleri de gelecek dönem aramızda görmek için sabırsızlanıyoruz.

Van Gogh Dijital Müzesinde Sanatsal Bir Yolculuk

Vincent Van Gogh'un eserlerini teknolojiye yansıtan Van Gogh Dijital Deneyim Müzesi, sanatsal ama klasik tabloların bulunduğu müze anlayışından farklı bir deneyim sunuyor. Sergi alanına ilk girildiğinde panolardaki yazı ve resimler bize serginin genel amacı ve kendisi hakkında bilgi sahibi olmamızı sağladı. Sergi kısmında Van Gogh'un eserlerini detaylı bir şekilde inceleyebileceğiniz dijital ekranlar bulunmaktadır. Oradaki kutucuklara tıklayarak eser ve sanatçı hakkında daha çok bilgi sahibi olabilme şansını size sunmaktaydı. Sergi odalarındaki dev ekranlardaki tablolar, hareketli animasyonlar ve etkileyici müzikler sayesinde kendinizi sanatçının tabloyu hazırlarken hissettiği duyguları yaşarken bulmanız mümkün hale getirilmiştir. Tabloların duvarlara ve zemine yansıtılması sayesinde renklerin ve fırça darbelerinin gücü çok daha belirgin hale geliyordu. Işık oyunları ve ses efektleri tablonun hissini size daha net geçmesinde yardımcı oluyordu. Klasik bir müzede olduğu gibi tabloların önünde dolaşıp vakit geçirmek yerine burada resimlerin arasında yürüyüp detayları daha net görmek ve atmosferi hissetmek mümkün. Sanatla teknolojinin uyumunu bize kanıtlayan bu dijital sergi, ziyaretçilerine ilham verici bir gezi deneyimi sunmakta.

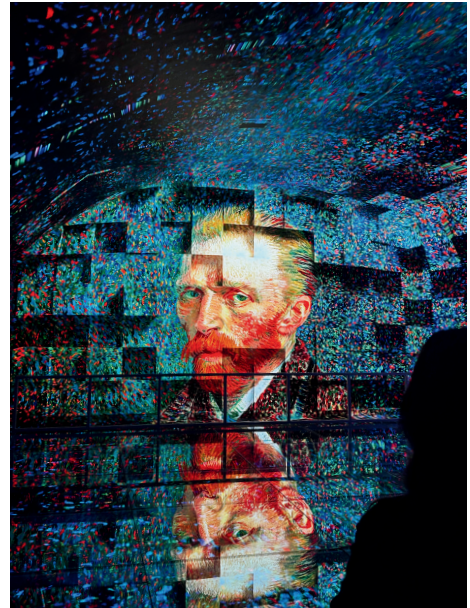

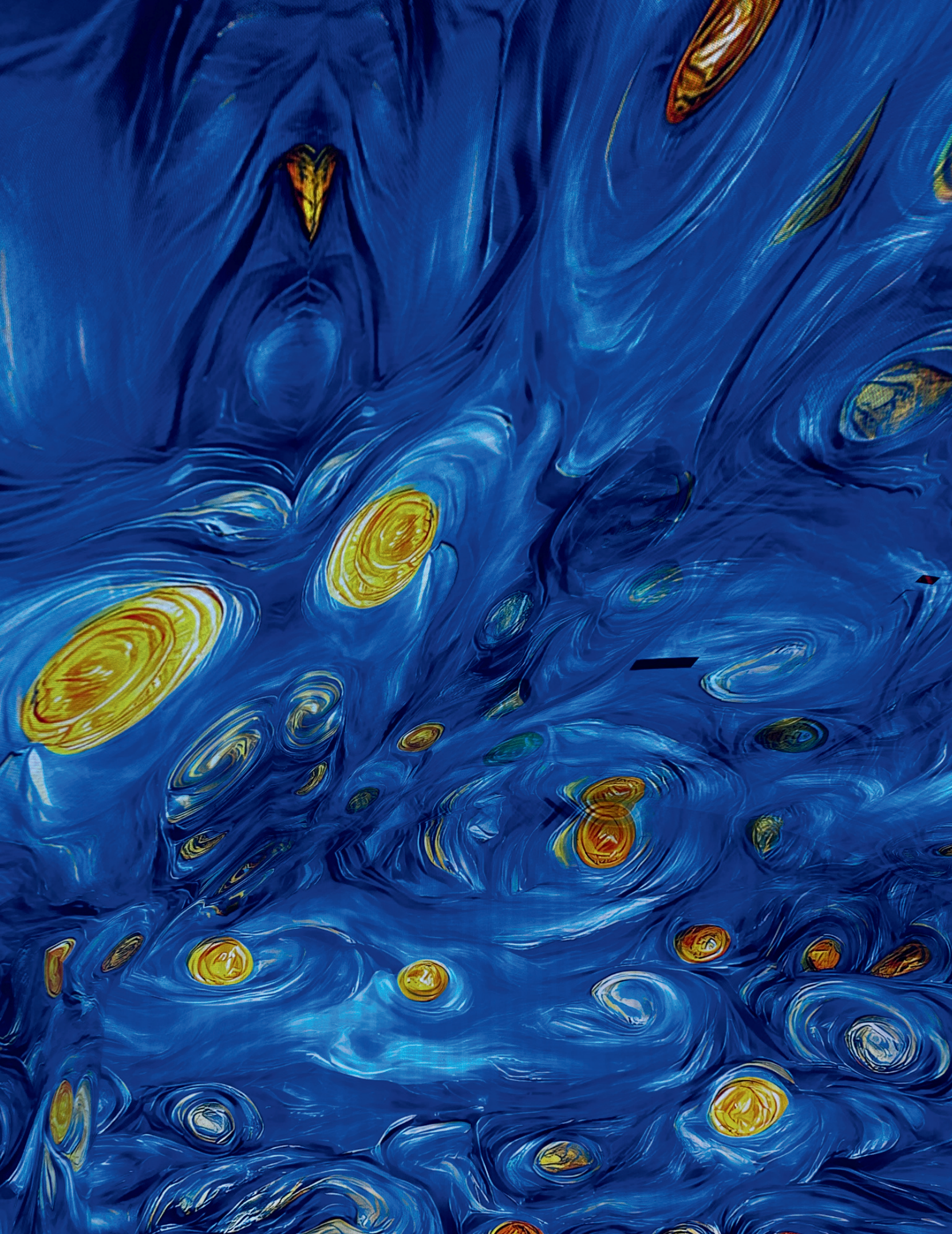
UN VOYAGE ARTISTIQUE AU MUSÉE NUMÉRIQUE VAN GOGH

Le Musée d'Expérience Numérique Van Gogh, qui projette les œuvres de Vincent Van Gogh à travers la technologie, offre une expérience bien différente de la conception classique des musées de peintures. Dès l'entrée dans l'espace d'exposition, les textes et les images sur les panneaux nous ont permis de comprendre l'objectif général de l'exposition et d'en apprendre davantage sur son contenu.

Dans la partie exposition, on trouve des écrans numériques permettant d'examiner les œuvres de Van Gogh en détail. En cliquant sur les fenêtres interactives, il est possible d'approfondir ses connaissances sur l'artiste et ses tableaux. Grâce aux écrans géants, aux animations mobiles et aux musiques immersives dans les salles d'exposition, il devient possible de ressentir les émotions de l'artiste au moment où il créait ses œuvres. Grâce à la projection des tableaux sur les murs et le sol, la force des couleurs et des coups de pinceau devenait bien plus frappante. Les jeux de lumière et les effets sonores aidaient à percevoir plus nettement l'âme de chaque toile. Plutôt que de simplement déambuler devant des cadres comme dans un musée classique, il est ici possible de marcher au cœur même des peintures, d'en voir les détails de plus près et de s'imprégner de l'atmosphère. Cette exposition numérique, qui nous prouve l'harmonie entre l'art et la technologie, offre à ses visiteurs une expérience de visite véritablement inspirante.

Elif KURMALI - Lilya ŞUŞANYAN

Rahmi Koç Müzesi

Geçtiğimiz aralık ayı Kardelen Kulübü olarak, İstanbul'un kalbinde, Haliç'in kıyısında bulunan Rahmi M. Koç Müzesi'ne bir gezi gerçekleştirdik. Aslında giderken sadece eski eşyalar göreceğimizi düşünüyorduk ama içeri girince bizi bambaşka bir dünya karşıladı. Bu gerçekleştirdiğimiz gezide, sanayi tarihinin devasa çarkları arasında kaybolurken teknolojinin geçmişten bugüne ne kadar değişmiş olduğunu fark ettik.

Müze o kadar büyük ki nereye bakacağımızı şaşırдық. İlk olarak klasik arabaların olduğu bölüme geçtik. Bazı otomobiller o kadar parlak ve güzeldi ki, sanki az önce fabrikadan çıkmış gibiydiler. Özellikle eski model spor arabaların fotoğrafını çekmekten kendimizi alamadık. Bahçeye çıktığımızda bizi devasa uçaklar ve gemiler karşıladı. Fenerbahçe Vapurunu'nun içine girdiğimizde, sanki o an bir yolculuğa çıkıyormuşuz gibi hissettik. Müzenin her köşesinde farklı bir ayrıntı vardı; eski jetlerden buharlı makinelere, hatta devasa sanayi çarklarına kadar her şey insanı etkiliyor. Sadece bakmakla da kalmadık; bazı bölümlerde makinelerin nasıl çalıştığını inceleme şansımız oldu. Teknolojinin yıllar içinde ne kadar çok değiştiğini görmek hepimiz için şaşırtıcıydı. Hem eğlendik hem de mühendisliğin ve tasarımın geçmişten bugüne nasıl geldiğini yakından gördük.

Eğer hafta sonu için farklı bir plan arıyorsanız, Rahmi Koç Müzesi'ne mutlaka gitmelisiniz. Biz kulüp olarak çok keyif aldık, eminiz siz de çok seveceksiniz.

Duru TOPÇU

LE MUSÉE RAHMI KOÇ

En décembre dernier, avec le club Kardelen, nous avons organisé une sortie au musée Rahmi M. Koç, situé sur les rives de la Corne d'Or, au cœur d'Istanbul. En y allant, nous pensions simplement voir de vieux objets, mais une fois à l'intérieur, c'est un tout autre monde qui nous a accueillis. Lors de cette visite, en nous perdant parmi les rouages gigantesques de l'histoire industrielle, nous avons réalisé à quel point la technologie a évolué du passé à nos jours.

Le musée est si vaste que nous ne savions plus où donner de la tête. Nous avons commencé par la section des voitures classiques. Certaines automobiles étaient si brillantes et élégantes qu'on aurait dit qu'elles venaient de sortir d'usine. Nous n'avons pas pu nous empêcher de photographier, en particulier, les modèles de voitures de sport anciennes.

En sortant dans le jardin, nous avons été accueillis par des avions et des navires imposants. En montant à bord du Ferry Fenerbahçe, nous avons eu l'impression de partir en voyage à cet instant précis. Chaque recoin du musée regorge de détails fascinants : des vieux jets aux machines à vapeur, jusqu'aux immenses engrenages industriels, tout est impressionnant. Nous ne nous sommes pas contentés de regarder ; dans certaines sections, nous avons eu la chance d'étudier le fonctionnement des machines. Voir l'évolution technologique au fil des années a été une surprise pour nous tous. Nous nous sommes amusés tout en observant de près le chemin parcouru par l'ingénierie et le design.

Si vous cherchez un plan original pour le week-end, vous devez absolument visiter le Musée Rahmi Koç. En tant que club, nous avons passé un moment très agréable et nous sommes certains que vous allez adorer.

Duru TOPÇU

Don Kişot

Cervantes'in unutulmaz klasığı Don Kişot (Don Quixote), bize hayal etmenin gücünü, umudun direncini ve iyilikle değişen bir dünyayı hatırlatıyor. Hayatın sıradanlığına meydan okumak isteyen ve asıl adı Alonso olan Mançalı adam Don Kişot, okuduğu şövalye romanlarının etkisiyle kendini asi bir şövalye zanneder. Altın bir miğfer olarak hayal ettiği bir berber tasını kafasına takarak ve çok mükemmel olduğunu zannettiği sıska atı Rossinante'yi de yanına alarak şövalye diyarları olarak hayal ettiği çorak topraklarda yola çıkar. Don Kişot, yolda bir hana rastlar ve hanı bir şato zanneder. Hanın sahibini ise lord olarak götürür ve ondan kendisini bir şövalye ilan etmesini ister. Hanın sahibi, onun zararsız bir deli olduğunu anlar ve lordmuş gibi rol yapar. Don Kişot, resmi olarak şövalye unvanı aldığına inanarak gururla köyüne döner. Yolda gördüğü yel değirmenlerini insanlara kötülük yapan devler sanarak onlarla savaşır ve bunun sonucunda ise yaralanır.

İyileşir iyileşmez ise yine farklı maceralara atılmak üzere uşağı Sancho Panza'yı da yanına alarak yola koyulur. Don Kişot, insanlara eski çağlardaki şövalyeliğin canlandırılması gerektiğini ve kendisinin son seyyar şövalye olduğunu söyler. İnsanlar ise ona deli olduğunu ve aklını yitirdiğini söylerler. Don Kişot, aynı zamanda bir şövalyenin sevgilisinin olması gerektiğine inandığı için sıradan bir köylü kızı olan Aldonza'ya "Dulcinea del Toboso" lakabını takar ve onu aristokrat bir ailenin güzel kızı olarak düşünür. Bundan sonra Don Kişot, bir koyun sürüsünü düşman ordusu zannedip onlarla çatışmaya girer ve şarap fiçilerini dev gibi görüp onlarla savaşır. Bunun sonucunda ise Kutsal Kardeşlik Birliği onu durdurur ve onu kandırarak köyüne geri gönderir.

Fakat Don Kişot, bir süre sonra Sancho ile yine yola koyulur. Yolda pek çok maceradan sonra Dük ve Düşes'in evine varırlar. Dük ve Düşes, Don Kişot'a oyun oynarlar ve oyun tam bir komediye dönüşür. Daha sonra ise Don Kişot, Sanson Carrasco ile düello yapar. Kazanan, diğerinin isteğini yerine getirecektir. Sanson'un kazanması üzerine, Don Kişot'a silah taşımamasını ve evine dönmesini emreder. Bunun üzerine Don Kişot her şeyden elini çeker ve köyüne geri döner. Maalesef ki hastalanır ve aklı başına gelir. Tüm hayallerinden vazgeçmiştir. En sonunda ise tüm malını fakirlere miras bırakarak ölür.

Don Kişot'un hikayesi, bizlere hayatta ilgili bir sürü mesaj veriyor. Don Kişot'un hayatın tekdüzeliklerinden bıkmış çıktığı bu yolculuk, "Merhametli ol. Cesur ol. Onurlu yaşa. Asla hayal etmekten vazgeçme ve hayal ettiğin hayatı yaşa!" çağrısıyla hepimizi sarıp sarmalıyor ve bize şu soruyu yöneltiyor: Gerçeklik mi, hayal mi? Cesaret mi? Yoksa delilik mi? Yani, aslında hepimizin içinde bir hayallerinin peşinde koşmak isteyen bir Don Kişot var aslında fakat diğer insanlar bizim deli olduğumuzu düşüneneği için hayallerimizin peşinden koşmıyoruz. En sonunda ise bu hayaller sönüyor. Hikayenin sonunda Don Kişot'un vefat etmesi de bunun göstergesidir.

Don Kişot, sadece bir karakter değil, yaşamı daha güzel kılmak için hayal eden, cesaret eden, düşünen herkesin sahnedeki sureti. Dünyanın Don Kişot'lara ihtiyacı var. Hem de milyonlarcasına...

Melis ÇAĞLAR

Don Quichotte

L'inoubliable classique de Cervantes, *Don Quichotte*, nous rappelle le pouvoir de l'imagination, la résilience de l'espoir et la capacité de changer le monde par la bonté. Alonso Quijano, un homme de la Manche qui souhaite défier la monotonie de l'existence, finit par se prendre pour un chevalier errant sous l'influence des romans de chevalerie qu'il dévore. Coiffé d'un plat à barbe en guise de heaume d'or et monté sur son roussin efflanqué, Rossinante — qu'il imagine être un fier destrier —, il s'élance sur des terres arides qu'il transforme en royaumes légendaires. En chemin, il tombe sur une auberge qu'il prend pour un château. Il voit en l'aubergiste un grand seigneur et le supplie de l'adouber chevalier. Ce dernier, comprenant qu'il a affaire à un fou inoffensif, joue le jeu. Don Quichotte, persuadé d'avoir reçu son titre officiel, rentre fièrement au village avant de repartir combattre des moulins à vent qu'il prend pour des géants malfaisants, une lutte dont il ressort blessé.

Dès sa guérison, il reprend la route avec son écuyer, Sancho Panza, pour vivre de nouvelles aventures. Don Quichotte clame partout qu'il faut faire renaître la chevalerie d'antan et qu'il est le dernier chevalier errant. Les gens, eux, se moquent et disent qu'il a perdu la raison. Convaincu qu'un chevalier doit avoir une dame à chérir, il choisit une simple paysanne, Aldonza, qu'il rebaptise « Dulcinée du Toboso », l'imaginant comme la magnifique héritière d'une famille aristocratique. Par la suite, Don Quichotte charge un troupeau de moutons, croyant affronter une armée ennemie, et attaque des outres de vin qu'il prend pour des géants. Finalement, la Sainte-Fraternité l'arrête et le ramène par ruse à son village.

Pourtant, Don Quichotte repart de plus belle avec Sancho. Après maintes péripéties, ils arrivent chez un duc et une duchesse qui, pour s'amuser, lui tendent des pièges transformant son périple en une véritable comédie. Plus tard, il affronte Sansón Carrasco en duel. La règle est simple : le vainqueur impose sa volonté au vaincu. Sansón l'emporte et ordonne à Don Quichotte de déposer les armes et de rentrer chez lui. Ce dernier abandonne tout et retourne au village. Malheureusement, il tombe malade et retrouve la raison. Ayant renoncé à ses chimères, il finit par mourir après avoir légué ses biens aux pauvres.

L'histoire de Don Quichotte nous livre de nombreux messages sur la vie. Ce voyage qu'il entreprend pour fuir la grisaille du quotidien nous enveloppe d'un appel vibrant : « Sois miséricordieux. Sois courageux. Vis avec honneur. Ne renonce jamais à rêver et vis la vie que tu imagines ! ». Elle nous pose cette question : Réalité ou illusion ? Courage ou folie ? En vérité, il y a un Don Quichotte en chacun de nous qui ne demande qu'à poursuivre ses rêves, mais nous n'osons pas de peur que les autres nous traitent de fous. Finalement, ces rêves s'éteignent, tout comme Don Quichotte s'éteint à la fin du récit.

Don Quichotte n'est pas seulement un personnage ; il est le reflet de quiconque ose rêver, oser et penser pour rendre la vie plus belle. Le monde a besoin de Don Quichottes. Il en a besoin de millions...

Melis ÇAĞLAR

Korku Çağı

Franz Kafka'nın ünlü romanı "Dava" bir sabah uyandıığında kendisini işlemediği bir suç nedeniyle dava edilmiş bulan Josef K. ile başlar. Sıradan bir muhasebe müdürü olarak çalışan K. roman boyunca adlandırılmayan suçunun ne olduğunu anlamaya ve işlemediği suçun savunmasını yapmaya çabalarırken aynı zamanda anlamsız ve kafa karıştırıcı bir hukuki sistemin içinde yol almaya çalışır. Bu yazıda K.'nin davası boyunca içinden geçtiği pek çok anlamsız hukuki sürece değinmeyi ve bu absürt politik sistemi elimden geldiğince açıklamayı umuyorum.

Josef K.'nin hikayesi isimsiz bir şehirde geçer ve odak mekanlardan çok karakterlerdedir. K. roman boyunca farklı farklı karakter tiplerleriyle karşılaşır ve bize tanıtilen her yeni karakterde K'nin kişiliğinin farklı bir yönüyle karşılaşırız. K. bazen anlayışlı ve bazen inatçıdır. Kitabın geneli boyunca bıkkın bir ruh halinde bulunduğunu gözlemleriz. K üzerinde etkisi olmayan duygu paranoyadır. Paranoyaklık teması "Dava" boyunca merkezi bir yere sahiptir, ancak bu tema karakterlerden ziyade atmosferde ve mekanlarda sezilir. K'nin tutuklanması haberine verdiği tepki paranoyanın tam tersidir, her şeyin yoluna gireceğine dair sarsılmaz bir inanca sahiptir. O masum olduğunu biliyordur, bu mantıkla da endişelenecek bir şeyi yoktur. Onu suçlu ilan eden görünmez ve erişilemez otoriteden korkmak yerine alaycı ve rahat bir tavır takınır. K'nin davasına karşı olan duruşu, mantığını yitirmiş bir dünyada aklını korumaya çalışan bir kişinin duruşudur.

"Mahkemeye" asla karşılaşmasak bile kitapta sistemin nasıl yürütüldüğüne dair sayısız anlatım bulunur. Davalının serbest bırakılma veya bırakılmama sonucunun gidişatını etkilemek için yargıçların ikna edilmesi gereken bir süreç vardır. K'ye tavsiye veren ressam Titorelli'nin dediğine göre mahkeme kararları yalnızca suçluluk hükmüyle sonuçlanabilir — ancak bu, mutlaka ölüm cezası anlamına gelmez. Yargı sistemi daha ilk adımdan kendisiyle çelişir, davalının suçlu bulunmaması gibi bir ihtimal bile yoktur. Davalı dava edildiği andan itibaren suçludur. Ressam, K'nin suçunu itiraf etmesini ve suçunun cezasının hafifletilmesi için çabalamasını önerir; böylece davası belli bir süre boyunca donmuş kalacaktır ve normal yaşamına kaldığı yerden devam edebilecektir. K. işlemediği bir suçu itiraf edemeyeceğini söyleyerek bu teklifi reddeder.

Böylesi akıl dışı bir dünyada nasıl yol alınabilir? Kuralları bilmiyorsanız oyunu nasıl oynarsınız? Sistem bu soruların cevabını "sorgulamamak" olarak verir. İçinden geçtiğimiz süreçlerin mantıklı veya adil olup olmaması önemli değildir; gerekli ve mutlak olduklarını kabul etmemiz yeterlidir. Tek amacı kendi sürekliliğini sağlamak olan bir sistemde varolmak imkansızdır ve hiçbir yere varılamaz. Kafka bu absürt sistemi eleştirir ancak ortaya çıkan sorunlara bir çözüm de önermez, bunun yerine içinden çıkılmayan bunalıcı bir bürokrasi atmosferi oluşturur.

Kafka'nın özgün dili Dava'da da kendisini belli eder ve "kafkaesque" estetiği yer yer hissedilir. Kafkaesk "absürt" ya da "rahatsız edici" anlamlarına gelen bir sıfattır. Kafka'nın stiline özgü olarak hikâyelerinde anlatım akışının doğal bir parçasıdır. Bilinen ve algılanan gerçeklikten kopma, uzaklaşma durumunu ifade eder.

Dava, 20. yüzyılda insanın kuşatılmışlığının yazıya dönüşünün öyküsüdür. Bu çağa korku egemendir; çünkü insan, hemcinsleriyle insanca bir dil aracılığıyla iletişim kurabilme, böyle bir dille insanca tepkiler uyandırabilme olanağından yoksun kalmıştır. Albert Camus'nün deyişiyle, bu olanağın bulunmadığı bir çağ artık ancak bir "Korku Çağı" diye adlandırılabilir. Kafka'nın Dava'da betimlediği yargılama süreci böyle bir çağın en güçlü simgelerinden biridir. İnsan insanın korkusu olarak kaldığı sürece bu eser güncelliğini asla yitirmeyecektir.

Ada Zelal ELGÜN

L'ère de la peur

Le célèbre roman de Franz Kafka, *Le Procès*, commence par l'histoire de Josef K. qui, un matin à son réveil, se retrouve poursuivi en justice pour un crime qu'il n'a pas commis. Simple cadre dans une banque, K. s'efforce tout au long du roman de comprendre la nature de son crime — jamais nommé — et de préparer sa défense, tout en tentant de naviguer au sein d'un système judiciaire absurde et déroutant. Dans cet article, j'espère aborder les nombreux processus juridiques insensés que traverse K. et expliquer, autant que possible, ce système politique absurde.

L'histoire de Josef K. se déroule dans une ville anonyme, et l'accent est mis sur les personnages plutôt que sur les lieux. Tout au long du roman, K. rencontre différents types de personnalités, et chaque nouveau personnage nous révèle une facette différente de lui-même. K. se montre tour à tour compréhensif ou têtue. On observe chez lui un état d'esprit las durant la majeure partie du livre. Cependant, une émotion n'a aucune prise sur lui : la paranoïa. Si le thème de la paranoïa occupe une place centrale dans *Le Procès*, il se ressent davantage dans l'atmosphère et les lieux que chez les personnages eux-mêmes. La réaction de K. à l'annonce de son arrestation est à l'opposé de la paranoïa ; il possède une foi inébranlable dans le fait que tout finira par s'arranger. Il se sait innocent et, selon cette logique, il n'a aucune raison de s'inquiéter. Au lieu de craindre l'autorité invisible et inaccessible qui le déclare coupable, il adopte une attitude moqueuse et décontractée. La posture de K. face à son procès est celle d'un homme qui tente de préserver sa raison dans un monde qui a perdu la sienne.

Bien que nous ne rencontrions jamais "le Tribunal", le livre contient d'innombrables récits sur le fonctionnement du système. Il existe un processus où les juges doivent être convaincus pour influencer l'issue du dossier de l'accusé. Selon le peintre Titorelli, qui conseille K., les décisions de justice ne peuvent aboutir qu'à un verdict de culpabilité — bien que cela ne signifie pas nécessairement une condamnation à mort. Le système judiciaire se contredit dès la première étape : l'éventualité que l'accusé ne soit pas reconnu coupable n'existe même pas. L'accusé est coupable dès l'instant où il est poursuivi. Le peintre suggère à K. d'avouer son crime et de s'efforcer d'obtenir une réduction de peine ; ainsi, son procès resterait "gelé" pendant un certain temps et il pourrait reprendre le cours normal de sa vie. K. rejette cette offre, affirmant qu'il ne peut avouer un crime qu'il n'a pas commis.

Comment cheminer dans un monde aussi irrationnel ? Comment jouer le jeu si l'on n'en connaît pas les règles ? Le système répond à ces questions par un seul mot : "ne pas remettre en question". Peu importe que les processus que nous traversons soient logiques ou justes ; il suffit d'accepter qu'ils soient nécessaires et absolus. Il est impossible d'exister dans un système dont le seul but est d'assurer sa propre pérennité, et l'on n'arrive nulle part. Kafka critique ce système absurde mais ne propose aucune solution aux problèmes qui en découlent ; il crée à la place une atmosphère de bureaucratie étouffante dont on ne peut s'échapper.

La langue unique de Kafka se manifeste clairement dans *Le Procès*, où l'esthétique "kafkaïenne" se fait sentir par endroits. "Kafkaïen" est un adjectif signifiant "absurde" ou "inquiétant". Propre au style de Kafka, il fait partie intégrante du flux narratif de ses histoires. Il exprime un état de rupture, d'éloignement par rapport à la réalité connue et perçue.

Le Procès est le récit de la transformation de l'encerclement de l'homme en destin au XXe siècle. La peur domine cette époque car l'homme est désormais privé de la possibilité de communiquer avec ses semblables par un langage humain, et de susciter ainsi des réactions humaines. Comme le disait Albert Camus, une époque privée de cette possibilité ne peut plus être appelée que "l'ère de la peur". La procédure judiciaire décrite par Kafka dans *Le Procès* est l'un des symboles les plus puissants de cette ère. Tant que l'homme restera la peur de l'homme, cette œuvre ne perdra jamais son actualité.

Ada Zelal ELGÜN

ZAMANI DURDURMANIN YOLLARI

Kaç ömür gerek yaşamayı öğrenmek için? Matt Haig tarafından kaleme alınan, okuduğunuzda etkisinden çıkamayacağınız bu nefes kesici roman, sahip olduğu nadir bir hastalık yüzünden yüzyıllardır hayatta olan Tom Hazard'ın hikayesini anlatıyor. Ortalama 320 sayfa olan ve 37 farklı dile çevrilen bu roman, kronolojisi karmaşık olmasına rağmen akıcı ve harika bir okuma deneyimi sunuyor.

Kitabın ana karakteri Tom Hazard, 41 yaşında sıradan bir tarih öğretmeni gibi görünse de aslında 439 yaşında ve sahip olduğu nadir bir hastalık olan "anageria" yüzünden yüzyıllardır hayatta. Hayatı boyunca bir sürü şey yaşamış ve geçirmiştir. Shakespeare'la aynı sahnede yer almış, Kaptan Cook'la açık denizleri fethetmiş, Fitzgeraldlarla içki içmiş ve daha nice... Ama şimdi, artık tek istediği normal bir hayat sürmek. Kimliğini değiştirmeye devam ettiği sürece geçmişini geride bırakabilir ve hayatta kalabilir.

Tom'un sahip olduğu hastalık ayrıcalık gibi görülse de, aslında tam tersi. Tom, fiziksel olarak diğer insanlardan yaklaşık 15 kat daha yavaş yaşlanırken, zihinsel ve duygusal olarak her kaybı, her acıyı normal bir insan gibi yaşar. Asıl yükü de buradadır.

Tom Hazard, yaklaşık bir asırdır "Albatroslar Cemiyeti" sayesinde kimlik değiştirip normal bir hayat sürebiliyor. Albatroslar Cemiyeti, cemiyetin en yaşlı üyesi "Hendrich" tarafından kurulan ve yönetilen, anageria hastalığına sahip olan tüm insanları bir araya getirip onları koruyan bir cemiyettir. Hendrich, kendileri gibi uzun yaşayanlara "alba", normal ve kısa ömürlü olan insanlara ise "mayıs sinekleri" diye hitap etmektedir. Hendrich, aynı zamanda cemiyetin tüm kurallarını tek başına belirlemiş ve tüm üyeler ise bu kurallara uymak zorundadır. Kurallara göre cemiyetin üyeleri her 8 yılda bir kimlik değiştirmek zorunda yoksa insanlar "albaların" yaşlanmadığını fark edip onlardan şüphelenmeye başlıyor. Cemiyetin en katı kuralı ise "aşık olmamak".

"Yemek yemeyi, müziği, şampanyayı, ekimde nadir görülen güneşli öğleden sonralarını sevmene izin var elbette. Şelale manzaralarını, eski kitapların kokusunu da sevebilirsin ama insanları sevmeyi aklına bile getirme."

Fakat Tom, bir tarih öğretmeni olarak okuldaki bir öğretmene karşı hisler beslemeye başlar ve bunun üzerine hem cemiyetin kurallarıyla hem de kendi geçmişiyle yüzleşmek zorunda kalır.

Tom, genç yaşlarda (17. yüzyılın başlarında) Rose adında bir kıza aşık olmuş, evlenmiş ve Marion adında bir kıza olmuştur. Ancak Tom'un yaşlanmadığı fark edilince cadılıkla suçlanmıştır ve Tom, ailesini koruyabilmek amacıyla onları terk etmiştir ve kızı Marion ile bir daha görüşmemiştir. Marion da tıpkı Tom gibi bir "alba" olduğu için Tom tüm hayatını onu bulmaya adanmıştır ve cemiyetin ona yardım edeceğini ve kızını bulacaklarını ummuştur fakat işler beklenildiği gibi gitmemiştir...

Zamanı Durdurmanın Yolları, bizlere Tom'un hikayesi üzerinden bir sürü mesaj veriyor. Roman, bizlere uzun yaşamının anlamlı yaşamak olmadığını, sevgi olmadan zamanın anlamsız olduğunu, geçmişe takılmanın bugünü kaçırmak olduğunu ve en önemlisi de nasıl yaşadığımız ve yaşayacağımızın bizim seçimimiz olduğunu anlatıyor. Okuyucularından büyük övgü toplayan ve gelecekte sinemaya aktarılacak olan bu eser, insanın kendini kaybedip tekrar bulmasına dair güzel bir roman.

Melis ÇAĞLAR

COMMENT ARRÊTER LE TEMPS ?

Combien de vies faut-il pour apprendre à vivre ? Ce roman époustouflant de Matt Haig, dont on ne ressort pas indemne, raconte l'histoire de Tom Hazard, un homme qui vit depuis des siècles en raison d'une maladie rare. Composé d'environ 320 pages et traduit en 37 langues, ce roman offre une expérience de lecture fluide et merveilleuse, malgré une chronologie complexe.

Le personnage principal, Tom Hazard, ressemble à un professeur d'histoire ordinaire de 41 ans. En réalité, il en a 439. Atteint d'une pathologie rare appelée « anageria », il traverse les siècles. Il a tout connu : il a partagé la scène avec Shakespeare, exploré les mers lointaines avec le capitaine Cook, bu avec les Fitzgerald, et bien plus encore... Mais aujourd'hui, tout ce qu'il désire, c'est mener une vie normale. Tant qu'il continue de changer d'identité, il peut laisser son passé derrière lui et survivre.

Bien que la maladie de Tom puisse passer pour un privilège, c'est tout le contraire. Si Tom vieillit physiquement environ 15 fois plus lentement que les autres, il ressent chaque perte et chaque douleur mentale ou émotionnelle comme un être humain normal. C'est là que réside son véritable fardeau.

Depuis près d'un siècle, Tom parvient à changer d'identité et à vivre normalement grâce à la « Société des Albatros ». Fondée et dirigée par Hendrich, le membre le plus ancien, cette organisation rassemble et protège les personnes atteintes d'anageria. Hendrich appelle ceux qui vivent longtemps les « Albas » et les humains à la vie courte les « éphémères ». Hendrich dicte seul les règles de la société, et tous les membres doivent s'y soumettre. Selon ces règles, ils doivent changer d'identité tous les huit ans, sans quoi les gens remarqueraient qu'ils ne vieillissent pas. Mais la règle la plus stricte de la société est : ne pas tomber amoureux.

« Tu as le droit d'aimer la nourriture, la musique, le champagne, les rares après-midi ensoleillés d'octobre. Tu peux aimer la vue des cascades ou l'odeur des vieux livres, mais ne t'avise jamais d'aimer un être humain. »

Pourtant, Tom commence à éprouver des sentiments pour une collègue enseignante. Il se retrouve alors contraint de se confronter à la fois aux règles de la société et à son propre passé.

Dans sa jeunesse (au début du XVIIe siècle), Tom était tombé amoureux d'une jeune fille nommée Rose. Ils se sont mariés et ont eu une fille, Marion. Cependant, lorsque les gens ont remarqué que Tom ne vieillissait pas, il a été accusé de sorcellerie. Pour protéger sa famille, Tom a dû les abandonner et n'a jamais revu sa fille. Comme Marion est elle aussi une « Alba », Tom a passé sa vie entière à essayer de la retrouver, espérant que la société l'aiderait dans sa quête. Mais les choses ne se passent pas comme prévu...

Comment arrêter le temps nous livre de nombreux messages à travers l'histoire de Tom. Le roman nous enseigne que vivre longtemps ne signifie pas vivre intensément, que le temps n'a pas de sens sans amour, que rester figé dans le passé nous fait rater le présent et, surtout, que la manière dont nous choisissons de vivre nous appartient. Saluée par la critique et bientôt adaptée au cinéma, cette œuvre est un magnifique récit sur la perte et la redécouverte de soi.

Melis ÇAĞLAR

Yılbaşı ve Noel döneminde ne harika şeyler yaşanmaz ki! En sevdiğiniz oyuncaklar bir anda canlanır: askerler, bebekler, ayılar... Rengârenk simlerle ve şekerlemelerle süslenmiş Noel ağacı büyüdükçe büyür, siz ise dallarında kaybolmuş küçücük bir kar tanesi gibi hissedersiniz. İşte ünlü besteci Çaykovski'nin bestelediği "Fındıkkıran Balesi" de bizlere Noel'in ve Yılbaşı'nın büyüsunü hatırlatıp bizleri sıcaklığıyla sımsıkıca sarmalıyor.

Fındıkkıran BALESİ

Fındıkkıran Balesi, E.T.A. Hoffmann'ın yazdığı "Fındıkkıran ve Fareler Kralı" hikayesinden esinlenilmiştir ve olay örgüsü ne kadar aynı olsa da Fındıkkıran Balesi'nde hikayeden daha farklı detaylar vardır. Fındıkkıran Balesi, küçük bir Alman kıızı olan Clara Stahlbaum'un yeni yıl hediyesi olarak aldığı fındıkkıran oyuncacı ile olan aşkı ve rüyalarını anlatan masal tarzı bir eserdir. Bu eser, toplamda yaklaşık 130 dakika süren 2 perdede sergilenmektedir ve 5 sahnedan oluşmaktadır. Bu sahneler ise Parti, Savaş, Karlar Ülkesi, Şekerleme Ülkesi ve Rüyanın Sonu adlı sahnelerdir.

İlk sahne olan Parti Sahnesi'nde Stahlbaum ailesinin evinde yılbaşı partisi verilmektedir. Gizemli Vaftiz Baba Drosselmeyer çocuklar için bir çuval dolusu oyuncakla gelir. En güzel oyuncak, Clara'ya hediye edilen Fındıkkıran'dır. Clara'nın erkek kardeşi Fritz kıskandığı için oyuncacı kırar ancak Drosselmeyer oyuncacı tamir eder. Parti sona erdiğinde tüm aile yatmaya gider fakat Clara, Fındıkkıran'ı görmek için yılbaşı ağacının altına gelir ve kollarında Fındıkkıran ile uykuya dalar. Savaş Sahnesi'nde ise Clara uyurken gece yarısı garip şeyler olmaya başlar. Clara, fare sesi duyarak uyanır. Oda, Fareler Kralı'nın önderliğindeki bir fare ordusu ile dolar. Clara kaçmak ister ancak dev fareler onu durdurur. Öte yandan odadaki oyuncaklar da canlanır. Fındıkkıran komutasındaki kurşun askerler Fareler Kralı'nın ordusu ile savaşır ve ölür. Clara'nın terliğini Fareler Kralı'nın başına atmasıyla kral ölür ve komutanlarının cesedini taşıyan fareler odayı terk eder. Clara'nın Fındıkkıran için döktüğü gözyaşları onu canlandırır. Bir prense dönüşen Fındıkkıran, Clara'yı kendi ülkesi Karlar Diyarı'na götürür. Sonra da üçüncü sahne olan "Karlar Ülkesi" başlar.

Bu sahnede Karlar Ülkesi'nde Prens ve Clara, kar tanelerinin dansı ile karşılaşırlar. Bundan sonra ise dördüncü sahne olan "Şekerleme Ülkesi" başlar. Bu sahnede Prens ve Clara, Şekerleme Ülkesi'ne gider ve Şeker Perisi'ne farelerle yaptıkları savaşı anlatırlar. Şeker Perisi, onları ödüllendirmek için farklı kültürlere ait olan kutlama danslarını sunar. Bu danslar; İspanyol, Arap, Rus, Çin, Mirliton ve çiçeklerin dansıdır. Son olarak ise Prens ve Şeker Perisi beraber dans ederler. Sonuncu sahne olan "Rüyanın Sonu" başlar. Bu sahnede Clara, rüyadan uyanır ve kendisini oyuncak olan Fındıkkıran ile beraber evlerinin salonundaki yılbaşı ağacının altında bulur.

Özetle, bu samimi ve sıcak olan hikaye genç bir kız olan Clara'nın Noel arifesini ve onun daha geniş bir dünyaya ve romantik aşka uyanışını konu alıyor. Bu hikaye, Ruslar için büyük bir anlam ve önem taşımaktadır çünkü yeni yıla Fındıkkıran Balesi ile girmek bir Rus geleneği. Bu hikaye, aynı zamanda dünyanın geri kalanı için de ikonik bir yılbaşı süsü haline gelmiş durumda. Tüm dünyayı büyüleyen bu eser, yalnızca bir Noel hikayesi değil, aynı zamanda insanın hayal gücünün, mücadelesinin ve sevginin ölümsüz bir temsilidir. Her yıl; bu masalın büyüsunü bir kez daha yaşanır, izleyenleri büyüler ve kışın büyüsunü atmosferini ruhlarına nakşeder.

LE BALLET

Casse-Noisette

Que de merveilles se produisent pendant la période de Noël et du Nouvel An ! Vos jouets préférés prennent soudainement vie : soldats, poupées, ours... L'arbre de Noël, orné de paillettes multicolores et de friandises, grandit encore et encore, jusqu'à ce que vous vous sentiez comme un minuscule flocon de neige perdu dans ses branches. C'est ainsi que le célèbre ballet "Casse-Noisette", composé par Tchaïkovski, nous rappelle la magie des fêtes et nous enveloppe de sa chaleur réconfortante.

Inspiré du conte d'E.T.A. Hoffmann, Casse-Noisette et le Roi des Rats, le ballet s'en distingue par certains détails tout en conservant la trame narrative originale. C'est une œuvre féerique qui raconte les rêves et l'attachement d'une petite fille allemande, Clara Stahlbaum, pour son jouet casse-noisette reçu en cadeau. Le spectacle dure environ 130 minutes, réparties en deux actes et cinq scènes : la Fête, la Bataille, le Pays des Neiges, le Royaume des Délices et la Fin du Rêve.

Dans la maison de la famille Stahlbaum, une fête de fin d'année bat son plein. Le mystérieux parrain Drosselmeyer arrive avec un sac rempli de jouets. Le plus beau d'entre eux est un casse-noisette offert à Clara. Jaloux, son frère Fritz le casse, mais Drosselmeyer le répare. Une fois la fête finie, Clara revient près de l'arbre et s'endort avec son jouet dans les bras. À minuit, des événements étranges surviennent. Une armée de rats menée par leur Roi envahit la pièce. Les jouets s'animent et les soldats de plomb, commandés par Casse-Noisette, affrontent les rats. Alors que Casse-Noisette est en danger, Clara jette sa pantoufle à la tête du Roi des Rats, le tuant sur le coup. Les larmes de Clara redonnent vie au Casse-Noisette, qui se transforme en prince et l'emmène dans son royaume. Accueillis par une danse de flocons de neige, ils rejoignent ensuite la Fée Dragée à qui ils racontent leur bataille. Pour les récompenser, elle organise une série de danses issues de différentes cultures (espagnole, arabe, russe, chinoise, la danse des Mirlitons et la Valse des Fleurs). Le Prince et la Fée Dragée terminent par une danse magistrale. Clara s'éveille et se retrouve sous l'arbre de Noël du salon, tenant son jouet de bois entre ses mains.

En résumé, cette histoire chaleureuse traite de l'éveil d'une jeune fille au monde et à l'amour romantique lors de la veille de Noël. Pour les Russes, assister à ce ballet est une tradition incontournable pour célébrer la nouvelle année. Au-delà des frontières, Casse-Noisette est devenu une icône des fêtes de fin d'année. Plus qu'un simple conte, c'est une représentation immortelle de l'imagination humaine, du courage et de l'amour. Chaque année, cette magie opère à nouveau, gravant l'atmosphère enchantée de l'hiver dans les âmes des spectateurs.

Melis ÇAĞLAR

AÇLIK OYUNLARI

Açlık Oyunları, Suzanne Collins'in dünyaca ünlü kitap serisinden uyarlanan Gary Ross'un yönettiği bilimkurgu, aksiyon, dram tarzında bir filmidir. Jennifer Lawrence ve Josh Hutcherson baş rollerde yer aldığı film, 23 Mart 2012'de gösterime girmiştir. Açlık Oyunları, sadece bir aksiyon filmi olmakla kalmayıp aynı zamanda adaletsizliğe, cesarete ve sistemin kurallarına karşı duruşun sergilendiği bir filmidir.

Filmde uzak bir gelecekte, Kuzey Amerika'nın yıkıntıları üzerine kurulan Panem ülkesinde, geçmişteki bir isyanın cezası olarak her yıl "Açlık Oyunları" düzenlenmektedir. On iki mıntıkadan seçilen biri kız, biri erkek toplam yirmi dört genç, televizyonda canlı yayınlanan devasa bir arenada tek bir kişi hayatta kalana kadar savaşmaya zorlanır. 12. Mıntika'da yaşayan 16 yaşındaki Katniss Everdeen, kurada küçük kız kardeşinin isminin çıkmasına rağmen kardeşi Primrose'u korumak için tereddüt etmeden ölüme gönüllü olur. Mıntikanın diğer temsilcisi olarak seçilen Peeta Mellark ile birlikte Capitol'e götürülen Katniss, burada oyun boyunca sadece hayatta kalma eğitimleri almaz, aynı zamanda sponsorların ve oyun kurucuların desteğini kazanmak için bir televizyon figürüne dönüşmeye zorlanır. Bu oyunların amacı aslında oyun boyunca hayatta kalmaya çalışmak değil Capitol'de yaşayan zengin insanları eğlendirmektir. Oyun arenasına adım attığı andan itibaren Katniss, sadece diğer rakiplerin acımasızlığıyla değil, Capitol'ün kurduğu ölümcül tuzaklarla ve doğanın sert koşullarıyla da mücadele ederek hayatta kalmaya çalışır. Ancak Katniss diğer oyuncular gibi değildir. Katniss'i diğer oyunculardan farklı kılan sadece ok kullanmadaki ustalığı değil, kaybettiği dostları için tuttuğu yas ve aynı mıntikadan gelen Peeta ile kurduğu stratejik ama bir o kadar da içten bağlıdır. Oyun boyunca Katniss'in arenadaki yaptığı her hamle ekran başındaki halk için bir eğlence olmaktan çıkıp, otoriteye karşı sessiz bir başkaldırıya dönüşür. Bu yüzden de bazı mıntikalarda ayaklanmalar çıkmaya başlamıştır. Oyunun sonunda Katniss ve Peeta oyunu kazandıklarını düşünürler ancak sistem daha önceden belirlenen aynı mıntikadan iki kişinin kazanabilmesi kuralını değiştirip ve tek bir kazanan olabileceğini söylemiştir. Katniss bu durumu zekasıyla alt etmeye çalışmıştır ve Peeta ile birlikte aynı anda zehirli böğürtlenleri yerlerse o zaman kurtulabileceklerini düşünür. Katniss sorunu çözdüğünü sansa da aslında çok daha büyük bir isyanın kıvılcımını oluşturduğunun farkında değildir.

Açlık Oyunları, bir hayatta kalma savaşından ziyade, insan onurunun baskıcı bir rejime karşı verdiği unutulmaz bir direniş öyküsüdür aslında. Zekası ve avcılık yetenekleriyle kuralları zorlayan Katniss, hem kendi kaderini hem de Panem'in geleceğini sonsuza dek değiştirecek bir sürecin fitilini ateşler. Eğer adaletsizliğe karşı sessiz bir çılgınlık nasıl dev bir isyana dönüştüğünü, bir insanın baskı altındayken bile onurunu nasıl koruyabileceğini görmek istiyorsanız, Açlık Oyunları sizin için çok doğru bir film olur.

Duru TOPÇU

HUNGER GAMES

Hunger Games est un film de science-fiction, d'action et de drame réalisé par Gary Ross, adapté de la série de livres mondialement connue de Suzanne Collins. Porté par Jennifer Lawrence et Josh Hutcherson dans les rôles principaux, le film est sorti sur les écrans le 23 mars 2012. Loin d'être un simple film d'action, Hunger Games est une œuvre qui expose l'injustice, le courage et la résistance face aux règles d'un système oppressif.

L'histoire se déroule dans un futur lointain, dans la nation de Panem, érigée sur les ruines de l'Amérique du Nord. En guise de châtiment pour une rébellion passée, les "Hunger Games" (Jeux de la Faim) sont organisés chaque année. Vingt-quatre jeunes, une fille et un garçon tirés au sort dans chacun des douze districts, sont contraints de s'affronter dans une immense arène lors d'un événement télévisé en direct, jusqu'à ce qu'il ne reste qu'un seul survivant. Katniss Everdeen, 16 ans, vivant dans le District 12, se porte volontaire sans hésiter pour sauver sa petite sœur Primrose, dont le nom avait été tiré au sort. Emmenée au Capitole avec Peeta Mellark, l'autre représentant du district, Katniss ne suit pas seulement un entraînement de survie ; elle est également contrainte de devenir une figure médiatique pour gagner le soutien des sponsors et des hauts dirigeants des jeux. En réalité, le but de ces jeux n'est pas seulement la survie, mais surtout le divertissement des riches citoyens du Capitole.

Dès son entrée dans l'arène, Katniss doit lutter non seulement contre la cruauté de ses adversaires, mais aussi contre les pièges mortels du Capitole et la rigueur de la nature. Cependant, Katniss ne ressemble pas aux autres tributs. Ce qui la distingue, ce n'est pas seulement sa maîtrise de l'arc, mais aussi le deuil qu'elle porte pour ses amis perdus et le lien — à la fois stratégique et sincère — qu'elle tisse avec Peeta. Au fil du jeu, chaque mouvement de Katniss dans l'arène cesse d'être un divertissement pour le public et se transforme en une révolte silencieuse contre l'autorité, déclenchant ainsi des soulèvements dans certains districts. À la fin, alors que Katniss et Peeta pensent avoir gagné, le système change la règle qui autorisait deux vainqueurs d'un même district, exigeant un gagnant unique. Katniss tente alors de déjouer ce revirement par son intelligence : elle propose à Peeta de manger simultanément des baies empoisonnées. En pensant simplement résoudre un problème immédiat, elle ignore qu'elle vient d'allumer l'étincelle d'une rébellion bien plus vaste.

Plus qu'une guerre pour la survie, Hunger Games est le récit inoubliable de la résistance de la dignité humaine contre un régime oppressif. Katniss, défiant les règles par son intelligence et ses talents de chasseuse, déclenche un processus qui changera à jamais son propre destin et l'avenir de Panem. Si vous voulez voir comment le cri silencieux contre l'injustice peut se transformer en une révolte géante, et comment un être humain peut préserver son honneur même sous la pression, Hunger Games est le film idéal pour vous.

Duru TOPÇU

GOOD WILL HUNTING

Good Will Hunting (Can Dostum), 1997 yılında gösterime giren ve günümüzde de etkisini sürdüren, modern sinemanın en ilham verici yapımlarından biridir. Good Will Hunting, senaryosunu Matt Damon ve Ben Affleck'in yazdığı, başrollerinde Robin Williams ile birlikte oynadıkları 1997 yılında yapılan ve akıllara kazınan Oscar ödüllü filmidir.

Filmin ana karakteri Will Hunting MIT'te temizlikçi olarak çalışan, yetimhanede büyümüş, öfkeli ve inanılmaz derecede zeki bir gençtir. Diferansiyel denklemleri çözebilir, tarihi anında ezberleyebilir ancak tek bir şeyi yapamaz: Kendine ve bir başkasına güvenmek. Will, matematik profesörü Lambeau'nun okul duyuru panosuna yazdığı karmaşık ve çözülmesi çok zor olan bir matematik problemi çözer ve Lambeau Will'in olağanüstü zekasını fark eder. Will'in bir kavgadan dolayı tutuklanmasının ardından profesör, Will'i mahkemeden kurtarmak için birkaç psikologla terapi seansı ayarlar ancak Will psikologlarla alay eder ve hiçbir psikolog Will ile seans yapmak istemez. En sonunda Lambeau'nun eski bir arkadaşı psikoloji profesörü Sean Maguire ile terapi seanslarına katılmaya başlar. Film, Will'in savunma mekanizmalarını yıkmaya çalışan ve ona yardımcı olmak isteyen Sean ile kurduğu derin ve güven dolu ilişkiyi anlatır. Bu süreçte Will sadece zekasını değil, aynı zamanda duygusal potansiyelini de keşfeder; geçmişte yaşadıklarıyla yüzleşir ve nihayetinde kendi hayatının sorumluluğunu alarak gerçek potansiyelini serbest bırakır. Film, entelektüel kibirle duygusal derinliği karşı karşıya getirir. Matematik profesörü Lambeau, Will'in zekasını bir kaynak olarak görürken Will'in hayatındaki boşluğu gören tek kişi ise psikolog Sean Maguire'dir. Sean, geleneksel terapist değildir. O da Will gibi acı çekmiş, zorluk görmüş, kaybetmiş bir adamdır.

Good Will Hunting'in teması sadece zekayla başarıya ulaşmak değildir; aynı zamanda tramvaylarla yüzleşmek ve onların üstesinden gelmeye çalışmaktır. Matt Damon ve Ben Affleck'in keskin senaryosu ile Robin Williams'in içten performansı filmi zamansız bir yapıt haline getirmiştir. Duygusal filmler izlemeyi sevenler için bu filmi kesinlikle öneririm.

Duru TOPÇU

WILL HUNTING (GOOD WILL HUNTING)

Sorti en 1997, Good Will Hunting (connu en Turquie sous le titre Can Dostum) demeure aujourd'hui encore l'une des œuvres les plus inspirantes du cinéma moderne. Ce film oscarisé, dont le scénario a été écrit par Matt Damon et Ben Affleck — qui y tiennent également les rôles principaux aux côtés de Robin Williams — est une œuvre mémorable qui a marqué les esprits.

Le personnage principal du film, Will Hunting, est un jeune homme orphelin, colérique et incroyablement brillant, qui travaille comme agent d'entretien au MIT. S'il est capable de résoudre des équations différentielles complexes ou de mémoriser instantanément des ouvrages d'histoire, il reste incapable d'une chose : accorder sa confiance à lui-même ou aux autres. Le professeur de mathématiques Lambeau remarque l'intelligence hors du commun de Will lorsque celui-ci résout un problème mathématique extrêmement difficile affiché sur le tableau de l'université. Après l'arrestation de Will à la suite d'une bagarre, le professeur tente de le sauver de la justice en lui organisant des séances de thérapie. Cependant, Will se moque des psychologues et aucun ne souhaite poursuivre le suivi. Finalement, il commence des séances avec Sean Maguire, un professeur de psychologie et ancien ami de Lambeau.

Le film raconte la relation profonde et empreinte de confiance qui se noue avec Sean, lequel tente de briser les mécanismes de défense de Will pour l'aider. Au cours de ce processus, Will découvre non seulement son intelligence, mais aussi son potentiel émotionnel ; il affronte les traumatismes de son passé et finit par prendre la responsabilité de sa propre vie pour libérer son véritable talent. Le film met en opposition l'arrogance intellectuelle et la profondeur émotionnelle. Alors que le professeur Lambeau voit l'intelligence de Will comme une simple ressource à exploiter, Sean Maguire est le seul à percevoir le vide existentiel du jeune homme. Sean n'est pas un thérapeute conventionnel : tout comme Will, c'est un homme qui a souffert, connu les difficultés et affronté la perte.

Le thème de Good Will Hunting n'est pas seulement la réussite par l'intelligence, mais aussi la confrontation avec ses traumatismes et la tentative de les surmonter. Le scénario incisif de Matt Damon et Ben Affleck, conjugué à la performance sincère de Robin Williams, a fait de ce film un chef-d'œuvre intemporel. Je recommande vivement ce film à tous ceux qui aiment les œuvres chargées d'émotion.

Duru TOPÇU

Carpe Diem

Film çevrelerinde bir sonbahar klasığı olarak tanınan “Ölü Ozanlar Derneği”, insana yaşamayı öğretmeyi hedefler. Film geleneklere olan bağlılığı ve katı disiplin kurallarıyla ünlü prestijli Weston Akademisinde geçer. Öğrencilerin okul ve yatakhane arasında geçen tekdüze hayatları yeni edebiyat öğretmenleri John Keating’in gelmesiyle değişir. Film yoğun bir tempo içinde çalışan, yüzleri birbirinden ayırt edilemeyen öğrencilerden Neil Perry isimli bir öğrenciye ve onun çevresiyle kurduğu ilişkilere, isteklerine odaklanır.

Yeni öğretmenleri John Keating’in öğrencilerden rica ettiği tek bir şey vardır: Anı yaşamaları ve hayatlarını olağanüstü kılmaları. Keating’in edebiyata, şiire karşı benimsemiş olduğu duygusal yaklaşım gençleri etkiler ve yavaş yavaş katı düşünce biçimlerinden sıyrıldıklarını görürüz. Keating’i bir öğretmen olarak bu kadar başarılı yapan şey aslında felsefesini çocuklara zorlamak yerine onlara bir seçim şansı vermesidir. “Özgür düşünce” idealini savunarak kendi görüşünü öğrencilere anlatır, ancak görüşünü takip etmek ya da etmemek arasındaki seçim yine öğrencilere aittir.

Neil’in bütün hayatı babası tarafından yönetilir ve tüm geleceği de onun adına planlanmıştır. Katı babası ve sıkı kolej yönetimi arasında sıkışıp kalan Neil teselliye arkadaşlarında bulur. Bir gün bu arkadaş grubu Keating’in lisedeyken üye olduğu ve tüm üyelerin sırayla şiir okuduğu “Ölü Ozanlar Derneği” denen gizli bir kulübün kayıtlarını keşfeder ve bu geleneği kendi aralarında devam ettirmeye karar verirler. Saf meraktan başlayan bu aktivite zaman ilerledikçe çocukların sisteme karşı gelmelerini ve özgürlüklerini arayışlarını simgeler. Film boyunca şiir kişinin özünü ortaya çıkaran bir yol, öğrencilerin hayatları boyunca bastırdıkları duygularını ve hayallerini açığa çıkarabilecekleri alan olarak görülür.

Filmin savunduğu bir başka görüş de beşeri bilimler olmadan hayatın anlaşılamayacağıdır. Keating’in felsefesine göre felsefe, edebiyat, tarih, sanat, dil bilim gibi alanlar olmazsa insanı insan yapan özelliklerden, yani yaratıcılık ve tutkudan yoksun kalınır. Bazı eleştirmenler ise Keating’in felsefesini fazlasıyla duygusal bulurlar ve beşeri bilimlerin teorik yönünden filmde neredeyse hiç bahsedilmemesi, bu alanların tümüyle romantize edilerek anlatılmasından rahatsızlık duyarlar. Keating’in felsefesi objektif olarak incelendiğinde de biraz radikal sayılır. Edebiyatın ya romantizm ya da realizm akımına mensup olabileceği, orta noktanın bulunamayacağı gibi alt mesajların da filminden çıkması karşı görüşler doğurmuştur.

Weston Akademisinin yaratıcılığı ve bireyselliği tüm güçleriyle önlemeye çalışması da öğrencilerin yaşadığı “sıkışma” hissini arttırır. Öğrenciler kendi tutkularından ve isteklerinden ödün vermek zorunda kaldıklarında yaşanan trajik sonuçların sorumluluğunu okul kabul etmez ve Keating’in etkisini suçlarlar. Öğrencilerin “kendi adlarına düşünebilmeleri” fikri okul yönetiminin tavrına o kadar uzaktır ki öğretmeni suçlamak yapılacak en doğal şeydir. Sonuç olarak Keating’in öğretim biçimi eleştirilebilir olsa da tüm çocuklara aktarmayı başardığı önemli bir ders vardır: Özgürce düşünebilmek.

Yönetmen Peter Weir film boyunca (the Truman Show filminde de kullandığı) “visual storytelling” yani görsel anlatım tekniğine başvurur. Weir duyguları, sembolleri ve temaları aktarmak için mekan değişimlerini ve mevsim geçişlerini kullanır.

Ölü Ozanlar Derneği zamansız bir klasik ve sinema tarihinde beşeri bilimlerin en büyük savunmalarından biridir. Hızla gelişen ve kontrolümüz dışında ilerleyen hayatın aralarında durup nefes almayı, sanat ve edebiyatta sığınak bulmayı önerir.

Ada Zelal ELGÜN

CARPE DIEM

Reconnu dans les milieux cinématographiques comme un classique d'automne, *Le Cercle des poètes disparus* a pour ambition d'enseigner l'art de vivre. Le film se déroule à la prestigieuse académie de Welton, célèbre pour son attachement aux traditions et ses règles disciplinaires strictes. La vie monotone des étudiants, rythmée par les cours et le dortoir, change avec l'arrivée de leur nouveau professeur de littérature, John Keating. Dans ce tourbillon de travail intense où les visages des élèves semblent interchangeable, le film se focalise sur Neil Perry, ses relations et ses aspirations. Leur nouveau professeur n'a qu'une seule requête : qu'ils profitent de l'instant présent (*Carpe Diem*) et rendent leurs vies extraordinaires. L'approche émotionnelle de Keating envers la littérature et la poésie fascine les jeunes, que l'on voit peu à peu s'affranchir de leurs modes de pensée rigides. Ce qui fait le succès de Keating en tant qu'enseignant, c'est qu'au lieu d'imposer sa philosophie, il offre aux élèves un choix. En défendant l'idéal de la "pensée libre", il expose sa vision, mais laisse aux étudiants la liberté de la suivre ou non.

Toute la vie de Neil est régie par son père, qui a déjà planifié l'intégralité de son avenir. Coincé entre un père autoritaire et l'administration stricte du collège, Neil trouve refuge auprès de ses amis. Un jour, ce groupe découvre les archives d'un club secret appelé "Le Cercle des poètes disparus", dont Keating était membre durant son adolescence et où chaque membre lisait de la poésie à tour de rôle. Ils décident de faire revivre cette tradition. Ce qui commence par une simple curiosité devient, au fil du temps, le symbole de leur résistance au système et de leur quête de liberté. Tout au long du film, la poésie est perçue comme un chemin révélant l'essence de l'individu, un espace où les élèves peuvent libérer les émotions et les rêves qu'ils ont refoulés toute leur vie.

Une autre thèse défendue par le film est que la vie ne peut être comprise sans les sciences humaines. Selon la philosophie de Keating, sans des domaines tels que la philosophie, la littérature, l'histoire, l'art ou la linguistique, l'être humain est privé de ce qui fait sa spécificité : la créativité et la passion. Certains critiques trouvent cependant la philosophie de Keating excessivement émotionnelle et déplorent que les aspects théoriques des sciences humaines ne soient pratiquement jamais mentionnés, ces disciplines étant présentées de manière totalement romancée. Analysée objectivement, la philosophie de Keating peut paraître radicale. Le message sous-jacent suggérant que la littérature appartient soit au courant romantique, soit au courant réaliste, sans juste milieu possible, a suscité des avis divergents. La volonté de l'académie de Welton d'étouffer par tous les moyens la créativité et l'individualité accentue le sentiment d'oppression des étudiants. Lorsque le sacrifice de leurs passions et de leurs désirs mène à des conséquences tragiques, l'école refuse d'assumer sa responsabilité et blâme l'influence de Keating. L'idée que les élèves puissent "penser par eux-mêmes" est si étrangère à l'administration qu'accuser le professeur devient la réaction la plus naturelle. En conclusion, bien que la méthode d'enseignement de Keating puisse être critiquée, il a réussi à transmettre à tous ces enfants une leçon essentielle : la capacité de penser librement.

Le réalisateur Peter Weir utilise tout au long du film (comme dans *The Truman Show*) la technique du "visual storytelling", ou narration visuelle. Weir se sert des changements de lieux et de saisons pour transmettre les émotions, les symboles et les thèmes.

Le Cercle des poètes disparus est un classique intemporel et l'un des plus grands plaidoyers pour les sciences humaines dans l'histoire du cinéma. Il nous invite à nous arrêter pour respirer au milieu d'une vie qui défile à toute vitesse hors de notre contrôle, et à trouver refuge dans l'art et la littérature.

Ada Zelal ELGÜN

NÜRNBERG

Nürnberg 2. Dünya Savaşı'nın sebeplerini psikolojik açıdan ele alan bir filmidir. Hitler'in intihar etmesinin ardından ikinci adamı olan Göring dahil birkaç Nazi destekçisi, Amerikan Devleti tarafından yakalanır ve yargılanmak üzere tutsak alınırlar. Bu süreçte kendilerine zarar vermelerinin önüne geçmek için Rami Malek'in canlandığı psikolog Douglas Kelly tutulur. Film, bu insanların, özellikle Russle Crow'un canlandığı Hermann Göring'in, davranışları arkasındaki psikolojik nedenlerini ve düşünüş tarzlarını açığa vurur. Ancak -belki bekleyeceğimiz gibi- film, karakterlere canavar muamelesinde bulunmaktansa onları farklı bir perspektiften ele alır.

Filmin ana karakterlerinden Douglas'ın işi kabul etmesindeki temel motivasyonu kötülüğü tanımlanabilir hale getirmektir. Eğer bu insanların yarattığı katliamdaki düşünüş şekillerini, sebep ve motivasyonlarını anlayarak tanımlayabilirse o zaman bir daha böyle bir zulmün yaşanmasının önüne geçilebileceğini düşünür. Göring ile ilk tanışması dostane bir havadadır. Amacı onun güvenini kazanarak açılmasını sağlamak. Zaman geçtikçe Göring, Douglas'a daha da fazla ısınır. Filmde de anlatıldığı gibi bu adam hakkında dünyada en fazla şey bilen Douglas'tır. Film, Göring'in çocukluğuna veya savaş dönemindeki düşüncelerine pek yer vermez. Daha çok onun şimdiki hayatına, dışarıda bekleyen kızı ve eşiyle buluşma umutlarına ve Douglas ile gittikçe yaklaşmasına değinir. Film adeta Göring'i kötülemektense normal bir mahkum, bir insan gibi göstermeyi hedefler. Douglas'dan eşine ve kızına mektuplar götürmesini, onların durumu hakkında ona haber getirmesini, hatta hapisten çıktığında kızını etkileyebilmek için ona bir sihir numarası öğretmesini bile ister. Douglas Göring'in bu oyunlarına kanar. Sık sık ailesini ziyaret etmeye başlar. Mektuplar götürür, ailesine ve kızına bilgi iletir ve onları eğlendirir. Bu süreçte film, gerçekten Göring'i bir aile babası gibi gösterir. Göring, Nazi kamplarındaki zulüm ve katliama izin vermesi hakkında yargılanacaktır. Douglas kaç kere onu bu konuda sıkıştırmayı denese de Göring her seferinde hiçbir fikri olmadığını söyler. Douglas bunu asla açık bir şekilde söylemesi de ona az da olsa inandığı hissettirilir. Hapishane, Douglas'ın objektiflikten uzaklaştığını, Göring ile yakın bir ilişki kurduğunu fark ettikleri için önlemler almaya başlar. Sergeant Howie Trist, Almanya doğumlu bir Amerikalıdır. Douglas'ın görevinden saptığı düşünülerek eve gönderildiği tren sahnesinde hikayesini anlatır. Kız kardeşini Hitler'in elinden kurtarmayı başarsa da anne ve babasını kamplarda yitirdiği hakkında hikayeyi dinleyince yaşanan olayların ne derecede büyük bir acı ve yıkım yarattığı izleyicilere yeniden hatırlatılır ve Göring hakkındaki görüşümüz yeniden düzenlenir. Filmin sonunda Göring, tüm diğer yargılananlar ile birlikte idam edilir. Douglas, Göring ile yakınlaşmış, onu dünyada en iyi tanıyan insan olmuştur fakat bulduğu, kötülüğü tanımlamanın bir yolu ya da Göring'in hareketlerini açıklayan bir şey değildir. Çok daha korkunç bir şeydi. Göring bir insandı. Yaptığı şeyler canavarcaydı ama kendisi bir insandı ve davranışları arkasında bu kötülüğü başkasının da yapmayacağını garantileyen herhangi bir kanıt yoktu. Kötülüğünün bir tanımı yoktu. Eğer bu güç, bu olanaklar bir Amerikalıya veya herhangi başkasına sunulmuş olsaydı onların da aynı katliamı yapmayacağını gösteren hiçbir kanıt yoktu. Douglas hayatının geri kalanını bunu başkalarına anlatmayı deneyerek geçirdi ama mutsuz ve başarısız bir şekilde hayatı sona erdi. Filmin yansıttığı mesaj bazılarında abartılı ve karamsar gelebilir. Ancak yaşadığımız dünyada , yaşadığımız sistemde gerçek bu. Yaşanan savaşlar, can kayıpları, katliamlar... Hepsini elinde büyük güç bulunduran insanlar tarafından gerçekleştiriliyor. Ne zaman bir davranışı kınasak veya insanlık dışı bulsak hatırlamalıyız ki bunu yapan kişiler ne uzaylı ne de başka bir yaratık. Hepsini insan.

Günümüz dünyası ile ilgili korkutucu olan şey de budur. Yaşanan savaşlarda can yitirenler, acı çeken kişiler devlet başları değil, halktır. Hâlâ bir katliam, hâlâ bir zulüm dünyayı sarıyor. Aynı acıların bir daha çekilmeyeceğini gösteren bir kanıt yok. Hâlâ da çekilmediğini de söyleyemeyiz. İşte bu yüzden dünyanın şu halinde elimizdeki en büyük güç yaşananların farkında olmaktır. Aynı acıların tekrarlanmayacağını garantilemenin en net yolu bu acıları benimsemek, canı yananları anlamak ve yanında olmaktır. Filmdeki mahkeme sahnesi de istisnasız bir adalet sisteminin önemini yansıtır. Adaletin olmadığı bir dünyada bu kötülükler tekrar ve tekrar yaşanacaktır. Bu yüzden adalet ve vicdan bizi bu kötülüklerden koruyabilecek tek silahtır.

İpek BİLGİN

NUREMBERG

Nuremberg est un film qui aborde les causes de la Seconde Guerre mondiale sous un angle psychologique. Après le suicide d'Hitler, plusieurs partisans nazis, dont son bras droit Hermann Göring, sont capturés par l'État américain et emprisonnés pour être jugés. Durant ce processus, le psychologue Douglas Kelley, interprété par Rami Malek, est engagé pour les empêcher de se faire du mal. Le film révèle les raisons psychologiques et les modes de pensée derrière les comportements de ces hommes, en particulier de Hermann Göring, incarné par Russell Crowe. Cependant, contrairement à ce que l'on pourrait attendre, le film traite ces personnages sous une perspective différente au lieu de les présenter comme de simples monstres.

La motivation principale de Douglas, l'un des personnages centraux, en acceptant ce travail est de rendre le "mal" définissable. Il pense que s'il parvient à comprendre et à définir les schémas de pensée, les causes et les motivations derrière le massacre perpétré par ces hommes, il pourra alors empêcher qu'une telle cruauté ne se reproduise. Sa première rencontre avec Göring se déroule dans une atmosphère amicale ; son but est de gagner sa confiance pour l'inciter à se confier. Au fil du temps, Göring s'attache de plus en plus à Douglas. Comme l'explique le film, Douglas est l'homme qui en sait le plus au monde sur cet individu. Le film accorde peu de place à l'enfance de Göring ou à ses pensées durant la guerre. Il se concentre davantage sur sa vie actuelle, son espoir de retrouver sa femme et sa fille qui l'attendent à l'extérieur, et sa proximité croissante avec Douglas. Le film semble viser à montrer Göring comme un prisonnier ordinaire, un être humain, plutôt que de le diaboliser d'emblée. Göring demande même à Douglas de porter des lettres à sa famille, de lui donner des nouvelles d'eux et même de lui apprendre un tour de magie pour impressionner sa fille à sa sortie de prison. Douglas se laisse prendre au jeu de Göring. Il commence à rendre fréquemment visite à sa famille, apporte des lettres, transmet des informations et les divertit. Durant ce processus, le film présente véritablement Göring comme un père de famille.

Göring doit être jugé pour avoir autorisé les atrocités et les massacres dans les camps nazis. Bien que Douglas essaie à plusieurs reprises de le pousser dans ses retranchements à ce sujet, Göring affirme chaque fois qu'il n'en savait rien. Même si Douglas ne le dit jamais explicitement, on sent qu'il lui accorde un minimum de crédit. Constatant que Douglas perd son objectivité et établit une relation trop étroite avec Göring, les autorités pénitentiaires commencent à prendre des mesures. Le sergent Howie Trist est un Américain d'origine allemande. Dans la scène du train, alors que Douglas est renvoyé chez lui car jugé déviant de sa mission, Trist raconte son histoire. Bien qu'il ait réussi à sauver sa sœur des mains d'Hitler, le récit de la perte de ses parents dans les camps rappelle à nouveau aux spectateurs l'ampleur de la douleur et de la destruction causées, réajustant ainsi notre vision de Göring.

À la fin du film, Göring est exécuté avec les autres condamnés. Douglas s'était rapproché de lui, devenant celui qui le connaissait le mieux au monde, mais ce qu'il a trouvé n'était ni une manière de définir le mal, ni une explication aux actes de Göring. C'était quelque chose de bien plus terrifiant : Göring était un être humain. Ses actes étaient monstrueux, mais lui-même était un homme, et il n'existait aucune preuve garantissant que quelqu'un d'autre ne commettrait pas cette même méchanceté derrière ses comportements. Son mal n'avait pas de définition. Rien ne prouvait que si ce pouvoir et ces opportunités avaient été offerts à un Américain ou à n'importe qui d'autre, ils n'auraient pas perpétré le même massacre. Douglas passa le reste de sa vie à essayer d'expliquer cela aux autres, mais sa vie s'acheva dans le malheur et l'échec.

Le message du film peut sembler exagéré ou pessimiste pour certains. Pourtant, dans le monde et le système où nous vivons, c'est la réalité. Les guerres, les pertes de vies humaines, les massacres... Tout cela est accompli par des êtres dotés d'un grand pouvoir. Chaque fois que nous condamnons un comportement ou que nous le jugeons inhumain, nous devons nous rappeler que ceux qui font cela ne sont ni des extraterrestres, ni d'autres créatures. Ce sont tous des humains.

C'est ce qui est effrayant dans le monde actuel. Dans les guerres, ceux qui perdent la vie et ceux qui souffrent ne sont pas les chefs d'État, mais le peuple. Un massacre, une cruauté enveloppe encore le monde. Il n'y a aucune preuve que les mêmes souffrances ne seront pas endurées à nouveau. On ne peut pas dire non plus qu'elles ne sont plus endurées. C'est pourquoi, dans l'état actuel du monde, notre plus grand pouvoir est d'être conscients de ce qui se passe. La façon la plus claire de garantir que ces douleurs ne se répètent pas est de les interioriser, de comprendre ceux qui souffrent et d'être à leurs côtés. La scène du tribunal dans le film reflète également l'importance d'un système de justice sans exception. Dans un monde sans justice, ces maux se répèteront encore et encore. C'est pourquoi la justice et la conscience sont les seules armes capables de nous protéger de ces noirceurs.

İpek BİLGİN

Saint-Joseph Lisesi